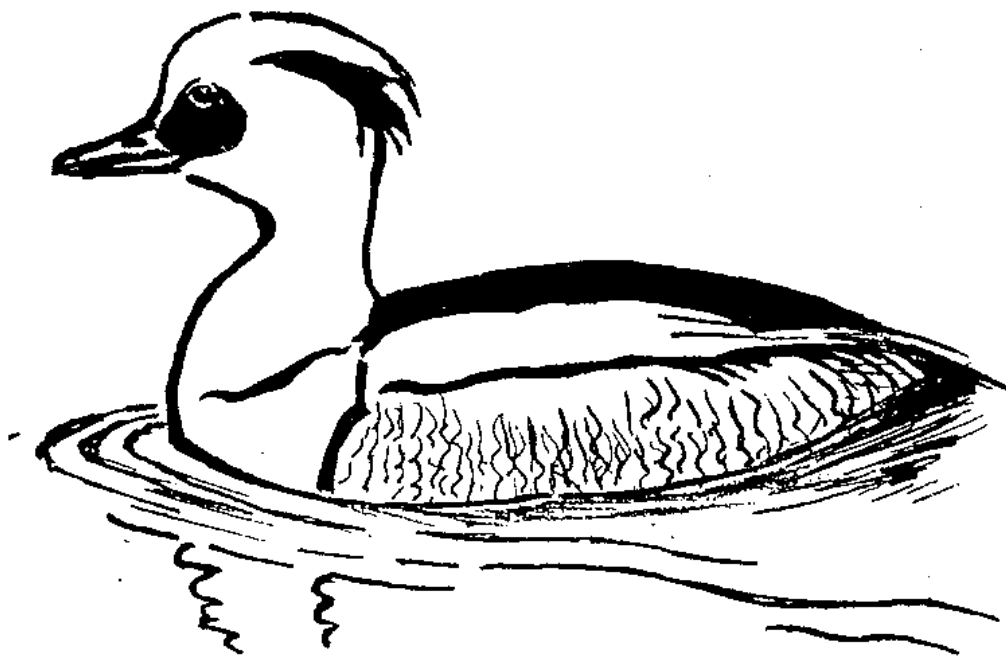

Fugle

i

Århus amt 1998

DOF - ÅRHUS AMT

FUGLE I ÅRHUS AMT 1998

ISSN 0904-1346

Udgivet af: *Dansk Ornitologisk Forening*
Lokalafdelingen i Århus amt
Gjellerupvej 111, 8220 Brabrand.
Gironr.: 5 51 09 61

Medarbejdere ved rapporten: Jørgen S. Christensen, Stefan Clausen, Henning Ettrup, Carsten Høeg, Ole Jensen, Lars P. Johansson, Jens Kirkeby, Peter Lange, Arne Bo Larsen, Jørgen Terp Laursen, Ole Lilleør, Flemming H. Nielsen, Lars Ulrich Rasmussen, Jan Sielemann og Peter Styrbæk.

Redaktion: Henning Ettrup (ansv., layout).

Illustrationer: Lars Tom-Petersen, Jens Gregersen.

Korrektur: Connie Møller Christensen og Flemming H. Nielsen.

Oplag: 160.

Pris: 100,00 kr. (incl. forsendelse).

Indledning	2
Artsbehandling	3
Sjældne fugle/DATSY	3
Retningslinier for indsendere	4
Vejret	4
Ringmærkning	6
Lommer	7
Lappedykkere	8
Stormfugle m.m.	10
Årefodede	10
Storkefugle	11
Andefugle	12
Rovfugle	26
Hønefugle m.m.	30
Vadefugle	34
Måger m.m.	46
Duefugle m.m.	54
Ugler	56
Natravne	58
Skrigefugle	58
Spætter	59
Spurvefugle	60
Dyr i Århus amt	95
Litteratur	98
SU-listen	99
Indeks	100
Forkortelser	102
Medarbejdere	103
Bidragydere	104

Henvendelse til redaktionen kan ske til foreningens adresse, til Peter Lange, tlf. 8695 0341 eller Henning Ettrup, tlf 8694 9606.

INDLEDNING

Dette er den 12. årgang af Fugle i Århus amt og den 27. årgang af lokalrapporter fra Århus amt.

Den ornitologiske aktivitet i amtet har også i 1998 været stor, og mere end 100 indsendere har bidraget med materiale til rapporten, og interessen for at deltage i arbejdet med at holde fugle og lokaliteter i mandtal er tilsyneladende igen stigende. De senere års nedgange i antallet af indrapporteringer er således vendt til en svag fremgang. Det er rart at se for os i Rapportgruppen, at mange indsender deres observationer - for jo flere og bedre data, des bedre rapport og viden om amtets fugleliv.

Rapporten er blevet til på baggrund af indtastninger i den nye DOF-base, hvilket vi håber er med til at reducere antallet af fejl i rapporterne. I Rapportgruppen arbejdes der fortsat målrettet på at mindske antallet af fejl og vi modtager meget gerne tilbagemeldinger, såfremt der findes ukorrekte oplysninger i Lokalrapporten. Glædeligt er det, at en stadig større del af indrapporteringerne sker via DOF-basen, da dette letter redaktøernes arbejde meget. Vi ser derfor gerne at endnu flere benytter sig af denne mulighed (se afsnittet Retningslinier for indsendelse af materiale).

I 1998 er der indrapporteret mere end 30.500 observationer omfattende godt 1,3 mill fugle fordelt på 264 arter. Heriblandt er der selvfølgelig mange interessante observationer, hvoraf en del også er sjældne. Interessant er det således, at Lille Flagspætte igen yngler i amtet, at Vandstæren tilsyneladende er fast ynglefugl nu og at Sløruglen fastholder positionen som ynglefugl. Spændende bliver det, hvornår Havørnen etablerer sig.

Af andre spændende observationer kan i flæng nævnes Nat- og Sølvehejre på Randerskanten, Kongeederfugl, et stigende antal Vandrefalke, et fabelagtigt godt Vagtelår, store antal af Hjejle og Alm. Ryle, Nøddekrige og store flokke Bjergirisker - ja man kan blive ved! Og så har vi fået mange interessante observationer fra det NØ-lige Djursland - Skindbjerg, hvor en aktiv ornitolog har slået sig ned. Endelig må det konstateres, at de nye reservater i amtet er en stor succes og en gevinst for fuglene. Lad os få endnu flere!

Her fra redaktionen vil vi gerne sige tak til alle bidragsydere, uden hvis iver, interesse og aktivitet denne rapport ikke var blevet til. Også en tak til alle medarbejdere i rapportgruppen og til illustratører. Til sidst også tak til Flemming Utenthal, som har måttet forlade Rapportgruppen til fordel for andre græsange i fædrelandet.

Tilbage er blot at ønske god læselyst.

På vegne af rapportgruppen

Henning Etrup.

ARTSBEHANDLINGEN

De enkelte arter er generelt søgt behandlet efter følgende skabelon:
(Vedr. sjældne fugle - se nedenfor)

1. Præsentation af arten: Dansk og latinsk navn (systematik og navngivning efter K. M. Olsens "Danmarks fugle - en oversigt" (Olsen 1992)), samt artens nummer til brug ved databasebearbejdningen.
2. Kortfattet kommentar til artens forekomst det forløbne år. Udtalte ændringer/afvigelser, f.eks. store/små eller tidlige/sene forekomster, i forhold til det "normale", kommenteres.
3. Yngleforekomst. Herunder også sommerfund og lignende, som tyder på yngel, samt sommerfund af arter, der normalt ikke ses i området i sommerperioden.
4. Trækforekomst. Her omtales hhv. forårs- og efterårstræk, dvs. første- og sidsteforekomster, samt større antal af både rastende og trækkende fugle, evt. summeret op pr. lokalitet.
5. Vinterforekomst. Vinterfund af arter, som normalt ikke forekommer i vinterperioden, samt en beskrivelse af vinterforekomsten hos de øvrige arter.
6. Præsentation af grundmaterialet, bestående af årstotal (= summen af månedssummerne + udaterede observationer), antal indsendere af arten, antal observationer af arten (her oftest: antal udfyldte linjer på skemaerne), samt generelt også antallet af forskellige lokaliteter, hvorfra arten er observeret. Til sidst en månedsfordeling over alle de daterede obs, samt for udvalgte arter max-månedsføremkomst fra artens foretrukne lokaliteter.

Bemærkning til ovenstående:

Månedsfordelinger og totaler er forsøgt udarbejdet gennem en frasortering af dobbeltobservationer, dvs. når to eller flere personer har indsendt observationer fra samme lokalitet den samme dag, bruges kun den største observation ved såvel træk- som rasteforekomster. Ved trækobservationer tages dog hensyn til optællings-tidspunktet, hvis dette er oplyst. Denne proces giver ikke de store problemer ved primære trækobs, fåtallige og sjældne arter, men en del problemer ved f.eks. rastende ande- og vadefugle, hvor det kan være svært at afgøre, hvor stor udskiftning der er i flokkene. På længere sigt håber vi dog, at en ensartet behandling vil give et mere tydeligt billede af arternes forekomst, samt et bedre sammenligningsgrundlag i forhold til andre områder og tidligere år.

Det er ikke muligt at bringe samtlige indsendte observationer i rapporten, da der tilgår Rapportgruppen et meget stort datamateriale. Det skal fastslås, at alt indsendt materiale er anvendt ved artsbehandlingen, men at den enkelte redaktør står for prioriteringen af, hvad der er relevant at nævne i afsnittet.

SJÆLDNE FUGLE - SU

Det burde efterhånden være kendt af alle feltornitologer, at DOF har et særligt udvalg - **SU: Dansk Ornitologisk Forenings Sjældenhedsudvalg**, som foretager en vurdering af observationer af sjældne og nye arter i Danmark (+ på Færøerne og Grønland) samt af observationer af usædvanlig karakter, inden disse kan offentliggøres i foreningens tidsskrifter og blade (se Pedersen 1999). SU-listen er optrykt bagest i rapporten. I Fugle i Århus amt bearbejdes SU-arterne efter følgende procedure: Godkendte observationer bringes på deres rette plads i artsgennemgangen med alle oplysninger. Observationer, som er beskrevet, men endnu ikke færdigbehandlet bringes også i artsgennemgangen, men uden nøjagtig dato og observatørinitial, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Det samme gælder ubeskrevne fund, mens forkastede fund ikke nævnes i rapporten. Rapportgruppen står gerne til rådighed med vejledning om beskrivelse o.l. Der skal her kraftigt opfordres til, at man straks efter en usædvanlig observation indsender beskrivelse heraf til Fuglenes flus, Sjældenhedsudvalget, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V.

DATSY - hvad er det?

DOF har nedsat en gruppe, som skal følge udviklingen i bestanden af truede og sjældne ynglefugle i Danmark. Hvilke arter der følges, og hvem der er amtskoordinator for de enkelte arter, kan læses i DOF-NYT Nr. 3 1999. Derfor, hvis du registrerer en af de sjældne arter på listen, er det vigtigt, at du bringer din iagttagelse videre til koordinatoren for den pågældende art - også selv om du ønsker fundet hemmeligholdt. Kun derved får vi et dækkende billede af de sjældne ynglefugles forekomst og fordeling.

RETNINGSLINIER FOR INDSENDELSE AF MATERIALE

Alle jagttagelser modtages med glæde, også af de almindelige arter. Er dette uoverkommeligt, er vi især interesseret i: ynglefund/obs der tyder på yngel af alle arter, ynglefugleoptællinger og optællinger af områder iøvrigt, de tre første og tre sidste obs af trækfuglene og alle optællinger af trækkende og rastende fugle. Husk tidspunkt ved trækiagttagelser og obs af sjældne fugle, flokke m.m. Notér også gerne evt. medobservatører, samt oplysninger om vejr og lign. Vedr. stednavne: brug venligst kun stednavne, som kan genfindes på Geodætisk Instituts kort 1:100.000 (kortbogen). Ved omtale af mindre lokaliteter bør man tillige henviser til nærmeste større lokalitet. Når du indsender dine observationer, bedes du enten bruge vore indberetnings-skemaer, eller selv foretage indtastningen i den nye DOF-base og indsende oplysningerne på diskette (eller e-mail efter aftale med redaktøren). Man kan frit vælge mellem et artsskema (A5-str.) eller lokalitetsskema (men også almindelige "lapper" med oplysninger modtages). Artsskemaerne til f.eks. spredte obs, strøobs og træk, mens lokalitetsskemaet anbefales anvendt, når der er tale om mange og grundige optællinger især af rastende- og ynglefugle fra den/de samme lokaliteter. Husk navn + adresse på hvert skema. Har du fået tildelt et initial af Rapportgruppen, er det dog i orden kun at anføre dette. Brug venligst ikke selvkomponerede initialer og forkortelser på skemaerne! Se listen over anvendte forkortelser bag i rapporten. Indsend kun reelle observationer, og hvis du skønner antallet af f.eks. ynglebestande eller rasttotaler, gør da tydeligt opmærksom på, at det er et skøn. Alle obs skal være relaterede til en dato af hensyn til EDB-behandlingen af observationerne, idet vi ikke kan indtaste udaterede obs i databasen.

Som endnu en mulighed, kan observationer også indsendes elektronisk. Du kan ved henvendelse til Lokalrapporten, indgå aftale om at få tilsendt DOF-basen, så du kan indtaste dine egne observationer direkte heri. Redaktørerne undgår derved at skulle bruge tid på dette arbejde, som faktisk er meget omfattende. Hvis du benytter denne mulighed (hvad redaktionen naturligvis foretrækker) er det dit ansvar, at de indsendte oplysninger er indtastet korrekt. Ved indtastning af usædvanlige observationer, er det en fordel, hvis der suppleres med en kommentar i bemærkningsfeltet, så vi i Rapportgruppen kan se, at det ikke drejer sig om en fejlindtastning.

DET INDKOMNE MATERIALE

Alt det indkomne materiale indtastes/samlles i DOFbasen over fugleobservationer og opbevares af Rapportgruppen. Herved fremstår efterhånden et enestående kildemateriale over fuglelivet i Århus amt, som foreningens medlemmer kan anvende ved at rette henvendelse til Rapportgruppen. For enkelte sårbare arters vedkommende må man dog regne med en form for klausulering af materialet. Materialet anvendes også ved udarbejdelsen af den landsdækkende årsrapport, som trykkes med jævne mellemrum i DOFT.

INDRAPPORTERING AF PATTEDYR, KRYBDYR & PADDER

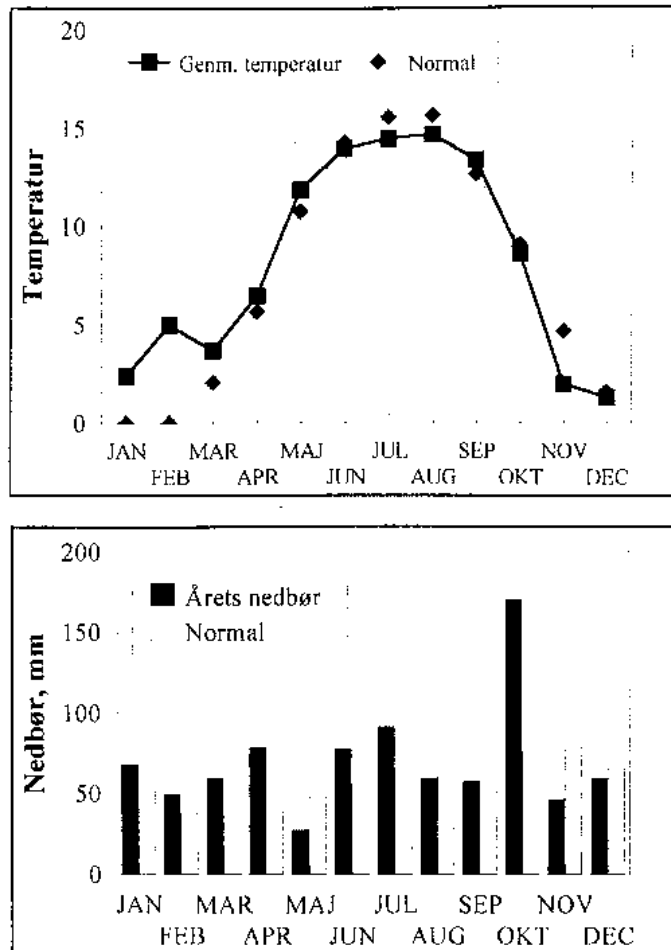
Rapportgruppen indsamler også observationer af Pattedyr, Krybdyr og Padder fra Århus amt. De indkomne observationer videregives til Jørgen Terp Laursen, Brabrand, som opbevarer og behandler observationerne. En oversigt over det indkomne materiale bringes her i rapporten, hvorimod mere omfattende bearbejdnings af materialet bringes i bl.a. Østjysk Biologisk Forenings blad GEJRFUGLEN. Du kan læse nærmere om, hvilke arter og observationer, som specielt bør indsendes i afsnittet om Pattedyr, Krybdyr og Padder sidst i rapporten. Observationerne skemaføres og indsendes til rapportgruppen på samme skemaer, som benyttes til fugle-iagttagelserne.

VEJRET OG FUGLENE 1998

Den milde vinter fra slutningen af 1997 fortsætter ind i 1998, og det meste af januar bliver ret lun og noget våd for årstiden. Efter nogle kolde klare dage sidste 1/3 af måneden og de første dage ind i februar, stiger temperaturen atter og holder sig godt over gennemsnittet februar ud. og bliver derved den næstvarmeste nogensinde. Nedbørmængden er lidt større end den plejer at være for årstiden. Vinteren præges desuden af usædvanligt meget vind fra SV-V.

Foråret starter med nogle kolde dage i begyndelsen af marts med en masse nedbør. Kendetegnende er det dog, at måneden bliver forholdsvis mild (1,6°C over normalen) og solrig (1/3 mere end normalt). Selv om april bliver forholdsvis lun med sommerlige temperaturer sidst på måneden (månedsmax. 24°C på månedens sidste dag), er den både våd og solfattig (dobbelte mængde nedbør og halvt så megen sol som normalt!). Samtidig præges måneden af rægen vind fra S-SØ. En del af underskud på sol og sommer indhentes i maj, der er varm (1°C over normal), tør og forholdsvis solrig.

Sommeren blev noget nær en modsætning til 1997 rekordsommeren, selv om den generelt må betegnes som middelmådig. Juni er kun en smule koldere (0,5°C) og mere solfattig end normalt med temperaturer op til 28°C. Til gengæld falder der en hel del regn. Det ustabile vejr fortsætter ind i juli, der bliver kølig (1°C lavere end normalt) og blæsende, men normal hvad angår nedbør og sol. Samme vejrtype fortsætter ind i august.

Figur 1. Oversigt over temperatur- og nedbørsforhold i 1998.

Efteråret begynder med en relativ lun (0,7°C over normalen) og tør september, der dog til gengæld bliver den mest solfattige siden 1920! Den dominerende vindretning er østlig. Oktober lever op til rekorderne, ved at blive den næstmest våde måned siden 1920 (mere end dobbelt så meget vand som normalt!). Det er en blæsende måned, men temperaturerne bliver kun lidt lavere end normalt, og først allersidst på måneden opleves den første frost. Solen skinner som den plejer. Den kølige slutning på oktober fortsætter ind i november, der bliver 2,7°C lavere end normalt. Der registreres ikke de helt store kuldegrader (laveste temperatur bliver -10°C), men til gengæld måles heller ikke temperaturer over 10°C. Af nedbør kommer der kun 2/3 af det normale, mens solen forsat er på himmelen som forventet.

December lever ikke op til novembers oplæg, selv om der gennem første 1/3 er konstant frost og årets laveste temperatur (-17°C) måles i denne periode. Resultatet ved årets slutning er, at december kun er lidt koldere end normalt, regnmængden som den plejer at være mens solen til gengæld skinner lidt mere end normalt.

Alt i alt altså et middelmådigt år på vejrfrenten. (Kilde DMI).

Ringmærkning

Ringmærkningsaktiviteten i 1998

Oversigten over ringmærkningsaktiviteten i Århus amt er gjort muligt, fordi de fleste oplysninger nu kan indhentes via Århus Ringmærkergruppe. Alle, der ringmærker, gør det med tilladelse (licens) fra Zoologisk Museums Ringmærkningsafdeling i København - og hvis man er med i Århus Ringmærkergruppe, mærker man under samme licensnummer. Mærkere på Anholt har dog egne licensnumre, hvilket også gælder for flere der mærker på Gjerrild Nordstrand. Derfor mangler en del oplysninger fra sidstnævnte sted. Christoffersen (1998) har en oversigt over mærkningsaktiviteten her. Aktiviteten i amtet fremgår i øvrigt af tabel 1, der viser henholdsvis antallet af fugle mærket på Anholt og i den øvrige del af amtet i 1998.

	Anholt	Amt		Anholt	Amt
Rød Glente		1	Blåmejse	7	74
Duehøg		3	Musvit	23	219
Spurvehøg	1	16	Træløber	2	
Musvåge		3	Allike	4	
Tårnfalk		32	Gråkrage	1	
Vibe		11	Råge	1	
Hættemåge	1		Stær		75
Ringdue	1		Gråspurv	6	18
Skovhornugle		1	Skovspurv		67
Vendehals	1	1	Bogfinke	802	46
Stor Flagspætte	1	2	Kvækerfinke	356	110
Landsvale	1	5	Dompap	6	122
Skovpiber	1		Kærnebider	6	3
Engpiber	22		Grønirisk	195	683
Alm. Gul Vipstjert	1		Grønsisken	48	172
Hvid Vipstjert	6		Tornirisk		34
Vandstær		27	Gråsisken	3	6
Gærdesmutte	16	20	Lille Korsnæb	2	
Jernspurv	215	22	Gulspurv		8
Rødhals	500	121	Rørspurv	1	37
Nattergal		6			
Sydlig Nattergal		1	I alt	2393	2044
Rødstjert	2	5			
Solsort	11	102			
Sjagger	1	1			
Sangdrossel	35	1			
Vindrossel	1				
Misteldrossel	3				
Sivsanger		7			
Kærsanger		8			
Rørsanger	1	127			
Gulbug					
Gærdesanger	2	15			
Tornsanger	1	24			
Havesanger		8			
Munk	29	13			
Skovsanger	1	1			
Gransanger	18	59			
Løvsanger	8	55			
Fuglekonge	44	6			
Rødtoppet Fuglekonge	1				
Broget Fluesnapper	3	2			
Skægmejse		3			
Sumpmejse		11			
Topmejse		4			
Sortmejse	2	6			

Tabel 1: Ringmærkningsaktiviteten på Anholt og i den øvrige del af amtet i 1998. Som det fremgår, har FSV igen gjort en stor indsats på Anholt.

Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*) 00020

Med 75 fugle er 1998 det næstbedste år i de sidste 10 år, kun overgået af 1992 (102 fugle). Dette skyldes dog en enkelt observation, som udgør hele 45 % af årstotalen. Første halvår er sløjt med kun 7 fugle, hvoraf de to er i ferskvand.

1. halvår: 7 fugle, der alle nævnes: 3/1 3 trk **Kysing Næs** (OGJ), 9-13/2 1 ad vdr rst **Ørnsø** (JCN), 6/4 1 vdr **Brabrand Sø** (Anders Horsten/BFU), 15/4 1 S kysten ud for **Kragemosen** (SDY,LEB) og 18/4 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST,JSP).

2. halvår: 68 fugle i perioden 29/8-26/12. De tre første er: 29/8 1 rst **Sangstrup Klint** (CHØ), 5/9 1 trk **Kysing Næs** (OGJ) og 6/9 2 S **Hollandsbjerg Holme** (PST). Obs af mere end 5 fugle - alle fra **Fornæs**: 1/11 6 N (PST,PTP), 21/11 6 (CSS) og 28/11 30 S + 4 N (HAC).

Total: 75	Antal indsendere: 16				Antal obs: 28				Antal lokaliteter: 10			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
3	1	0	3	0	0	0	1	5	8	51	3	

Smålom Sp. (*Gavia stellata/G. arctica*) 00025

Med 236 fugle er 1998 det bedste år siden 1993 (437 fugle), hvilket også understreges af, at gennemsnittet for perioden 1988-97 er 205 fugle pr. år. Årstotalen holdes nok en gang oppe på grund af én observatørs grundige dækning af én lokalitet. Således står HLL. for 86 % af fuglene og Fornæs for 94 %!

1. halvår: 16 fugle i perioden 11/1-18/4. Obs af mere end én fugl nævnes: 17/2 5 N + 1 S, 10/3 2 N + 1 S begge **Fornæs** (HLL) og 10/4 2 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj). Sidste fugle ud over ovennævnte er 15/4 1 N kysten ud for **Kragemosen** (LEB,SDY) og 18/4 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

2. halvår: 220 fugle i perioden 24/8-29/12. Første fugle er 24/8 4 N (HLL), 29/8 2 1K N (CHØ) og 31/8 3 N (HLL) alle **Fornæs**. Obs af mere end 15 fugle er også kun gjort ved **Fornæs**: 30/9 30 N + 3 S, 6/10 24 N + 1 S, 2/11 12 N + 4 S, 1/12 6 N + 16 S og 21/12 5 N + 18 S (alle HLL).

Total: 236	Antal indsendere: 13				Antal obs: 35				Antal lokaliteter: 9			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
2	6	3	5	0	0	0	9	50	63	51	47	

Sortstrubet Lom (*Gavia arctica*) 00030

Igen i år er der en fremgang i antallet af indsendte obs, men 30 fugle er stadigvæk ikke mange. Fornæs dominerer som sædvanligt, og lokaliteten står for alle observationerne i efteråret. Alle obs nævnes.

1. halvår: 17/2 1 N **Kalsemade** (TBR), 5/4 1 trk **Kysing Næs** (OGJ) og 16/5 1 rst **Lushage**, Samsø (CBR).

2. halvår: 27 fugle i perioden 6/10-29/12 alle fra **Fornæs**: 6/10 1 N (HLL), 24/10 6 N (PST), 31/10 1 (JPL), 1/11 4 N + 2 S (LTP,PST,PTP,JPA), 7/11 6 N (PST), 15/11 3 S (PST), 29/11 2 S (PST,OGJ,JPA,LTP), 26/12 1 (JPL) og 29/12 1 S (LTP).

Total: 30	Antal indsendere: 9				Antal obs: 17				Antal lokaliteter: 4			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	1	0	1	1	0	0	0	0	8	17	2	

Islom (*Gavia immer*) 00040

Et kanonår med hele 4 fugle, der alle er set ved de traditionelle lokaliteter. Kun i 1995 er der blevet set lige så mange. Der er nu registreret 27 Islommer i amtet.

Årets obs: 27/2 1 olieskadet **Anholt Sønderstrand** (FSV), 26/9 1 N (RDA) og 2/11 1 N **Fornæs** (HLL) samt 31/12 1 2K SØ **Kysing Næs** (OGJ).

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*) 00070

Denne art har lidt nogen nedgang i de senere år, men en fremgang kan spores. Især efter yngletiden er antallet steget i forhold til i fjor. Som normalt er de fleste iagttagelser fra yngletiden på lokaliteter med 1-2 adulte fugle. Her angives observationer fra alle lokaliteter med mindst 4 fugle.

Vinterflokke (januar-marts): Ingen flokke set, men en snes observationer af 1-2 individer, samt 11/1 3 **Stubbe Sø** (PBP).

Yngletid (april-juli): Der er registreret 10-13 ynglepar og dertil kommer et større antal sete og syngende fugle fra yngletiden. Et enkelt produktivt par blev fulgt nøje igennem sæsonen: 3/8 1 ynglepar med 3 kuld (2+7+3 unger) i mølledammen **Ny Mølle**, Egåen (LBØ). Derudover 22/4 og 17/7 4 ad **Kvottrup Mose** (SMJ,FF), 17/7 7 **Bale** (EBU) og 30/7 5 **Odder** (LM).

Fældetid (august-september): Flokken på vores vigtigste fældelokalitet Norsminde Fjord var af samme størrelsesorden som sidste år: 30/8 17 **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ), 20/9 30 **Norsminde Fjord** (SHØ), 5/9 7 **Knud Sø** v. Gjærn (JCN) og 22/9 5 **Skårup Sø** (FNI).

Efterår og vinter (oktober-december): 9/10 4 **Skårup Sø** (FNI), 9/12 10 **Norsminde** (HLL).

Total: 256		Antal indsendere: 37					Antal obs: 103			Antal lokaliteter: 51		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
8	7	14	12	19	11	23	42	58	6	20	36	

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*) 00090

Der er konstateret yngel på 18 lokaliteter med i alt 77-89 par. Antallet af observerede fugle er halveret siden sidste år. Bestandene angives her ved antal sete individer ad og evt. pull/juv - og ikke antal skønnede par. Nedenfor nævnes yngle-, fælde- og vinterlokaliteter med over 30 individer og flokke i saltvand.

Vinterflokke (januar-februar, lok.max. ≥ 30): 11/1 34 **Stubbe Sø** (PBP), 17/1 72 **Skanderborg Sø** (PLA), 18/1 61 **Solbjerg Sø** (PEØ) og 22/2 47 **Brabrand Sø** (CHØ).

Yngletid (marts-juli, lok.max. ≥ 30): 10/3 42 **Brabrand Sø**, østenden (OLI), 17/5 62 **Brabrand Sø**, vestende (BRA), 29/3 45 og 12/4 72 **Stubbe Sø** (PBP,SHØ), 21/4 40 **Mørke Kær** (EBU), 2/5 210 **Julsø** (JKI), 2/5 83 **Knudsø** (JKI), 18/4 68 **Mossø**, østende (PLA), 7/5 33 **Ørnsø** (JCN), 10/5 316 **Mossø** (JKI), 24/5 61 **Ravnø** (JKI), 16/5 163 **Skanderborg Sø** (JKI) og 29/7 23 ad + 15 pull **Dronningborg Bredning** (LTP).

Fældelokaliteter (august-oktober, lok.max. ≥ 30): 30/8 350 og 6/9 450 begge **Salten Langsø** (GGU), 19/9 83 ad + 3 juv **Mossø** (JKI), 19/9 27 ad + 1 juv **Fussing Sø** (HET), 3/9 28 ad + 7 pull **Ørnsø** (JCN), 20/9 31 ad + 3 juv + 3 pull **Birkø** (JKI), 26/9 70 ad + 4 juv + 2 pull **Skanderborg Sø** (JKI), 9/10 44 **Brabrand Sø** (OLI). Og fra saltvand: 19/9 30 omkring **Alrø** (JGR).

Efterår og vinter (oktober-december, lok.max. ≥ 30): 24/10 91 ad + 6 juv **Julsø** (JKI). Fra saltvand 20/10 13 **Amstrup Red** (JGR).

Total: 5.173		Antal indsendere: 51					Antal obs: 352			Antal lokaliteter: 95		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
329	201	308	460	1387	170	167	558	1048	359	88	98	

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*) 00100

Der er endelig en tiltrængt fremgang at spore hos arten. Antallet af observerede fugle er godt og vel fordoblet i forhold til sidste år. Der er indsendt i alt 33-42 ynglepar fra 22 lokaliteter. Nedenfor nævnes alle lokaliteter med mindst 4 adulte fugle i yngletiden samt rasteflokke.

Vinter- og forårsflokke (saltvand) (januar - april, lok.max. ≥ 4): 3/1 6 **Kysing Næs** (OGJ), 4/1 14 og 17/4 38 **Øster Hedekrog** (SDY, LEB), 18/4 7 **Vester Hedekrog** (SDY), 18/4 41 **Issehoved** (SDY), 22/4 6 **Nordsø** (LEB).

Yngletid (april - juli, ≥ 4): 5/4 6 **Rugård Sønder sø** (JPL), 23/3 6 og 13/4 9 og 23/5 og 1/6 7 og 15/7 4 ad + 2 juv **Tranemosen** (LEB, SDY, DOF), 10/4 10 **Kejlstrup**, Skårup (FUT), 18/4 4 **Knudsminde Mose** (Feldballe) (JPL), 18/4 og 26/6 4 **Kragemosen** (SDY, DOF), 22/4 5 **Kvottrup Mose** (FF), 28/4 6 **Astrup Mose** (FF), 2-30/5 5 **Rugård Sønder sø** (PLA, FF, FUT), 2/5 4 **Mørke Kær** (EBU), 20/5 8 **Troldkær** (FF), 5/6 7 og 16/7 7 ad + 3 pull **Knud Sø ved Gjærn** (JCN), 15/6 4 **Pilbrødalen** (PLA).

Fældeperiode (august-september, lok.max. ≥ 4): 31/8 9 **Fornæs** (HLL), 26/8 2 ad + 3 juv og 29/9 10 **Øster Hedekrog** (LEB, SDY), 29/9 11 **Vester Hedekrog** (SDY).

Efterår og vinter (oktober-december, lok.max. ≥ 4): 25/10 10 og 31/12 13 **Kysing Næs** (OGJ), 29/11 16 og 30/12 9 **Fornæs** (HLL, OGJ).

Total: 837												Antal indsendere: 57												Antal obs: 245												Antal lokaliteter: 72											
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
34	3	34	264	117	55	38	31	47	33	137	44																																				

Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus*) 00110

Der foreligger 4 observationer fra saltvand og 1 i yngletiden fra ferskvand af i alt 6 fugle. Alle nævnes.

1. halvår: 3/1 1 **Kysing Næs** (OGJ), 13/4 2 **Nordsamsø** (LEB), 16/5 1 **Amstrup Mose** (søen på Jønsnæs) (JGR).

2. halvår: 1/10 1 **Fornæs** (RDA), 1/10 1 **Vester Hedekrog** (LEB).

Sorthalset Lappedykker (*Podiceps nigricollis*) 00120

Arten er nu omtrent helt udvandet fra Mossø og Julsø, hvor den forbedrede vandkvalitet nok ikke huer den. Flokkene færter noget omkring i foråret på udgik efter egnede ynglesøer, og kan derved nogle dage ses på lokaliteter, som de forlader igen for at yngle et andet sted. Brabrand Sø har modtaget en del, og mange har etableret sig i Vejlerne og den nyetablerede Lovns Sø ved Limfjorden. Der er indsendt obs af i alt 5 ynglepar fra 4 lokaliteter. Nedenfor nævnes i yngletiden lokaliteter med mindst 4 adulte fugle. Desuden nævnes alle lokaliteter, hvor observatørerne har påvist yngel, og lokalitetsnavnet er markeret med *.

Tidligste obs: 28/3 2 **Brabrand Sø** – østenden (LB).

Yngletid: 6/4 4 og 15/4 10 og 9/5 8 **Sortesø**, Skanderborg (FNI), 8/7 7 **Eskebæk Mose*** (Skanderborg) (FNI), 13/4 24 og 16/5 55 **Brabrand Sø** (CHØ), 11/4 6 **Dystrup Sø** (JPA), 17/4 7 **Lading Sø** (HET), 2/5 10 **Knudsø** (JKI), 2/5 10 **Birkesø** (JKI), 10/5 17 **Mossø** (JKI), 2/6 2 **Østerby Mose*** (HET), 21/7 2 **Skanderborg Lillesø*** (FNI) og 22/8 2 **Julso*** (FNI). Hertil oplysning om 40 reder **Brabrand Sø** (se Henriksen 1999).

Fældelokaliteter (aug-sep): 19/9 5 **Amstrup Red** (JGR), 19/9 7 ad + 6 juv **Mossø** (JKI).

Total: 307												Antal indsendere: 32												Antal obs: 68												Antal lokaliteter: 28											
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	2	96	149	4	14	12	30	0	0	0																																				

Nordisk/Sorthalset lappedykker (*Podiceps auritus/nigricollis*) 00121

30/12 1 **Fornæs** (HC).

Mallemuk (Fulmarus glacialis) 00220

Med 12 fugle er 1998 kun overgået af 1989 med 160 fugle (heraf 139 fra færge) og 1990 med 20 fugle. Alle obs nævnes.

7/3 1 **Kysing Næs** (OGJ), **Fornæs**: 6/8 2 N, 12/10 2 N, 19/10 1 S + 1 N, 27/10 4 (HLL,BGO) samt 22/8 1 **Grenaa-Anholt Færge** (HBA).

Sodfarvet Skråpe (Puffinus griseus) 00430

Denne sjældne gæst fra Sydatlanten blev observeret med 4 eksemplarer efter en pause siden 1994. De er kommet ind med den kraftige storm fra vest.

11/10 3 **Kalsemade** (TBR) og 19/10 1 **Fornæs** (HLL).

År	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
	0	0	0	0	3	0	0	0	0
År	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
	0	0	1	0	0	1	0	2	4
År	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
	6	0	2	3	1	0	0	0	4

Tabel 2. Observationer af Sodfarvet Skråpe siden starten på lokalrapporten i 1972. Med obsene fra 1998 i alt 27 fugle.

Sule (Sula bassanus) 00710

På grund af den kraftige storm i oktober er der indgået et antal, der kun overgås af årene 1990 207 og 1995 639. Specielt på **Fornæs** har der været mange obs. Året indledes med en vinterobs: 3/1 1 SØ **Kysing Næs** (OGJ).

Forår: **Gjerrild Nordstrand**: 18/4 1 V (OGJ) + 1 ad Ø (Gj) (kan være samme fugl?) og 9/5 1 2K V (Gj,PST).

Sommeren starter med en for årstiden lidt usædvanlig obs: 19/6 1 3K N **Lushage** (SDY), mens de følgende passer bedre i det "normale skema": 16/7 6 imm N **Kalsemade** (TBR), **Fornæs**: 15 trk i perioden 23/7-9/8, max 6/8 1 S + 4 N (HLL) samt 9/8 3 SØ **Kysing Næs** (OGJ).

Efterår: De første er 16/9 5 S og 26/9 3 S begge **Fornæs** (HLL) samt 27/9 4 SØ **Kysing Næs** (OGJ). De største efterårstræk er 140 trækkende i perioden 16/9-11/11 **Fornæs**, max 27/10 80 N (HLL) samt 29/10 7 **Anholt Havn** (FSV). Årets sidste: 2/11 2 N, 7/11 1 ad N og 11/11 1 N alle **Fornæs** (HLL,PST).

Total: 175		Antal indsendere: 12					Antal obs: 32			Antal lokaliteter: 7			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
1	0	0	1	1	1	10	13	13	123	12	0		

Skarv (Phalacrocorax carbo) 00720

Efter de sidste års tilbagegang i antallet af indsendte obs har det nu rettet sig lidt og årets indrapporteringer er på samme niveau som i 1996. Antal fugle pr. obs er i år 66,7.

Yngel: Der foreligger i år oplysninger fra alle amtets lokaliteter med i alt 3364 par: 341 reder **Koldene**, 1776 reder **Yderste Holm** og 23 reder **Skidenholm**, som dog blev fjernet med dispensation (Eskildsen 1998) samt 1172 par **Svanegrund** (DMU,SNS) og 52 par **Hov Røn** (DMU,SNS). Dette er en svag fremgang for begge lokaliteter sammenlignet med 1996 (der foreligger ingen tal for 1997).

I. halvår (lok. max. ≥ 200): 25/2 580 **Gjerrild Nordstrand** (GJ), 9/4 220 **Mellempoldene** (JPA), 2/5 215 of **Kalsemade** (TBR) og 9/5 400 NØ **Dronningborg** (JPA).

2. halvår (lok. max. ≥ 300): 15/8 305 **Mariager Yderfjord** (TNI), 1/9 800 **Sødringholm Strand** (LTP), 1/9 400 (400-500 hele efteråret) **Totten**, Anholt (FSV), 1/9 300 **Skærbæk Hest** (JPA), 5/9 1100 **Søby Sønderkov** (AR), 7/9 500 **Søby Rev** (TBR), 19/9 og 20/9 1100 **Mellempoldene** (HET,JPA), 27/9 400 **Overgårds Dige** (JPA), 3/10 800 **Sødringholm Strand** (LTP), 16/10 850 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 7/11 460 **Fornæs** (PST) og 22/11 420 **Stavnshoved** (BGO).

Indlandsfund (lok. max. ≥ 25): 9/2 45 **Ørnso** (JCN), 23/2 34 **Stubbe Sø** (LPJ), 2/9 77 ad. og 20 imm. **Fussing Sø** (JGR), 6/9 100 **Rugård Nørresø** og **Nørreskov** (JPL.), 22/9 105 **Skanderborg Sø** (FNI), 29/10 50 S **Silkeborg** (JCN) og 17/11 75 **Julso** (TBR).

Total: 29342											
Antal indsendere: 50						Antal obs: 440			Antal lokaliteter: 113		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
555	970	515	2.650	1.173	153	1.579	5.009	9.474	3.858	2.596	810

Rørdrum (*Botaurus stellaris*) 00950

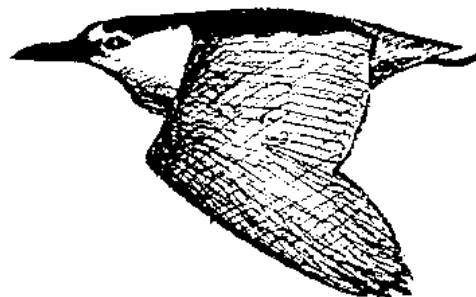
De 25 observationer dækker over 'kun' 4-5 fugle, hvoraf én paukede i lang tid ved **Brabrand Sø**, hvilket er bemærkelsesværdigt. Alle nævnes.

Fra foråret kun: 21/2-31/3 1 pauk. **Brabrand Sø**, hovedparten af observationerne er fra området ved **Gonge**, søens nordside (EJJ,JTL,LB,SCL,FAJ,OLI,HLL,SSK).

Fra efteråret: 19/10 1 of (Søren Poulsen) + 28/10 1 (SSK) **Brabrand Sø**, 21/11 1 R **Gudenåparken** (JPA) og 27/12 1 opskræmt under jagt **Kærby Møllesø** (Kastbjerg Ådal) (HBJ).

Nathejre (*Nycticorax nycticorax*) 01040 SU-Art

Et af årets tilløbsstykker i **Randers** og omegn: 3-4/5 1 ad. R **Gudenåparken** ved **Randers** (LTP,JPA,BKR m. fl.). Det er det 5. fund fra amtet (Gylling-Jørgensen 1992a). Den seneste observation i Århus amt er fra vinteren 1987-88, hvor en fugl holdt til ved **Fannerup** på **Djursland**. Iagttagelsen er godkendt af SU.

Sølvhejre (*Egretta alba*) 01210

Et andet af årets tilløbsstykker fra **Randerseggen**: 18/8-13/9 1 R **Bjerregrav Mose** (CSS,OGJ,JPA,LTP,HST,OEH,TBR,Lars Raunsgård). Gylling-Jørgensen (1992a) nævner ingen fund fra Århus amt i sin oversigt over sjældne fugle, medens Olsen (1992) på et prikkort over samtlige danske fund angiver, at arten tidligere er truffet ved **Alrø** (!?). Da dette ikke kan bekræftes, er nævnte fund at betragte som amtets første.

Sort stork (*Ciconia nigra*) 01310

De to sommerfund er bemærkelsesværdige, men i øvrigt ingen oplysninger om evt. ynglefugle. Alle nævnes:

18/5 1 NØ **Risskov** (RDA), 31/5 1 TF **Skindbjerg** (AR), 31/5-2/6 1 R **Egådalen** omkring Naturcenter Nymølle (LBØ), 20/6 1 N **Trekanten**, **Samsø** (LEB,SDY) og 4/7 1 R nær **Sabro** (Anne Lise Jensen).

Hvid stork (*Ciconia ciconia*) 01340

I alt 33-36 Storker på gæstevist i 1998. Igen i år er der set en af de helt store flokke over amtet, desuden bemærkes endnu et vinterfund. Vinterfund er blevet hyppigere i de senere år, og hidrører næsten altid fra det svenske storkeprojekt, hvor en del af de fritflyvende fugle ikke trækker sydpå. Alle obs nævnes.

Forår: 18/4 3 **Vitten** (AAS), 27/4 1 T **Århus** – set over Rådhuspladsen! (EHJ), 28/4 2 R **Brabrand Sø** og **Årslev Enge** (BGO), 29/4 1 **Brabrand Sø** (Anders Aasberg/BFU), 10/5 1 **Brabrand Sø** (SSK), 11-12/5 3 rst **Fårvang** (via Hans Skov/DOF's storkegruppe), 17/5 1 T **Skindbjerg** (AR), 19/5 10 S **Brundby**, **Samsø** – trak ind over Kolhøj Mølle, cirklede nogle minutter og fortsatte derefter i glideflugt mod syd. Flokken trak

tilsyneladende ud over havet ved Samsøs sydkyst (Erik Struckmann), 3/6 2 N **Lisbjerg** (I.BØ), 4/6 5 T **Skindbjerg** (AR).

Efterår: 12-13/9 overnatter de 6 Veslås-storke (yngleparret med 4 unger) på **Ry-egnen**, hvorefter familien splittes under den videre rejse sydpå. Den ældste af ungerne (ringnummer 1A75) turnerede således på egen hånd rundt i Jylland og på Fyn frem til den 23/10, hvor den blev indfanget i Svendborg. Det er denne fugl der under stor mediebevågenhed optræder i **Mårslet** 17-19/9 og igen 12-18/10, den 18/10 ses den tillige på **Gyllingnæs** (se Skov (1999) for yderligere oplysninger om de danske ynglestorke i 1998).

Vinter: 20/12 1 rst et par minutter på en mark nord for **Løgten** (Palle Jepsen).

Fiskehejre (*Ardea cinerea*) 01220

Antallet af ynglepar er på niveau med sidste år. Der er i alt rapporteret om 27-29 par på 3 lokaliteter: **Trangmosegård Fredskov** 18 par (JPL), **Bjerregrav Mose** 3-4 par (EJJ) og **Hundsholm** 6-7 par (LEB). Der skal lyde en opfordring til at foretage optællinger i kolonierne, da amtets bestand er væsentligt større, end hvad det indsendte materiale giver indtryk af.

1. halvår er karakteriseret ved en del større obs fra vintermånederne (lok. max. ≥ 20): 14/1 30 **Floes Skov** (PHJ), 6/2 21 **Kalkgrav N for Grenå** (Ulla Christiansen), 22/2 20 **Emborg Odde** (SHØ). Øvrige større obs fra 1. halvår (lok. max ≥ 20): 1/3 20 **Bjerregrav Mose** (OEH), 14/3 58 **Mariager Yderfjord** (TNI), 22/3 26 **Ringkloster** (FNI). Sidste større flok i 1. halvår var 17/5 10 **Norsminde Fjord** (IZN). Fra **Gjerrild Nordstrand** er der meldt om 16 trk i perioden 13/4-16/5, flest 25/4 12 Ø (Gj,PST). Der foreligger desuden en lidt kurios obs fra **Hjelm** - 6/6 sås 4 fugle overflyvende (DOF) – arten er vist ikke så almindelig herude.

Første større obs i 2. halvår var 10/7 15 **Mørke Kær** (EBU). Øvrige større obs (lok. max. ≥ 20): 15/8 45 **Mariager Yderfjord** (TNI), 20/9 60 **Norsminde Fjord** (SHØ), 2/10 51 **Hundsholm** (SDY), 3/10 25 **Yderste Holm** (SDY), 6/10 53 **Hesselholm** (SDY), 22/11 41 **Stavshoved**, Bønnerup (BGO), 11/12 56 **Ørnsø** (JCN). Af trækobs skal følgende nævnes: 9/8 2 indtrk **Fornæs** (JPA) og 10/10 46 V **Hundsholm** (LEB).

Total: 2816		Antal indsendere: 49					Antal obs: 452			Antal lok: 137		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
228	214	222	218	152	50	113	133	567	514	180	225	

Purpurhejre (*Ardea purpurea*) 01240 SU-Art

Observation fra **Brabrand Sø** 1996 af mulig Purpurhejre ikke godkendt af SU.

Knopsvane (*Cygnus olor*) 01520

De seneste par års nedgang i ynglebestanden er standset, og der er konstateret næsten en fordobling i antallet af indsendte ynglepar: 84-89 par fordelt på 42 lokaliteter (48-49 par i 1997). Fremgangen ses også i amtets kolonier (dog mangler oplysninger fra Hov Røn). De største tal er 15 redcr **Alrø Poller** (JGR/DMU) dog uden succes!, 13 par **Treskelbakkeholm** (JGR,SNS), 9-13 **Mørke Kær** (EBU m.fl.), 5 par **Stavns Fjord** (SDY,LEB), 4 par **Dystrup Sø** (SHØ, JSI m.fl.), 2 par **Fussing Sø** (HET) og 2 par **Essenbæk Mose** (PHJ).

1. halvår (lok.max. ≥ 100): 14/3 530 R **Mariager Yderfjord** (TNI), 19/1 365 **Lerdrup Bugt** (JGR,DMU), 25/1 300 **Sødringholm Strand** (PST), 1/2 180 **Norsminde Fjord** (IZN). Efter midten af marts ses kun få flokke på mere end 25 fugle. Udenfor de allerede nævnte lokaliteter bare (og alle fra ferskvand) 21/4 64 **Mørke Kær** (EBU), 11/4 30 **Kulsø** (HET), 10/5 27 **Mossø** (JKI) og 3/5 26 **Dystrup Sø** (SHØ,CHØ).

Allerede tidligt i juni ses de første flokke af fældende/ikke ynglende fugle: 1/6 100 **Råby Odde** (PST) og 6/6 70 **Norsminde Fjord** (IZN).

2. halvår: De første flokke ses på Samsø: 27/7 148 R **Stavns Fjord** (I.EB), 1/8 167 **Besser Rev** (SDY) og 7/8 281 **Stavns Fjord** (I.EB). Ellers skal man hen sidst i sept. for at se større antal udenfor nævnte område: 23/8 250 **Ajstrup Bugt** (PST). Øvrige større tal (lok.max. ≥ 100): 20/11 465 R **Lerdrup Bugt Vildtreservat** + 22

Amstrup Red (JGR/DMU), 12/9 273 **Mariager Yderfjord** (TNI), 12/9 260 **Norsminde Fjord** (IZN), 20/9 250 **Søby Strand** (TBR) og 12/9 229 **Barnekold, Samsø** (SDY).

Total: 13881

Antal indsendere: 55

Antal obs: 447

Antal lokaliteter: 145

1) Total 2) Mariager Yderfjord 3) Norsminde Fjord 4) Stavns Fjord 5) Lerdrup Bugt (nr. 2-5=månedsmax.)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2505	939	1055	680	408	194	273	918	2555	1417	1281	1656
2	-	350	530	70	-	-	-	2	273	262	-	-
3	175	180	105	25	45	70	-	-	260	-	116	130
4	149	-	24	21	-	1	148	281	229	183	+	-
5	365	34	46	89	4	-	28	33	201	303	487	320

Pibesvane (*Cygnus columbianus*) 01530

Årets total er på 31-50 fugle ved 11 observationer, fordelt med 12-15 fugle i foråret og 19-35 fugle i efteråret. Antallet er lavt, men på niveau med sidste års antal. Alle obs nævnes.

Forår: 5/3 2 **Ørnso** (JCN), 14-15/3 3 + 19-28/3 10 **Ringkloster Ådal** og 29/3 10 **Skanderborg Sø** (samme som foregående) (alle FNI), hvoraf 1 var halsmærket (15/8-92 i Rusland ifølge Zoologisk Museum).

Efterår: 2/10 14 ad + 2 1K **Ægholm, Samsø** (SDY). SDY oplyser, at de kom indtrækkende fra ØSØ om eftermiddagen og trak videre mod SV om aftenen. Desuden 20/10 16 S (samme som førnævnte ?) **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ) og 6/11 3 V **Salten Langsø** (JCN).

Sangsvane (*Cygnus cygnus*) 01540

De seneste par års nedgang i antallet af indsendte observationer er standset, og antallet af svaner pr. obs er steget til 58,6 fugle/obs (1997: 50,9). Ungeprocenten kan for foråret opgøres til 13,8 % (n=45), mens den for efteråret er 17,7 % (n=11). De største antal ses som sædvanligt i Ramsarområde 11.

1. halvår, træk: Kun få og små træk, den første 15/3 26 NØ **Skanderborg** (FNI). Derefter kun 6 obs af 18 fugle. Øvrige obs (lok.-max. ≥ 100): 14/3 1960 **Mariager Yderfjord** (TNI), 1/2 450 **Demstrup Vase** + 215 **Råby Kær** (begge CSS), 1/3 290 **Kolindsund** (LPJ,ABL,UBM), 19/1 237 **Gyllingnæs + Åkjær** (JGR/DMU), 16/1 228 **Alrø Vadegrund** (HLL), 1/2 200 **Grund Fjord** (FFA), 8/2 200 **Hollandshjerg Holme** (JPA), 7/2 150 **Fannerup** (JPL), 8/2 119 **Åkær** (HPI), 25/1 107 + 8/2 107 **Mørke Kær** (EBU) og 17/1 100 **Ørsted Kær** (PIJ). De sidste lidt større antal er 22/3 73 **Fannerup** + 10 **Råby Odde** (begge LPJ) + 14 R **Lerdrup Enge** (JSC). Derefter 1-4 fugle frem til 16/5 2 **Gjesing Mose/Potsø** (FUT) og 30/5 1 **Dråby** (DOF).

2. halvår: Efteråret bød kun på få og små træk og ingen større ansamlinger: De første ses 13/9 1 R **Mariager Yderfjord** (LPJ), 29/9 3 T **Sabro** (HET), og 12/10 1 S **Sødringholm Strand** (LTP). Ellers (lok.-max. ≥ 100): 19/12 553 **Sødringholm Strand** (LTP), 10/12 260 **Kalsemade** (TBR), 31/12 250 **Kolindbro** (KNJ), 26/12 165 **Demstrup Vase** + 110 **Udbyhøj Nord** (begge PEØ), 31/12 180 **Randers Fjords Udmunding** (BFU), 13/12 160 **Kysing Fjord** (OGJ), 25/12 150 **Grund Fjord** (FFA), 17/11 145 **Venning-Gjandrup** (BRA), 29/11 132 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 18632

Antal indsendere: 67

Antal obs: 318

Antal lokaliteter: 117

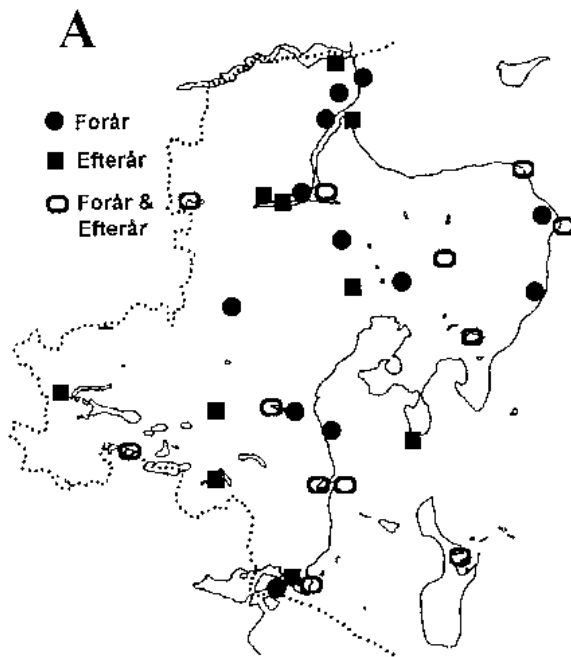
1) Total

2) Mariager Yderfjord (månedsmax.)

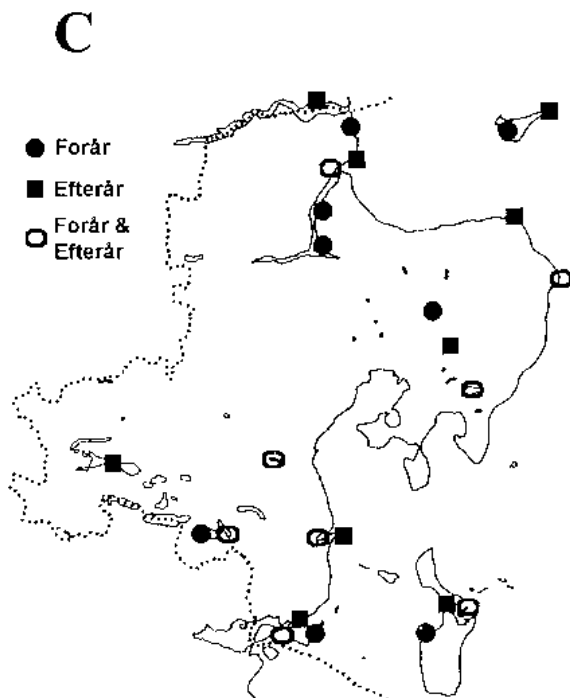
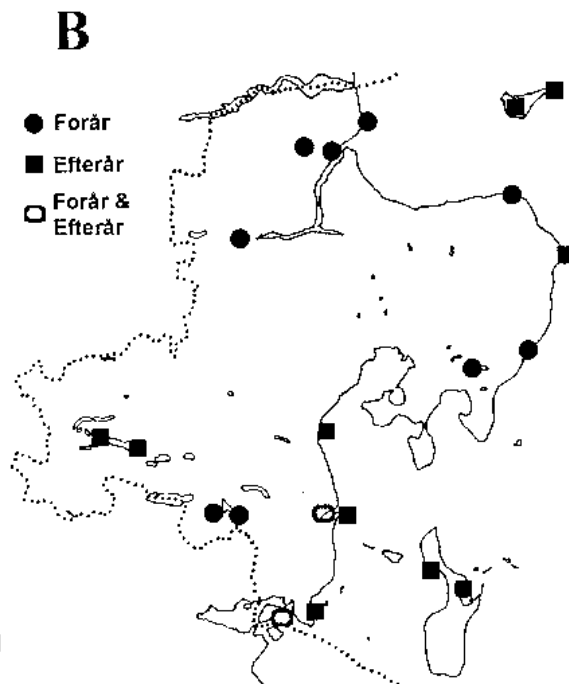
	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	5109	5254	3598	15	6	0	0	0	4	1	1194	3451
2	5-800	1750	1960	-	-	-	-	-	1	-	2	50

Indledning til gæs.

Gæs er en artsgruppe som er meget studeret og hvorom man ved en masse. Og alligevel viser det sig, at jo mere man tror man ved, des mindre ved man! Det dokumenteres i den ny bog om Europas Gåsebestande (Madsen et.al. 1999). Heri er det påvist, at de fleste af bestandene, som passerer Danmark, er i fremgang, og flere af dem endog så voldsomt, at det ud fra beregninger og forudsigelser ikke skulle være muligt - eksempelvis Bramgås og Mørkbuget Knortegås. Fremgangen ses også i Østjylland, hvor tendensen er den samme set over de seneste 10 år, selvom det i år ikke ses særligt tydeligt. Største fremgange har der været for Grågås og Canadagås, men også for Bramgåsen ses fremgangen. Figur 2 viser, hvor de mindre talrige gæs træffes

Figur 2. Fordelingen af lokaliteter med observationer af udvalgte gæs i perioden 1989-1998. **A:** Sædgås; **B:** Kortnæbbet Gås; **C:** Blisgås.

Sædgås (Anser fabalis) 01570

Alle indrapporteringer omhandler Skovsædgæs eller ikke racebestemte Sædgæs. Vær også opmærksom på den sjældnere race, Tundrasædgås. Der er ved 5 observationer set i alt 28-29 fugle, fordelt med 2 obs 1. halvår og 3 obs 2. halvår, hvilket er væsentligt lavere end de seneste 10 års gennemsnit på 78 fugle. Alle nævnes.

11/1 7 **Stubbe Sø** (PBP), 17/2 2 N **Fornæs** (HLL), 26/9 12 S **Hollandsbjerg Holme** (PST), 12/10 1 S og 1/11 6-7 S-SV alle **Fornæs** (PTP,PST). Figur 2 A viser, hvor Sædgåsen træffes.

Kortnæbbet Gås (Anser branhyrhyuchus) 01580

I alt 8 observationer af bare 30-31 fugle, fordelt med 5 obs fra foråret og 3 obs fra efteråret. Det gennemsnitlige antal for de sidste 10 år er 73-74 fugle. Alle nævnes.

21/2 1 NØ **Råby Kær** + 1 rst **Eskeplet** (samme?) + 1 NØ **Hornbæk/Helsted** v. Randers (alle PST), 22/2 3 FU **Råby Odde** (PEØ), 1/4 5 rst **Alrø Poller** (SSK), 21/9 2 FU **Barnekold**, Samsø, 27/9 11 NØ **Hesselholm** (begge LEB) og 6/12 7 SV **Århus Havn** (DOF). Figur 2 B viser, hvor Kortnæbbet Gås træffes.

Blisgås (Anser albifrons) 01590

I år 6 observationer af 8 fugle, alle fra efteråret. Til sammenligning er de seneste 10 års gennemsnit 59,5 fugle, så årsresultatet er ret dårligt. Alle nævnes.

6/9 1 R **Norsminde Fjord** (OGJ), 20/9 4 R **Alrø Poller** (OGJ,HEL), 30/9 1 S **Barnekold**, Samsø i flok med 23 Grågæs og 2/10 1 SV **Hesselholm** (begge SDY) samt 3/10 1 **Mellempoldene** (LTP). Figur 2 C viser, hvor Blisgåsen træffes.

Grågås (Anser anser) 01610

I år indsendt oplysninger om 41-44 ynglepar fra 18 lokaliteter, hvilket er det samme som sidste år. Der foreligger oplysninger om, at 36 ungeførende par havde i alt 162 gæslinger eller 4,5 gæslinger pr. par. Flest ynglepar: 20 par **Skanderborg Sø** (FNI) og 1-3 par **Vrads Sande** (BEH), min. 2 par **Mossø** (JKI), 2 par **Stubbe Sø** (PBP), 2 par **Birk Sø** (JKI) og 2 par **Stormose**, Hyllested (FF). Hertil oplysninger om, at en "ny" flok har etableret sig ved **Dynæs**, Gl. Laven (JKI).

1. halvår (træk): Der foreligger 25 obs af 179 trækkende gæs, flest 15/3 100 T **Skanderborg** (FNI), 31/5 16 V og 17/2 11 Ø **Randers** (LTP). Øvrige obs (lok.-max \geq 25): 30/4 92 **Skanderborg Sø** (FNI), 6/4 58 **Storkær-Viemose** (FNI), 8/3 **Salten Langsø**, vestenden 50 (JCN), 24/2 40 **Brabrand Sø**, vestenden (MDH), 22/3 36 **Bjerregrav Mose** (CSS), 29/3 35 **Rugård Nørresø** (JPL), 25/3 25 **Ringkloster Ådal** (FNI) og 30/4 25 **Vrads Sande** (BEH).

Fældefugle: Fældende yngle- og ikke ynglende fugle flokkes i maj/juni (lok.-max.): 7/5 141 **Skanderborg Sø** (FNI), 10/5 100 **Ringkloster Ådal** (BEH), 15/5 70 **Alrø Poller** (NHA), 5/5 58 **Brabrand Sø** (CHØ), 2/5 55 **Julsø** (JKI), 16/5 38 **Yderste Holm** (LEB), 10/5 33 **Mossø** (JKI) og 1/7 127 **Alrø Poller** (HLL).

2. halvår (træk): Indsendt 16 trækobs. af i alt 702 gæs. De største dage: 6/9 165 NØ (2 flokke) **Brabrand Sø** (HPI) + 100 N **Kolt** (OJE) + 80 S **Lerdrup Bugt** (JSC) + 15 T **Søften** (SMJ), 16/8 130 T **Lerdrup Bugt** (JSC), 16/10 84 T **Grund Fjord** (FFA) og 30/9 23 S **Barnekold** (SDY). Øvrige obs (lok.-max \geq 50): 9/8 950 **Alrø Poller** (JSC) (hvor de opholdt sig den næste månedstid (JGR,DMU)), 16/10 455 **Skanderborg Sø** (FNI), 26/9 390 R **Solbjerg Sø** (FNI), 2/9 180 **Fussing Sø** (NIIA), 1/8 150 FU **Yderste Holm** (LEB), 27/7 140 **Stubbe Sø** (PBP) og 24/10 59 **Julsø** (JKI).

Total: 11836

Antal indsendere: 59

Antal obs: 330

Antal lokaliteter: 95

1) Total

2) Lerdrup Bugt Vildtreservat/Alrø (månedsmax.)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	95	432	757	635	1038	104	1024	2041	4443	1370	92	50
2	5	16	4	17	70	-	124	950	830	317	15	35

Canadagås (*Branta canadensis*) 01660

Med et antal på 1780 fugle, ligger årets indsendte observationer på det normale for de senere år (seneste 10 års gnms. er 1743 fugle). De største tal ses tidligt på året i den nordlige del af amtet. Endnu ingen ynglefund indmeldt.

1. halvår: Kun få trækobs.: 1/1 21 T **Engbakkerne** (FFA), 11/1 38 T **Ebeltoft Færgehavn** (LPJ) samt forårets sidste trækobs: 29/5 6 N **Skanderborg By** (FNI). De største tal (lok.max. >50): 2/1 95 **Demstrup Vase** (JPA,BRA), 3/1 68 **Kysing Fjord** (OGJ), 10/1 50 **Knebel Vig** (HPE), 26/1 50 **Gyllingnæs** (PLA), 31/1 250 **Overgårds Marker** (PST), 1/2 215 **Råby Kær** + 20 **Sødringholm Strand** (CSS) og 25/2 ca. 60 **Blegind** (via HET). Forårets sidste 15/5 3 **Stormose**, Hyllested (FF) + 2 R **Åkær** (NHA) samt ovennævnte trækkende.

2. halvår: Fra perioden foreligger 2 større trækobs.: 22/12 24 N **Skejby** (Anders Aa. Pedersen) og 29/12 22 V **Gjerrild Nordstrand** (HAC). Ellers starter efteråret med få aug.-sept. fund: 9/8 1 **Alrø** (JSC), 16/8 5 **Alrø** (OJE), 7/9 1 R **Alrø Poller** (DMU,JGR) og 19/9 8 R **Åkær** (NHA). De næste ses først 6/11 2 R **Alrø Poller** (DMU,JGR). Periodens største antal (lok.max. >30): 5/12 104 **Ebeltoft Vig** (SHØ), 27/12 82 **Stubbe Sø** (PBP), 22/11 50 **Bønnerup** (BGO,UBM,DOF) og 21/11 39 **Dystrup Sø** (CSS,OEH).

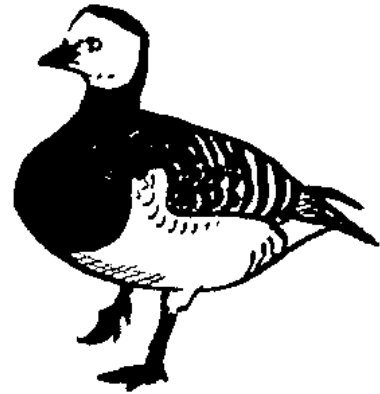
Total: 1785		Antal indsendere: 45			Antal obs: 90			Antal lokaliteter: 44				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
782	385	54	2	9	0	0	6	9	0	155	329	

Bramgås (*Branta leucopsis*) 01670

Arten forekommer i svingende antal fra år til år. Efter sidste års nedtur med bare 7 observationer af ca. 240 fugle, er der i år 16 observationer af i alt 840-844 fugle. Gennemsnittet for de seneste 10 år ligger på 516 fugle, hvis "superåret" 1993 med over 10.000 fugle ikke medregnes (hvis året medregnes bliver gnms. 1316 fugle). Ingen sommerobs i år. Alle nævnes.

1. halvår: 10/1 56 N **Ommestrup** (LPJ), 16/3 2 R **Skanderborg Sø** (FNI), 29/3 1 R **Mariager Yderfjord** (LPJ).

2. halvår: Det store træk oplevedes de sidste dage i september, således: 29/9 150 rst + 150 SV **Kalsemads** (TBR) og samme dag: 15 (skræmt af jægere på kravlejagt) **Hjortholm** + 70 SV (morgen) + 84 V (aften) **Hesselholm** (alle SDY) samt 30/9 80 SV v. **Hammel** (GGU) + 195 SV **Kalsemads** (TBR) + 18 FU **Mejlsholm** + hørt T **Hesselholm** (SDY). Derefter væsentligt færre: 1/10 4 **Yderste Holm** og 2/10 4 **Hesselholm** (samme?) (begge SDY), 30/10 8 **Alrø Poller** (NHA) og 31/10 7 S **Fornæs** (RDA).

Knortegås (*Branta bernicla*) 01680

I alt 8 obs af ubestemte Knortegæs, hvoraf henholdsvis 2 obs af 18 fugle er gjort i områder, hvor der traditionelt ses Mørkbuget Knortegås, og 3 obs af 344 fugle er gjort, hvor Lysbuget Knortegås normalt optræder. Alle nævnes.

Fra Lysbuget Knortegås' kerneområde: 17/1 78 **Ørsted Kær** (PHJ), 15/2 100 **Fjellerup Strand** (PHJ) og 13/12 166 **Udbyhøj Syd** (OJE). Fra Mørkbuget Knortegås' kerneområde: 28/8 2 **Alrø** (FAJ) og 24/10 16 **Langør** (BJA). De sidste 3 obs er trækobs fra steder, hvor begge arter kan træffes: 8/3 4 N **Brabrand Sø** (SSK) samt **Fornæs**: 26/9 12 N + 22 S + 6 R (RDA) og 27/10 1 N + 1 S (HLL).

Mørkbuget Knortegås (*Branta bernicla bernicla*) 01681

Der blev i år indsendt lidt færre af racen end normalt (2700 mod normalt 3423, gnms. 1989-98). Og som sædvanligt udgør Samsø-observationerne størstedelen af materialet; 35 af 1. halvårs obs stammer herfra, mens kun 6 stammer fra fastlandet. Tilsvarende for 2. halvår er fordelingen 49 fra Samsø og 33 fra fastlandet.

1. halvår: Samsø (>100 R): De højeste antal er 18/3 229 **Stavns Fjord** (SAM), 25/3 200 **Brokold**, 17/4 169 **Hjortholm + Yderste Holm** samt 14/4 150 **Hjortholm** (LEB,SDY). De eneste trækter er 31/5 150 NØ + 100 NØ **Hesselholm** (LEB). Øvrige obs: 18-26/1 14-15 R **Lerdrup Bugt** (HPI,DMU,PLA) og 12/4 15 R kysten v. **Risskov** (FR) samt en trækobs. 18/4 4 Ø **Gjerrild Nordstrand** (Gj m.fl.). Periodens sidste er 7/6 2 R **Hjortholm** (LEB) + 3 NØ **Hjelm** (DOF).

Hertil 2 sommerfund: 12/7 1 R **Hesselholm** (LEB) og 17/7 1 S **Lerdrup Bugt** (JSC).

2. halvår: De første ses 16/9 1 SV **Øster Hedekrog**, 17/9 2 R **Issehoved** (begge LEB), 20/9 25 T **Nordby Hede** (BSN) og 21/9 6 R **Åkær** (JLO). Samsø (> 10 træk): 21/9 110 SV, 2/10 10 SV + 20 SV, 16/10 50 NØ alle **Hesselholm** (LEB,SDY), hvor oktobertallene sikkert er trækkende internt i Stavns Fjord-området. Rastende (>100): 3/10 121 **Besser Rev** + 14 **Ægholm** (SDY), 11/10 220 **Mejlesholm** + 15 **Hjortholm**, 13/10 156 **Yderste Holm** + 9 **Brokold** og 16/10 144 **Langør** (alle LEB). Sidste større obs fra Samsø: 7/11 148 + 10/11 130 **Yderste Holm** (LEB,SDY). Øvrige større obs (træk): 26/9 22 S + 12 N (+ 9 R) **Fornæs** (HLL,RDA), 27/9 35 SØ **Kysing Næs** (OGJ), 30/9 23 S + 12 N **Fornæs** (HLL) + 40 V **Dronningborg Bredning** (LTP). Derudover kun få og små tal, flest 20/10 6 R **Alrø Poller** og 29/12 7 R **Lerdrup Bugt** (begge JGR/DMU).

Total: 2701		Antal indsendere: 25					Antal obs: 123			Antal lokaliteter: 32			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
275	85	477	588	270	7	2	0	471	665	195	7		

Lysbuget Knortegås (*Branta bernicla hrota*) 01682

I år kun 3 observationer af racen udenfor dens sædvanlige overvintringsområde i den nordlige del af amtet. Antallet af indsendte observationer ligger på niveau med sidste års antal. Hertil kommer 3 obs af 342 ubestemte knortegås, som blev set indenfor det sædvanlige forekomstmråde for Lysb. Knortegås (se under Knortegås). Som noget usædvanligt i forhold til de senere år, blev der også i foråret talt større antal i Mariager Fjord.

1. halvår: De største tal er 14/3 1001 R + 29/3 1200 **Mariager Yderfjord** (TNI,LPJ), 25/1 600 R **Sødringholm Kysten** (JPA) og 1/3 380 **Råby Odde** (JPA). De største antal fra Norddjursland er 15/3 100 R **Gjerrild Nordstrand** (Gj). Endelig må 2 "udefra" nævnes: 3/1 7 **Koldene**, Samsø (SAM,SDY) og 19/1 6 **Lerdrup Bugt** (JGR/DMU). Periodens sidste er 12/4 6 T + 19/4 2 Ø + 20/4 2 T **Gjerrild Nordstrand** (Gj,BKR).

2. halvår. Den første ses 5/9 1 **Eskeplet** (LTP) og allerede få dage senere ses store antal: 12/9 1940 + 13/9 1800 **Mariager Yderfjord** (TNI,LPJ). Efterårets største dagstotal er 27/9 3068 i Ramsarområde 11, flest 3000 **Mariager Yderfjord** (LPJ). Eneste større antal herefter er 25/10 1900 **Mariager Yderfjord** (TNI). Derefter kun få obs af mere end 100 fugle: 29/12 160 **Sødringholm** og 26/12 116 **Randers Fjords munding** (begge PEØ). Efterårets eneste obs udenfor området er 21/11 3 R **Alrø Poller** (OGJ).

Total: 12039		Antal indsendere: 18					Antal obs: 64			Antal lokaliteter: 16			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
875	342	2742	10	0	0	0	0	5390	2064	244	371		

[Rustand (*Tadorna ferruginea*) 01710]

En ♀/1k-fugl holdt i en periode til i **Brabrand Sø**. Fra 2/9-6/9 foreligger 9 observationer (HLL,HPI,BFU,FAJ,JLY,CHØ,OIL,OGJ,SSK). Den (formentlig) samme fugl ses igen i november 2/11 og 12/11 (FF,HLL). At fuglens fjerdragt var perfekt, og at den tilsyneladende ikke bar ringe om benene, gør det muligt, at den kan være spontan.

Gravand (*Tadorna tadorna*) 01730

Årets forekomst er på niveau med 1997. Der er rapporteret om 28-51 ynglepar på 23 lokaliteter, flest 5-17 par **Mørke Kær** (EBU), 3 par **Ørkenen**, Anholt (FSV), 3 par **Drastrup Enge** (PLA,PHJ), **Amstrup Enge** 2-3 par (TPE) og 0-4 par **Elløv Enge** (PLA). Fra hver af de øvrige ynglelokaliteter er der oplysninger om 1-2 par, bl.a. fandtes 7 dununger efterladt af forældrefuglene i guldfiskedam i en villahave i **Assens** (TNI). Fuglene blev senere sat i pleje.

1. halvår: Året indledes med et par store observationer af rastende fugle i Randers Fjord-området: 2/1 400 **Mellempoldene** (JPA), 2/1 2000 og 11/1 375-420 **Sødringholm Strand** (BRA,JPA). Desuden en større obs fra begyndelsen af året fra Samsø, 3/1 133 **Barnekold** (SDY,SAM). Større flokke af mere end 200 fugle sås frem til medio april. Større flokke (lok.max. \geq 200): 19/1 217 **Lerdrup Bugt** (JGR,DMU) og 14/3 2420 **Mariager Yderfjord** (TNI) samt følgende flokke fra området omkring udmundingen af Randers Fjord: 25/1 400 **Kattegat** ud for Randers-Mariager Fj. (JPA), 8/2 480 **Eskeplet** (PST,JPA), 22/3 250 **Sødringholm Strand** (JPL), 22/2 400 **Mellempoldene** + 300 **Eskeplet** (begge JPA). Fuglene her flytter sandsynligvis lidt rundt mellem de nævnte lokaliteter. Sidste flok af mere end 100 fugle er 12/5 102 **Råby Odde** (PST).

2. halvårs første større flokke ($>$ 100 fugle): 12/9 410 **Mariager Yderfjord** (TNI), 19/9 370 og 20/9 400 **Mellempoldene** (HET,JPA). Øvrige større obs (lok.max. \geq 200): 27/9 700 **Sødringholm Strand** (PST), 11/10 300 **Mellempoldene** (JPA), 24/10 700 **Eskeplet** (LTP), og 25/10 685 **Mariager Yderfjord** (TNI). Herudover årets sidste store flokke i december: 28/12 950 **Eskeplet** (JPA) og 29/12 1300 **Sødringholm Strand** (CSS).

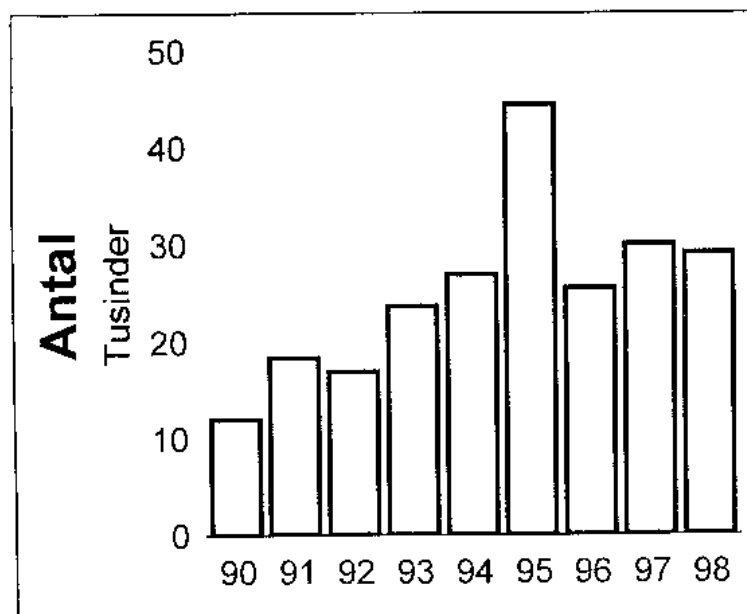
Træk: Fra foråret er der meldt om 12 trækobservationer i perioden 9/4-2/5, alle fra **Gjerrild Nordstrand**, hvor der i alt trak 138 fugle. Fra efteråret er der kun indsendt 4 trækobservationer af enkeltfugle eller småflokke.

Total: 25049												Antal indsendere: 60			Antal obs: 524			Antal lok: 139		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC									
4794	2715	4493	1877	1253	304	190	104	2667	3124	722	2806									

Pibeand (*Anas penelope*) 01790

Antallet af observerede fugle i 1998 er stort set uændret i forhold til 1997. Niveauet ligger stadig højt i forhold til de øvrige år i 1990'erne, med undtagelse af rekordåret 1995 (figur 3).

Yngel: 0-1 par **Mørke Kær** (EBU), karakteriseres som næppe ynglende trods konstant tilstedeværelse i april - maj måned.

Figur 3. Antal indrapporterede Pibeander i perioden 1989-1998.

1. halvår, største antal (lok. max.- obs \geq 200): 2/1 200 **Randers Fjord n. f. Råby Odde** (JPA, BRA), 5/1 500 **Alrø Poller** (TBR), 26/1 470 **Norsminde Fjord** (PLA), 31/1 260 og 1/2 250 begge **Råby Kær** (PST,CSS), 8/2 500 **Alrø** (HPI) og 14/3 730 **Mariager Yderfjord** (TNI). Forårets sidste: 13/5 1 ♂ og 1 ♀, 14/5 2 ♂♂ og 2 ♀♀ (FUT) og 17/5 2 ♂♂ og 2 ♀♀ alle **Mørke Kær** (EBU).

Sommerfund: 25/6 1 ♂ **Rugård Søndersø** (FUT) og 8/7 7 **Mellempoldene** (LTP).

2. halvår: Efterårets første: 18/8 7 **Drastrup Enge** (LTP), 26/8 16 **Ægholm** (LEB) og 29/8 4 N **Fornæs** (CHØ).

Største antal (lok. max. - obs \geq 200): 20/9 400 **Sødringholm Strand** (PST), 27/9 200 **Overgårds Dige** (JPA, LTP), 30/9 348 **Barnekold** (SDY), 2/10 1589 **Lerdrup Bugt** (DMU, JGR), 20/10 1171 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 25/10 2450 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 21/11 580 **Norsminde Fjord** (LGN).

Total: 29147											
Antal indsendere: 47					Antal obs: 315			Antal lokaliteter: 70			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3.103	2.257	2.091	1.354	17	1	7	39	7.651	9.087	1.260	2.280

Knarand (*Anas strepera*) 01820

Indrapporteringen tyder på mindst 24 forskellige individer. Der er ingen oplysninger om yngleaktivitet. Til gengæld en lidt usædvanlig vinterobservation fra **Norsminde Fjord**, hvor 1 ♂ opholdt sig juleaftensdag (OGJ).

Alle obs nævnes: 10/2 1 og 14/2 2 **Gudenåparken** (LTP), 14/3 og 21/3 1 **Båstrup Sø** (FNI), 5/4 3 **Kalsemade** (TBR), 9/4 3 **Lerdrup Enge** (OGJ), 11/4 1 **Dystrup Sø** (JPA), 12/4 3 **Alrø Poller** (BOG), 17/4 og 22/4 2 **Kvottrup Mose** (SMJ,FF), 18/4 1 **Dystrup-Ramten Søerne** (DOF,HPI), 21/5 1 **Norsminde Fjord** (OGJ), 30/5 og 31/5 1 **Rugård Sønder sø** (FUT), 9/9 4 **Brabrand Sø** (BFU), 12/9 1 **Barnekold** (SDY), 12/11 og 28/11 1 **Norsminde Fjord** (LGN,SKR,MIS), samt ovennævnte fra 24/12.

Total: 24											
Antal indsendere: 15					Antal obs: 21			Antal lok: 12			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	3	2	15	3	0	0	0	5	0	2	1

Krikand (*Anas crecca*) 01840

Som i 1996 og 1997 stadig et meget lavt antal observerede Krikænder i 1998. Går vi tilbage til 1990 har kun 1990 (6651 individer) og 1996 (5658 individer) været lavere.

Yngel: 1 par **Mørke Kær** (EBU).

1. halvår, største antal (lok. max. - obs \geq 80): 14/3 85 **Mariager Yderfjord** (TNI), 4/4 99 **Dødeå Enge** (CHØ), 12/4 90 **Alrø Poller** (BOG) og 28/4 120 **Kare Holm** (PHJ).

Sommer (lok. max.): 6/6 25 **Norsminde Fjord** (IZN), 7/6 1 ♂ **Torup**, Samsø (BSN), 25/6 2 ♂♂ og 1 ♀ **Rugård Sønder sø** (FUT), 3/7 40 **Drastrup Enge** (LTP) og 23/7 1 ♂ + 1 ♀ **Viekær**, Hornslet (EBU).

2. halvår, største antal (lok. max. - obs \geq 80): 23/8 150 **Drastrup Enge** (JPL), 12/9 260 **Mariager Yderfjord** (TNI), 19/9 822 **Alrø Poller** (DMU, JGR) og 28/10 100 **Grund Fjord** (Kurt Behrens).

Total: 6729											
Antal indsendere: 47					Antal obs: 263			Antal lokaliteter: 69			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
191	135	561	2.304	29	74	67	565	1.953	707	98	45

Gråand (*Anas platyrhynchos*) 01860

Atter et år med tilbagegang for arten. Tilbagegangen har nu stået på siden 1995, og vi skal tilbage til 1992 for at finde et lavere antal indrapporterede fugle.

Yngel: Der er rapporteret 76-115 ynglepar fra i alt 31 lokaliteter, flest (\geq 5): 29-35 **Mørke Kær** (EBU), 8-11 **Viekær**, Hornslet (EBU), 6-8 **Udbyover Sø** (TNI), 5-10 **Pannerup Møde** (RAH) og 1-6 **Pinds Mølle** (MAN).

1. halvår, største antal (lok. max. - obs \geq 500): 11/1 550 **Stubbe Sø** (PBP), 19/1 1200 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 17/1 500 **Rugård Nørresø** (JPL), 25/1 600 **Ravn sø** (OJE), 1/2 600 **Norsminde Fjord** (OJE) og 14/3 6550 **Mariager Yderfjord** (TNI).

2. halvår, største antal (lok. max. - obs \geq 500): 12/9 2570 **Mariager Yderfjord** (TNI), 20/9 700 **Norsminde Fjord** (SHØ), 25/9 700 **Ravn sø** (JK1), 25/10 500 **Fussing Sø** (TBR), 20/11 1587 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 22/11 613 **Skærbæk Hest** (DOF,UBM), 28/11 og 31/12 1000 **Sødringholm Strand** (LTP), 26/12 600 **Mellempoldene** (PEØ) og 29/12 600 **Stubbe Sø** (LTP).

Total: 55765		Antal indsendere: 57			Antal obs: 582			Antal lokaliteter: 144			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8.299	5.724	9.028	778	449	291	522	862	7.513	6.348	7.049	8.902

Spidsand (*Anas acuta*) 01890

Spidsanden har i 1998 alter haft fremgang, og der er rapporteret det største antal fugle i løbet af 1990'erne. Arten yngler tilsyneladende kun enkelte år i amtet, og der er ikke for 1998 meldt om ynglepar.

1. halvår, største antal (lok. max. - obs \geq 10): 21/2 10 **Sødringholm Strand** (PST), 1/3 14 **Råby Odde** (JPA), 14/3 305 **Mariager Yderfjord** (TNI), 15/3 45 **Mellempoldene** (JPA), 18/3 26 **Stavns Fjord** (SAM), 10/4 20 **Alrø Poller** (BOG, SHØ) og 22/4 10 **Hesselholm** (LEB).

Forårets sidste: 26/4 2 **Kalsemade** (TBR), 27/4 2 **Hesselholm** (LEB) og 8/5 2 **Fausing** (PHJ).

2. halvår: Efterårets første er 1/9 5 og 5/9 2 **Sødringholm Strand** (LTP) og 2/9 1 V **Hesselholm** (LEB). De største antal er (lok. max. - obs \geq 10): 19/9 15 **Alrø Poller** (DMU,JGR), 19/9 11 **Norsminde Fjord** (OGJ), 20/9 25 SV og 5 rst. **Kalsemade** (TBR), 30/9 39 **Barnekold** (SDY) og 25/10 26 **Mariager Yderfjord** (TNI).

Total: 1278		Antal indsendere: 27			Antal obs: 116			Antal lokaliteter: 30			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
152	31	512	191	2	0	0	0	276	112	1	1

Atlingand (*Anas querquedula*) 01910

Rekordår for arten såvel for totalt antal rapporterede fugle, som for ynglepar. Begge tal er de højeste i dette årti.

Yngel: Der er rapporteret 2-6 ynglepar fordelt på 3 lokaliteter: 2-4 **Mørke Kær** (EBU), 0-1 **Viekær**, Hornslet (EBU) og 0-1 **Brabrand Sø** (JSC).

1. halvår: Årets første: 30/3 2 **Hesselholm** (LEB) og 5/4 1 ♂ **Brabrand Sø** (HLL). Øvrige større obs (lok. max. - obs \geq 3): 11/4 2 ♂ ♂ og 1 ♀ **Sminge Sø** (CHIØ), 30/4 7 **Brabrand Sø** (Anders Aasberg), 30/4 4 ♂ ♂ og 1 ♀ **Dødeå Enge** (OLI) (samme som foregående?), 13/5 4 ♂ ♂ og 2 ♀ ♀ **Mørke Kær** (EBU) og 22/5 2 ♂ ♂ og 2 ♀ ♀ **Norsminde Fjord** (OGJ).

2. halvår (lok. max. - obs $>$ 3): 22/7 5 **Brabrand Sø** (HLL) og 27/7 12 **Drastrup Enge** (LTP). Årets sidste er 29/7 1 **Kristrup Enge** (LTP) og 20/9 1 **Gudenåparken** (JPA).

Total: 117		Antal indsendere: 26			Antal obs: 64			Antal lokaliteter: 21			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	2	33	53	8	20	0	1	0	0	0

Skeand (*Anas clypeata*) 01940

Et godt år for arten med højeste antal rapporterede fugle siden 1992. Antallet af ynglepar holder sig nogenlunde stabilt.

Yngel: Der er rapporteret 2-6 par fra 3 lokaliteter: 2-3 **Mørke Kær** (EBU), 0-2 **Brabrand Sø** (JSC), og 0-1 **Drastrup Enge** (PIJ).

1. halvår: Forårets første er 10/3 1 ♂ og 1 ♀ **Århus Å** (OLI), 10/3 1 ♂ og 1 ♀ **Brabrand Sø** (OLI) og 21/3 2 **Stavns Fjord** (SAM), mens de største antal er (lok. max. - obs \geq 10): 5/4 9 ♂ ♂ og 5 ♀ ♀ **Rugård Nørresø** (JPL), 13/4 24 **Dødeå Enge** (CHIØ), 19/4 25 **Skanderborg Sortesø** (FNI), 21/4 12 ♂ ♂ og 5 ♀ ♀ **Mørke Kær** (EBU) og 22/4 8 ♂ ♂ og 8 ♀ ♀ **Kvottrup Mose** (FF).

2. halvår, største antal (lok. max. - obs \geq 10): 2/8 17 **Norsminde Fjord** (OGJ), 6/9 20 **Brabrand Sø** (Kim Aaen), 12/9 14 **Mariager Yderfjord** (TNI), 5/10 11 **Rugård Sønderø** (FUT), 13/10 11 **Østerby Mose** (HET)

og 30/10 19 **Skanderborg Sortesø** (FNI). Efterårets sidste: 21/11 1 ♀ og 28/11 1 **Norsminde Fjord** (LGN, SKR, MIS).

Vinterobs.: 16/1 1 ♂ **Alrø Poller** (HLL).

Total: 496												Antal indsendere: 37												Antal obs: 122												Antal lokaliteter: 36											
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	0	27	224	59	7	13	32	71	60	2	0																																				

Taffeland (*Aythya ferina*) 01980

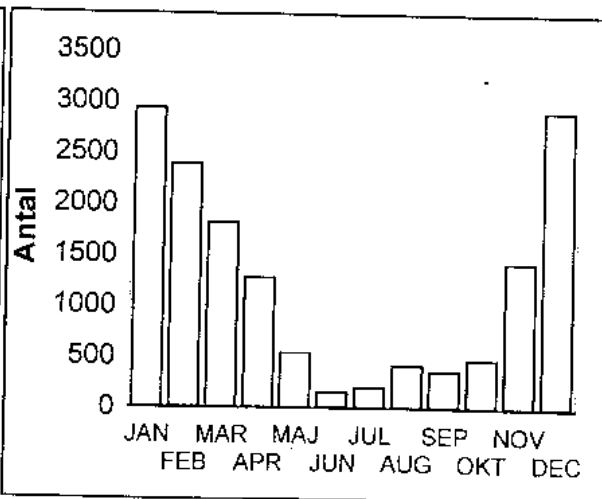
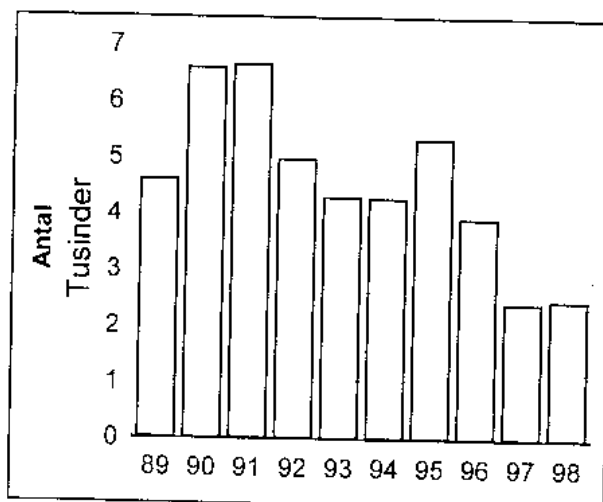
Det totale antal indrapporterede Taffelænder er i år stort set på samme lave niveau som sidste år, men vi kan glæde os over, at antallet af ynglepar er meget højt, i de sidste 10 år kun overgået af 1995.

Yngel: Der er rapporteret i alt 22-34 par fordelt på 8 lokaliteter: 14-19 **Mørke Kær** (EBU), 3-6 **Hornslet** (EBU), 2 **Sortesø** (FNI), 1-2 **Fussing Sø** (PST), 1 **Kragemosen** (SDY), 1 **Østerby Mose** (HET), 0-2 **Kulsø** (EEH) og 0-1 **Skanderborg Sø** (PLA).

1. halvår, større antal (lok. max. ≥ 25): 1/1 35 **Grenå Kommune** (DOF), 10/1 228 **Stubbe Sø** (JPL), 17/1 54 **Norsminde Fjord** (OGJ), 21/3 252 **Udbyover Sø** (TNI), 21/3 162 **Søbygård Sø** (CIIØ), 21/3 37 **Sortesø** (FNI) og 21/4 22 ♂♂ og 9 ♀♀ **Mørke Kær** (EBU).

2. halvår, større antal (lok. max. ≥ 25): 19/09 28 **Mosø** (JKI), 13/10 28 **Østerby Mose** (HET), 24/10 52 **Brabrand Sø** (OLI), 15/11 46 **Sortesø** (FNI), 29/12 75 **Stubbe Sø** (LTP), 13/12 60 **Mariager Fjord**, **Hobro-Hadsund** (JPA) + 60 **Dania Saltværk** (LTP).

Total: 2476												Antal indsendere: 35												Antal obs: 162												Antal lokaliteter: 51											
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
467	141	578	255	193	53	6	24	42	288	150	279																																				

Figur 4: Antal observationer af Taffeland i perioden 1989-1998 i Arhus amt.

Figur 5: Gennemsnitlige månedsfordeling af Taffeland i perioden 1989-1998 i Arhus amt.

Troldand (*Aythya fuligula*) 02030

Endnu et år med tilbagegang i antal indrapporterede Troldænder. Dette har nu stået på siden 1995. Til gengæld har antallet af ynglepar rettet sig, således at vi nu er tilbage på det høje niveau fra 1995.

Yngel: 32-43 par fra 17 lokaliteter, heraf følgende med mere end 1 par: 11-13 **Mørke Kær** (EBU), 2-4 **Ringelmosedammen** (EBU), 2-3 **Østerby Mose** (HET), 2 **Udbyover Sø** (TNI), 2 **Gjesing Mose** (FUT), 2

Tranemøsen (LEB), 2 **Borre Sø** (FNI,JLY,OLI), 2 **Brassø** (FNI), 2 **Sortesø** (FNI,OJE), 2 **Århus Universitetspark** (JPL), 1-2 **Fussing Sø** (PST) og 1-2 **Botanisk Have** (YAP).

1. halvår (lok. max. ≥ 100): 11/1 158 **Dråby Sø** (DOF), 17/1 230 **Norsminde Fjord** (OGJ), 22/2 100 **Fussing Sø** (JPA), 14/3 350 **Mariager Yderfjord** (TNI), 21/3 450 **Udbyover Sø** (TNI) og 10/5 147 **Mossø** (JKI).

2. halvår (lok. max. ≥ 100): 19/9 246 **Mossø** (JKI), 13/12 1600 **Mariager Fjord**, **Hobro-Hadsund** (JPA), 13/12 1500 **Dania Saltværk** (LTP) + 220 **Århus Havn** (JSC) og 29/12 400 **Stubbe Sø** (LTP).

Total: 9681		Antal indsendere: 50					Antal obs: 345			Antal lokaliteter: 103			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
1.143	460	1.222	737	542	117	79	223	369	331	433	4.025		

Bjergand (Aythya marila) 02040

Et år med usædvanligt få observerede Bjergænder. De sædvanlige store flokke udeblev da også, idet største observation er sølle 700 individer og kun 3 observationer kunne snige sig over 100 fugle.

1. halvår (lok. max. ≥ 25): 10/1 112 **Stubbe Sø** (JPL) og 17/2 500 **Løgten Strand** (FF).

Forårets sidste: 29/3 2 **Mariager Yderfjord** (LPJ), 10/4 1 **Amstrup Mose** (SHØ) og 30/4 1 ♂ og 1 ♀ **Skanderborg Sø** (FNI).

Sommerfund: 17/7 1 ♀ + 18/7 1 ♀ + 19/7 1 **Drastrup Enge** (LTP,JPA).

2. halvår: Efterårets første er 30/9 1 **Barnekold** (SDY) og 3/10 5 **Sødringholm Strand** (LTP). Storre antal (lok. max. ≥ 25): 11/10 700 **Sødringholm Strand** (LTP), 29/11 40 **Bønnerup Strand** (PTP) og 21/12 45 N **Fornæs** (HLL).

Indlandsfund, udover ovennævnte (alle nævnt): 14/1 1 ♂ **Brabrand Sø** (HLL), 22/11 4 **Brabrand Sø** (FAJ), 27/12 9, 28/12 2 ♀ ♀ og 29/12 1 ♂ alle **Stubbe Sø** (PBP,LTP,JPL).

Total: 1610		Antal indsendere: 14					Antal obs: 30			Antal lokaliteter: 17			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
115	501	2	3	0	0	1	0	1	750	147	90		

Ederfugl (Somateria mollissima) 02060

Et meget lavt antal individer indrapporteret. Vi skal helt tilbage til 1990 for at finde tilsvarende lavt antal. Ligeledes er antallet af rapporterede ynglepar meget lavt selv sammenlignet med de senere års relativt lave antal. Vi mangler dog tal fra de sædvanligvis gode lokaliteter omkring Samsø. Ingen indlandsfund.

Ynglepar: 374-379 par fordelt på 11 lokaliteter, heraf følgende med flere end 2 par: 329 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 25-30 **Hjelm** (DOF), 5 **Alrø Alhale** (JGR) og 4 **Knebel Vig** (HPE). Desuden er fra **Stavns Fjord** (LEB) meldt en børnehave med 4-5 ad. og ca. 60 pull., hvilket tyder på min. 10 ynglepar, som ikke er medregnet i ovenstående.

1. halvår (lok. max. ≥ 2000): 25/1 2500 **Sødringholm Strand** (PST), 17/3 2000 **Moesgård Strand** (PLA), 22/3 4000 **Mellempoldene** (JPA), 22/3 3000 **Kattegat udfor Randers-Mariager Fjorde** (JPA) og 27/3 4900 **Tunø Knob** (LGN).

2. halvår, største observationer (lok. max. ≥ 2000): 20/9 2500 **Kalsemade** (TBR), 1/11 3000 trk. **Fornæs** (JPA) og 27/12 5000 **Nordstrand**, Anholt (FSV).

Total: 79369		Antal indsendere: 36					Antal obs: 211			Antal lokaliteter: 56			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
9.587	2.028	22.388	3.248	902	680	482	1.222	7.050	12.523	11.206	8.053		

Kongeederfugl (*Somateria spectabilis*) 02070

En enkelt observation er gjort i 1998 af denne art: 28/11 1 ♂ 3K S **Fornæs** (HAC m.fl.).

Havlit (*Clangula hyemalis*) 02120

En lille stigning i forhold til sidste år, antallet er dog stadig meget lavt.

1. halvår: Obs af mere end 5 fugle: 22/3 12 og 28/3 30 alle **Gjerrild Nordstrand** (Gj,PST). Forårets sidste er: 18/4 1 ♂ og 19/4 2 ♂♂ + 1 ♀ alle **Issehoved** (LEB,SDY).

2. halvår: Efterårets første: 25/10 1 ♂ trk. **Kysing Næs** (OGJ), 31/10 1 ♂ N og 1/11 4 N alle **Fornæs** (RDA, PST,PTP). Øvrige obs > 5: 1/11 7 N og 1/12 5 N + 2 S alle **Fornæs** (JPA,HLL).

Indlandsfund: 13/4 2 **Fussing Sø** (JPA).

Total: 99		Antal indsendere: 16				Antal obs: 34			Antal lokaliteter: 10			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
6	2	47	6	0	0	0	0	0	2	27	9	

Sortand (*Melanitta nigra*) 02130

Meget højt antal indrapporterede individer, faktisk det største antal de seneste 15 år. Der er også rapporteret et relativt højt antal sommerobservationer.

1. halvårs største antal kommer fra følgende lokaliteter (lok. max. ≥ 1000): 28/2 10000 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 17/3 1000 **Tunø Knob** (LGN), 10/4 2500 **Kattegat** udfør Randers-Mariager Fjorde (JPA).

Forårets sidste: 3/5 705 **Gjerrild Fyr** (ABL,LPJ), 18/5 1 **Skærbæk Hest** (ABL,UBM) og 23/5 1 ♀ **Tunø** (SHØ).

Sommerobservationer: 19/6 1 **Flakket**, Anholt (HET), 20/6 100 fra **Grenå-Anholt Færgen** (HET), 16/7 13 V **Kalsemade** (TBR) og 26/7 500 **Mellempoldene** (JPA).

Efterårets første: 9/8 200 - 300 N (PTP) og 29/8 250 N alle **Fornæs** (CHØ).

2. halvårs største antal (lok. max. ≥ 1000): 31/8 7030 N **Fornæs** (HLL), 31/12 6500 S **Mellempoldene** (MDH).

Indlandsfund: 10/1 1 ♂ **Stubbe Sø** (JPI), 22/3 og 27/4 1 ♂ + 1 ♀ **Ørnso** (JCN).

Total: 66239		Antal indsendere: 27				Antal obs: 122			Antal lokaliteter: 31			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
153	10.017	17.400	19.216	1.451	101	513	7.585	1.043	338	1.577	6.845	

Fløjsand (*Melanitta fusca*) 02150

Fløjsanden er en art som svinger meget fra år til år i antal indrapporterede individer. Dette år er et af de lave.

1. halvår (alle ≥ 20): 21/3 58 og 17/4 25 **Øster Hedekrog** (alle LEB,SDY), 17/4 150 **Vester Hedekrog** (SDY), 18/4 50 **Kalsemade** (TBR) + 25 **Issehoved** + 233 **Vester Hedekrog** (alle SDY).

Forårets sidste: 22/4 1 **Nordby Bugt** (LEB) og 28/4 2 **Kare Holm** (PHJ).

Sommerobservationer: 23/7 68 N + 2 S **Fornæs** (HLL).

2. halvår: Efterårets første: 2/8 44 N + 9/8 15 N + 31/8 221 N alle **Fornæs** (HLL,JPA). Største antal (alle ≥ 20): 26/9 119 N og 30/12 24 S alle **Fornæs** (HLL,HAC).

Total: 1196		Antal indsendere: 20			Antal obs: 62			Antal lokaliteter: 16			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
22	0	84	529	0	0	70	280	142	15	27	27

Hvinand (*Bucephala clangula*) 02180

Med et nyt fald i antal indrapporterede individer bliver 1998 det tredje år i træk med nedgang, og vi skal desuden helt tilbage til 1992 for at finde et år med tilsvarende lavt antal.

1. halvår (lok. max. \geq 200): 3/1 920 **Besser Rev** (SAM,SDY), 18/1 200 **Lerdrup Bugt** (HPI), 19/1 1625 **Amstrup Red** (DMU,JGR), 8/2 500 **Alrø** (HPI), 22/2 230 **Øster Tørslev Kær** (PEØ) og 14/3 2150 **Mariager Yderfjord** (TNI).

Sommerens obs (alle nævnt): 10/7 2 ♀♀ **Mørke Kær** (EBU), 12/7 4 **Randers Fjord** (LTP), 13/7 3 **Kristrup Enge** (LTP), 19/7 2 og 27/7 1 **Drastrup Enge** (JPA,LTP), 29/7 1 **Dronningborg Bredning** (LTP) samt 30/7 9 **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår (lok. max. $>$ 200): 22/11 355 **Norsminde Fjord** (OGJ), 2/12 500 **Alrø** (TBR), 5/12 775 **Lerdrup Bugt** (DMU,JGR), 13/12 550 **Mariager Fjord**, Hobro-Hadsund (JPA), 13/12 500 **Dania Saltværk** (LTP), 19/12 200 **Sødringholm Strand** (LTP), 29/12 755 **Amstrup Red** + 29/12 280 **Alrø Poller** (alle DMU,JGR).

Total: 18032		Antal indsendere: 48			Antal obs: 291			Antal lokaliteter: 95			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4.206	3.000	3.264	721	73	0	22	24	40	70	1.898	4.714

Lille Skallesluger (*Mergus albellus*) 02200

Et år med relativt få observerede individer, kun 1996 har siden 1990 udvist lavere antal.

1. halvår, største obs (alle lokaliteter $>$ 2 nævnt): 11/1 5 **Stubbe Sø** (PBP), 17/1 8 ♂♂ og 2 ♀♀ **Rugård Nørresø** (JPL), 26/1 1 ♂ og 4 ♀♀ **Norsminde Fjord** (PLA), 6/2 2 ♂♂ og 4 ♀♀ **Mossø** (JKI), 8/2 5 ♂♂ og 19 ♀♀ **Salten Langsø** (GG), 8/2 1 ♂ og 1 ♀ **Dødeå** (FAJ) og 9/2 2 ♂♂ **Ørnsø** (JCN).

Forårets sidste observationer: 22/3 1 ♀ og 10/4 1 **Amstrup Mose** (JSC,SHØ) og 12/4 1 ♀ **Alrø** (FAJ) - sikkert den samme.

2. halvår: Efterårets første: 15/11 1 ♂ og 1 ♀ **Rugård Nørresø** (JPL), 15/11 1 ♂ **Rugård Sønderlø** (JPL) og 21/11 3 ♀♀ **Fornæs** (CSS). Største obs (alle lokaliteter $>$ 2 nævnt): 21/11 3 ♀♀ **Fornæs** (CSS), 24/11 5 ♂♂ og 11 ♀♀ **Mossø** (BGO), 20/12 7 **Salten Langsø** (GG), 29/12 4 ♂♂ og 8 ♀♀ **Stubbe Sø** (LTP) og 30/12 1 ♂ og 2 ♀♀ **Rugård Nørresø** (JPL).

Total: 142		Antal indsendere: 24			Antal obs: 41			Antal lokaliteter: 22			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
28	36	5	2	0	0	0	0	0	0	31	40

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator*) 02210

Efter et par års tilbagegang i antal rapporterede individer er der nu atter fremgang til et antal svarende til 1995. Antallet af indsendte ynglepar holder sig, når der ses bort fra rekordårene 1993 og 1994, på det normale.

Ynglepar: 8-13 par fra 4 lokaliteter (alle nævnt): 5-10 **Hjelm** (DOF), 1 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL), 1 **Amstrup Enge** (TPE) og 1 **Hesselholm** (LEB). De senere års registreringer fremgår af tabel 3.

1. halvår (lok. max. \geq 40): 3/1 60 **Besser Rev** (SAM, SDY), 11/1 49 **Kobberhage** (ABL,LPJ), 18/1 53 **Alrø** (HPI), 19/1 185 **Amstrup Red** (DMU,JGR), 20/3 40 **Kåsemåde** (TBR), 5/4 40 **Alrø Poller** (BOG) og 12/4 50 trk. og 40 rst. **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Lokalitet	1995	1996	1997	1998
Hjelm	-	10-20	-	5-10
Ebeltoft Færgehavn	-	1	2	1
Amstrup Enge	-	-	-	1
Hesselholm	-	1	-	1
Langør	-	-	1	-
Vrinnerens Strand	-	0-1	-	-
Anholt	4	3	-	-
Begtrup Vig	-	1	-	-
Sangstrup Klint	1	-	-	-
TOTAL	5	16-27	3	8-13

Tabel 3. Ynglende Toppet Skallesluger i Århus amt indrapporteret til Lokalrapporten siden 1995. "-" betyder, at der ikke foreligger oplysninger fra området det pågældende år.

2. halvår (lok. max. ≥ 40): 26/9 200 **Sødringholm Strand** (LTP), 11/10 48 **Øster Hedekrog** (LEB), 6/11 70 **Alrø Poller** (DMU,JGR), 7/11 198 **Stavns Fjord** (SDY), 11/11 ca. 60 **Hesselholm** (LEB) og 20/11 88 **Amstrup Red** (DMU,JGR).

Indlandsobservationer: 3/1 3 **Søbygård Sø** (DOF), 11/1 3 **Veng Sø** (JEL), 11/1 1 **Dråby Sø** (DOF), 27/1 2 **Julsø** (JEL), 28/2 4 ♂♂ og 3 ♀♀ og 29/3 1 ♂+ 1 ♀ **Rugård Nørresø** (JPL) og 8/4 2 ♂♂ og 1 ♀ **Bogens Sø** (JPL).

Total: 3971 Antal indsendere: 40 Antal obs: 258 Antal lokaliteter: 57

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
530	119	338	598	193	28	131	95	606	449	663	221

Stor Skallesluger (*Mergus merganser*) 02230

Efter sidste års fremgang gav 1998 en kraftig tilbagegang i det totale antal indrapporterede Stor Skallesluger. Antallet er lavere end i noget andet år tilbage til 1987.

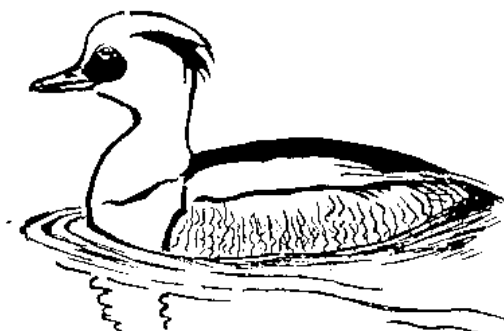
1. halvår, større antal (lok.max. ≥ 100): 1/1 296 **Grenå Kommune** (DOF), 10/1 450 **Salten Langsø** (GG), 11/1 275 **Stubbe Sø** (PBP) og 25/2 140 **Hinge Sø** (PLA).

Forårets sidste obs blev: 21/4 1 ♀ **Dronningborg Bredning** (LTP), 21/4 1 ♂ **Mørke Kær** (EBU) og 26/4 4 **Salten Langsø** (GG).

2. halvår: Efterårets første obs: 1/10 6 N **Fornæs** (RDA), 5/11 8 **Grund Fjord** (LTP) og 6/11 9 **Salten Langsø** (JCN). Største obs (lok.max. ≥ 100): 15/11 140 **Salten Langsø** (GG), 13/12 150 **Dania Saltværk** (LTP), 13/12 150 **Mariager Fjord**, Hobro-Hadsund (JPA), 26/12 120 **Mellempoldene** (PEØ) og 29/12 300 **Stubbe Sø** (LTP).

Total: 5103 Antal indsendere: 50 Antal obs: 212 Antal lokaliteter: 72

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1.768	1.078	368	109	0	0	0	0	0	6	353	1.421

ROVFUGLENE I 1998

Trods øget aktivitet ved Gjerrild var trækket mindre end tidligere. Aktiviteten på de øvrige træksteder ser ud til at have været som i tidligere år, god på Samsø og mindre god ved Moesgård Strand. En generel fremgang i mængden af indsendt materiale, således også ynglefund. Ved Hinnerup fandt SMJ usædvanlig mange goldæg i rederne hos Spurvehøg, mens Musvågerne i samme område nåede tidligere tiders store bestand på 11 par. Tårnfalkene havde et ringe udbytte af de mange mus - få par og få unger.

Hvepsevåge (*Pernis apivorus*) 02310

En pæn stigning i antal indrapporterede fugle.

Yngel: Der er i alt indrapporteret 2-4 ynglepar.

1. halvår: Første obs er tidlig 29/4 1 krdr **Egå Enge** (TV) samt 8/5 1 **Soholt Skov** (PBP) og samme dag 1 **Helgenæs** (JTL). Træk: 63 obs af 541 trækkende fugle i perioden 8/5-26/6. Ved **Gjerrild Nordstrand** ses 14/5-1/6 373 trækkende fugle (Gj), bedste dage falder sidst i maj, f.eks. 30/5 123 trk. Ved **Skindbjerg** ses 100 fugle i perioden 10/5-26/6 med bedste dag 31/5 24 fugle trk (Gj). På Samsø ses ved **Hesselholm** 31 fugle i perioden 25/5-2/6 (LEB).

2. halvår: Træk: 14 obs af 22 fugle i perioden 12/7-3/10. Sidste obs er den hidtil seneste: 3/10 1 **Vesborg Fyr** (SDY) - En endnu senere obs tilbage fra 1995 (28/10) skal forelægges SU, før den kan godkendes.

Total: 630		Antal indsendere: 36					Antal obs: 121			Antal lokaliteter: 53		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	1	478	78	30	19	23	1	0	0	

Sort Glente (*Milvus migrans*) 02380

Et godt år for arten med 8 obs eller dobbelt så mange som i de forudgående år.

Forår, alle trækkende fugle: 12/4+9/5+31/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (DOF,Gj), 20/4 1 **Kalsemade** (TBR), 26/4+29/5 1 **Skindbjerg** (Gj), 9/5 1 **Tørring Mark** (JKI).

Den eneste efterårsobs er 20/8 1 **Skindbjerg** (AR).

Rød Glente (*Milvus milvus*) 02390

Den Røde Glente er stadig ustabil ynglede i amtet. Der er indrapporteret 1-3 par, heraf ét set med unge.

1. halvår: Årets første er 21/3 1 rst **Fårbjerg** (FNI), den var på vej NØ over. Træk: 59 obs af 101 fugle i perioden 21/3-12/6. Ved **Gjerrild** trak 41 fugle i perioden 5/4-19/5, bedste dag 18/4 5 fugle (Gj). Også ved **Skindbjerg** er der set mange trækkende, nemlig 28 i perioden 23/3-31/5 (Gj).

2. halvår: Træk: 5 obs af 6 fugle 5/9-22/11. Sidste obs er 22/11 1 V **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 177		Antal indsendere: 44					Antal obs: 131			Antal lokaliteter: 57		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	19	75	44	13	7	3	8	3	5	0	

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) 02430

Igen et år med få Havørne. I januar ses mindst 2 fugle i Salten Langsø-området, bl.a. 1/1 2 **Salten Langsø** (JCN) og 4/1 2 **Høvild Skov** (JBA,JCN). Mindst én fugl opholdt sig i området i februar: 14/2 1 **Salten Langsø** (FAJ) og 28/2 1 **Højkol Skov** (GG), og i marts: 16/3 og 21/3 ses endnu én fugl ved **Salten Langsø** (JCN,DOF). De aldersbestemte fugle er 1-3K.

På forårstrækket ses 11/3 1 imm **Skindbjerg** (Gj).

Fra 2. halvår foreligger der 4 obs, nemlig 12/11 2 subad **Flakket**, Anholt (FSV), 30/11 1 v. **Gudensø** (JKI) og 20/12 1 **Høvid Skov** (GG). Årets sidste er 29/12 1 **Velling Skov** (JBA).

Rørhøg (*Circus aeruginosus*) 02600

Pæn fremgang i mængden af indsendte obs.

Yngel: 22-26 ynglepar, flest med 3 kuld ved **Dronningborg Bredning** (LTP). Ingen oplysninger fra **Brabrand Sø**, men mon ikke der er de sædvanlige 3-5 par?

1. halvår: De første ses 27/2 1 **Brabrand Sø** (EJJ) og 1/3 1 **Råby Kær** (OEH). Træk: 102 obs af 152 trækkende fugle. De første ses 31/3 1 N **Mindeparken**, Århus (MDH) og 1 N **Moegård Strand** (HLL) (samme?). Ved **Gjerrild** ses 66 fugle i perioden 9/4-4/6 (Gj) og fra **Skindbjerg** er indsendt 19 fugle fra perioden 23/3-31/5 (Gj).

2. halvår: træk: 33 obs af 44 fugle heraf hovedparten, nemlig 29 i perioden 2/8-26/9 ved **Skindbjerg** (AR). Sidste obs er 30/9 1 S **Hesselholm**, Samsø (SDY).

Total: 707		Antal indsendere: 64			Antal obs: 485			Antal lokaliteter: 147			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	7	234	169	56	76	109	55	0	0	0

Blå Kærhøg (*Circus cyaneus*) 02610

Også flere indsendte obs af Blå Kærhøg. Obsen i juli er sandsynligvis en tidlig trækfugl.

1. halvår: Træk: 36 obs af 63 fugle. Ved **Gjerrild** 36 fugle i perioden 28/3-17/5, bedste dag 18/4 med 7 fugle (DOF,Gj). Forårets sidste er 12/6 1 brun v. **Hinnerup** (HET).

Sommerobs: 24/7 1 **Thorsager** (OF).

2. halvår: Første obs er 9/8 1 **Stubbe Sø** (PBP). Træk: Der er set 5 fugle, den seneste 14/10 1 SV **Kalsemåde** (TBR). Årets sidste fugl er 22/12 1 **Sønderhede** (SKA).

Total: 115		Antal indsendere: 32			Antal obs: 84			Antal lokaliteter: 42			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	1	9	51	14	1	1	2	5	12	4	4

Hedehøg (*Circus pygargus*) 02630

I lighed med 1997 er der blot 2 fund, nemlig 3/5 1 N **Brabrand Sø** (LB) og 16/5 1 trk **Skindbjerg** (Gj).

Duehøg (*Accipiter gentilis*) 02670

Der er igen i 1998 fanget Duehøge i efteråret ved fasanudsætningspladser ved **Frijsenborg Gods**. Der er fanget 2 ♀♀ og 3 ♂♂. 2 af fuglene var ringmærket som redeunger i SV-Jylland. Alle fuglene er blevet genudsat i **Silkeborg Nordskov** efter ringmærkning/fangst. Yngel: Der er bare indrapporteret 6 ynglepar.

Forår, træk: 33 obs af 36 trækkende fugle. Ganske mange flere end i tidligere år. Ved **Gjerrild** trk 16 fugle i perioden 29/3-30/5 (Gj), ved **Skindbjerg** er i perioden 23/3-31/5 set 8 fugle (Gj); desuden 13/4 4 N **Isschoved**, Samsø (LEB,SDY).

Der er ikke bemærket noget efterårstræk.

Total: 120		Antal indsendere: 38			Antal obs: 114			Antal lokaliteter: 59			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9	16	36	14	5	4	8	9	2	8	5	4

Spurvehøg (*Accipiter nisus*) 02690

En stor forøgelse af indsendte obs. Ved Gjerrild er der set 1382 trækkende fugle i foråret mod blot 347 i 1997.

Yngel: 9-11 par, deraf de 8 fra skovene ved **Hinnerup** (SMJ).

1. halvår, træk: 130 obs af 1628 trækkende fugle. Langt størstedelen af disse blev set ved **Gjerrild**. I perioden 21/3-1/6 således 70 obs af 1382 trækkende fugle (Gj). De bedste dage er 10/4 126, 12/4 212 og 13/4 130 fugle. Ved **Skindbjerg** 116 fugle i perioden 23/3-31/5 (Gj) og endelig en større obs fra **Risskov By**, 25/4 10 N (FR).

2. halvår, træk: 39 obs af 179 trækkende fugle. Ved **Skindbjerg** er set 125 trækkende fugle i aug-sep (AR). Derudover spredte obs fra store dele af amtet.

Total: 1990												
Antal indsendere: 54					Antal obs: 343				Antal lokaliteter: 102			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
25	10	67	1222	400	12	11	49	68	78	35	13	

Musvåge (*Buteo buteo*) 02870

Et stort år for Musvågen. Ved Gjerrild er set næsten 5000 trækkende fugle i foråret mod blot ca. 600 i 1997. Det gode museår gør også sin gavn for ynglebestanden. Det er jo ulig nemmere at registrere yngleparrene, hvis de får unger i rederne! Der er således registreret 37-47 par på 32 lokaliteter.

1. halvår, træk: 169 obs af 10368 trækkende fugle. Den første flok blev 6/3 16 **Universitetsparken**, Århus (MDH). Trækket ved **Gjerrild** gav nogle store trækdage, således 12/4 over 1000 og 2/5 700 fugle. I alt 4889 inkl. mange gengangere i perioden 23/2-31/5 (Gj). Ved **Skindbjerg** er set 2818 fugle i perioden 23/3-31/5. På den store trækdag 12/4 er der desuden set ca 2000 trækkende fugle ved **Karlby**, Hornslet (RDA).

2. halvår, træk: 33 obs af 64 fugle. Største flok blev set 13/9 13 trk **Fornæs** (H.L.).

Total: 11321												
Antal indsendere: 64					Antal obs: 729				Antal lokaliteter: 265			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
85	98	1088	6443	3172	50	29	50	78	70	85	74	

Fjeldvåge (*Buteo lagopus*) 02900

En pæn stigning i antal fugle, specielt i april ved Gjerrild.

1. halvår, træk: 21 obs af 50 fugle. Ved **Gjerrild** blot 27 (heraf 24 i april) i perioden 21/3-31/5 (Gj). Tidligste trækobs 1/2 i **SV Risskov By** (MDH). Sidste fugl: 31/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (Gj)

2. halvår, træk: 11 obs af 14 fugle, den tidligste obs er 29/8 i **Kolindsund** (ABL).

Total: 95												
Antal indsendere: 35					Antal obs: 63				Antal lokaliteter: 40			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
2	3	6	41	8	0	0	1	0	6	18	10	

Lille Skrigeørn (*Aquila pomarina*) 02920 SU-Art

Medio maj ses 1 på NØ-Djursland.

Der må ikke refereres til observationer, som ikke er godkendt af SU.

Kongeørn (*Aquila crysaetos*) 02960

Der har tilsyneladende været 2 fugle i amtet i 1998, den ene på **Djursland** og den anden på **Samsø**. Djurslandfuglen i perioden 12/4-19/5, f.eks. 20/4 1 sub **Ørsted** (EHØ) og 19/5 1 imm **Gjerrild** (Gj).

Fuglen (imm) på **Samsø** opholdt sig på øen i efteråret. Den er set flere gange flere steder i perioden 22/10-27/12 (SDY,LEB,BSN,CBR).

Fiskeørn (*Pandion haeliatus*) 03010

Yngel: Ét par med 2 unger er efter sigende set i amtet.

1. halvår, træk: 92 obs af 189 fugle. 4/4-4/6 ses 85 ved **Gjerrild** (Gj). Kulmination medio april med bedste dag 12/4 og 18/4 hver med 10 fugle. Desuden 18/4 3 **Fornæs** (PST,JSP) og 11/4-2/5 5 **Risskov By** (FR,HLL).

2. halvår, træk: 16 obs af 17 fugle. Sidste fugl er set 30/9 **Nørre Djurs Kommune** (AR).

Total: 357		Antal indsendere: 52					Antal obs: 219			Antal lokaliteter: 92			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	166	73	9	21	49	36	3	0	0		

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*) 03040

Færre obs af denne art i 1998.

Yngel: Der er indrapporteret 30-32 ynglepar på 29 lokaliteter, langt overvejende i redekasser, men 3 fra kirketårne og ét enkelt i gammel kragerede.

1. halvår, træk: 31 obs af 64 fugle. Den tidligste fugl ved et træksted er 18/3 1 N **Moegård Strand** (HLL). I perioden 12/4-31/5 37 ved **Gjerrild** (Gj), bedste dage er 12/4 7 og 31/5 9 fugle.

2. halvår, træk: 16 obs af 31 fugle i perioden 17/8-6/10, flest 10/9 12 **Skindbjerg** (AR).

Total: 458		Antal indsendere: 62					Antal obs: 317			Antal lokaliteter: 143			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
23	12	24	80	83	21	14	61	51	40	32	17		

Aftenfalk (*Falco vespertinus*) 03070

3 fugle er set i 1998. 13/5 1 og 30/5 2 **Skindbjerg** (Gj), alle 2K fugle.

Dværgfalk (*Falco columbarius*) 03090

En femdobling af observationerne. Træktallene giver sit store bidrag til forøgelsen.

1. halvår, træk: 54 obs af 96 fugle. I perioden 26/3-13/5 trak 62 ved **Gjerrild** og 23 ved **Skindbjerg** i perioden 23/3-13/5 (Gj). Bedste dage ved **Gjerrild** er 24/4, 25/4 og 9/5 med 6 fugle. Sidste obs er 14/5 1 N **Århus Midtby** (BFU) og 15/5 1 N **Brabrand Sø** (HLL).

2. halvår, træk: 28 obs af 43 fugle i perioden 24/8-6/11, flest 30/9 7 **Nørre Djurs Kommune** (AR), hvor også årets sidste trækfugl er set 6/11 (AR).

Total: 162		Antal indsendere: 34					Antal obs: 103			Antal lokaliteter: 36			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
1	2	3	53	46	0	0	2	31	22	1	1		

Lærkefalk (*Falco subbuteo*) 03100

Også hos Lærkefalk er der sket en stigning i antallet af fugle. I maj er indsendt 44 obs mod 18 i 1997.

Forår: Årets første ses 30/4 ved **Gjerrild** (Gj). Træk: 20 obs af 39 fugle. Ved **Gjerrild** ses 22 trk i perioden 30/4-30/5. Bedste dage er 2/5 5 og 30/5 8.

Sommerens obs: 7/6 1 **Klæbjerg**, Helgenæs (HPL), 27/6 1 fou **Lushage**, Samsø (LEB), 28/6 1 s.f. **Odder** (FAJ), 8/7 1 v. **Randers** (CSS) og 22/7 1 fou **Vedø** v. Kolind (EBU).

Efterår, træk: bare 3 obs af 3 fugle. Årets sidste fugl: 8/9 1 **Skindbjerg** (TV).

Total: 58		Antal indsendere: 18					Antal obs: 37			Antal lokaliteter: 15			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	4	44	3	2	2	3	0	0	0		

Vandrefalk (*Falco peregrinus*) 03200

Igen i år en stigning i antal obs. Arten ses ikke kun ved trækstederne, men også rundt omkring i amtet.

Der foreligger i alt 7 vinterobs jan-feb og dec. Jan-feb fundene er 3/1 1 v **Langør** (LEB), 17/1 1 **Alrø** (EJJ), 24/1 1 ad fou **Norsminde Fjord** (OGJ), 21/1 1 **Mellempoldene** (PST) og 28/2 1 **Kolindsund** (ABLUBM).

1. halvår, træk: 18 obs af 19 fugle. Ved **Gjerrild** et flot forår med 9 fugle i perioden 5/4-8/5. Forårets sidste er 5/5 1 NV **Kalsmåde** (TBR) og 8/5 2 T **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

2. halvår: De første ses 4/8 1 rst **Skindbjerg** (AR) og 7/8 1 fou **Fussing Sø** (PST). Træk: 10 fugle set i perioden 5/9-26/11, første 5/9 1 trk. **Nørredjurs** (AR) og 6/9 1 **Alrø Eghoved** (PEØ). Ved **Skindbjerg** er 1 1K fugl fundet skadet i august. Den var rnk i Norge som unge tidligere på året.

Decemberfundene er 20/12 1 **Alrø Poller** (SHØ) og 28/12 1 rst **Sødringholm Strand** (JPA).

Total: 55		Antal indsendere: 31					Antal obs: 53			Antal lokaliteter: 26			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
3	2	3	8	10	0	0	3	10	8	6	2		

Agerhøne (*Perdix perdix*) 03670

Af indrapporteringerne ses ikke megen effekt af braklægning og økologi. Dog indrapporteret 9-19 ynglepar fra 6 lokaliteter, flest 0-10 par **Egå Enge** (TV), 3 par **Kalsmåde** (TBR) og 3 par **Mørke Kær** (EBU).

1. halvår (lok.max. >10): 31/1 18 **Skæring Hede** (EJJ), 3/2 16 **Hjortshøj Bæk** v. Mosegård og 29/4 22 **Egå Enge** (begge TV).

2. halvår (lok.max. >10): 29/11 21 **Villersø** (HAC), 5/12 12 **Strevelshoved**, Alrø (NHA), 10/12 14 **Emmelev Kær** (TQA), og 21/12 17 **Tangkrogen**, Århus - et usædvanligt sted (FF).

Total: 259		Antal indsendere: 26					Antal obs: 75			Antal lokaliteter: 59			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
49	27	28	59	36	13	1	9	9	30	50	48		

[Tjur (*Tetrao urogallus*) 03350]

Et eksemplar af denne "eksotiske" art set 4/6 v. **Floes** (FOL).

Vagtel (*Coturnix coturnix*) 03700

Året er det bedste for arten i nyere tid med 25-26 fugle registreret (talet 4) - langt de fleste fra NØ-Djursland.

De første høres 12/5 1 + 21/5 1 **Tjærby Enge** (CSS,OEH) og 23/5 1 **Skindbjerg** (AR,Gj). Derefter høres den sommeren over flere steder på NØ-Djursland, flest 15/6 3 v. **Voldby** og samme dag 3 v. **Villersø** samt 26/6 2 **Veggerslev** (alle AR,Gj).

Obs udenfor kerneområdet er (alle nævnes): 5/6 1 sy **Ringkloster** (FNI,OI,I,JLY), 21/6 1 of sy **Odder** (LM), 21/6 2 sy n.f. **Vesborg Fyr** (SDY), 21/6-28/6 1 sy v. **Kolby** (SDY, Christopher Hansen), 10/7 1 **Båstrup** (FNI),

30/7-2/8 1 sy **Sødringkær** (OEH,CSS,JPA). Årets sidste obs (foruden ovennævnte) er 2/8 i **Kastbjerg**, Nørredjurs (AR).

År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Antal	7-8	1	1	4	6-7	min 7	min 12	2	5-6	25-26

Tabel 4. Antal Vagtlær indrapporteret til Lokalrapporten i 10-års perioden 1989-1998.

Total: 25-26		Antal indsendere: 13				Antal obs: 33			Antal lokaliteter: 21			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	3	16	4-5	2	0	0	0	0	

Fasan (*Phasianus colchicus*) 03940

Ikke mange interesserede sig for denne i sin tid introducerede - og til stadighed udsatte - art, derfor meget få indrapporteringer, bl.a. 23-25 ynglepar fra 3 lokaliteter, flest 15-17 **Mørke Kær** (EBU).

Ellers kun indrapporteret obs af 1-4 fugle året igennem.

Total: 108		Antal indsendere: 19				Antal obs: 68			Antal lokaliteter: 24			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
3	6	9	25	31	13	14	4	5	4	-	3	

Vandrikse (*Rallus aquaticus*) 04070

En art som ikke er vanskelig at registrere i "hyletiden", men til gengæld - på baggrund af materialet - er vanskelig at bestemme ynglebestanden af. Den høres hyppigt frem til midten af juni, hvorefter den bliver næsten hel tavs. Der foreligger således kun 2 registreringer fra juli måned.

Yngel: Der er kun indrapporteret 3-5 ynglepar fra **Mørke Kær** (kortlægning af EBU). Men en lang række jagttagelser indikerer yngel på flere lokaliteter. Det vurderes på baggrund af indrapporteringerne, at den yngler på mindst 10 lokaliteter, flest min. 2-3 par på følgende lokaliteter **Brabrand Sø**, **Bjerregrav Mose** og **Geding-Kasted Mose** (SHØ, CHØ,CSS,EJJ,JLY m.fl.).

1. halvår: Fra vinteren (jan) foreligger 2 obs: 1/1 i **Lilleåen** v. Hårvadbros (SMJ) og 10/1 i **Salten Langsø** (GGU). Den næste obs er 5/3 i **Sortesø**, Skanderborg (FNI). Fra næste obs 2/3 1 sy **Hornbæk Enge** (LTP) og frem til midten af juni er der regelmæssige registreringer af 1-10 fugle. Største antal er (lok.-max.): 22/3 3 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 5/4 3-4 + 13/5 4 **Brabrand Sø** (CHØ,OLI), 13/4 3 **Geding Mose** (SHØ), 4/5 10 **Kasted-Geding Mose** (BFU/A.Aasberg). Periodens sidste er 19/6 1 sy **Flakket**, Anholt (HET).

2. halvår: Juli måneds obs er 8/7 min 6 **Mørke Kær** (EBU) og 29/7 2 sy **Dronningborg Bredning** (LTP). Herefter få og spredte jagttagelser gennem efteråret, flest 6/9 3 **Hollandsbjerg Holme** (PST) og 27/9 2 **Sortesø** (FNI). Årets sidste er 24/10 1 **Sortesø** (FNI) og 23/11 1 **Salten Langsø** (JCN).

Total: 121		Antal indsendere: 29				Antal obs: 76			Antal lokaliteter: 35			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
2	-	9	25	56	5	8	4	7	4	1	-	

Plettet Rørvagtel (*Porzana porzana*) 04080

Arten er ved at være en næsten årlig gæst i amtet med 1-4 ex. (se tabel 5), så 4-6 fugle i 1998 er meget tilfredsstillende. Den sikreste lokalitet er **Brabrand Sø**. Det er også obs herfra, der i år dominerer materialet med ikke mindre end 26 observationer.

I perioden 29/4-20/5 noteres således 1-5 sy **Brabrand Sø/Døde Å**, flest 12/4 + 15/4 4 sy og 9/5 5 sy **Brabrand Sø** samt 20/5 3 **Døde Å** (FAJ,OLI,JLY,BFU m.fl.). Nævnes skal det dog, at JLY, FNI og OLI bemærker, at de mener, at det er de samme 2 fugle, som høres både på nord og sydsiden af søen!

Øvrige obs: 9/5 1 sy **Stavsøre**, Helgenæs (JTL), 15/5-18/5 1 sy **Sminge Sø** (JCN,CSS) samt 26/9 1 h **Hollandsbjerg Holme** (PST). Sidstnævnte må siges at være sen!

År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1)	2	1	4	3	0	1	3	0	1	4-6
2)	0	1	2	1	0	0	2	3	2	6-7

Tabel 5. Antallet af Plettet Rørvagtel (1) og Engsnarre (2) indrapporteret til Lokalrapporten i 10-års perioden 1989-1998.

Engsnarre (*Crex crex*) 04210

Efterhånden er Engsnarren ved at være en nogenlunde stabil omend meget fåtallig gæst i amtet (se tabel 5), og 1998 tyder på, at den har bidt sig fast. Brabrand Sø-området må siges at være dens kerneområde, idet der herfra foreligger 39 registreringer i perioden 8/5-25/6 af 1-4 fugle, flest 20/6 2 sy **Årslev Enge** + 1 sy **Brabrand Sø**, vestenden + 1 sy **Dødeå Enge** (alle JLY) og 22-25/6 1 **Dødeå Enge** + 2 **Årslev Enge** (OLI,JLY). Øvrige registreringer er 30/5 og 3/6 1 **Svejstrup Enge** (FNI), 31/5 1 h **Ringkloster** (GGU) og 10/6 1 h **Hestehave Enge** v. Skanderborg Sø (FNI). De to sidstnævnte registreringer kan være samme fugl!

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*) 04240

Antallet af indrapporteringer er igen på vej op efter sidste års bundskraber. Alligevel er det en art, der med garanti overses/høres på ynglepladsen, bl.a. fordi den oftest holder til i små tilgroede vandhuller, uden den store fuglemæssige interesse.

Yngel: Der foreligger oplysninger om 19-24 ynglepar, flest 8-9 **Mørke Kær** (kortlægning, EBU), 3-4 par **Pinds Mølle** (MAN), 3 par **Viekær**, Hornslet (EBU) og 2 par **Botanisk Have**, Århus (YAP). Hertil en række obs, som indikerer yderligere 9-10 par på lige så mange lokaliteter.

1. halvår: De største antal ses i vinterperioden (jan, lok.-max.): 3/1 4 **Århus Å**, 3-broer-Brabr. Sø (OJE), 24/1 4 **Svejstrup Bæk** (JPA), 29/1 10 **Silkeborg Langsø** (JLO). Derefter 1-2 fugle foråret igennem på en lang række lokaliteter. Eneste undtagelse herfra er 4/3 6 + 8/3 5 **Silkeborg Langsø** (begge JLO) og 14/6 5 **Femmøller Bæk** (LPJ).

2. halvår: Spredte iagttagelser af 1-2 fugle efteråret igennem med enkelte undtagelser: 27/7 4 **Botanisk Have** (ESN), 20/9 3 **Birkesø** (JKI), 28/11 3 **Fannerup** (JPL) samt årets sidste iagttagelse, der også blev den største: 6/12 22 **Svejstrup Bæk** (LTP).

Total: 152		Antal indsendere: 31					Antal obs: 74			Antal lokaliteter: 54			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
27	11	18	22	12	10	8	7	7	4	4	22		

Blishøne (*Fulica atra*) 04290

Antallet af indrapporteringer falder stadig - også selv om antallet af ynglefugle går op. Antal indsendte obs udgør således mindre end 2/3 af sidste års antal. Bl.a. mangler de helt store antal fra Mariager Fjord.

Yngel: I alt indsendt obs af 171-196 ynglepar fra 36 lokaliteter, hvilket er væsentligt flere end sidste års ca. 100 par, flest: 48-50 par **Mørke Kær** (EBU), 10-13 par **Rugård Sønder sø** (PLA), 8-14 par **Sortesø**, Skanderborg (FNI), 10 par **Udbyover Sø** (TNI), 8-10 **Østerby Mose** (HET) og 8-10 par **Hedemølle** (PLA).

1. halvår: De største antal er (lok.max. >300): 14/3 2300 **Mariager Yderfjord** (TNI), 18/1 600 **Fussing Sø** (BRA,JPA), 5/1 410 **Alrødæmningen** (TBR) og 10/1 400 **Norsminde Fjord** (IZN). Indlandsobs (excl. Dystrup og Fussing Sø, lok.max. > 100): 10/3 275 **Brabrand Sø** (OLI) og 14/3 120 **Kvottrup Mose** (SMJ).

2. halvår (lok.max. >300): 25/10 2750 **Mariager Yderfjord** (TNI), 13/12 2000-2500 **Dania** (PTP), 20/9 1700 **Norsminde Fjord** (SIK), 25/10 800 **Fussing Sø** (TBR), 6/11 421 **Lerdrup Bugt** (DMU/JGR) og 30/9 326 **Barnekold**, Samsø (SDY). Indlandsobs (excl. Fussing Sø, lok.max. >200): 19/9 279 **Mossø** og 20/9 230 **Knudsø** (begge JK1).

Total: 28119 Antal indsendere: 52 Antal obs: 342 Antal lokaliteter: 120
 1) Total 2) Mariager Yderfjord 3) Norsminde Fjord 4) Lerdrup Bugt 5) Fussing Sø 6) Dystrup Sø

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3454	3390	4141	882	542	349	439	718	4184	4369	1646	4005
2	-	1600	2300	30	-	-	-	-	1700	2750	-	2000 ¹
3	400	300	175	190	-	110	-	-	900	-	-	300
4	410 ²	-	100 ³	-	26 ⁴	-	-	-	25	185	426	159
5	600	550	-	-	-	-	-	300	-	800	700	500
6	-	-	240	150	65	-	286	90	-	240	-	-

¹ Dania; ² v. Alrodæmningen; ³ Alrø; ⁴ Lerdrup Enge

Trane (Grus grus) 04330

Nogle observationer af middelstore flokke gør året til et af de store for amtet med 52-55 fugle ved 20 obs (se tabel 6). Alle obs på nær én er fra 1. halvår.

De første ses 12/4 1 N **Salten Næs** (GGU), 13/4 1 trkf og 19/4 2 trk **Gjerrild Nordstrand** (begge Gj). Årets største obs er 14/5 10 **Søholt Skov** (PBP), 30/4 9 NV **Gjerrild Nordstrand** (Gj,BKR,JDK), 18/5 6 NØ **Nordbjerg**, Anholt (FSV), 1/5 3 N **Hornslet** (EBU) og 13/5 3 V **Skødshoved** (KM).

Periodens sidste er 29/5 2 trkf + 2/6 2 trk **Gjerrild Nordstrand** (samme?) (Gj) samt 5/6 2 N + 6/6 2 trk **Hjelm** (samme?) (DOF,JTL).

Og så en meget sen obs: 30/10 5 S **Brabrand Sø** (BGO) - sikkert ynglefuglene fra Vejlerne!

År	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98
Antal fugle	64	114-167	11	7	8	38	8	47	9	52-55
Antal obs	9	7	10	4	4	12	6	24	4	20

Tabel 6. Antal Traner og antal observationer af Trane indsendt til Lokalrapporten i perioden 1989-1998.

Total: 52-55 Antal indsendere: 16 Antal obs: 20 Antal lokaliteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	16	27-28	4-6	0	0	0	5	0	0

Strandskade (*Haematopus ostralegus*) 04500

Et meget normalt år, hvad angår såvel årstotal, som antal ynglepar.

Yngel: I alt indrapporteret 70-79 ynglepar fordelt på kun 11 lokaliteter, hvor antal ynglepar er meget tæt på gennemsnittet for de seneste 10 år på ca. 80 par. Der mangler sædvanligvis materiale fra flere større og velkendte ynglepladser, specielt mangler vi nyere tal fra Samsø-området og Randers Fjord.

De største ynglepladser i 1998 er (1997-tal parentes): **Alrø** 20 par (7-10 par), **Treskelbakkeholm** 15 par (11 par), **Hjelm** 11 par, **Tunø** 10 par (13 par) og **Søby Rev** i år kun 5 par (15 par) (SHØ, DOF, JGR/DMU, JGR/SNS).

Indlandsfund: **Lading Sø** 1 par for 3. år i træk - i år rugende på en pløjemark (HET), **Mossø-østende** 1 muligt ynglepar (PLA). Endvidere er der specielt ved **Skanderborg Sø** og **Storekær-Viemose** set fugle flere gange i yngletiden (FNI). Men hvor er fuglene fra Solbjerg Sø i år?

Vinter/forårstræk: Først på året er Strandskaden set lidt mere spredt end sædvanligt; og med lidt færre fugle ved Randers Fjord. Max-tal fra januar: 3/1 27 **Stavns Fjord** (SDY,SAM), 16/1 42 **Alrø Poller** (HILL), 25/1 65 **Sødringholm Strand** (JPL).

Forårstrækket sætter ind til normal tid med 22/2 70 + 28/2 154 **Alrø** (LM, PEØ), og trækket kulminerer allerede medio marts med 14/3 99 **Mariager Fjord** (TNI), 15/3 115 **Alrø** (PEØ) og 15/3 120 **Mellempoldene** 15/3 120 (JPA) - og lidt senere ved Samsø 24/3 92 ved **Yderste Holm** (LEB). Trækket ebber ud primo/medio april, hvor de sidste større ansamlinger ses 12/4 55 **Alrø Poller** (BOG) og 12/4 59 + 18/4 56 **Yderste Holm** (begge SDY).

Efterårstræk: Trækket indledes primo/medio juli og løber gennem hele efteråret uden nogen tydelig kulmination. Første større tiltræk til amtet ses 8/7 80 ved **Sødringholm Strand** (LTP) og 12/7 110 **Mellempoldene** (PTP), og netop ved Randers Fjord-udmundingen ses der gennem hele efteråret 100-150 ex - det lidt varierende antal på lokaliteten er måske udtryk for løbende udskiftning i flokken. Sidst på året sker der tilsyneladende en opbygning i antallet af rastende fugle her med 8/11 200, 19/12 270 (begge LTP) og 31/12 100 (BFU). Enkelte andre større flokke fra efteråret er fra 6/9 78 **Alrø Eghoved** (PEØ) og 3/10 48 **Kolderne** (SDY).

Decemberfund udenfor Randers Fjordområdet: 20/12 13 **Alrø** (SHØ), 25/12 ca. 7 **Strands** (HPE) og 29/12 11 **Alrø Poller** (JGR/DMU).

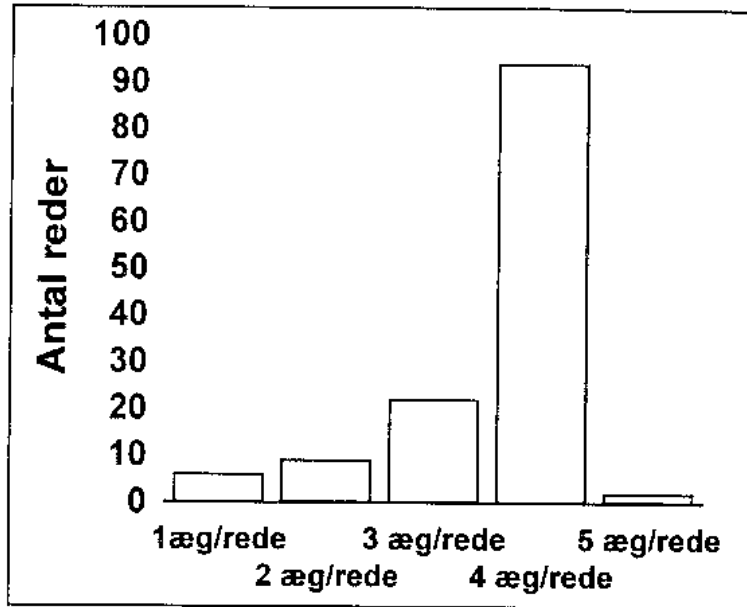
Total: 5.509		Antal obs: 335		Antal indsendere: 44		Antal lokaliteter: 101					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
295	375	770	839	191	45	464	670	772	343	305	440

Klyde (*Recurvirostra avosetta*) 04560

Klyden fortsætter fremgangen med endnu et rekordår, hvad angår antal ynglepar.

Yngel: Ny rekord med 143-144 ynglepar, og det er naturligvis igen kolonien ved **Treskelbakkeholm**, der alene med 133 par totalt dominerer materialet. Sidste år blev der her optalt 110 ynglepar. Kolonien er i år optalt 20. maj, og der er ved denne lejlighed optalt ikke mindre end 380 Klyder omkring kolonien, hvilket til dato er den største observation fra amtet. Kolonien er placeret på to holme; **Treskelbakkeholm** med 81 reder og **Lenos Pold** med 52 reder - se iverigt figur 6. (JGR/SNS). De øvrige ynglepar er fra **Alrø Poldkrog** 7 par (JGR/DMU) og **Søby Rev** 2 par (JGR/DMU) - altså kun 9 ynglepar i Ramsar-område 13, hvilket omvendt er historisk lavt - og **Drastrup Enge** 1-2 par (PIJ). Endvidere er der i yngeltiden set Klyder ved **Hesselholm**, uden der dog er sikre oplysninger om yngel herfra. De seneste tal fra reservaterne i og omkring Stavns Fjord er fra 1994, hvor der dengang i alt ynglede 18 par Klyder.

Forårstræk: De første Klyder ankommer medio marts 14/3 5 **Mariager Yderfjord** (TNI) og **Stavns Fjord** 18/3 5 + 21/3 7 (SAM). Igen er det småt med egentligt forårstræk i amtet; de største flokke er set 5/4 12 + 8/4 11 + 13/4 10 **Kalsede** (alle TBR) og 20/4 51 **Alrø Poller** (BOG). Fra foråret i øvrigt skal nævnes 3 overflyvende Klyder set 27/5 om aftenen ved **Mørke Kær** (EBU, JII.).

Figur 6. Spredning af kuld størrelse på Treskelbakkeholm. Klyden lægger mellem 2-5 æg, normalt 3-4 æg. Med et gennemsnit på 3,6 ligger kolonien på Treskelbakkeholm på det normale gennemsnitstal anført i litteraturen (Salvig 1990, Snow & Perrins 1998). (Kilde: Jens Gregersen, Skov- og Naturstyrelsen).

Efterårstræk: Klyden forlader normalt de danske ynglepladser fra medio juli for at trække til de store fældepladser, specielt i Vadhavet. Gennem hele juli måned ses små flokke ved eller i nærheden af amtets ynglepladser, flest 31/7 14 **Drastrup Enge** (LTP) - og de sidste fugle her ses 9/8 2 (LTP). Fra efteråret er der traditionelt en større ansamling i **Mariager Fjord** primo/medio august og i år er ingen undtagelse med 15/8 55 ex. **Yderfjorden** (TNI).

Sidste flokke er 23/8 9 **Eskeplet** (PST) og 12/9 10 **Mariager Yderfjord** 12/9 10 (TNI).

Total: 898												Antal obs: 84												Antal indsendere: 21												Antal lokaliteter: 21											
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	28	163	483	47	89	78	10	0	0	0	0	0	28	163	483	47	89	78	10	0	0	0	0	0	28	163	483	47	89	78	10	0	0	0	0	0	28	163	483	47	89	78	10	0	0	0

Lille Præstekrave (*Charadrius dubius*) 04690

Et år i den lave ende, hvad angår antal indrapporteret ynglepar, mens årstotalen dog er rimelig flot, men sandsynligvis indeholder denne mange gengangere af de lokale ynglefugle.

Yngel: Samlet er der oplysninger om 6-9 ynglepar, og vi skal faktisk tilbage til 1988 (5-8 par) for finde et lignende lavt antal. Der er dog meldt om fugle i yngletiden fra flere af sidste års ynglepladser, blandt andet **Norsminde Fjord** max. 26/5 5 (OGJ) og **Kristrup Enge** 1-2 ex. (LTP, JPA), uden at der er indrapporteret ynglefund herfra.

Eneste lokalitet med måske mere end 1 par er **Haldum Grusgrav** 0-2 par (SMJ), der dog midt på sæsonen blev fyldt op med jord, hvorefter de Små Præstekraver forsvandt, og blev afløst af min. 1 par Store Præstekraver (SMJ) - se nedenfor.

Forår: De første fugle ankommer lidt tidligere end normalt med 5/4 1- hørt **Svenstrup**, **Hammel** (CHØ), 5/4 2 **Romalt Enge** (JPA) og 7/4 3 **Drastup Enge** (PHJ). Fra medio april stiger antallet af observationer, hvor dog kun et fåtal registreres udenfor amtets ynglepladser bl.a. **Brabrand Sø** 1 ex. i perioden 19/4 - 2/5 (FAJ,OLI,SKK,BFU,LB) og 28/4 + 29/4 1-2 ved **Egå Enge** (TV). Træk: 9/5 1 trk. **Gjerrild Nordstrand** (Gj)

Efterår: De voksne fugle forlader typisk ynglepladser fra ultimo juni til medio juli, mens ungfugle først trækker bort fra medio juli til medio september (Meltofte 1993). I løbet af hele juli registreres der fugle ved amtets ynglepladser - formentlig de lokale ynglefugle og årsyngel; flest 8/7 6 + 13/7 6 **Romalt Slambede** (CSS, LTP). Det samme præger observationer fra august; flest 1/8 4 **Drastrup Enge** (JPA), og årets sidste fugle er fra 15/8 1

1K **Norsminde Fjord**-vestdel (OGJ), 17/8 2 **Flakket**, Anholt (HBA, KLU) og 18/8 2 + 23/8 1 **Drastrup Enge** (LTP, JPA).

Total: 134		Antal obs: 76		Antal indsendere: 17				Antal lokaliteter: 26			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	28	49	23	21	13	0	0	0	0

Stor Præstekrave (*Charadrius hiaticula*) 04690

Et år med meget få antal indrapporterede ynglepar, men en rimelig pæn årstotal. Det er fjerde år i træk, at der registreres Stor Præstekrave om vinteren oven i købet med ny rekord, så måske bliver arten fast inventar fremover i vintermånederne.

Yngel: Der foreligger kun oplysninger om 13-18 par fra 10 lokaliteter, hvilket er væsentligt under gennemsnittet for de seneste 10 år på ca. 40 par. Vi skal tilbage til 1987 (10-12 par) for finde et lignende lavt antal indrapporterede ynglepar. De største ynglepladser i 1998 (> 1 par) er **Søby Rev** 4 par (JGR/DMU), **Tunø** 3 par (SHØ), **Hjelm** 2-3 par (DOF) og **Vrinneres Strand** 2 par (JPL). Kun et enkelt indlandsfund: **Haldum Grusgrav** 1 par (SMJ), dog er der observeret 2 fugle ved **Kvottrup Mose** i juli, der de seneste to år har huset ynglepar (SMJ).

Vinter/forårstræk: Året indledes med amtets 5. og 6. vinterfund - med én fugl set rastende ved **Ebeltoft Færgehavn** 1/1, 2/1 og 10/1 (SEL), samt hele 2 fugle rast 11/1 ved **Kalsemade** (TBR).

Første trækbold af de "Sydlige Præstekraver" *C.h.hiaticula* sætter ind til normal tid 15/2 2 **Besser Rev** (SAM), 21/2 1 + 25/2 3 **Kysing Næs** (OGJ, HLL) og 22/2 6 **Sødringholm Strand** (JPA). Tiltrækket til amtet sker for alvor primo marts med 7/3 12 **Besser Rev** (SAM), 9/3 24 **Kalsemade** (TBR) og 10/3 33 **Sødringholm Strand** (CSS). Gennem hele marts måned ses fugle langs amtets kystlinie og sidste større flok ses 21/3 19 **Norsminde Fjord** (PEØ). Anden trækbold af de "Nordlige Præstekraver" *C.h.tundrae* kulminierer medio maj 12/5 60 **Sødringholm Strand** (PST) og 18/5 25 **Skærbæk Hest**, Bønnerup (ABL,UBM).

Efterårstræk: De første flokke ses primo/medio juli 8/7 15 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 12/7 10 **Lerdrup Bugt** (JSC), 12/7 18 **Besser Rev** (BSN) og 19/7 12 **Eskeplet** (PST). Trækket af adulte fugle kulminerer primo/medio august med 4/8 15 **Kalø Vig** (RDA), 9/8 120 **Bønnerup Strand** (JPA,LTP), 9/8 10 **Alrø Poller** (JSC), 15/8 10 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 16/8 31 **Flakket**, Anholt (HBA,KLU). Sidste større flokke fra efteråret - af formentlig overvejende ungfugle - ses 1/9 22 **Bønnerup Strand** (JPA), 6/9 16 **Alrø Eghoved** (PEØ), 21/9 11 **Ebeltoft Færgehavn** (SEL).

Året slutter igen med 2 vinterfund: 20/12 1 **Alrø** (SHØ) og 20/12 4 **Besser Rev** (CBR).

Total: 1.053		Antal obs: 161		Antal indsendere: 39				Antal lokaliteter: 56			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	19	187	96	121	13	90	415	95	6	3	5

Hjejle (*Pluvialis apricaria*) 04850

Igen et flot år for Hjejlen, med årstotal på samme høje niveau som de sidste 5 år.

Vinter/forårstræk: Den forholdsvis milde vinter betyder, at der er set mange Hjejler allerede fra årets begyndelse, hvor de største flokke er fra 2/1 500 **Yderste holm** (SDY, LEB) og 25/1 240 **Sødringholm Strand** (PST). Fra ultimo februar/primo marts stiger antallet af Hjejler i amtet støt med 21/2 400 **Grund Fjord**, sydsiden (PIIJ), 9/3 200 **Kalsemade** (TBR) og 10/3 200 **Sødringholm Strand** (CSS) som de første større flokke. Først fra primo april ses dog flokke >1.000 ex. med 10/4 2.000 **Alrø/Alrø Poller** (BOG, SHØ), og trækket kulminerer til sædvanlig tid - ultimo april - med 26/4 4.400 **Lerdrup Bugt** (JSC) og 28/4 1.000 **Hollandshjerg Holme** (PIIJ). Forårets sidste fugle er fra 9/5 1 trk. **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 12/5 20 **Råby Odde** (PST) og 26/5 2 **Ægholm**, Stavns Fjord (LEB).

Ingen sommerobs i år (juni).

Efterårstræk: De første fugle på tilbagetrækket ses ved 5/7 1 + 8/7 3 **Hesselholm** (LEB) og 8/7 1 **Råby Kær** (LTP). Første "trækbølge" af adulte fugle ses fra primo august, hvor antallet af Hjejler stiger pænt med 9/8 600 **Eskeplet** (PST), 9/8 681 **Alrø** (JSC) og med en lille kulmination allerede medio august med to flokke > 1.000 med 15/8 2.200 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 17/8 1.500 **Mellempoldene** (LTP).

Næste "trækbølge" af ungfugle sætter ind ultimo august, men særligt fra primo september sker tiltrækket til amtets rasteplasser med 5/9 2.500 **Eskeplet** (LTP) og 6/9 5.200 **Alrø Eghoved** (PEØ) og samme dag 2000 **Hollandsbjerg Holme** (PST) som de største. Trækket kulminerer svagt medio september med mange fugle ved 19/9 6.500 (HET) + 20/9 3-4.000 **Mellempoldene** (LTP, JPA), samt 20/9 4.000 **Alrø/Alrø Poller** (HEL, BOG). Gennem hele oktober måned ses pæne flokke på ca. 1-2.000 fugle ved **Kalsemade** (TBR), og 2-5.000 fugle ved **Randers Fjord udmunding**, flest 24/10 5.000 **Sødringholm** (LTP). Fra primo november stiger antallet af fugle i amtets sydlige del med 1/11 4.000 **Kalsemade** (TBR) og 6/11 4.500 **Åkær** (NHA, JGR). Helt til medio november ses stadig mange Hjejler i amtet med 15/11 1.800 **Åkær** (NHA, JGR), 15/11 3.000 **Enslev**, Djursland (AR) og 15/11 4.000 **Kalsemade**, hvor der også 23/11 ses 500 ex. (begge TBR).

Herefter forlader Hjejlen amtet og fra december foreligger der kun to observationer: 2/12 25 **Alrø Poller** (TBR) og 20/12 1 **Alrø** (SHØ).

Total: 150.933		Antal obs: 280		Antal indsendere: 51		Antal lokaliteter: 86					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2098	739	1568	12264	428	0	88	12655	55819	32259	32989	26

Årstotalen indeholder sandsynligvis en række gengangere, specielt i efterårets rustende flokke. De mest oplagte er sorteret fra.

Strandhjeje (*Pluvialis squatarola*) 04860

Et virkelig godt år for Strandhjejlen med 2. højeste årstotal hidtil.

Vinter: Året indledes med et par overvintrende fugle ved **Ebeltoft Havn** 1/1 + 2/1 1 rst (JPL), samt 3/1 hele 5 rst ved **Besser Rev** (SDY, SAM). Til denne kategori hører også et par meget usædvanlige observationer fra **Kalsemade**, hvor der gennem hele marts måned er registreret mellem 25 og 50 fugle, første gang 9/3 50 ex og sidste gang 29/3 med 30 ex (alle TBR).

Forårstræk: Trækket indledes til normal tid ved 8/5 18 **Mellempoldene** (PEØ) og med en lidt usædvanlig "indlandsagtig" observation fra 8/5 1 **Dødeå Enge** (FAJ). Trækket kulminerer medio maj med 12/5 40 **Sødringholm Strand** (PST) og 15/5 48 **Alrø Poller** (JGR). De sidste trækfugle ses ved 28/5 16 **Splidholm** (TBR) og 5/6 10 **Eskeplet** (PST).

Efterårstræk: De første fugle ses ved 6/7 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 12/7 4 **Eskeplet** (JPA), og antallet stiger hurtigt, hvor der allerede medio juli er to-cifrede antal fra **Randers Fjord** med 17/7 14 **Sødringholm Strand** (CSS) og 19/7 20 **Eskeplet** (PST). Trækket af adulte fugle kulminerer fra ultimo juli til medio august (Meltøfte 1993) med følgende større rastende flokke med specielt 31/7 120 (LTP) + 2/8 120 (JPA) + 4/8 150 (CSS) og 9/8 110 (PST) + 16/8 90 (JPA) + 11/8 100 (PST) alle **Sødringholm Strand** og 15/8 190 **Mariager Yderfjord** (TNI).

Ungfugletrækket indledes primo/medio september og det er formentlig ankomst af ungfugle der ses 5/9 250 **Eskeplet** (LTP) og 6/9 200 **Hollandsbjerg Holme** (PST), og der er fortsat medio/ultimo september mange Strandhjejler på plads med 13/9 150 **Eskeplet** (LTP), 26/9 50 **Mellempoldene** (LTP) og 27/9 70 ved kysten ved **Overgaard Dige** (LTP), som de største. Normalt ses der flest Strandhjejler i amtet i oktober, hvor ungfugletrækket for alvor kulminerer (Meltøfte 1993), men i år er tiltrækket rimeligt beskedent med 2/10 100 + 3/10 75-100 og 3/10 100 + 4/10 70 **Sødringholm Strand** (LTP, JPA). Herefter falder antallet kraftigt og medio oktober ses kun Strandhjejler i amtets sydlige del; flest 15/10 15 + 20/10 17 **Kalsemade** (TBR).

I november ses der kun enkelte fugle, primært ved **Alrø Eghoved** med 1-3 ex og årets sidste fugle, er også herfra med 5/12 2 ex (NHA).

Der er en vis risiko for gengangere i materialet; Meltøfte 1993 angiver, at trækket af adulte (medio juli til medio august) går meget hurtigt og direkte til Vadehavet, hvorfor det måske kan formodes, at der har været en

stor udskiftning i flokken af rastende fugle - specielt primo august ved Sødringholm Strand. Ungfuglene (primo/medio september til november) opholder sig her i landet i lang tid, men udnytter oftest forskellige rasteplasser under opholdet. Her er risikoen for gengangere størst i materialet.

Total: 2890		Antal obs: 125		Antal indsendere: 19				Antal lokaliteter: 32			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	0	50	0	130	10	191	1064	1022	389	26	2

Vibe (*Vanellus vanellus*) 04930

Et rimeligt "almindeligt" år, dog med en årstotal i den lave ende.

Yngel: I år er der indsendt 125-151 ynglepar på 25 lokaliteter, hvilket er pænt over sidste års 95-113 par på 21 lokaliteter. Amtets største ynglepladser i 1998 (> 10 par) er **Egå Enge** 34 par (TV), **Hornbæk Enge** 14-16 par (PLA), **Ellov Enge** 10-12 par (PLA), men der mangler tal fra en lang, lang række velkendte ynglepladser, så der er et godt stykke op til rekordåret i 1993, hvor der blev indrapporteret hele 239-269 par fordelt på 69 lokaliteter.

1. halvår: Året starter med en række vinterforekomster flere steder i amtet; de største flokke er fra 4/1 12 **Norsminde Fjord** vestdel (OGJ), 23/1 60 **Kvottrup Mose** (SMJ) og 31/1 90 **Brattingsborg** (BSN).

Tiltrækket til amtet sker fra medio februar til ultimo februar, hvor der ses flere større flokke (>300) ved 20/2 320 **Mariager Yderfjord** (TNI), 21/2 300 **Grund Fjord** sydsiden (PHJ), 22/2 350 **Råby Kær** (JPA) og 28/2 303 **Kolindsund** (ABL,UBM). Herefter spredt Viben sig til amtets ynglepladser og der ses kun enkelte større ansamlinger i løbet af marts; flest 10/3 100 **Kalsemade** (TBR) og 14/3 100 **Brabrand Sø** vestende (SCL).

Træk: Større træktal er kun indrapporteret fra **Moesgaard Strand**: 17/3 261 N + 7 NØ (HLL,PLA).

Mellemtræk/sommertræk: Der er ikke i år observeret større ansamlinger af Viber, der kunne indikere sommer-/mellemtrækkende Viber i amtet.

2. halvår: I løbet af juli samler rastende flokke (fældende fugle?) sig ved amtets vådområder; flest 16/7 125 **Kalsemade** (TBR), 17/7 400 **Drastrup Enge** (LTP) og 23/7 180 **Kalø Slotshalvø** (LM). Første større tiltræk til amtet sker primo/medio august med 9/8 2000 **Råby Kær** (PST), 9/8 475 **Drastrup Enge** (JPA, LTP) og 15/8 380 **Mariager Yderfjord** (TNI). Antallet kulminerer medio/ultimo september med en lang række rastende flokke mange forskellige steder med følgende større flokke (> 500); 12/9 760 **Mariager Yderfjord** (TNI), 20/9 525 **Norsminde Fjord** (SHØ) + 26/9 1.120 (OGJ), 25/9 1.500 **Vilhelmsborgs Marker**, Beder (HET) og 26/9 1.000 **Hollandsbjerg Holme** (PST).

I oktober er der registreret færre Viber i amtet end normalt, og forekomsten er præget af en lang række mindre flokke på 200-350 fugle på en række vådområder; eneste større flok er fra 18/10 1000 **Grund Fjord** nordsiden (FFA). Indtil midten af november ses stadig Viber i amtet med 15/11 180 **Lading Sø** (HET), 15/11 126 **Norsminde Fjord** (LPJ), 15/11 175 **Åkær** (JGR) og 18/11 200 **Kalsemade** (TBR) som de sidste større ansamlinger. Derefter kun mindre antal året ud.

Total: 34.527		Antal obs: 528		Antal indsendere: 54				Antal lokaliteter: 167			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
203	3261	2047	693	464	325	2653	4387	10888	7232	2361	13

Islandsk Ryle (*Calidris canutus*) 04960

Rigtig mange i år, vi skal helt tilbage til 1991 for at finde flere. Fænologisk og geografisk er forekomsten traditionel, med få fugle i foråret, og med tyngde på de velbesøgte lokaliteter ved Alrø og Randers-Mariager Fjorde i efteråret. Dog ret mange sene fugle i efteråret.

Forår: 28/4 1 **Kalsemade** (TBR) og 15/5 2 **Alrø Poller** (JGR) var alt.

Efterår: Den første dukker op 15/7 1 **Alrø Poller** (HLL) og i de følgende dage ses de på 4 forskellige lokaliteter. De største flokke er: 3/8 51 R **Ægholm** (LEB), 5/9 50 R **Eskeplet** (LTP) og 7/9 61 R **Alrø Poller**

(JGR/DMU). De fleste forlader amtet medio okt., med enkelte efternølere: 15/11 6 **Alrø Eghoved** (JGR,NHA) og 1/12 26 **Stavns Fjord** (BSN).

Årstotal: 614												Antal obs: 61	Antal indsendere: 19	Antal lokaliteter: 22
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC			
0	0	0	1	2	0	50	238	235	56	6	26			

Sandløber (*Calidris alba*) 04970

En forekomst på 66 Sandløbere er ikke længere usædvanlig, og noget under de seneste tre års tal.

Forår: 'Kun' to obs: 14/3 16 T og 21/3 11 R begge **Gjerrild Nordstrand** (PST,Gj).

Efterår: 1/8 til 11/11 i alt 34 fugle, alle på nær en fra **Bønnerup Strand** og **Fornæs**. Max. var 29/8 5 S (CHØ), 2/11 5 S + 5 N (HLL) og 11/11 8 N alle **Fornæs** (HLL). Den eneste iagttagelse udenfor ovennævnte lokaliteter er: 1/8 1 **Besser Rev** (SDY).

Årstotal: 66												Antal obs: 14	Antal indsendere: 7	Antal lokaliteter: 4
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC			
0	0	27	0	0	0	0	9	7	1	22	0			

Dværgryle (*Calidris minuta*) 05010

En normal forekomst, men med få adulte fugle på nedtræk. Alle obs er fra 2. halvår.

De første er 19/7 2 **Drastrup Enge** (JPA) og 23/7 1 **Mågeøen** (VFR). Største obs: 5/9 20 R **Eskeplet** (LTP), 12/9 12 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 14/9 24 R **Bønnerup Strand** (GG). Årets sidste er 27/9 1 1K **Norsminde Fjord** (OGJ) samt lidt sent 12/10 2 **Eskeplet** (LTP).

Årstotal: 157												Antal obs: 30	Antal indsendere: 13	Antal lokaliteter: 16
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC			
0	0	0	0	0	0	12	25	118	2	0	0			

Temmincksryle (*Calidris temminckii*) 05020

Totalen er den største i perioden siden 1987. Langt hovedparten er fra foråret, fra de traditionelle lokaliteter **Drastrup Enge** slambedet og **Norsminde Fjord**.

De første er 3/5 1 og 8/5 1, begge **Norsminde Fjord** (OGJ) samt 8/5 4 **Dødeå-enge** (FAJ). Lokalitetsmax.: 11/5 33 **Norsminde Fjord** (OGJ), 10/5 3 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 12/5 2 **Begtrup Vig** (VFR) og 20/5 28 **Drastrup Enge** (PHJ), hvor også forårets sidste ses: 31/5 2 (PHJ).

Fra efteråret kun 1/8 2 **Norsminde Fjord** (OGJ), 27/8 1 **Kalø** (RDA), 1/9 2 **Sødringholm Strand** (LTP) og 13/9 1 R **Gjerrild Nordstrand** (PST).

Årstotal: 189												Antal obs: 22	Antal indsendere: 8	Antal lokaliteter: 7
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC			
0	0	0	0	183	0	0	3	3	0	0	0			

Krumnæbbet Ryle (*Calidris ferruginea*) 05090

Også den krumnæbbede har haft et pænt år, som vi skal tilbage til 1991 (234) og 1993 (298) for at finde tilsvarende. Alle observationer er fra efteråret og på de traditionelle lokaliteter.

De første er 11/7 1 **Norsminde Fjord** (OGJ), 12/7 2 **Eskeplet** (PTP) + 5 **Alrø Poller** (JSC). Herefter næsten daglige observationer frem til medio august. De største tal: 17/7 33 **Eskeplet** (CSS), 25/7 26 **Drastrup Enge** (JPA) og 1/8 17 T **Hesselholm** (LEB,SDY). Årets sidste: 14/9 2 **Bønnerup Strand** (GG) og 19/9 1 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Årstotal: 258		Antal obs: 46			Antal indsendere: 16			Antal lokaliteter: 18				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	0	0	139	95	24	0	0	0	

Sortgrå Ryle (*Calidris maritima*) 05100

Alle obs nævnes: 1/1 3 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL), 8/9 1 **Østre Hedekrog** (LEB), 20/11 1 **Bønnerup Havn** (BGO) og 22/11 11 **Besser Rev** (CBR,MWH).

Almindelig Ryle (*Calidris alpina*) 05120

Årets resultat er næsten på højde med de tre rekordår under projekt Fuglens Danmark. Det er hovedsageligt mange besøg på artens kernerasteplasser i amtet: Mundingen af Mariager Fjord og Sødringholm Strand/Mellempoldene, som trækker totalen i vejret, så der er uden tvivl mange gengangere i de store flokke. Samtlige de 25 største observationer er fra ovennævnte lokaliteter. Som sædvanlig (!) ikke noget der tyder på, at arten er ynglefugl i vores område.

1. halvår: Max-tallene fra vinter (jan) er 22/2 1500 **Mellempoldene** + 650 **Eskeplet** (JPA). Forårets kulmination finder sted i maj, hvor det er fugle fra de arktiske ynglebestande (racen *alpina*) der trækker igennem landet. De største tal var 8/5 1150 **Mellempoldene** (PEØ), 12/5 3500 **Sødringholm Strand** (PST) og 20/5 5500 omkring **Treskelbakkeholm, Mariager Fjord** (TNI). Sidstnævnte blev sammen med 5/6 10 N **Eskeplet** (PST) også optrækkets formodede sidste fugle.

Sommer: Nedtrækket starter med 28/6 12 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 5/7 4 **Hesselholm** (LEB). Juli's største flokke var 19/7 600 (PST) og 31/7 1800 begge **Eskeplet** (LTP).

2. halvår: Efterårets største koncentrationer er: 2/8 4500 + 16/8 4500 (begge JPA), 19/9 5000 **Mellempoldene/Eskeplet** (HET), 26/9 5000 **Mellempoldene** (LTP) og 25/10 3615 **Mariager Yderfjord** (TNI). Største antal udenfor ovennævnte lokaliteter er (lok-max >250): 16/8 900 **Alrø** (OJE), 3/9 300 **Yderste Holm** (LEB), 4/10 400 **Lerdrup Bugt** (CHØ) og 31/10 450-800 **Demstrup Vase** (TNI,LTP).

Vinter: Traditionelt ses der ikke særligt store flokke i det østjyske om vinteren, og 1998's forekomst var ganske ordinær. Max. nov-dec er: 31/12 1500 **Sødringholm Strand** (LTP).

Årstotal: 91841		Antal obs: 262			Antal indsendere: 40			Antal lokaliteter: 54				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
1067	3498	1614	9143	10421	22	3346	20089	28936	10031	1566	2108	

Brushane (*Philomachus pugnax*) 05170

En stigning i totalen efter sidste års rekordlave antal. Som noget helt usædvanligt er der i 1998 gjort et vinterfund, 3/1 1 trk **Kysing Næs** (OGJ).

Forår: Fra perioden 9/4-13/5 foreligger 16 observationer af i alt 64 fugle på 8 lokaliteter. Første observationer er 9/4 2 og 13/4 3 **Drastrup Enge** (JPA). Forårets største observationer er 27/4 20 **Drastrup Enge** (PHJ) og 12/5 12 **Norsminde Fjord** (OGJ). Sidstnævnte repræsenterer forårets sidste obs foruden 12/5 2 **Dødeå Enge** (CHO) og 13/5 1 **Tjærby Enge** (JPA,LTP).

Efterår: Som vanligt ses hovedparten af fuglene om efteråret. Trækket blev indledt som normalt medio juni, 20/6 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 25/6 1 **Hesselholm** (LEB). I perioden indtil 25/10 ses fugle på i alt 13 lokaliteter. De største forekomster observeres først i august-september med **Norsminde Fjord** som dominerende lokalitet. Herfra er følgende større obs indkommet: 29/8 16, 9/9 14, 19/9 27, 21/9 42 og 26/9 36 (alle OGJ). Der er kun en enkelt observation fra øvrige lokaliteter af mere end 10 fugle, 7/9 13 **Amstrup Red** (JGR,DMU). Årets sidste obs: 3/10 2 **Eskeholm** (SDY) og 25/10 4 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 298		Antal indsendere: 15			Antal obs: 57			Antal lokaliteter: 21				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
1	0	0	40	24	3	30	32	162	6	0	0	

Enkeltebekkasin (*Lymnocyrtus minimus*) 05180

14 fugle på 10 lokaliteter. De fleste er observeret i foråret.

Alle observationer nævnes: 1/1 1 **Stubbe Sø** (PBP), 1/1 1 **Grenå Kommune** (DOF), 10/1 og 18/1 1 **Skalmstrup Vig** (ORY), 27/1 1 **Mellerup Enge** (ORY), 29/3 1 **Stubbe Sø** (PBP), 29/3 2 + 4/4 1 + 12/4 2 **Norsminde Fjord, vest** (OGJ), 17/4 1 **Kasted-Geding Mose** (BFU), 13/9 1 **Hesselholm** (LEB), 12/10 1 **Eskeplet** (LTP) og 1/11 1 **Malling Mose** (OGJ).

Total: 14 Antal indsendere: 6 Antal obs: 13 Antal lokaliteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	0	3	4	0	0	0	0	1	1	1	0

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*) 05190

Igen et meget dårligt år med en total på omkring 500 fugle.

Yngel: Der er oplysning om kun 5-7 par: **Alken Enge** 2 par (PLA), **Amstrup Enge** 1 par (TPE), **Storekær-Viemose** v. Båstrup 1 par (FNI), **Pannerup Mose** 1 par (RAH), **Ellov Enge** 0-1 par (PLA) og **Vrads Sande** 0-1 par (BEH). Herudover er der territoriehævdende fugle i yngletiden på yderligere 6 lokaliteter, 12/4 1 **Ansø Enge** (JBA), 18/4 3 **Damsbro Mose** (SMJ), 24/4 2 **Lading Sø** (HET), 9/5 1 **Lading** (HET) og bl.a. 17/5 og 23/5 3 **Brabrand Sø** - vestende (JSC m. fl.) samt 12/5 og 13/5 1 **Dødeå** (CHØ,OLI).

Forår: Største observationer (≥ 15): 4/4 34 og 6/4 18-20 **Brabrand Sø** - vestende (CHØ,FF) og 4/4 17 **Dødeå Enge** (CHØ), 12/4 22 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 17/4 15 **Kasted-Geding Mose** (BFU). Der foreligger kun 2 trækobs af enkelte fugle i foråret.

Efterår: Første større iagttagelser i efteråret gøres medio august, 16/8 52 **Norsminde Fjord** - vestdel (OGJ) og 19/8 44 **Dronningborg Bredning** (LTP). Efterårets øvrige større obs (≥ 15): 22/8 30 **Dronningborg Bredning** (LTP), 6/9 15 **Hollandsbjerg Holme** (PST), 12/9 32 og 19/9 16 **Norsminde Fjord** - vestdel (OGJ) og 1/11 19 **Malling Mose** (OGJ). Fra efteråret er der meldt om 11 trækkende fugle i perioden 9/8-12/11, bl.a. 9/10 med en nattrækkende fugl over **Århus** (OLI).

Vinter: Fra vintermånederne (jan, feb, dec) foreligger der 14 observationer af 38 fugle. Vinterens største obs: 18/1 11 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 525 Antal indsendere: 39 Antal obs: 108 Antal lokaliteter: 54

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
30	4	10	145	27	2	1	153	97	28	23	4

Tredækker (*Gallinago media*) 05200

En enkelt observation af denne sjældenhed i amtet: 15/5 1 hørt **Brabrand Sø** - vestenden (JTL). Fuglen blev hørt mindst 5 gange omkring kl. 22.40.

Skovsneppe (*Scolopax rusticola*) 05290

I lighed med 1997 meget få Skovsnepper indrapporteret. Der er således ingen observationer af mere end 2 fugle.

Yngel: Materialet tyder på 6-8 par. Der er rapporteret om territoriehævdende/hørte fugle på følgende lokaliteter: **Skramso Pl.**, **Hesselholm**, **Østerhede**, **Tunø Mose**, **Silkeborg Vesterskov**, **Hjelm (2)** og **Gjern Bakker** (JPL,SDY,SHØ,JCN,DOF,CHØ). Alle hørt i perioden 17/4-15/6.

Træk: Fra foråret er der rapporteret om en enkelt trækobservation: 19/3 1 **T Glesborg** (Gj). 9/8 sås en indtrækkende fugl ved **Hesselholm** (LEB), der tidsmæssigt falder lidt uden for det normale trækmonster, idet efterårstrækket normalt kulminerer i oktober. Der er derudover ingen bemærkelsesværdige observationer fra trækperioderne.

Vinteriagttagelser fordeler sig med 3 fugle i februar og 1 i december.

Total: 31		Antal indsendere: 18					Antal obs: 27			Antal lokaliteter: 20			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	3	3	6	4	8	0	1	0	1	4	1		

Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*) 05320

7 observationer af hele 43 fugle. Fra efteråret er der rapporteret om usædvanligt mange fugle, hvilket ikke mindst skyldes en stor flok fra Mellempoldene.

Alle nævnes: 21/4 1 **Norsminde Fjord** (OGJ), 7/8 1 **Drastrup Enge** (FFA), 16/8 2 **Alrø** (OJE), 11/9 1 **Grund Fjord** (Kurt Behrens), 12/9 2 **Barnekold** (SDY), 19/9 30 **Mellempoldene** (HET) og 19/9 6 **Eskeplet** (HET). Sidstnævnte er sene.

Lille Kobbersneppe (*Limosa lapponica*) 05340

Der er rapporteret om Lille Kobbersneppe i alle årets måneder undtagen juni.

1. halvår: De første fugle ses i januar bl.a. med forekomster af op til 10 fugle 25/1 ved **Sødringholm Strand** (JPL). Første større observationer gøres fra medio-ultimo februar: 22/2 58 **Mellempoldene** og 28/2 90 **Alrø Poldkrog** (begge PEØ). Forårets største obs (> 100): 4/4 125, 5/4 200 og 18/4 140 **Yderste Holm** (LEB,SDY), 7/4 522 og 26/4 340 **Alrø Poller** (BOG,JSC), 17/4 192 og 20/4 180 **Mejlesholm** (LEB), 26/4 og 17/5 100 **Kåsemade** (TBR). Det er de kendte rasteplasser på Samsø og ved Horsens Fjord, der igen dominerer materialet. Desuden en enkelt større observation fra Mariager Fjord: 20/5 350 **Treskelbakkeholm** (JGR). Forårets sidste 28/5 5 **Spilidholm** (TBR), 29/5 1 **Hesselholm** og 30/5 20 **Mejlesholm** (begge LEB).

2. halvår: De næste fugle, der ses primo juli, kan dreje sig om oversomrende fugle: 1/7 21 **Alrø Poller** (HLL). Efterårets øvrige større flokke (> 30): 8/7 + 15/7 40, 9/8 74, 29/8 51 **Alrø Poller** (HLL,JSC,OGJ), 17/7 35, 20/9 45 og 12/10 70 **Sødringholm Strand** (CSS,PST,LTP), 2/8 55 og 11/10 60 **Mellempoldene** (JPA), 13/9 70 **Eskeplet** (LTP). Der ses enkelte fugle i december: 5/12 1 **Alrø Eghoved** (NHA) og 28/12 2 **Mellempoldene** (JPA).

Total: 4816		Antal indsendere: 31					Antal obs: 163			Antal lokaliteter: 34			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
23	149	148	2607	651	0	347	409	221	194	64	3		

Lille Regnspeve (*Numenius phaeopus*) 05380

Totalen på 2593 fugle er en mindre tilbagegang i forhold til de seneste år. Antallet af indsendere og lokaliteter er omtrent uændret. Samsø står for langt hovedparten af fuglene, og LEB's næsten daglige optællinger i specielt juli måned bidrager væsentligt til årets resultat. Det er vanskeligt at opgøre det reelle antal fugle, da der må forventes at være gengangere i materialet. Men på baggrund af optællingerne fra Hesselholm på Samsø kan det dog konstateres, at der er meget stor udskiftning i de rastende flokke under efterårstrækket, da antallet af fugle varierer betydeligt i løbet af en given dag i trækperioden. Som eksempel kan nævnes 7 optællinger i løbet af dagen d. 21/7, hvor antallet af fugle blev opgjort til hhv. 1, 4, 21, 45, 56, 3 og 34 i nævnte rækkefølge. Dette antyder, at antallet af gengangere i det indkomne materiale nok må forventes at være relativt lille. Der er i år ikke større optællinger fra Anholt, amtets anden faste rastelokalitet for Lille Regnspeve.

Forår: Første fugle i foråret sås først primo maj: 3/5 1 **Stubbe Sø** (PBP), 8/5 2 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 10/5 5 hort på nattræk over **Risskov** (FR). Herudover er der kun gjort 6 observationer af 12 fugle i foråret, som afsluttes med følgende fugle: 25/5 1 **Hesselholm** (LEB) og 26/5 1 **Norsminde Fjord** (OGJ). Fra foråret berettes om kun 15 trækkende fugle i perioden 10/5-25/5.

Efterår: Trækket blev indledt 20/6 med 2 **Ørkenen**, Anholt (HET) og 22/6 1 **S Hesselholm** (SDY). I perioden 22/6-24/8 ved optællinger på i alt 49 dage er der rapporteret om 2023 fugle ved **Hesselholm** (LEB,SDY). Største obs herfra (> 50): 12/7 76, 15/7 54, 16/7 105, 17/7 61, 21/7 56, 26/7 117, 31/7 84 og 7/8 53 (alle LEB). Øvrige større obs (> 50): 20/7 90 (BSN), ca. 1/8 mindst 200 (Ilanne og Ole Dybkjær) og 6/8 62 alle **Østerhede** (LEB). Ud over observationerne på Samsø foreligger der kun en enkelt obs af mere end 10 fugle, 31/7 12

Eskeplet (CSS). Der er ikke meldt om større trækiagttagelser, flest 2/8 12 SØ **Hesselholm** (LEB). Sidste obs: 24/8 1 **Hesselholm** (LEB) og 19/9 3 **Mellempoldene** (HET).

Total: 2591		Antal indsendere: 20			Antal obs: 148			Antal lokaliteter: 18			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	20	28	1761	779	3	0	0	0

Stor Regnspove (*Numenius arquata*) 05410

Mange fugle, men bag totalen på 4878 fugle gemmer der sig givetvis en del gengangere. Specielt 2. halvår markerede sig med flere større observationer, og i december måned sås flokke på over 100 fugle på forskellige lokaliteter i amtet.

1. halvår: Første halvårs største observationer sås allerede primo februar, 1/2 150 **Sødringholm Strand** (CSS) og 8/2 120 **Mellempoldene** (JPA), der dog formentlig drejer sig om samme flok. Øvrige større obs i perioden (> 50): 16/1 52 **Alrø Poller** (HLL), 22/2 75, 15/3 90 og 22/3 60 **Mellempoldene** (JPA), 14/3 71 **Mariager Yderfjord** (TNI), 19/4 70 **Eskeplet** (JPA). Af større trækobservationer kan nævnes: 20/4 40 NV **Kalsemade** (TBR) og 23/4 25 Ø **Gjerrild Nordstrand** (RDA). Forårets sidste fugle: 15/5 16 **Alrø Poller** (JGR), 23/5 1 NØ **Hesselholm** (LEB) og 25/5 12 **Hjortholm** (LEB).

Efterårstrækket blev indledt medio juni, 15/6 1 V **Gjerrild Nordstrand** (RDA) og 1 T **Kalsemade** (TBR) samt 16/6 1 SV **Hesselholm** (LEB) og 2 V **Brabrand Sø** (HLL). 20/6 rapporteres om en større trækforekomst: 34 S og SV **Hesselholm** (SDY,LEB). Fra resten af efteråret foreligger der ingen trækobservationer af mere end 15 fugle. Største obs (> 100 fugle): 23/8 100 og 13/9 100 **Eskeplet** (PST,LTP), 5/12 103 **Alrø Poller** (JGR,DMU), 28/11 150, 29/12 120 og 31/12 100 **Sødringholm Strand** (LTP,CSS).

Total: 4.805		Antal indsendere: 37			Antal obs: 333			Antal lokaliteter: 45			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
247	437	346	517	33	71	376	416	629	494	510	729

Sortklire (*Tringa erythropus*) 05450

Med en total på 158 fugle er 1998 helt på niveau med 1997. Det er desuden tæt på gennemsnittet for de foregående 10 år.

Forår: Den første fugl dukkede op et par uger tidligere end i 1997, men til normal tid i amtet: 18/4 1 **Norsminde Fjord** (OGJ). Næste obs var 26/4 1 **Amstrup Enge** (JSC). I perioden 3/5-13/5 sås 18 fugle, flest 3/5 5 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 9/5 6 **Storekær v. Båstrup** (FNI). Forårets sidste: 12/5 2 og 13/5 3 **Dødeå Enge** (CHØ,OLI,FNI).

Efterår: Første observation er tidlig: 7/6 1 **Norsminde Fjord** (OGJ). De næste sås medio juni, 12/6 2 **Drastrup Enge** (PHJ). I efteråret er der rapporteret om 6 obs af mere end 5 fugle: 19/7 7, 1/8 6 og 18/8 18 **Drastrup Enge** (JPA,LTP), 24/7 8 **Hesselholm** (LEB), 6/9 8 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 13/9 14 **Eskeplet** (LTP). Sidste obs: 20/9 2 **Eskeplet** (LTP), 27/9 1 **Overgårds Dige** (JPA,LTP) og 11/10 1 **Råby Odde** (LTP).

Total: 158		Antal indsendere: 21			Antal obs: 62			Antal lokaliteter: 22			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	18	15	42	44	36	1	0	0

Rødben (*Tringa totanus*) 05460

Som sidste år er der en pæn indrapportering af yngleforekomster. I alt er der meldt om 39-43 par på 11 lokaliteter. Der er desuden oplysninger om yderligere min. 8 territoriehævdende fugle på 4 lokaliteter.

Igen dominerer **Treskelbakkholm** i Mariager Fjord, sammen med **Alrø Alhale**, hver med 15 ynglepar (JGR,SNS,DMU). Øvrige ynglepar er: **Følle Bund** 2-3 par (PLA), **Splidholm** 2 par (JGR), **Stavsøre** 1 par (JTL), **Drastrup Enge** 1 par (PHJ), **Pannerup Mose** 1 par (RAH), **Brabrand Sø**, vestende 0-1 par (JSC), 1 par **Dødeå Enge** (JTL), **Ellev Enge** 0-2 par (PLA) og **Skrejrups v. Rønde** 0-1 par (PLA). Der er desuden observeret yngleadfærd i form af territoriehævdende fugle på 4 lokaliteter, flest 28/3 3 **Assedrup Enge** (LM) og 21/4 3 **Tjærby Enge** (CSS,LTP).

Vinter/forår: Årets største observation ses allerede i januar, 11/1 450 **Mariager Fjord, Yderfjorden** (TNI), hvilket er en meget stor vinterobservation. Øvrige større obs (> 20): 10/4 40 og 22/4 23 **Eskeplet** (JPA,LPJ), 12/4 26 **Norsminde Fjord** (OGJ), 26/4 30 **Alrø Poller** (JSC), 28/4 50 **Udbyhøj Syd** (PHJ), 8/5 25 **Mellempoldene** (PEØ), 12/5 30 **Sødringholm Strand** (PST). Sidste større flok var 5/6 20 **Eskeplet** (PST).

Efterår: Større flokke rapporteres fra ultimo juni-pri. juli, 28/6 32 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 8/7 25 **Mellempoldene** (LTP). Øvrige større obs (> 50): 19/7 100 og 31/7 120 **Eskeplet** (PST,LTP), 19/7 100 **Sødringholm Strand** (PST), 17/8 100 **Mellempoldene** (LTP) samt 15/8 55 og 25/10 85 **Mariager Yderfjord** (TNI). Største trækobs: 23/7 29 S, 17/8 21 S og 24/8 23 S **Fornæs** (HLL).

Total: 3.153												Antal indsendere: 55			Antal obs: 324			Antal lokaliteter: 76		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC									
508	39	67	493	207	83	615	535	247	163	98	98									

Islandsk Rødben (*Tringa totanus robusta*) 05462

Der foreligger 6 observationer af i alt 39 fugle, hvoraf de 3 obs er fra januar, 1 obs er fra oktober og 2 obs er fra december.

Største forekomster: 16/1 9 **Alrø Poller** (HLL) og 9/10 22 **Splidholm** (LPJ).

Hvidklire (*Tringa nebularia*) 05480

Årets total på 3.223 fugle er på niveau med sidste år, og hører dermed til blandt de bedste år i lokalrapportens historie. Det er dog småt med trækagttagelser; der er ingen trækobservationer større end 8 fugle.

Forår: De første fugle rapporteres fra medio april, 12/4 2 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 2 **Alrø Poller** (BOG). De første større flokke rapporteres ultimo april, 25/4 20 og 27/4 23 **Hesselholm** (LEB). Øvrige større flokke (> 20): **Udbyhøj Syd**: 28/4 150 (PHJ), **Norsminde Fjord**: 30/4 20 (OGJ), **Mellempoldene**: 8/5 45 (PEØ), **Storekær v. Båstrup**: 9/5 22 (FNI) og **Sødringholm Strand**: 12/5 100 (PST). Sidste obs i foråret: 28/5 2 **Haldum Grusgrav** (SMJ) og 31/5 1 **Drastrup Enge** (PHJ).

Efterår: Første fugle på tilbagetræk: 17-20/6 1, 21/6 og 25/6 2 **Hesselholm** (LEB,SDY) samt 26/6 1 **Splidholm** (TBR). Efterårstrækket giver anledning til følgende større forekomster (> 50), alle er fra Randers Fjord området: **Mellempoldene**: 8/7 180, 2/8 150 og 17/8 100 (LTP,JPA), **Eskeplet**: 12/7 180, 17/7 130, 19/7 55, 26/7 60 og 23/8 100 (LTP,JPA,CSS,PST), **Sødringholm Strand**: 17/7 120, 10/8 66 og 11/8 200 (CSS,PST). Fuglene i området omkring Randers Fjords udmunding bevæger sig nok rundt mellem de tre lokaliteter, om end der også må forventes at være en del udskiftning i flokkene i træktiden. Fra den øvrige del af amtet skal følgende større obs fremhæves (> 30): 12/7 38 og 9/8 41 **Lerdrup Bugt** (JSC). Sidste obs: 11/10 14 **Eskeplet** (LTP,JPA) samt følgende obs fra **Hesselholm**: 13/10 1, 16/10 1 og 17/10 1 (LEB).

Total: 3.223												Antal indsendere: 47			Antal obs: 247			Antal lokaliteter: 62		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC									
0	0	0	366	292	14	1168	1045	295	43	0	0									

Svaleklire (*Tringa ochropus*) 05530

Der er indrapporteret observationer der tyder på yngleføremkomst ved lokaliteter i Løvenholm/Ejeld Skov (LPJ,FUT)hvorfra der tidligere er rapporteret ynglende Svaleklire.

Vinter: Der er i år gjort et usædvanligt vinterfund, 8/2 1 **Åkær** (HPI).

Forår: Første trækfugl sås 30/3 2 N **Moesegård Strand** (HLL), som også er de eneste fugle i marts. De næste er 3/4 1 **Løvenholm Skov** (FUT) og 4/4 1 **Tjørby Enge** (JPA). Forårets største observationer (> 5): 5/4 7 **Kristrup Enge** (JPA), 20/4 6 **Løvenholm Skov** (FUT), 20/4 6 **Gjesing Mose, Potso v. Løvenholm** (FUT). 24 fugle er rapporteret trækkende i perioden 11/4-10/5, dog fortrinsvis 11/4-21/4, flest ved **Gjerrild Nordstrand** med i alt 15 fugle (Gj,PST), bl.a. 12/4 5 T og 19/4 5 T **Gjerrild Nordstrand** (Gj). Sidste obs uden for ynglelokaliteterne er 9/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 10/5 1 **Hornbæk Enge** (LTP).

Efterår: De første er tidlige, 6/6 1 **Mørke Kær** (EBU), 8/6 1 **Kalschoved Skov** (TBR) og 8/6 1 **Kalø Gods** (PLA). Allerede 9/6 sås en flok på 8 fugle ved **Drastrup Enge** (PHJ). Øvrige større obs (> 5): 24 + 26/6 6 **Kalø Gods** (PLA), 17/7 8 **Lerdrup Enge** (JSC), 19/7 7 og 1/8 12 **Assedrup Enge** (OGJ), 27/7 6-8 **Højslet, Voldum Mark** (JPA). Der er ikke rapporteret om trækkende fugle i efteråret. Sidste observationer: 19/9 1 **Vorup Kær** (LTP) foruden følgende sene fugle: 6/11 2 **Tuemose, Fussingø** (LTP) og 12/11 2 **Åkær** (NHA, JGR).

Total: 217		Antal indsendere: 28			Antal obs: 105			Antal lokaliteter: 49			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	2	66	3	38	70	30	4	0	4	0

Tinksméd (*Tringa glareola*) 05540

Med en total på 289 blev 1998 et lidt større år end 1997, der blev betegnet som et gennemsnitsår.

Forår: Første fugle observeres ultimo april, 23/4 5 Ø **Gjerrild Nordstrand** (RDA) samt følgende obs fra 30/4: 2 **Lading Sø** (HET), 3 **Assedrup Enge** (OGJ), 2 **Kristrup Enge** (LTP) og 2 **Brabrand Sø** (BFU). Forårets største obs (> 10 fugle) er alle fra perioden 9/5-14/5: 9/5 13 **Storckær v. Båstrup** (FNI), 9/5 15 og 12/5 20 **Brabrand Sø** (HLL, CHØ), 12/5 18 **Norsminde Fjord** (OGJ), 12/5 11 **Tjærby Enge** (CSS), 12/5 27 **Drastrup Enge** (PHJ), 12/5 15 **Dødeå Enge** (CHØ), 13/5 24 og 14/5 12 **Kasted-Geding Mose** (SHØ). Sidste: 15/5 4 **Drastrup Enge** (PHJ) og 16/5 min. 1 nattrækkende **Århus Midtby** (OLI).

Efterår: Tilbagetrækket observeres først sent i amtet. Der er således ingen jagttagelser fra juni. Første obs: 8/7 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 12/7 1 **Vrads Sande** (BEH). Største obs (> 5): 18/7 6 **Drastrup Enge** (JPA), 19/7 7 og 15/8 6 **Norsminde Fjord** (OGJ), 19/7 12, 1/8 6 **Assedrup Enge** (OGJ). Sidste obs: 18/9 1 **Todbjerg Mose** (HET) og 29/9 1 **SV Hesselholm** (SDY).

Total: 289		Antal indsendere: 20			Antal obs: 58			Antal lokaliteter: 22			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	14	205	0	37	28	5	0	0	0

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*) 05560

Fremgang for såvel total som antal observationer i forhold til 1997, som dog også var et dårligt år.

Forår: Første observation: 13/4 1 **Silkeborg Langsø** (GG), 21/4 1 **Randers Havn** (JPA) og 24/4 1 **Gudenåen vest for Randers** (JPA). Medio maj sås følgende flokke (> 10 fugle): 10/5 12 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 10/5 11 **Kysing Næs** (FAJ), 10/5 17 **Mossø** (JKI), 11/5 12 og 12/5 25 **Brabrand Sø** (HLL, CHØ) og 12/5 17 **Norsminde Fjord** (OGJ). Forårstrækket afsluttes med 31/5 1 **Stubbe Sø** (PBP) og 1/6 1 **Skanderborg Sø** (FNI). En observation falder helt uden for den normale forekomst, 21/6 7 **Veng Sø** (OJE). På dette tidspunkt er det meget usædvanligt at se flokke af den størrelse, idet det normale er, at forårstrækket afsluttes primo juni og tilbagetrækket først registreres fra et stykke hen i juli måned.

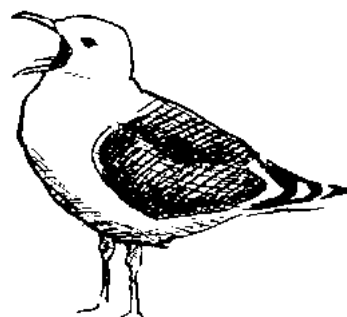
Efterår: Første fugl rapporteres allerede 1/7 1 hørt **Skanderborg Sø** (FNI). De næste dukker op 11/7 med 3 **Gudenåen vest for Randers** (JPA). Største obs (> 15): 13/7 25 **Sangstrup Klint** (HAC), 23/7 24 **Randers Havn** (JPA), 27/7 29 **Dystrup Sø** (ABL), 27/7 27 **Drastrup Enge** (LTP) og 29/8 20 **Fornæs** (CHØ). Efteråret afsluttes med 20/9 1 **Udbyhøj Nord** (JPA) og 2 **Norsminde Fjord** (SHØ) samt 26/9 1 **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 668		Antal indsendere: 38			Antal obs: 174			Antal lokaliteter: 77			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	15	229	1	266	137	20	0	0	0

Stormmåge (*Larus canus*) 05900

Såvel yngletalsmæssigt som totaltalsmæssigt et sløjt år for Stormmågerne. Totaltallet er det laveste siden 1989.

Ynglepar: Fra 7 lokaliteter er meldt i alt 346-423 ynglepar: 179-256 **Hjelm** (DOF), 86 **Tunø Nørreklint** (SHØ), 35 **Tunø Sønderklint** (SHØ), 20 **Vrinners Strand og Stenrev** (TBR), 10 **Treskelbakkeholm** (JGR, SNS), 10 **Søby Rev** og 6 **Alrø Poller** (alle DMU, JGR).

1. halvår (lok. max. ≥ 200): 5/1 500 **Kåsemeade** (TBR), 19/1 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 25/1 600 **Sødringholm Strand** (PST), 26/1 250 **Splidholm** (PLA), 28/2 300 **Kolindsund** (ABL, UBM) og 19/4 200 **Havskov** (ABL).

2. halvår, største obs (lok. max. ≥ 200): 26/8 5000 rst. på overnat. **Skanderborg Sø** (FNI) og 24/10 509 **Julsø** (JKI).

Total: 12439		Antal indsendere: 25					Antal obs: 97		Antal lokaliteter: 50			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
1.948	475	53	435	54	52	10	7.835	412	870	55	240	

Sildemåge (*Larus fuscus*) 05910

I forhold til de fleste år et pænt antal observerede Sildemåger. Ses bort fra **Anholt**, der huser landets største koloni, er det dog meget få lokaliteter, der kan bryste sig af observationer af flere end 5 individer. Langt hovedparten af de observerede stammer da også fra **Anholt**.

Ynglepar: Der er kun modtaget meldinger om ynglepar fra 2 lokaliteter: 102-125 **Hjelm** (DOF) og 2 **Treskelbakkeholm** (JGR, SNS).

Årets første: 22/3 2 **Hesselholm** (LEB), 22/3 1 **Dødeå Enge** (OLI) og 26/3 1 **Hesselholm** (LEB).

Største observationer var (alle ≥ 10 nævnt): **Anholt**: 14/8 11 **Pakhusbugten**, 16/8 62 **Flakket**, 17/8 306 **Flakket**, 18/8 539 **Ørkenen**, 18/8 139 **Pakhusbugten**, 20/8 120 **Ørkenen**, 20/8 15 **Totten** (alle HBA, KLU); desuden 12/5 15 **Fillerup** (PLA) og 26/9 25 S **Hollandsbjerg Holme** (PST).

Årets sidste: Forude ovennævnte fra 26/9: 23/9 1 **Hesselholm** (LEB) og 24/10 1 **Dødeå Enge** (OLI).

Total: 1121		Antal indsendere: 21					Antal obs: 44		Antal lokaliteter: 24			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	7	38	17	0	5	1.015	38	1	0	0	

Sølvmåge (*Larus argentatus*) 05920

For tredje år i træk en nedgang i antal indrapporterede Sølvmåger. Antallet af ynglepar holder sig nogenlunde jævnt og udsvingningerne fra år til år skyldes hovedsageligt, om der er tal fra **Hjelm** eller ej.

Ynglepar: I alt 900-965 fra 5 lokaliteter: 633-698 **Hjelm** (DOF), 260 **Treskelbakkeholm** (JGR, SNS), 5 **Søby Rev** (DMU, JGR), 1 **Alrø Poller** (DMU, JGR) og 1 **Tunø Nørreklint** (SHØ). Se tabel for fordelingen siden 1994.

1. halvår (alle ≥ 200 nævnt): 4/1 400 **Århus Havn** (JTL), 10/1 230 **Norsminde Fjord** (IZN), 19/1 325 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 4/4 300 + 6/4 300 + 5/4 250 + 8/4 200 alle **Kåsemeade** (TBR), 18/4 250 **Lilleøre** (SDY) og 18/5 294 **Skærbæk Hest** (ABL, UBM).

Dværghmåge (*Larus minutus*) 05780

Året 1998 blev et år med observation af mange Dværghmåger (se figur 7), heraf skiller især observationerne fra **Skanderborg Sø** sig ud, idet der herfra er indrapporteret følgende: 30/4 40 (heraf ca. 35 ad.), 1/5 40, 2/5 30, 5/5 4 og 23/8 1 1K alle (FNI), hvilket er rekord i lokalrapportens tid. Formodentlig samme fugle de fire dage i april-maj.

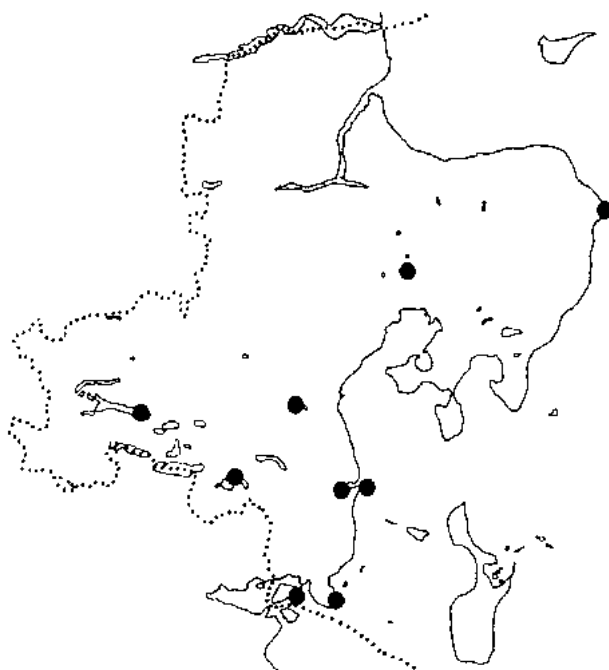
Derudover er følgende indrapporteret (lok.max fra alle lokaliteter): 2/5 2 2K **Brabrand Sø** (LB), 3/5 4 ad. + 1 2K **Mørke Kær** (SHØ), 10/5 1 juv. **Kysing Fjord** (EHØ), 16/8 2 ad. S + 1 juv. S **Fornæs** (RDA), 6/9 4 1K **Julsø** (FNI), 20/9 1 1K **Kålsede** (TBR), 20/9 1 1K **Alrø Poller** (HIEL.BOG) og 31/12 4 ad. **SØ Kysing Næs** (OGJ).

Total: 85

Antal indsendere: 17

Antal obs: 29

Antal lokaliteter: 9

Figur 7. Lokaliteter med observationer af Dværghmåger i 1998.

Hættemåge (*Larus ridibundus*) 05820

Skønt der ikke foreligger tal for antal ynglepar ved **Brabrand Sø** er der dog meldt et rekordstort antal ynglepar. I totaltallet for alle observationer samt i årsfordelingen er ikke medregnet ynglefuglene fra **Treskelbakkeholm**.

Ynglepar: Der er rapporteret ikke mindre end 10871-11013 ynglepar, heraf tegner **Treskelbakkeholm** sig dog for de 9392 par, heraf 428 på **Lemos Pold** (JGR,SNS). Derudover er der meldt ynglende Hættemåger fra 15 lokaliteter, hvoraf de største er (≥ 20): 300 **Huldremose** (SHØ), 260 **Mørke Kær** heraf 138 i nordlige sø og 26+90 i tørveskifte søer (EBU), 150-250 **Julsø** (FNI,JKI), 150 **Vrinner's Strand** (JPL), 100 **Skanderborg Lillesø** (FNI), 60-80 **Birksom** (JKI) og 20 **Knudsø** (JKI).

1. halvår, største flokke (lok. max. ≥ 1000): 15/3 min 3000 **Mellempoldene** (JPA), 5/4 1500 **Følle Strand** (FR) og 17/5 1200 **Brabrand Sø** (BRA).

2. halvår, største flokke (lok. max. ≥ 1000): 17/8 4500 **Sødringholm Strand** (PST), 15/9 4000 **Alrø** (NIA), 19/9 1650 **Henneskov Hage** (DMU,JGR), 20/9 3000 **Mellempoldene** (JPA), 2/10 1386 **Amstrup Red** (DMU, JGR) og 2/10 1175 **Lerdrup Bugt** (DMU,JGR).

Total: 46840

Antal indsendere: 38

Antal obs: 236

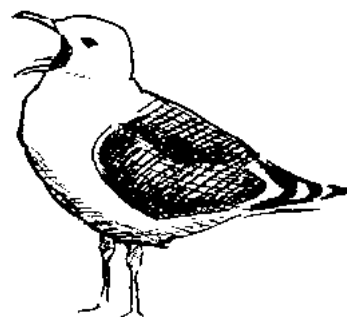
Antal lokaliteter: 93

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1.189	932	4.605	5.250	4.794	839	987	7.635	13.957	5.129	885	638

Stormmåge (*Larus canus*) 05900

Såvel yngletalsmæssigt som totaltalsmæssigt et sløjt år for Stormmågerne. Totaltallet er det laveste siden 1989.

Ynglepar: Fra 7 lokaliteter er meldt i alt 346-423 ynglepar: 179-256 **Hjelm** (DOF), 86 **Tunø Nørreklint** (SHØ), 35 **Tunø Sønderklint** (SHØ), 20 **Vrinners Strand og Stenrev** (TBR), 10 **Treskelbakkeholm** (JGR, SNS), 10 **Søby Rev** og 6 **Alrø Poller** (alle DMU, JGR).

1. halvår (lok. max. ≥ 200): 5/1 500 **Kalsemade** (TBR), 19/1 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 25/1 600 **Sødringholm Strand** (PST), 26/1 250 **Splidholm** (PLA), 28/2 300 **Kolindsund** (ABL, UBM) og 19/4 200 **Havskov** (ABL).

2. halvår, største obs (lok. max. ≥ 200): 26/8 5000 rst. på overnat. **Skanderborg Sø** (FNI) og 24/10 509 **Julsø** (JKI).

Total: 12439		Antal indsendere: 25					Antal obs: 97		Antal lokaliteter: 50			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
1.948	475	53	435	54	52	10	7.835	412	870	55	240	

Sildemåge (*Larus fuscus*) 05910

I forhold til de fleste år et pænt antal observerede Sildemåger. Ses bort fra **Anholt**, der huser landets største koloni, er det dog meget få lokaliteter, der kan bryste sig af observationer af flere end 5 individer. Langt hovedparten af de observerede stammer da også fra Anholt.

Ynglepar: Der er kun modtaget meldinger om ynglepar fra 2 lokaliteter: 102-125 **Hjelm** (DOF) og 2 **Treskelbakkeholm** (JGR, SNS).

Årets første: 22/3 2 **Hesselholm** (LEB), 22/3 1 **Dødeå Enge** (OLI) og 26/3 1 **Hesselholm** (LEB).

Største observationer var (alle ≥ 10 nævnt): Anholt: 14/8 11 **Pakhusbugten**, 16/8 62 **Flakket**, 17/8 306 **Flakket**, 18/8 539 **Ørkenen**, 18/8 139 **Pakhusbugten**, 20/8 120 **Ørkenen**, 20/8 15 **Totten** (alle HBA, KLU); desuden 12/5 15 **Fillerup** (PLA) og 26/9 25 S **Hollandsbjerg Holme** (PST).

Årets sidste: Foruede ovennævnte fra 26/9: 23/9 1 **Hesselholm** (LEB) og 24/10 1 **Dødeå Enge** (OLI).

Total: 1121		Antal indsendere: 21					Antal obs: 44		Antal lokaliteter: 24			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	7	38	17	0	5	1.015	38	1	0	0	

Sølvmåge (*Larus argentatus*) 05920

For tredje år i træk en nedgang i antal indrapporterede Sølvmåger. Antallet af ynglepar holder sig nogenlunde jævnt og udsvingningerne fra år til år skyldes hovedsageligt, om der er tal fra **Hjelm** eller ej.

Ynglepar: I alt 900-965 fra 5 lokaliteter: 633-698 **Hjelm** (DOF), 260 **Treskelbakkeholm** (JGR, SNS), 5 **Søby Rev** (DMU, JGR), 1 **Alrø Poller** (DMU, JGR) og 1 **Tunø Nørreklint** (SHØ). Se tabel for fordelingen siden 1994.

1. halvår (alle ≥ 200 nævnt): 4/1 400 **Århus Havn** (JTL), 10/1 230 **Norsminde Fjord** (IZN), 19/1 325 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 4/4 300 + 6/4 300 + 5/4 250 + 8/4 200 alle **Kalsemade** (TBR), 18/4 250 **Lilleøre** (SDY) og 18/5 294 **Skærbæk Hest** (ABL, UBM).

Lokalitet	1994	1995	1996	1997	1998
Hjelm	700	-	<500	-	633-698
Treskelbakkeholm	-	-	-	226	260
Soby Rev	65	-	-	3	5
Alrø Poller	22	21	24	4	1
Tunø Nørreklint	-	-	-	-	1
Porsemosen, Anholt	-	-	-	20	-
Ørkenen, Anholt	150	250	-	-	-
Gjesing Mose	-	-	-	0-1	-
Stavns Fjord	-	-	-	?	-
Svanegrund	-	-	25	-	-
Hov Røn	400	-	450	-	-
Vrinneres Strand	-	-	10-15	-	-
Stormose v. Funder	-	-	0-1	-	-
Grenå Å	-	-	1	-	-
Bosserne	32	-	-	-	-
Lindholm + Rumpen	152	-	-	-	-
Besser Rev	127	-	-	-	-
Ørnø	1	-	-	-	-
TOTAL	1649	271	710-1016	253-254	900-965

Tabel 7. Ynglende Sølvmåger i Århus amt indsendt til Lokalrapporten siden 1994. "-" betyder, at der ikke foreligger oplysninger fra området det pågældende år.

2. halvår (alle ≥ 200 nævnt): 18/8 200 **Ørkenen, Anholt** (HBA,KLU), 29/8 260 **Skanderborg Sø** (FNI), 2/9 200 **Følle Bund** (PI.A), 15/9 300 **Alrø** (NHA), 19/9 257 **Amstrup Red** (DMU,JGR) og 2/10 440 **Amstrup Red** (DMU,JGR).

Total: 8978		Antal indsendere: 31					Antal obs: 215			Antal lokaliteter: 83		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
1.775	306	337	980	814	114	122	823	2.003	1.009	315	380	

Svartbag (*Larus marinus*) 06000

Atter en nedgang i antal indrapporterede Svartbage. Antallet i år er det laveste siden 1990 og mere end en halvering siden sidste år. Der er i år kun rapporteret ynglende Svartbage fra 2 lokaliteter med i alt 47-53 par: 39-45 **Hjelm** (DOF) og 8 **Alrø Poller** (DMU, JGR). Men der er også en større bestand på **Anholt**.

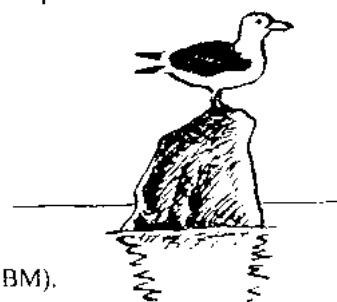
1. halvår (lok. max. ≥ 10): 3/1 15 **Besser Rev** (SAM, SDY), 19/1 10 **Alrø Poller** (DMU, JGR), 7/2 30 **Dronningborg Bredning** (JPA), 23/2 17 **Glatved Strand** (LPJ), 29/3 18 **Stubbe Sø** (PBP), 4/4 13 **Kålsede** (TBR), 16/4 12 **Hesselholm** (SDY), 2/5 16 **Gjerrild Nordstrand** (ABL, LPJ), 10/5 10 **Mossø** (JKI) og 18/5 32 **Skærbæk Hest** (ABL,UBM).

2. halvår (lok. max. > 10): 17/8 50 **Sødringholm Strand** (PST), 26/9 11 **Skanderborg Sø** (JKI), 11/10 12 **Stubbe Sø** (PBP) og 22/11 14 **Skærbæk Hest** (DOF,UBM).

Total: 655		Antal indsendere: 23					Antal obs: 185			Antal lokaliteter: 56		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
82	87	42	76	79	13	25	79	67	40	52	13	

Ride (*Rissa tridactyla*) 06020

Der er observationer fra 6 lokaliteter (lok. max. - alle lok. nævnt): 8/3 73 trk. **Kysing Næs** (OGJ), 20/6 3 **Grenå-Anholt Færge** (HET), 5/10 1 1K **Risskov By** (DOF), 2/11 31 N **Fornæs** (HLL), 20/11 1 ad. **Kålsede** (TBR), 19/12 400 SØ **Totten**, Anholt talt på 30 min. ved fyret, og de fortsatte med at komme trækkende (FSV).

Total: 827		Antal indsendere: 13				Antal obs: 26			Antal lokaliteter: 6			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	75	0	0	3	0	3	4	72	64	606	

Rovterne (*Sterna caspia*) 06060

Et fint år for Rovternen i Århus amt, idet der er 2 obs. Rovternen er ellers ikke hverdagskost her i amtet. Der observeres ca. 1 individ om året.

Alle obs nævnes: 26/7 1 N **Fornæs** (HLL,RDA) og 6/9 1 V **Kysing Næs** (OGJ).

Splitterne (*Sterna sandvicensis*) 06110

Senere ankomst end normalt for Splitternen, til gengæld igen i 1998 en markant stigning i antal obs. Især april gør sig gældende med store tal. Desværre er der ikke registrering af ynglepar i 1998. Dette kan evt. skyldes manglende besøg på potentielle ynglepladser, da de mange og regelmæssige obs gennem hele sommeren tyder stærkt på ynglefugle.

Første obs: 4/4 2 rst og 5/4 2 rst begge **Kalsemøde** (TBR) og 5/4 9 rst **Yderste Holm** (LEB). Største obs: 26/7 127 S **Fornæs** (HLL), 9/8 125 **Bønnerup Strand** (LTP,JPA) og 6/8 91 S **Fornæs** (HLL). Sidste obs: 28/9 1 **Sælvig Bugt** (SDY), 30/9 3 N **Vester Hedekrog**, Samsø (SDY) og 4/10 4 SØ **Sletterhage** (JSC).

Total: 1633		Antal indsendere: 24				Antal obs: 124			Antal lokaliteter: 45			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	244	42	94	216	846	187	4	0	0	

Fjordterne (*Sterna hirundo*) 06150

Yngel: 19-25 par er meget pænt. Der er en tendens til en svag stigning i antal ynglepar over de sidste 10 år. **Ørkenen, Anholt** er amtets største yngleplads 15-20 par (HET). Derudover er det mindst 1-2 par på skiftende lokaliteter. I 1998 **Ringso, Smørmose, Bjerregrav Mose, Mørke Kær** og **Fussing Sø** (JTL,CSS,EBU,PST). En hel del "sommerobs" fra **Randers Fjord** tyder dog på nogle ynglepar her. Fra **Treskelbakkeholm**, som i 1997 havde 15 ynglepar, er der ikke rapporteret om yngel i 1998.

Årets første ses: 23/4 1 rst **Mørke Kær** (EBU) og 30/4 følgende obs: 2 fou **Bjerregrav Mose** (JPA), 1 rst **Skanderborg Sø** (FNI) og 3 fou **Dronningborg Bredning** (JPA).

Største obs: 6/5 30 og 23/8 30 begge **Skanderborg Sø** (FNI) og 25/8 15 V **Fussing Sø** (PST). Skanderborg Sø er åbenbart en af Fjordternens rastepladser i træktiden.

Årets sidste: 2/10 1 og 3/10 1 begge **Sødringholm Strand** (LTP) og 18/10 1 **Fussing Sø** (BRA).

Total: 352		Antal indsendere: 20				Antal obs: 96			Antal lokaliteter: 36			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	9	104	14	45	161	11	3	0	0	

Fjord-/Havterne (*Sterna hirundo/paradisea*) 06155

Første obs: 3/5 2 r **Gjerrild Fyr**, Troldhøj (ABL,LPJ). Hertil 2 obs fra "indlandet" 27/7 1 fou **Ramten Sø** (ABL) og 19/8 2 trk **Dronningborg Bredning** (LTP). Resten af obs'ene er fra **Fornæs fyr**: 23/7-29/8 243 individer (HLL,LTP,CHØ).

Total: 248		Antal indsendere: 6				Antal obs: 14			Antal lokaliteter: 4			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	2	0	50	196	0	0	0	0	

Havterne (*Sterna paradisica*) 06160

Ynglemæssigt et normalt år. Det er svært at vurdere Havternens yngleførekømt, hvis der ikke bliver indrapporteret fra alle lokaliteter. 1997 var det bedste år i nyere tid med 438 ynglepar, men i år mangler der tal fra Samsø og Anholt. Ligeledes en nyopdaget koloni ved Hevring Strand i 97 er der ikke tal fra i 1998. På trods af de relativt pæne yngletal er årets total på 888 individer lavt sammenlignet med de andre år i 90'erne. 1995 med 1819 individer er rekord for de seneste år, og alle andre år i 90'erne har firecifrede antal.

Yngel i alt: 267 par fordelt som følger: 141 par **Treskelbakkeholm** (JGR,SNS), 55 par **Alrø Poller** (JGR,DMU), 70 par **Vrinners Strand** (JPL) og min 1 par **Flakket**, Anholt samt flere par på **Totten** (begge HET).

Årets første obs: 10/4 6 rst og 12/4 2 rst begge **Alrø Poller** (BGO,SHØ).

Største obs: 15/5 100 r **Alrø Poller** (NHA), 8/7 50 **Mellempoldene**, Randers Fjord (LTP) og 26/7 42 fou **Randers Fjord** Råby Odde – Udbyhøj (JPA). Det er svært at vurdere om de store obs fra Randers Fjord er lokale ynglepar, eller strejfer fra den store koloni på Treskelbakkeholm i Mariager Fjord.

Årets sidste obs: 20/8 1 fou **Pakhusbugten**, Anholt (HBA,KLU), 23/8 25 rst **Sødringholm Strand** (PST) og 6/9 5 fou **Eghoved**, Alrø (PEØ).

Total: 888		Antal indsendere: 21					Antal obs: 80		Antal lokaliteter: 38				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	213	162	21	401	86	5	0	0	0		

Dværgterne (*Sterna albifrons*) 06240

Anholt er den mest stabile yngleplads i amtet gennem de seneste 13 år, hvorimod de små ynglepladser skifter meget. Nogle år er der flere par på Mols, andre år er der fine tal fra Samsø. Samtidig optræder der hele tiden nye småbiotoper med 1-3 par, for igen at forsvinde efter et år eller to. Sådan har det sandsynligvis altid været. Årets yngletal er lidt dårligere end 1997, men alligevel lidt over middel. Amtet har en lille, men nogenlunde stabil bestand af Dværgterner.

Yngel: 15-18 par **Anholt** (HET), min 2 par **Vrinners Strand** (JPL,FUT) og som noget helt usædvanligt et muligt ynglepar på indlandslokaliteten **Mørke Kær** (EBU).

Bortset fra en relativt stor obs: 4/8 11 **Sødringholm Strand** (CSS) er det ikke store antal, der præger året. Til gengæld er der mange små. 138 individer er faktisk det højeste årlige antal i de sidste 13 år. Der er især mange obs fra **Randers Fjord** området gennem hele sommeren, som tydeligt indikerer nogle ikke registrerede ynglepar her. Fra 1999 bliver der oprettet et jagtfrit kerneområde ved mundingen af fjorden med adgangsforbud i yngletiden. Dette har været påkrævet i mange år, da Mellempoldene bør være en god yngleplads for flere arter af terner, forudsat at der er fred for mennesker.

Årets første ses: 28/4 1 fou **Astrup Mose** (FF) og 30/4 7 rst + 8 Ø **Gjerrild Nordstrand** (Gj,BKR).

Årets sidste: 20/8 3 fou **Totten** + 2 fou **Nordstrand**, Anholt (HBA,KLU) og 23/8 3 rst **Sødringholm Strand** (PST).

Total: 138		Antal indsendere: 19					Antal obs: 48		Antal lokaliteter: 30				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	14	5	13	81	25	0	0	0	0		

Sortterne (*Chlidonias niger*) 06270

Sortternen ynglede sidste gang i Århus amt i 1969 ved Søbygård Sø, ved Mossø i 1960'erne og ved Skanderborgsøerne tilbage i 1950'erne. Der er desværre ikke noget der tyder på, at den vil vende tilbage som ynglefugl i nærmeste fremtid, nu hvor der ikke bliver meget ud af Vandmiljøplan II. Bortset fra 1996, hvor der

observeredes 63 eksemplarer, ligger årets total på 12 i underkanten af det normale fra de senere år. Alle obs nævnes.

7/6 2 **Stubbe Sø** (PBP), 18/7 1 fou **Drastrup Enge** (JPA), 30/7 1 **Bønnerup Strand** (AR), 7/8 3 rst **Brabrand Sø** (SSK), 10/8 1 ad fou, 2/9 1 1K trk, og 5/9 3 1K trk alle **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 12	Antal indsendere: 5				Antal obs: 7			Antal lokaliteter: 5				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	0	2	2	4	4	0	0	0	

Lomvie (*Uria aalge*) 06340

Et jævnt pænt år - set over de seneste 7 år.

1. halvår: Første fugl ses ved **Fornæs** 10/3 1 rast (HLL), men langt den største del af de fugle, der er set første halvår, er fra **Århus Bugten** set fra båd; flest 28/5 8 trk. Ø + 2 rast (CHØ) - formentlig oversomrende fugle. Det menes, at 2K fugle/ikke-ynglende fugle opholder sig ved kolonierne om sommeren, men omvendt er det ikke helt usædvanligt med sommerobservationer af alkefugle i amtet. Første halvårs sidste fugle ses 3/6 3 **Århus Bugt** (CHØ) og 7/6 1 ved **Hjelm** (DOF).

2. halvår: Den første fugle ses til normal tid med 16/9 1 rst **Fornæs** (HLL) og 27/9 1 trk **Kysing Næs** (OGJ). Fra ultimo oktober foreligger flere pæne observationer, med særligt 24/10 4 rst **Fornæs** (PST) og 24/10 - hele 12 trk **Kysing Næs** (OGJ). Antallet af observationer kulminerer som sædvanligt i november med følgende større observationer fra 1/11 10 **Fornæs** (PST,PTP), 22/11 3 trk **Kysing Næs** (OGJ) og 29/11 10 **Fornæs** (PST). Fra 20-29/11 er der set 1-2 Lomvier rst i **Bønnerup Havn** og 30/11 1 **Århus Havn** (DOF), hvor sidstnævnte samtidig er årets sidste observation.

Total: 82	Antal obs: 29				Antal indsendere: 14			Antal lokaliteter: 6				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	1	0	10	4	0	0	3	23	41	0	

Alk (*Alca torda*) 06360

Et år igen i den lave ende af skalaen med 21.040 ex., kun 1996 lavere med årstotal på 18.564 ex. Den ornitologiske aktivitet ved Fornæs har i år tilsyneladende ikke været så intensiv som de senere år med kun 10 obs-dage i november. Uanset hvad, er der stadig langt op til rekordårene fra slutningen af 1980'erne og starten af 1990'erne, hvor årstotalen lå på 100.000-400.000 fugle.

1. halvår: Der foreligger i alt 19 fund af knap 120 fugle, hvilket er flere end normalt. De største observationer fra 7/2 8 trk **Kysing Næs** (OGJ), 17/2 67 N **Fornæs** (HLL) og helt hen i april 5/4 12 **Følle Strand** (FR), og sidste observation fra første halvår er fra 13/4 4 S **Risskov** (FR).

2. halvår: Første fugle ses ved 24/8 1 N + 31/8 2 rst. + 1 N + 1 S **Fornæs** (alle HLL). Forekomsten i år kulminerer allerede fra medio oktober til primo/medio november med en række store dags-observationer (>1.000): 16/10 1.000 rst **Sangstrup Klint** (HAC), og selvfølgelig ved **Fornæs**: 18/10 1.500 trk. (PST), 19/10 7 rst. + 113 S + 5.995 N (HLL), 31/10 203 S + 1.814 N (RDA) + 250 rst (JPL), 1/11 2.000 rst (LTP), 2/11 1.168 N + 2.897 S (HLL), 11/11 1.688 S + 892 N (HLL). Herefter ses der ikke mere end ca. 300-350 fugle/obs ved Fornæs, hvilket er meget få.

Total: 21.040	Antal obs: 76				Antal indsendere: 14			Antal lokaliteter: 10				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
2	89	10	18	0	0	0	5	10	9272	11524	110	

Alk/Lomvie (*Alca torda/Uria aalge*) 06365/06565

Et år igen med en række observationer i denne samlegruppe, sædvanligvis med kulmination i november.

1. halvår: Her skal især fremhæves sommerobservationer fra 28/5 20 - set fra båd **Århus Bugt** (CHØ), samt ligeledes 20 ex set 8/6 **Kalø Vig/Følle Bund** - (samme?) (PLA).

2. halvår: Enkelte større observationer fra **Fornæs** (>1.000) med 1/11 1.500-2.000 trk (PST,PTP) og 7/11 2.600 (PST).

Total: 19040		Antal obs: 12			Antal indsendere: 9			Antal lokaliteter: 4			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	89	10	18	20	20	0	5	10	9272	9524	110

Tejst (*Cepphus grylle*) 06380

Et pænt år, desværre er der dog konstateret tilbagegang i antal ynglepar.

Yngel: Amtets bestand er opgjort til 122-123 par mod 143-148 par sidste år; altså en større tilbagegang, modsat de seneste års fremgang. Amtets ynglepladser er (1997-tal i parents): **Vejrø** 46 par (57 par), **Tunø** 40 par (51 par), **Lindholm** 17 par (16 par), **Sangstrup Klint** 8-9 par (6-11 par), **Kyholm** 6 par (10 par), **ved Vandstedet** 3 par (3 par), **Karlby Klint** 2 par - ny ynglelokalitet i amtet (Sten Asbrik, SHØ,Gj.).

1. halvår: Første fugl ses ved 5/2 1 rst **Tunø Knob** (LGN) og en måned senere ses næste fugl 10/3 1 N **Fornæs** (HLL) og 17/3 - 18/3 5 rst, **Tunø Knob** (LGN). Udover ynglepladserne er der i løbet af foråret set fugle (1 fugl/obs): 10/4 **Gjerrild Nordstrand**, 12/4 **Havknude** og 18/5 **Hjelm** (ingen meldinger om ynglefund herfra) (Gj.PST,FR, FF).

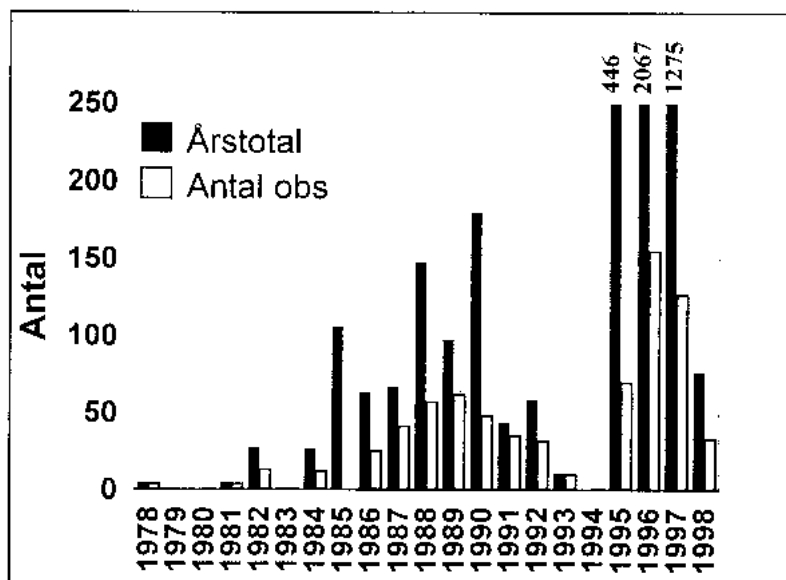
2. halvår: Der er set flere fugle end normalt i 2. halvår - specielt i august og december - hvor de første større observationer er fra **Fornæs** 2/8 9 S + 2 N og 6/8 6 S + 1 N (alle HLL.). Øvrige (obs >3) alle fra **Fornæs**: 19/10 3 N + 1 S + 1 rst, 2/11 2 N + 1 S + 1 rst og en rekord stor observation fra december 2/12 2 N + 8 S + 3 rst (alle HLL.).

Årets sidste fugle er fra 30/12 2 S **Fornæs** (HAC) og 31/12 3 trk **Kysing Næs** (OGJ).

Total:140-145		Antal obs: 54			Antal indsendere: 13			Antal lokaliteter: 11			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	9-14	3	31	0	10	25	4	14	11	32

Søkonger (Alle alle) 06470

Med en årstotal på 77 fugle er vi tilbage til niveauet fra før 1995. Flest første halvår (55 ex.), så nedgangen i antallet af rastende fugle fortsætter formentlig også ind i det følgende år - med mindre vi igen får en invasion sidst på året 1999. Se forøvrigt tabel 8 og figur 8 for udviklingen i antal observationer siden 1978.

Figur 8. Udviklingen i årstotalen og antallet af observerede Søkonger i perioden 1978-1998.

1. halvår: 1 januar ses alene Søkonger ved **Kysing Næs** med 3/1 11 rst, 9/1 9 rst og 25/1 5 rst. (alle OGJ). I løbet af foråret ses typisk 1-3 ex forskellige steder ved amtets kystlinie, flest 17/2 1 N + 3 S + 2 rst **Fornæs** (ILL) og 11/3 10 Ø **Gjerrild Nordstrand** (Gj). Forårets sidste fugl ses 15/3 1 rst **Kysing Næs** (OGJ).

2. halvår: Kun få fugle i 2. halvår, hvor de første fugle ses til normal tid 1/11 2 N + 2 rst **Fornæs** (PST,PTP). Året ud er der kun set ganske få fugle og typisk kun med én fugl/obs (>1): 11/11 1 S + 1 **Fornæs** (HLL), 15/11 2 **Fornæs** (PST) og 1/12 2 rst **Kysing Næs** (OGJ).

Årets sidste observationer er fra 13/12 1 rst **Glatved Strand** (JPL) og 28/12 1 rst + 30/12 1 rst **Fornæs** (JPL, HAC).

År	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88
Årstotal	5	0	1	5	28	7	27	106	64	67	148
Antal obs	4	0	1	4	13	1	12	-	25	41	57
År	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	
Årstotal	98	180	44	59	11	1	446	2.067	1.275	77	
Antal obs	62	48	35	32	10	1	70	155	127	33	

Tabel 8. Oversigt over forekomsten af Søkonge i Århus amt i perioden 1978-1998. Siden midten af 1980'erne er Søkongen blevet en mere hyppig træk- og vintergæst langs amtets kystlinie, hvilket også gør sig gældende på landsplan, måske et udtryk for ændrede vaner hos Søkongen. (Jacobsen 1997). Arten var SU-art til og med 1986 for indre farvande, dog er hovedparten af observationerne fra amtet til og med 1986 ikke forelagt SU.

Total:77		Antal obs: 33			Antal indsendere: 14			Antal lokaliteter: 5			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
25	15	15	0	0	0	0	0	0	0	17	5

Lunde (*Fratercula grylle*) 06540

Et år i den lave ende med kun 6 fugle. Lunden udgik af SU-listen for indre farvande i 1990, og gennemsnittet har siden været 15 fugle/år (1990-1997). Alle observationer nævnes.

Den første observation er fra 2. halvår fra **Fornæs** i juli, hvilket er meget usædvanligt, hvorfor nærmere dokumentation er nødvendig, før denne publiceres.

Fornæs: 24/10 1 S (RDA), 2/11 1 S (HLL), 3/11 1 rst (DOF), 21/11 1 S (OEH) + 1 rst (CSS) og årets sidste fugle er fra **Kysing Næs** 22/11 1 S (OGJ).

Tamdue (*Columba domesticus*) 06650

Det er i Rapportgruppen blevet besluttet, at Tamduen fremover vil få sin faste plads i lokalrapporten, da det kan være interessant at få kortlagt, hvor udbredt denne "art" er i amtet. Der skal derfor opfordres til at indsende observationer af især ynglefund og større flokke. Forsøg at frasortere dueslagsfugle, da det naturligvis kun er den fritlevende bestand i amtet, der er relevant i denne sammenhæng. Tamduen er en variant af Klippeduen, og kan indrapporteres under dennes artsnummer '06650'.

Der er kun indsendt en enkelt obs i 1998: 15/11 310 **Århus Havn** (OLI).

Huldue (*Columba oenas*) 06680

Årets total på 570 (inkl. gengangere) er en firedobling af sidste års antal. Den højere total skyldes ikke mindst, at der foreligger en række meget usædvanlige vintrobervationer af store flokke. Der er desuden indsendt flere observationer af trækfugle fra Gjerrild i foråret, og der er flere oplysninger om yngleforekomster.

Yngel: 34-42 ynglepar, flest **Fussingø Skov** med 15-20 par!!! (PST), **Gjerrildskovene** 4-5 par (Gj), **Gammel Estrup** 3-5 par (PHJ,EBU), **Kalsehoved Skov** 3 par (TBR) og **Moesgård Park** 3 par (JKI). Foruden de rapporterede ynglepar er der oplysninger, der tyder på yngleaktivitet fra 11 øvrige lokaliteter omfattende minimum 14 forskellige syngende fugle, flest 16/5 3 sy **Søbygård Skov** (C11Ø).

1. halvår: Den første fugl sås 9/2 1 sy **Fussingø Skov** (PST). Fra medio februar er der hyppigt observationer, de næste ses således 16/2 4 **Anholt** (FSV) og 17/2 2 N **Fornæs** (HLL). Der er i alt registreret 86 trækkende fugle i foråret, hvilket overstiger de foregående 5 år. Den procentuelle andel af hulduer ud af det samlede antal trækkende duer, er dog fortsat meget lav sammenlignet med tidligere. Fra **Gjerrild Nordstrand** meldes om 76 trækkende i perioden 22/2-9/5, flest 22/2 22 T, 11/3 12 T og 28/3 14 T (Gj m. fl.). Fra **Moesgård Strand** er der kun rapporteret om 2 trækkende fugle. Herudover er der fra øvrige lokaliteter rapporteret om enkelte trækkende fugle fra foråret.

2. halvår: Som vanligt er der langt færre trækobs i efteråret: 6/9 4 R NØ **Lerdrup Enge** (JSC) og 7/10 2 S **Yderste Holm** på Samsø (SDY). Fra **Skindbjerg** på Djursland er der i perioden 7/8-15/12 (alle AR) gjort en række meget store observationer, som er helt usædvanlige efter østjyske forhold: 7/8 27, 11/8 45, 10/10 50, 1/11 22, 13/11 30, 24/11 75!!! og 15/12 44 - alle af rastende fugle, hvorfor det kan være de samme fugle som ses (se Christophersen 1998). En observation fra samme område 29/11 32 **Villersø** (HAC). Derudover en stor vinterobservation fra **Åkær**, 26/12 16 (NHA). Året afsluttes med 30/12 1 **Gjerrild** (HAC).

Total: 570		Antal indsendere: 41					Antal obs: 107			Antal lokaliteter: 49			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	45	48	50	46	14	8	73	11	54	160	61		

Ringdue (*Columba palumbus*) 06700

Et rigtigt pænt år pga. store trækobservationer i foråret ved Gjerrild.

Yngel: Der er indsendt oplysninger om 84-119 ynglepar, flest 33-43 par **Mørke Kær** (EBU), 19-31 par **Pinds Mølle** (MAN), 9-12 par **Nordre Kirkegård** (YÅP) og 8-12 par **Botanisk Have** (YÅP). Største forekomster af syngende fugle er 13/4 10 **Brattingsborg Skov** (SDY,SAM).

1. halvår: En bemærkelsesværdig stor flok sås primo feb., 2/2 500 **Kalsehoved Skov** (TBR), men der går yderligere en måned før forårstrækket for alvor registreres, 11/3 1000 T **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Ved **Gjerrild** er der fra perioden 11/3-30/5 i alt rapporteret om 35.407 T fordelt med 13.579 i marts, 21.346 i april og 482 i maj. Flest: 28/3 3400 T, 12/4 7170 T, 13/4 4800 T og 14/4 4550 T (Gj m. fl.). I samme periode er der registreret 7173 rastende fugle, flest 28/3 3800 (Gj). Fra **Skindbjerg** er der meldt om 6970 trækkende fugle på kun 5 obsdage i perioden 10/4-24/4, flest 22/4 2200 (Gj). Større trækobservationer fra øvrige lokaliteter (> 500) er kun meldt fra en lokalitet: 13/4 1630 T **Issehoved** (SDY,SAM).

2. halvår: Fra efteråret er der rapporteret om 3379 trækkende fugle i perioden 6/9-1/11, flest 3/10 910 T og 4/10 1800 V, heraf 1300 i én flok **Vesborg Fyr** (SDY). Eneste større obs af rastende fugle i efteråret er 14/10 500 **Kalsemade** (TBR).

Total: 60.342		Antal indsendere: 46					Antal obs: 342			Antal lokaliteter: 79			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
412	619	22483	31300	837	91	47	63	219	4029	189	53		

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*) 06840

Lidt færre fugle end i 1997 er indrapporteret.

Yngel: 10-12 ynglepar, flest 8 par **Anholt** (FSV). Herudover er der meldt om minimum 11 syngende fugle. Største forekomster: 20/2 20 **Århus Midtby** (OLI) og 5/10 20 **Randers Havn** (JPA). Desuden et par større obs fra **Århus Havn**: 13/9 50 og 15/11 265 (LGN,OLI).

Som vanligt er der meldt om enkelte trækkende fugle ved **Gjerrild Nordstrand** i foråret.

Total: 550		Antal indsendere: 28					Antal obs: 73			Antal lokaliteter: 37			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
7	29	17	14	17	27	8	21	65	72	269	4		

Turteldue (*Streptopelia turtur*) 06870

En enkelt fugl set på Samsø i perioden 6/6-9/6 ved **Sælvig Havn** (SAM).

Gøg (*Cuculus canorus*) 07240

I los Gøgen er stigningen i obs-antal begrundet i flere fugle i maj, specielt trækkende fugle.

Yngel: Der er indrapporteret 22-24 ynglepar, flest 9 "par" **Mørke Kær** (EBU). Der er hørt kukkende Gøge på næsten 90 lokaliteter.

1. halvår: Første obs er 30/4 1 **Hedemølle Å** (FNI) og 1/5 2-3 rst **Gjerrild Nordstrand** (ABI, LPJ m.fl.). Træk: 10 obs af 30 fugle i perioden 1/5-30/5, alle fra **Gjerrild Nordstrand** (Gj), flest 29/5 7.

2. halvår: Ingen trækobs, men 9 fugle i aug-okt. De sidste fugle er 21/9 **Øer** (LPJ) og (meget sent) 2/10 1 **Hesselholm** (SDY).

Total: 288		Antal indsendere: 42				Antal obs: 172			Antal lokaliteter: 81			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	2	210	55	12	2	6	1	0	0	

Slørugle (*Tyto alba*) 07350

Efter det katastrofale år 1997 uden ynglepar, med fund af døde individer, er der i 1998 igen status quo for Sløruglen. Sløruglen yngler igen i amtet i 1998 med 1 par (JTL).

Herudover er der indrapporteret observation af 2 individer (JTL).

Stor Hornugle (*Bubo Bubo*) 07440

Den Store Hornugle fortsætter tilsyneladende sin etablering i det østjyske. Der er lidt uenighed blandt observatøerne, om det er 4 eller 6 sikre par. Det er i hvert fald meget positivt, at fremgangen fortsætter.

Uglerne er efterkommere af udsætninger i Slesvig-Holsten. Den gamle danske stamme blev udryddet i 1880'erne. Derfor er der stadig grund til at "gå stille med dørene", og ikke fortælle de forkerte personer, hvor rederne findes. Der findes stadig primitive eksemplarer af menneskeracen, som vil gøre hvad som helst for at beskytte deres kære "fasandyr". Den Store Hornugle, oprindelig en del af landets fauna, skal lade livet for en kunstigt indført, kunstigt udruget og kunstigt opfodret og plejet hønegårdsfugl (Fasanen). (Man sætter faktisk plasticbrikker på næbbet af dem, for at de ikke skal hakke hinanden). Alt det her handler ikke om love, men om holdninger. Holdninger kan ændres, og vi har et ansvar for oplysning og formidling af en moderne naturforvaltning, så man undgår alle myterne om, at den Store Hornugle tager nyfødte kalve, lam og spædbørn.

Der er gjort 10 obs af 16 individer i amtet, bl.a. ynglepar i **Silkeborgskovene** (JCN), 5/4 1 **Gunderup** (OEH) og flere gange 2 **Kristrup Enge** (via DOF).

Rettelse til Fugle i Arhus 1997: 1/7 6 Nørrechal Kommune (PLA) skal være 1 par m. 4 unger.

Total: 16		Antal indsendere: 3				Antal obs: 10			Antal lokaliteter: 4			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	4	7	3	0	0	0	0	0	0	

Høgeugle (*Surnia ulula*) 07500 SU-art

En observation fra marts ved **Floes**, som ikke er dokumenteret.

Der må ikke refereres til obs som ikke er godkendt af SU.

Kirkeugle (*Athene noctua*) 07570

Yngel: 10 par i Århus amt (JTL), bl.a. **Villersø** 1 par (Gj) og **Bjerregrav By** 3-5 par (LTP). 10 par er slet ikke dårligt, da 1998 ikke har været et optimalt år for ugleerne generelt (se under Natugle). Der er til gengæld kun 2 alm. obs, hvilket er meget lidt. Det store arbejde med opsætning af redkasser og en bedre forvaltning af biotoperne i det åbne land, flere fritidslandbrug med kødkvæg, heste og afgræssede arealer (som er artens fødebiotop) burde efterhånden snart afstedkomme bedre forhold for Kirkeuglen.

Obs: 1/7 4 **Villersø By** (Gj) og 18/11 1 rst h **Fussingø Skov** (PST).

Natugle (*Strix aluco*) 07610

7 ynglepar er meget lidt og tyder på en meget dårlig ynglesæson. Det er altid fristende at sammenligne med Atlasprojektets første år 1993, hvor der blev fundet omkring 100 par i amtet. Dette var naturligvis også et år med stor feltaktivitet, hvor alle "kroge" blev støvet igennem. Det dårlige resultat for 1998 hænger meget nøje sammen med gnaverbestandene, som igen er afhængige af fødetilgangen i vinteren. Helt primært udbudet af "olden" (frugter af eg og bøg). Efteråret 1997 var et meget dårligt oldenår, hvilket medførte små gnaverbestande. Derimod var 1998 et af de bedste oldenår, hvilket giver håb om et godt "ugleår" i 1999.

Årets første: 3/1 1 sy **Floes Skov** (PHJ), 5/1 1 rst h **Gyllingnæs Skove** (TBR) og 22/1 2 rst h **Kåsemade** (TBR). 12/2 4-6 **Moegård Storskov** (DOF) lokket til med bånd af naturvejleder Henrik Hansen. 2 "store obs" skiller sig ud: 25/2 10 **Giber å** (DOF) og 23/3 10 **Moegård Park** (DOF).

Årets sidste fugle: 26/12 1 og 27/12 1 **Kåsemade** (TBR).

Total: 122 Antal indsendere: 25 Antal obs: 76 Antal lokaliteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	17	13	17	12	20	3	3	16	2	2	13

Skovhornugle (*Asio otus*) 07670

23 ynglepar i 1998 er faktisk helt fint. I de senere år kun overgået af 1988 med 37 par og 1996 med 30 par. Ved at analysere ynglepladser for de sidste 15 år opdager man, at der selvfølgelig er gengangere, men ellers er der ikke noget egentligt mønster for lokaliteterne. Gamle pladser forsvinder og nye opstår. I slutningen af 80'erne kørte JSP meget rundt for at lytte efter ungernes piben, og det gav mange registreringer af ynglepar. Dette kunne give et mere realistisk billede af Skovhornuglens status som ynglefugl. Hermed en opfordring!! Området langs Gudenåen mellem Fladbro og Randers er i 1998 amtets bedste lokalitet for Skovhornugle.

Årets første Skovhornugle høres ved **Lading Sø** 27/3 (IJET). Den 13/4 - 14/4 og 29/5 1 **Gjerrild Nordstrand**, alle 3 fugle rastende (Gj). I marts-maj foregår der i mindre omfang udtræk af Skovhornugler i skumringen fra **Gjerrild Nordstrand**.

Største obs: 4/5 3 **Gudenåparken** (C11Ø), 22/5 7 **Fladbro Skov** (TNI) og 11/6 5 **Gudenåparken** (PLA). Der er ikke i 1998 indrapporteret obs af fugle ved vinterstader.

Total: 67 Antal indsendere: 20 Antal obs: 43 Antal lokaliteter: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	1	3	33	21	8	0	0	0	1	0

Mosehornugle (*Asio flammeus*) 07680

Amtet har potentielle ynglepladser: De store eng- og sumpområder ved Randers Fjord og Ådalene. Men der er ikke konstateret tegn på yngel i 1998. En mere naturnær drift og forvaltning af disse ville være ønskelig! Ellers et "godt" år med 14 obs af 12 fugle. Mosehornuglen er desværre ved at være en sjælden fugl i amtet. Trækobsene tyder dog på at amtet er rastepåds både forår og efterår for svenske og norske fugle.

Årets første ses: 13/4 1 rst og 25/4 1 rst begge **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 28/4 1 rst **Kåsemade** (TBR).
 Øvrige obs fra foråret: 10/5 1 rst **Issehoved** (SAM) og 12/5 1 N **Venning-Gjandrup** (BRA).

Efterår: 6/9 1 fou **Hollandsbjerg Holme** (PST), 11/10 1 rst **Hesselholm** (L.EB), 13/10 1 indtrk og 16/10 1 indtrk begge **Fornæs** (HAC,AR,RDA). Årets sidste: 1/11 1 rst **Helgenæs** + 1 **Sletterhage** (begge CSS) og 1/11 1 rst **Skindbjerg** (AR).

Total: 12 Antal indsendere: 10 Antal obs: 14 Antal lokaliteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	3	2	0	0	0	1	3	3	0

Natravn (*Caprimulgus europaeus*) 07780

Med 6 fugle går det igen lidt fremad, men det reelle antal af Natravne er nok meget højere. Med sin skjulte levevis kræver det natbesøg på oplagte lokaliteter i maj og juni måned for at finde den. Skovene i Midtjylland (især i Them kommune) bør rumme flere Natravne, og Samsø samt Djursland har før haft territoriehævdende fugle. Alle nævnes.

28/5 + 1/6 1 ♂ sy **Anholt By** (FSV), 31/5 1 sy **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 20/6 1 sy **Vrads Sande** (BEH) (angivet som ynglefugl), 25/6 1 sy **Mårup Skov** (Christopher Hansen), 28/7 1 ♂ sy **Gludsted Plantage** (JCN) og 28/8 1 **Kalsemåde** (TBR). Sidstnævnte fløj med en hale af svaler efter sig.

Mursejler (*Apus apus*) 07950

Efter sidste års rekordtal er der i år set væsentligt færre fugle, men med 9654 fugle er 1998 stadig et stort år. Som sædvanlig holdes totalen dog oppe af træktallene fra Gjerrild, idet området i år står for 67 % af alle fuglene (på kun 6 obs)! Yngel er tilsyneladende ikke noteret i 1998.

Årets første fugle: 5/5 1 **Randers** (OLI), 6/5 4 **Tørvessø** ved Funderholme (JCN), 8/5 1 **Sminge Sø** (FNI) + 1 fou **Mørke Kær** (EBU) + 1 fou **Århus Midtby** (JLY).

Obs på 200 eller over: 29/5 4000 trk, 30/5 800 trk, 31/5 1500 trk, 1/6 200 trk alle **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 28/7 200 fou, 9/8 200 fou begge **Randers Østby** (JPA) og 23/8 400 **Hornbæk Enge** (LTP).

Årets sidste fugle: 19/9 3 fou **Randers** (JPA) + 2 fou **Randers Østby** (JPA) + 4 **Hornbæk Enge** (LTP) + 2 S **Risskov** (FR), 1/10 1 trk **Århus Midtby** (OGJ) og 12/10 1 **Venning-Gjandrup** (BRA). Sidstnævnte er den seneste siden 1987.

Total: 9654 Antal indsendere: 36 Antal obs: 200 Antal lokaliteter: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	6682	574	556	1480	360	2	0	0

Isfugl (*Alcedo atthis*) 08310

Efter to triste år går det heldigvis igen fremad for Isfuglen. Totalen er på 116 fugle fordelt på 57 lokaliteter, hvilket stadig er lavt i forhold til den gode periode 1990-95, hvor der gennemsnitligt blev set 257 fugle på 68 lokaliteter. En række milde vintre vil uden tvivl have yderligere positiv effekt for Isfuglen. Antallet af ynglepar er dog lavt, så der må stadig opfordres kraftigt til at kigge efter Isfuglen ved de østjyske vandløb og vådområder. Det er dog ikke kun i Danmark det står skidt til, idet der i 1997 i hele Sverige blot blev registreret 3 sikre ynglepar (SOF 1998)! Ynglebestanden har ellers for blot få år siden ligget på omkring 130 par for hele den svenske bestand.

Yngel: Der er i år to sikre par: **Lystrup Å** 1 par (HST) og **Brabrand Sø** 1 par (HLL, JSC m. fl.) Desuden tyder obs af to fugle fra **Borre Sø** (FNI) og **Gudenåen** vest for Randers (JPA) også på yngel.

Obs af mere end en fugl nævnes: 10/1 3 **Århus Å**, Skibby-Brabrand Sø (PHJ), 25/1 2 **Brabrand Sø** (Charlotte og Anders/BFU), 30/3 3 **Katrinedal** (HST), 6/5 2 **Brabrand Sø** (Rock-Morten/BFU), 11/5 2 **Borre Sø** (FNI), 16/5 2 **Gudenåen** vest for Randers (JPA), 17+18/5 2 **Brabrand Sø**, vestenden (JSC,MJH), 25/6 2 **Brabrand Sø** (Rock-Morten/BFU), 17/8 2 **Lysbro** (JCN), 6/9 4 **Kysing Fjord** (SKA) + 2 **Julso** (FNI), 19/9 2 **Gudenåen**, Mossø-Gudensø (JKI), 12/10 2 **Gjern Å**, Søbygård Sø-Søbyvad (HST), 11/11 2 **Århus Å**, Fusvad-Tarskov Mølle (PIA), 24/11 2 **Dronningborg Bredning** (LTP) og 28/11 2 **Norsminde** (OGJ).

Lokaliteter ud over ovenstående, hvor Isfugl er observeret mere end 2 gang: **Fussingø Mølleødem** (OEH,CSS, HST), **Svejstrup Bæk** (PTP), **Bjerregrav Mose** (CSS,LTP), **Brassø** (FNI) og **Silkeborg** (JCN).

Total: 116 Antal lokaliteter: 57 Antal obs: 113 Antal indsendere: 37

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	5	8	6	11	5	9	12	23	4	12	7

Hærfugl (*Upupa epops*) 08460

En enkelt fugl er set i amtet i år. Forekomsten er typisk med en rastende fugl på Djursland i april eller maj måned.

Årets fugl: 15-16/4 1 fou **Skindbjerg** (Gj,Ole Sørensen via PLA,SiSi).

Vendehals (*Jynx torquilla*) 08480

Årets 17-18 fugle er en klar forbedring i forhold til sidste års bundskraber, men at dømme ud fra det indsendte står det sløjt til med Vendehalsen som ynglefugl i amtet. Alle obs nævnes.

Yngel: Der er ikke rapporteret ynglefund, 3 syngende fugle er det nærmeste vi kommer: 10/5 2 sy **Anso Enge** (GG) og 17/5 1 sy **Rugård** (LB).

Træk: De første var 14-23/4 1 R i have i **Onsbjerg, Samsø** (BSN,SAM), 20/4 1 **Skindbjerg** (AR) og 28/4 1 R **Hesselholm** (LEB). Fra **Gjerrild Nordstrand**: 1/5 1 rnk, 2/5 1 rnk, 5/5 1 R, 8/5 2 R, 9/5 2 R, 10/5 1 R og 13/5 1 R (JDK,PST,Gj m.fl.). Herudover 30/4 + 2/5 1 **Onsbjerg** – måske samme som ovennævnte? (BSN) og 9/5 1 **Anholt** (FSV).

En enkelt fra sensommer/efteråret: 9/8 1 R **Bispevej**, Stavtrup (SSK).

Grønspætte (*Picus viridis*) 08560

Der er rapporteret i alt 31-35 ynglepar incl. syngende/territoriehævdende fugle. Flest var der i **Gjerrild-skovene** med 5 par (Gj), **Fussingø Skov** 2-3 par (PST) og **Gammel Estrup/Lunden** 2-3 par (PHJ,EBU). Grønspætten er registreret på yderligere en lang række af lokaliteter, hvor den sandsynligvis også yngler. Arten forekommer almindeligt i det meste af amtet.

Af større antal skal nævnes: 12/4 4 **Gl. Estrup** (PHJ) og 29/4 5 **Gjerrild Nordstrand** (RDA).

Total: 162 Antal obs: 129 Antal indsendere: 38 Antal lokaliteter: 63

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	4	31	61	22	9	17	2	5	4	0	1

Sortspætte (*Dryocopus martius*) 08630

Det indsendte materiale omtaler 21-26 ynglepar fra 14 lokaliteter, heri medregnet fugle indrapporteret som trommende (SY), territoriehævdende (TH) og par. Alle fra kendte ynglefokaliteter. Her skal nævnes 4-5 territorier **Gjerrild-skovene** (Overskov, Nederskov, Sostrup Hede) (Gj), 2 par **Frisendal Bakker** (LUR) samt 5-7 ynglepar **Fussingø Skov** (PST). Trommende fugle kan høres det meste af året.

I øvrigt ikke de store overraskelser i materialet, idet **Søhøjlandet**, **Frijsenborgskovene**, **Fussingø** og **Djursland** dominerer med 98 ud af de i alt 108 observationer. Udenfor det vanlige mønster bl.a. 19/4 + 10/5 1 **Uldrup Bakker** (TPE,JGR), 9/8 1 **Katbjerg Odde** (LPJ), 27/9 1 **Overgårds Marker** (PTP), 7/11 2 **Sødringholm Skov** (CSS) og 29/11 1 **Tarskov Mølle** (SKA).

Største enkeltobservation, når der ses bort fra ynglepar med unger, er 29/5 4 **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Total: 135		Antal obs: 150		Antal indsendere: 39		Antal lokaliteter: 46					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
22	1	17	34	34	14	12	3	3	2	10	2

Stor Flagspætte (*Dendrocopus major*) 08760

Yngel: 1 alt 52-64 par fordelt på 28 lokaliteter, flest i **Uldrup Bakker** 5-10 par (TPE) og **Pinds Mølledalen** 7-12 par (MAN).

Træk: Her skal nævnes 19/4 1 TF **Issehoved** (SDY) og 29/4 3 V **Gjerrild Nordstrand** (RDA).

Større antal (excl. familieflokke): 19/4 5 + 9/5 9 alle **Uldrup Bakker** (TPE), 30/4 7 **Fussingø Skov** (JPA), 27/9 9 **Søholt Skov**, Stubbe Sø (PBP).

Total: 458		Antal obs: 273		Antal indsendere: 35		Antal lokaliteter: 101					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
34	28	56	85	55	45	18	34	45	26	21	11

Lille Flagspætte (*Dendrocopus minor*) 08870

For første gang i mange år foreligger der detaljerede oplysninger om ynglefund i amtet, tilmed af to par på den samme lokalitet.

Årets fund: 8/4 1 trommende **Fussingø Skov** (MCH) – i naturskogsområdet vest for slottet, samt efterfølgende alle **Amstrup Enge**, i elle/birkeskov langs Åkær Å ved Uldrupgård: 9/5 hørt og set ved redehul (JGR), 10/5 i alt 3 fugle, heraf to set ved to forskellige redehuller (JGR), hertil 1 på følgende datoer: 14/6, 16/6 og 4/7 (alle TPE).

Toplærke (*Galerida cristata*) 09720

Toplærken er i år observeret på 5 lokaliteter, og på en af lokaliteterne er 3 fugle set sammen ved flere lejligheder. Der er ikke indgået oplysninger om ynglepar, men mon ikke den stadig er i Skejby. Alle obs nævnes.

27/4 1 sy **Århus** (EHJ), 2/5 1 **Skejby** (SCL), 9/6 1 sy **Paderup** (LTP), 1/7 3 rst **Århus Vest** (TAN), 8/7 1 sy **Kristrup** (JPA) og 29/8 1 **Skejby** (CHØ). Observationerne fra 9/6 og 8/7 fra Randers-området kan måske dreje sig om samme individ.

Hedelærke (*Lullula arborea*) 09740

Efter to år uden rapporterede ynglepar er der i 1998 indgået oplysninger om 4-5 ynglepar på 4 lokaliteter, og 10 lokaliteter med syngende fugle.

Ynglepar: **Fuglsø Mose** 1 par (ECH), **Vrade Sande** 1 par (BEH), **Strandkær** 1 par (HPE) og **Højkol Skov** 1 par (GGU). Hertil syngende fugle: **Gjerrild Nordstrand**: i alt 3 sy i perioden 24/4-2/5; **Hvulskov Plantage** i alt 3 sy i perioden 28/3-7/4, 21/3 1 sy **Salten Langsø** (DOF), 11/4 1 sy **Lindholm Hoved** (FNI), 13/4 1 sy **Feldballe** (JPL), 18/4 1 sy **Fjeld Skov** (JPL), 30/5 1 sy **Stubbe Sø** (ASC) og 19/6 1 sy **Issehoved** (LEB).

Forår: Første obs er 22/2 1 V **Kysing Næs** (OGJ), 11/3 1 T og 14/3 2 NV begge **Gjerrild Nordstrand** (PST, GJ). Træk: 25 i perioden 22/2-16/5, flest ved **Gjerrild Nordstrand**: 13 trækkende i perioden 14/3-16/5, max. 14/3 2 og 31/3 2. Desuden 17/3 2 N **Moegård Strand** (PLA) og 18/3 5 **Hemmed Plantage** (GJ). Hertil obs af rastende fugle: 15/3 4 **Højkol Skov** (GGU) og 22/3 1 **Laurbjerg** (SKA).

Efterår. Bare 2 obs af trækkende fugle: 20/9 1 S **Sødringholm Strand** (LTP) og 4/10 1 S **Sletterhage** (JSC).
 Total: 49 Antal lokaliteter: 21 Antal obs: 36 Antal indsendere: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	28	8	6	3	0	0	1	1	0	0

Sanglærke (*Alaude arvensis*) 09760

Antallet af indrapporterede ynglepar er faldet drastisk fra 1995 221 par, 1996 55 par, 1997 39-44 par til 8-9 par i år. Effekten af Projekt Fuglenes Danmark er svundet.

Ynglepar: 8-9 indrapporterede ynglepar, **Mørke Kær** 7 par (FBU), **Hjelm** 1-2 par (DOF). Syngende fugle max: **Eskeplet** 20 sy, **Mellempollene** 10 sy, **Sødringholm Strand** 20 sy alle (JPA) og **Ryomgård** 20 sy (ABI,UBM).

1. halvår: Træk: 857 trk i perioden 11/1-2/5. Heraf ved **Gjerrild Nordstrand**: 85 trk i perioden 14/3-18/4, max. 28/3 42 Ø (Gj,PST) og **Moesgård Strand**: 17/2-19/3 85 trækkende, max. 17/3 75 (PLA). Desuden 27/2 35 NØ **Anholt Havn** (FSV), 14/2 150 N **Universitetsparken** (MDH), 21/2 45 N **Risskov** (FRO) og 18/3 150 V **Tunø Knob** (LGN). Rastende: 3/2 50 **Egå Enge** (TVI), 15/2 50 **Tebbestrup Kær** (LTP), 8/3 55 **Rathlousdal** (LM), 10/3 500 **Kalsemade** (TBR) og 14/3 150 **Engen**, Anholt (FSV).

2. halvår, træk (≥ 25): 6535 trk i perioden 1/9-30/10, flest: **Nørre Djurs**: 1/9 2375 trk, 1/10 2975 trk, 10/10 1100 trk (alle AR), 4/10 40 trk **Støvringgård Eng** (JPA), 9/10 26 S **Brabrand Sø** (OLI), 24/10 25 trk **Fårbjerg** (FNI) og 30/10 40 trk **Universitetsparken** (MDH). Hertil rastende: 9/10 100 **Ringkloster Ådal** (FNI), 16/10 300 **Sangstrup Klint** (HAC) og 24/10 150 **Vestrup-Tustrup** (JPA).

Vinterobs (>10): 11/12 50 **Kalsemade** (TBR) samt 16/12 45 NV **Gjerrild Klint** (MDH).

Total: 9969 Antal lokaliteter: 104 Antal obs: 236 Antal indsendere: 43

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
64	694	1268	197	83	101	100	18	2384	4923	21	116

Bjerglærke (*Eremophila alpestris*) 09780

En fordobling i forhold til sidste års rekord er flot, men antallet af lokaliteter, indsendere og obs er også fordoblet.

Forår: Som sædvanligt ses flest ved **Sødringholm Strand**: 1/1 40, 2/1 25 og 10/3 25 (OEII,JPA,BRA,CSS). Desuden 12/1 13 **Grenaa Havn** (JSI) og 22/2 18 **Råby Odde** (PEØ). Forårets sidste er 15/4 3, 18/4 3, og 19/4 3 alle **Issehoved** (SDY, LEB).

Efterår: De første ses 24/10 1 og 7/11 >26 alle **Sødringholm Strand** (LTP,CSS). Øvrige obs: 28/11 11, 29/12 24 og 31/12 12 også **Sødringholm Strand** (LTP,CSS), 7/11 4 **Kragemoen** (SDY) samt 29/12 1 **Eskeplet** (CSS).

Total: 264 Antal lokaliteter: 6 Antal obs: 23 Antal indsendere: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
78	41	25	37	0	0	0	0	0	1	45	37

Digesvale (*Riparia riparia*) 09810

Med 70-72 ynglepar på 6 lokaliteter fortsætter tilbagegangen, som sikkert skyldes en ringere aktivitet end i de tidligere år.

Ynglepar, alle nævnes: **Hjelm** 10 par, **Elkær Bakke** 10 par, **Gødvad Bakke** 20 par, **Jordbjerggård Plantage** 20 par, **Drastrup Enge** 10-12 par (FNI, TNI, DOF, PLA, JPA, JKL).

Forår: Første obs: 22/4 1 **Kulsø** (EEH), 24/4 1 **Hesselholm** (EEII), 24/4 1 **Tranemose** (LEB) og 24/4 2 **Brabrand Sø** (MDII/BFU). Træk: 41 i perioden 25/4-2/6. Største obs **Gjerrild Nordstrand**: 9/5 10, 29/5 7, 31/5 20 (alle Gj). Større rastende flokke: 2/5 80 **Skanderborg Sø** (FNI) og 6/6 13 **Kysing Fjord** (IZN).

1998

Efterår: Træk: 561 i perioden 28/7-7/10, flest 22/8 400 **Gjerrild Nordstrand** (AR), 2/9 90 **Dronningborg Bredning** (LTP), 13/9 50 **Sødringholm Strand** (LTP), 20/9 10 **S Sletterhage** (JSC) og 7/10 1 **Yderste Holm** (SDY). Større rastende og overnattende flokke: 10/8 1000 **Øje Sø** (JPL) og 11/8 1000 **Jordbjerggård Plantage** (FNI), sidstnævnte i majsmark. Sidste obs: 9/10 1 **Skanderborg Sø** (FNI), 9/10 3 **Brabrand Sø** (OLI) og 10/10 1 **Sødringholm Strand** (CSS).

Total: 4762 Antal lokaliteter: 44 Antal obs: 80 Antal indsendere: 28

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	8	239	26	134	3897	449	9	0	0

Landsvale (*Hirundo rustica*) 09920

Der er indrapporteret store observationer specielt i september ved Bønnerup.

Ynglepar: 17-18 indrapporterede ynglepar fra 10 lokaliteter, flest 7 par **Kalsemade** (TBR) - er der virkelig ingen bønder, som indsender ?

Forår: Første obs er **Sortesø**, Skanderborg: 31/3 1 fou og 1/4 2 (begge FNI), 5/4 10 fou **Østerkær** og 4 fou **Kåtbæk** begge (JPA). Træk: 1437 trækkende fugle i perioden 14/4-31/5, flest **Gjerrild Nordstrand** 1315 trk i perioden 19/4-31/5; største obs her er 8/5 100, 9/5 560, 29/5 345, 31/5 200 (Gj, PST). Derudover kun få og små trk.obs. Større rastende flokke: 2/5 175 **Skanderborg Sø** (FNI), 3/5 50 **Mørke Kær** (SHØ), 13/5 90 **Dronningborg Bredning** (JPA) og 7/6 240 **Søholt Skov** (PBP).

Efterår: Træk: 33743 trækkende i perioden 1/8-1/11, flest **Bønnerup Strand**: 14/9 4000 SV, 16/9 2000 SV, 18/9 2500 SV (alle GGU). 18000 1/9 **Nørre Djurs** (AR), 13/9 1500 **Sødring Holmstrand** (LTP), 14/9 400 **Hornbæk Enge** (LTP), 18/9 300 V **Dronning borg Enge** (JPA), 19/9 500 SV **Kalsemade** (TBR) og 20/9 200 S **Sletterhage** (JSC). Større rastende og overnattende flokke: 21/9 2000 **Hornbæk Enge** (LTP), 22/9 500 **Gudenåen Randers** (JPA), 24/9 1000 **Silkeborg** (JCN), 24/9 1000 **Grund Fjord** (LTP) og 26/9 500 **Hollandsbjerg Holme** (PST) og 10/8 1500 **Øjesø** (JPL).

Årets sidste: 24/10 16 **Søholt Skov** (PBP), 31/10 1 **Borresø** (JCN) og 1/11 1 **Nørre Djurs** (AR).

Total: 53068 Antal lokaliteter: 170 Antal obs: 240 Antal indsendere: 49

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	1	306	2145	399	1182	6800	40862	1372	1	0

Bysvale (*Delichon urbica*) 10010

Antallet af ynglepar er steget meget på grund af stor aktivitet. Vi skal tilbage til 1992 for at komme op på tilsvarende antal ynglepar. I september måned er der indgået flere store trækobservationer. Derfor den store årstotal.

Ynglepar: 340-371 indrapporterede ynglepar, flest **Kalø Gods** 141 par (LM, PLA), **Rotstenseje**, Odder 54 par (LM), **Vejlby By** 20-30 par (TVI), **Elløv Enge** 20-25 par (PLA), **Odder** 24 par (LM), **Lading** 24 par (HET), **Rugård** 10-20 (FFA) og **Rostved** 10-14 par (PLA).

Forår: Første obs: 22/4 1 N **Hesselholm** (LEB) og 1 **Kulsø** (EEH) og 23/4 2 **Brabrand Sø** (SSK). Træk: 1678 i perioden 22/4-1/6, flest **Gjerrild Nordstrand** 1595 trækkende i perioden 25/4-1/6, med de største antal 30/5 800 og 31/5 600 (Gj).

Efterår: Træk: 8891 i perioden 18/8-4/10, flest **Bønnerup Strand**: 14/9 5000 SV, 16/9 1500 SV, 18/9 1000 SV (alle GGU). Desuden 8/9 1200 **Nørre Djurs** (AR), 14/9 40 S **Randers Østby** (JPA). Større rastende flokke kun ved **Kalsemade**: 30/8 100, 31/8 50, 19/9 50, 21/9 50 (alle TBR).

Årets sidste: 3/10 4 T **Kvottrup Mose** (SMJ), 4/10 6 **Vesborg Fyr** (SDY), 9/10 1 **Skanderborg Sø** (FNI) og 9/10 1 **Brabrand Sø** (OLI).

Total: 13730 Antal indsendere: 43 Antal obs: 190 Antal lokaliteter: 91

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	56	1893	295	377	1175	9922	12	0	0

Storpiber (*Anthus richardi*) 10020

Denne fugl er en sjælden trækgæst om efteråret, og en ekstrem sjælden trækgæst om foråret i Danmark. Er kun set i Århus amt to gange tidligere: 3/4 1966 2 Kysing Næs (Gylling Jørgensen 1992) og 4/9 1 Norsminde Fjord (Christensen et.al. 1996).

22/3 1 Ø Gjerrild Nordstrand (Gj).

Markpiber (*Anthus campestris*) 10050

Der er indrapporteret en Markpiber fra fastlandet, ellers er det kun på Anholt, man kan være næsten sikker på at træffe den. Alle obs nævnes.

Det starter med en obs fra et usædvanligt sted, nemlig 5/6 1 rst **Råby Kær** (obs på nært hold i teleskop, PST). Og fra Anholt: 18/6 2, 20/6 2 **Totten**, 21/6 3 **Flyvepladsen** (alle HET), 17/8 2 **Flakket** samt 18/8 2 **Ørkenen** (alle HBA,KLU).

Skovpiber (*Anthus trivialis*) 10090

Den stigende aktivitet har givet sig udslag på indrapporteringen af ynglepar, der er firedoblet i forhold til sidste år.

Ynglepar: 36-39 indrapporterede ynglepar fra 8 lokaliteter, flest: **Uldrup Bakker** 15 par (TPE), **Vrads Sande** 8-10 par (BEH) og **Allestrupgård Plantage** 6 par (JPA).

Forår: Første obs er så tidlig (ultimo marts) fra Samsø, at den skal forelægges SU inden offentliggørelse. Ellers 12/4 1 **Skærsø Plantage** (SHØ) og 13/4 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (Gj,PST). Træk: 264 i perioden 13/4-29/5, flest **Gjerrild Nordstrand**: 180 trk i perioden 13/4-29/5, max. 8/5 70 og 9/5 35 (alle Gj). Desuden 2/5 40 Ø **Fornæs** (PST) og 18/4 2 **Issehoved** (SDY). Den største rastende flok er 2/5 9 **Gjerrild Nordstrand** (DOF).

Efterår: Træk: 119 i perioden 16/8-19/9. Flest 16/8 12 S, 24/8 14 S **Risskov By** (begge FRO) og 12/9 49 **Vesborg Fyr** (SDY).

Årets sidste: 19/9 1 S **Risskov By** (FRO), 20/9 1 **Sødringkær** (LTP) og 4/10 3 **Søholt Skov** (PBP).

Total: 522 Antal indsendere: 30 Antal obs: 99 Antal lokaliteter: 49

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	1?	39	314	39	5	44	77	3	0	0

Engpiber (*Antus pratensis*) 10110

Antallet af indrapporterede ynglepar er dalet til et fast niveau, efter at projekt Fuglenes Danmark er afsluttet.

Ynglepar: 17-19 indrapporterede ynglepar fra 5 lokaliteter, flest **Hesselholm** 3 par (I.EB,SDY), **Tjærby Enge** 3 par (LTP) og **Amstrup Enge** 3 par (TPE). Hertil 24 syngende fra 4 lokaliteter, flest 7/5 12 sy **Elløv Enge** (PLA).

Forår: Træk: 788 i perioden 17/3-2/5, flest **Gjerrild Nordstrand**: 432 i perioden 11/4-25/4, max. 12/4 70 og 18/4 91 Ø (JPA,Gj,HPI,PST). Desuden 18/4 52 og 19/4 264 **Issehoved** (begge SDY), 18/4 15 N og 19/4 30 N **Moesgård** (OLI,FNI,PLA), 1/5 40 N og 2/5 60 N **Risskov By** (begge FRO) samt 2/5 20 Ø **Fornæs** (PST). Største rastende flokke: 12/4 90 **Hesselholm** (SDY), 19/4 250 **Issehoved** (SDY) og 21/4 50 **Mørke Kær** (EBU).

1986

Efterår: Træk: 5198 i perioden 1/9-8/11, flest: 1/9 1550 og 1/10 2600 **Nørre Djurs** (alle AR), 16/9 100 **Dronningborg Bredning** (LTP), 4/10 105 S **Sletterhage** (JSC), 4/10 119 **Vesborg Fyr** (SDY) og 11/10 305 **Sødringholm Strand** (LTP). Største rastende flokke: 9/10 20 **Damsbro Mose** (SMJ) samt 11/10 25 og 13/10 20 **Kalsemade** (begge TBR).

Vinterens største obs: 3/1 11 **Kysing Fjord** (OGJ), 1/2 25 **Fornæs** (SHØ), 7/11 25 **Issehoved** (SDY).

Total: 7488		Antal indsendere: 47		Antal obs: 270		Antal lokaliteter: 99					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
40	36	35	1465	184	29	82	123	1839	3569	79	7

Rødstrubet Piber (*Anthus cervinus*) 10120

Alle obs nævnes: 1/5 1 sy **Gjerrild Nordstrand** (RDA), 10/5 1 **Kysing Næs** (FAJ), 16/5 2 V **Gjerrild Nordstrand** (RDA), 30/5 1 **Emmelev Kær** (Gj), 13/9 2 V **Kalsemade** (TBR) og 20/9 2 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

Bjergpiber (*Anthus spinoletta*) 10140

For anden gang er Bjergpiberen registreret i Århus amt. Første gang var i vinteren 1995/1996.

29/12 2 **Sødringholm Strand** (CSS).

Skærpiber (*Anthus spinoletta littoralis*) 10141

Der er ikke indgået nogen oplysninger om ynglepar, men der er observeret 1 sy på **Fornæs** 3/5 (RDA).

1. halvår: Den største obs er fra vinteren: 3/1 10 **Karlby Klint** (JPL), ellers kun få obs. Ingen trækobs fra perioden bortset fra 6/4 1 ovf **Århus Midtby** (OLI). De sidste er: 26/4 1 (trk ?) **Moesgård Strand** (JTI.) samt ovennævnte fra **Fornæs**.

Efterår: De første ses 13/9-26/9 2 **Sødringholm Strand** (LTP) og 29/9 1 **Langør** (SDY). Træk: 62 fugle i perioden 30/9-21/12, flest ved **Fornæs**: 55 trækkende i perioden 13/10-21/12, flest 24/10 11 S + 1 N, 27/10 11 S og 31/10 12 S + 1 N + 2 indtrk (RDA, HLL). Hertil 4/10 3 S **Sletterhage** (JSC). Af større rastende flokke kan nævnes: 16/10 10 **Sangstrup Klint** (HAC), 25/10 10 **Kalø Slotshalvø** (RDA) og 28/12 20 **Fornæs** (SKA).

Rettelse til *Fugle i Århus 1997*: 11/2 2 S **Østhavnen**, Århus (OLI) skal være 2 rst.

Total: 254		Antal indsendere: 21		Antal obs: 88		Antal lokaliteter: 24					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	3	1	6	1	0	0	0	7	102	68	56

Gul Vipstjert (*Motacilla flava*) 10170

Vær gerne mere omhyggelig i felten med at bestemme de Gule Vipstjarter til race – især om sommeren. Mange af oplysningerne fra mulige ynglokaliteter er sandsynligvis Almindelig Gul Vipstjert, men da de er opført i denne samlegruppe som ubestemte, går vigtige oplysninger derved tabt. Flokkene i maj og august-september (Gjerrild, Samsø, Anholt) er antageligt mest Nordlig race. De enkelte racer og deres numre repeteres her igen for en ordens skyld:

- Almindelig Gul Vipstjert *M. flava flava* 10171 – vores efterhånden sjældne ynglefugl.
- Gulhovedet Gul Vipstjert *M. flava flavissima/utea* 10172 – sjældnen gæst.
- Nordlig Gul Vipstjert *M. flava thunbergi* 10173 – den talrigeste, trækker i flokke for- og efterår.
- Sorthovedet Gul Vipstjert *M. flava feldegg* 10174 – sjældnen gæst
- Gul Vipstjert *M. flava* 10170 – samlekasse for alle ikke bestemt til race.

1. halvår: De første: 27/4 50 NØ **Gjerrild Nordstrand** (SKA) og 28/4 3 + 29/4 1 **Egå Enge** (TV). Træk: **Gjerrild Nordstrand** i perioden 27/4-1/6 i alt 333; flest 30/5 63 Ø (PST) og 9/5 59 trk (Gj). Øvrige trækstal er 15/5 36 N **Risskov By** (FR), 9/5 3 N **Dragsmur** (JTL) og 30/5 1 N **Århus Midtby** (OLI).

Øvrige obs (lok.max., ≥10): 7/5 10 rst **Asferg Mose** (JPA), 10/5 50 rst **Issehoved** (SAM) og 17/5 24 **Langør** (LEB).

2. halvår, Træk: Første 24/8 5 S **Risskov** (FR), største 12/9 68 trk **Vesborg Fyr** (SDY). Øvrige større obs (lok. max ≥20): 19/8 15 **Engen** + 30 **Kæret**, Anholt (HBA,KLU), 23/8 25 **Hornbæk Enge** (LTP), 26/8 + 6/9 25 **Kalsemade** (TBR) og 6/9 30 **Hesselholm** (LEB). Årets sidste er 20/9 1 **Kalsemade** (TBR) og 21/9 1 **Øer** (LTP).

Total: 1.090 Antal indsendere: 27 Antal obs: 109 Antal lokaliteter: 46

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	58	554	10	29	227	212	0	0	0

Almindelig Gul Vipstjert (*Motacilla flava flava*) 10171

Vores hjemlige, fåtalligt ynglerace af Gul Vipstjert. Alle lokaliteter i forårs- og yngletid er medtaget. Hvor intet andet er nævnt, angives antal individer.

Forår og yngletid: 2/5 1 **Brabrand Sø**, vestende er årets første (LB), 3/5 7 **Mørke Kær** (SHØ), 10/5 2 **Venning-Gjandrup** (BRA) og 1 **Døde Å** (LB), 13-14/5 2 + 23/5 2 **Tjærby Enge** (JPA), 16/5 2 y-par **Alrø Albale** (JGR), 17/5 17 **Kysing Fjord** (IZN), 21/5 1 + 23/5 2 **Gimming** (JPA), 24/5 6 **Grund Fjord**, nordsiden (FFA), 8/7 1 **Romalt Enge** m. slambede (CSS), 12/7 1 **Sødringholm Strand** (JPA). Desuden 13/5 1 overfl **Mindeparken** (OLI m.fl.).

Efterår: Kun obs af 1-4 fugle, flest 9/8 4 **Tjærby Enge** (CSS). Årets sidste: 20/9 2 **Sletterhage** (JSC) og 21/9 2 **Begtrup Vig** (GGU).

Total: 67 Antal indsendere: 12 Antal obs: 28 Antal lokaliteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	45	0	6	10	6	0	0	0

Nordlig Gul Vipstjert (*Motacilla flava thunbergi*) 10173

Der foreligger kun disse 3 observationer af racebestemte *thunbergi*-vipstjarter. Racen er almindelig på gennemrejse for- og efterår. Alle nævnes.

3/5 3 **Mørke Kær** (SHØ), 12/5 3 **Tjærby Enge** (CSS), 17/5 7 **Kysing Fjord** (IZN).

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*) 10190

Er udbredt året igennem i åsystemerne i amtet i et antal af 1-3 fugle. Fundet i yngletiden på 27 lokaliteter, men kun få egentlige ynglepar er registreret.

Yngel: 15/4 - 13/6 **Lilleåen Spørring Å-Lerbjerg** (1-2 y-par) (SKA,SMJ); 1 par: 21/5 **Hornslet** (EBU), 13/6 **Hårvad Bro** (SMJ), 13/6 **Grundfør Mølle** (SMJ), 14/6 **Femmøller Bæk** (LPJ) og 15/7 **Allinggård Sø** (PLA).

1. halvår: Vinter (jan-feb): 13/1 1 + 24/1 1 **Dyrby Krat** (CSS,OEH) og 18/2 1 **Moesgård Park** (BFU).

Træk: **Gjerrild Nordstrand** i perioden 23/3-31/5 i alt 20 trk; flest 16/3 3 Ø (PST). Derudover enkelte fugle på træk: 18/3 1 N + 31/3 1 N **Moesgård Strand** (begge HHL) og 13/4 1 N **Brattingsborg Skov** (SAM,SDY).

2. halvår: Træk: 4/10 1 S **Sletterhage** (JSC), 6/10 1 S + 22/10 1 S **Hesselholm** (SDY,LEB) og 31/10 1 SV **Universitetsparken** (BFU). Ellers en snes observationer af 1-2 fugle ved vandløb og strande i amtet.

Vinter (dec): 2/12 1 **Silkeborg Langsø** (HST), 8/12 1 **Odder** (LM), 13/12 1 **Århus Havn** (JSC) og 30/12 1 **Søbyvad** (PLA).

Total: 124		Antal indsendere: 36			Antal obs: 91			Antal lokaliteter: 51			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	1	20	22	28	17	2	3	11	11	3	4

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*) 10200

Ynglefund – alle nævnes: 6/6 1 y-par **Hjelm** (DOF), 7/6 5-10 y-par **Randers** (JPA), 8/6 1 y-par **Houmark-Kondrup** (JPA), 14/6 1 y-par **Simonsmose** (v. Simonshøj) (JPA), 14/6 1-2 y-par **Allestrupgård Plantage** (JPA), 15/6 3-4 y-par **Pinds Mølle** (MAN), 20/6 1-2 y-par **Kristrup By** (JPA), 21/6 1 y-par **Estruplund Skov/park** (JPA), 1/7 1 y-par **Hesselholm** (LEB), 1 y-par **Mørke Kær** (EBU).

1. halvår: De første er 22/2 1 **Sødringholm Strand** (PEO), 24/2 1 **Kalsemade** (TBR) og 24/2 1 overfl **Åby Eng** (OLI).

Forår (flokke): 13/3 4 (første flok) **Kalsemade** (TBR), 5/4 100 (første store flok) **Gjerrild Nordstrand** (PST). Træk: **Gjerrild Nordstrand** 21/3 - 10/5 i alt 232 trk; flest 11/4 49 trk og 13/4 22 trk (begge Gj). Desuden: 13/4 25 + 18/4 13 + 19/4 10 alle trk **Issehoved** (SDY,SAM) samt 18/4 18 Ø **Fornæs** (PST,JSP). Rastende (lok. max. ≥ 20): 9/4 22 **Drastrup Enge** (JPA), 13/4 30 **Floes** (FFA) og 16/4 20 **Kalsemade** (TBR) samt 29/4 100 **Gjerrild Nordstrand** (BKR).

2. halvår: Træk (> 10): 3/10 33 S + 4/10 44 trk **Vesborg Fyr** (begge SDY) samt 4/10 55 S **Sletterhage** (JSC). Øvrige (store flokke, lok.max. ≥ 20): 14/9 100 **Randers Havn** (JPA), 25-31/8 75 **Kalsemade** (TBR), 29/8 75 **Kalø slotshalvø** (CHØ), 13/9 90 **Hestehave Enge** v. Skanderborg Søs østende (FNI), 19/9 230 **Gudenåen** vest for Randers (LTP), 24/9 50 **Grund Fjord** (LTP), 3/10 25 **Langemark Samsø** (SDY) og 9/10 20 **Skårup Sø** (FNI). Årets sidste er 11/11 1 **Kalsemade** (TBR) og 15/11 1 **Østhavnen**, Århus (OLI).

Total: 3.935		Antal indsendere: 53			Antal obs: 370			Antal lokaliteter: 153			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	3	77	973	281	54	270	722	1209	331	5	0

Sortrygget Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*) 10202

Et enkelt fund: 1-2/4 1 **Engen**, Anholt (FSV).

Silkehale (*Bombycilla garrulus*) 10480

1998 er et magert år for obs af Silkehaler, på linie med årene 1992-95.

1. halvår: 36 obs af 677 fugle (forsøgt rensset for oplagte gengangere!). Største obs: 1 1998 er der ikke set så mange store flokke, kun 12/1 108 **Århus Midtby** (OLI). De øvrige flokke er på et halvt hundrede eller færre fugle, og kun få flokke er set udenfor Stor-Århus: 25/1 30 **Skærso Plantage** (SHØ), 8/2 15 **Skanderborg By** (FNI) og 18/4 16 **Ørnbjerg Mølle**, Ulstrup (JKL). Den sidste obs var 7/5 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

2. halvår: 22 obs af 420 fugle (forsøgt rensset for oplagte gengangere!). Største obs er 15/10 200 **Nordbjerg**, Anholt (FSV) er også efterårets første. Derudover 9/11 40 **Kalsemade** (TBR), 18/11 40 **Fornæs** (HLL), 6/12 20 **Skejby** (DOF) og 8/12 20 **Århus Midtby** (LGN).

Total: 1097 (oplagte gengangere fraserteret)		Antal indsendere: 31			Antal obs: 58			Antal lokaliteter: 31			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
536	89	24	27	1	0	0	0	0	200	118	102

Vandstær (*Cinclus cinclus*) 10500

Et ynglepar med unger et sted i amtet, samt mulig yngel (fugle set i yngletiden et sted samt brugt rede fundet på en lokalitet, hvor Vandstæren også tidligere har ynglet) på yderligere to lokaliteter er et godt resultatet, også på landsplan, hvor der tilsyneladende kun var yderligere 1-3 par i 1998. En intensiv ringmærkningsuge omkring nytår 1998-99 resulterede i over 50 fangne fugle i Århus/Viborg/Vejle amter – et pænt resultat de seneste års ringmærkningstal taget i betragtning. I løbet af vinteren har PLAT HTH opsat 13 redekasser på

formodede velegnede ynglelokaliteter, samt tilset yderligere nogle stykker, så det bliver spændende at følge arten i det kommende år. Vintertallene bærer i øvrigt præg af, at der ikke foretages egentlige optællinger.

1. halvår: De største tal er: 4/1 7-8 **Århus Å**, Bodil Mølle til Harlev Mølle (PLA) og 21/1 7 **Pinds Mølle**, ned til Tarskov Mølle (PLA). Største antal uden for Århus Å er 11/1 2 **Grundfør Mølle** (SMJ) og 8/2 2 **Hårvad Bro** (SMJ). De sidste (bortset fra ynglefugle) er 21/3 1 **Giber Å** (IIP1) og lidt sent 10/4 1 **Åmølle** (JPA).

2. halvår: Efterårets første er: 15/10 1 **Lilleåen** ved Lerbjerg (SKA), 29/10 2 **Thorsmølle** (BFU/Simon Wagner) og 2/11 7 **Århus Å**, Fusvad-Tarskov (BGO). En bemærkelsesværdig obs var 7/11 1 indtrk. **Gjerrild Nordstrand**, jagtet af sølvmåger! (AR). De største tal er: 11/11 8 **Århus Å**, Pinds Mølle-Tarskov (PLA), 29/12 5 **Ørnbjerg Mølle** (Henrik Madsen), 29/12 i alt 11 heraf 10 rmk. **Århus Å**, Edslev Mølle til Tarskov (PLA, Thor Buc Hansen m.fl.), samt 30/12 5-6 **Lystrup Å** (PLA).

Total: 70 Antal obs: 71 Antal indsendere: 27 Antal lokaliteter: 38
Månedsfordeling excl. ynglefugle (uden hensyn til gengangere), anvendes lokalitetsmax. fås sammenlagt ca. 25 fugle i 1. halvår og ca. 45 fugle i 2. halvår.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
26	23	6	1	0	0	0	0	0	3	29	42

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*) 10660

Der er indrapporteret 873 Gærdesmutter i 1998, hvilket er mere end 3 gange så mange, som i 1997. Den milde vinter 1997/1998 er ganske givet en vægtig årsag til stigningen, men også en kraftig stigning i antallet af indsendere betyder sikkert en del.

Yngel: Der er indrapporteret 74 - 94 ynglepar, flest 39 - 43 par **Pinds Mølle** (MAN), 10 - 11 par **Mørke Kær** (EBU), 6 - 8 par **Hjelm** (DOF). Yderligere er der, fra yngletiden, indrapporteret 303 syngende fugle, flest 10/5 25 sy **Gudenåparken** (LTP).

1. halvår: Fra træktiden er der indrapporteret et par større observationer, flest 13/4 57 og 12/4 35 begge **Gjerrild Nordstrand** (GJ). Øvrige større antal 10/5 25 sy og 11/4 20 sy og 23/5 20 sy alle **Gudenåparken** (LTP,JPA).

2. halvår: Der foreligger ingen større observationer fra efterårstrækket. De største observationer fra perioden: 15/7 7 sy **Gudenåparken** (JPA), 24/7 7 sy **Vallum Sø** (ABL,UBM) og 6/9 8 sy **Vallum Sø** (ABL,UBM).

Total: 873 Antal indsendere: 29 Antal obs: 214 Antal lokaliteter: 87

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18	26	67	409	177	138	35	8	28	26	17	7

Jernspurv (*Prunella modularis*) 10840

Der er indrapporteret 574 Jernspurve i 1998, hvilket nogenlunde svarer til gennemsnittet de sidste 10 år. Antallet af ynglepar er opgjort til 51 - 62 par, hvilket overvejende kan tilskrives kortlægning af ynglefugle på **Hjelm** og i **Mørke Kær**.

Yngel: Der er indrapporteret 51 - 62 ynglepar på 13 lokaliteter, flest 26 - 31 par **Mørke Kær** (EBU), 9 - 12 par **Hjelm** (DOF), 3 - 5 par **Nordre Kirkegård**. Århus (YÅP). Yderligere er der registreret 83 - 102 syngende hanner, flest 21/3 6 sy **Gudenåparken** (LTP), 5/4 6 sy **Bjerregrav Mose** (JPA), og 13/4 6 sy **Brattingborg Skov** (SDY,SAM).

1. halvår: Der er indrapporteret 113 trækkende fugle i perioden 21/2 - 19/4. Fra **Gjerrild** området er der meldt om i alt 82 trækkende fugle, flest 11/4 25 trk Ø (PST,JPA) og 13/4 57 trk (HAC). Fra **Issehoved** meldes der om 19 trækkende fugle fordelt på 2 observationer 19/4 17 trk (SDY) og 13/4 2 trk (SDY,SAM). Der foreligger ingen træktal fra **Anholt**. Der er indrapporteret en enkelt større observation af rastende fugle 12/4 20 rst **Havknuden** (FR).

2. halvår: Efterårstrækket udgøres af totalt 70 fugle i perioden 6/9 til 9/10. Alle trækobservationer nævnes 6/9 2 trk S **Risskov By** (FR), 12/9 34 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 15/9 8 trk **Krajbjerg** (TV,EBU), 20/9 3 trk **Sletterhage** (JSC), 3/10 3 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 9/10 18 trk S **Århus Midtby** og 9/10 2 trk S **Stavtrup** (begge OLI). Der er få indrapporteringer af rastende fugle, flest 21/9 6 **Øer** (LPJ) og fra vintertiden er der kun indrapporteret enlige fugle.

Total: 575 Antal indsendere: 33 Antal obs: 250 Antal lokaliteter: 89

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	6	33	233	98	45	13	0	69	29	0	5

Rødhals (*Erithacus rubecula*) 10990

Det bedste år for arten siden 1991, hvilket overvejende skyldes nogle virkelig store observationer fra træktiden. Årets total er på ikke mindre end 2927 fugle.

Yngel: Der er indrapporteret 62 - 78 ynglepar fordelt på 10 lokaliteter, flest 32 - 36 par **Pinds Mølle** (MAN), 8 par **Hungstrup Skov** (JPA). Yderligere er der meldt om 211 - 247 syngende hanner i yngletiden.

1. halvår: Der foreligger ingen observationer af egentlig træk, hvilket må tilskrives at Rødhalsen er en udpræget nattrækker. Derimod er der flere store observationer af rastende fugle ved trækstederne, flest 3/4 500 rst **Anholt** (FSV), 6/4 125 rst og 10/4 115 begge **Gjerrild** (HAC,GJ).

2. halvår: Få trækobservationer, alle nævnes: 14/9 2 trk **Århus Midtby** (OLI), 9/10 2 h nattrk **Skanderborg By** (FNI), 9/10 18 h nattrk **Århus Midtby** (OLI). Efteråret gør sig især bemærket med en meget stor observation af rastende fugle 18/9 1000 rst **Anholt** (FSV). Der foreligger ingen større vinterobservationer.

Total: 2927 Antal indsendere: 38 Antal obs: 226 Antal lokaliteter: 97

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
13	6	23	1473	94	114	22	13	1032	127	5	7

Nattergal (*Luscinia luscinia*) 11030

Et superår for Nattergalen i amtet. Nattergalen må være en af de bedst undersøgte arter, og man kan vel sige, at en Nattergal blot skal give et lille pip, så er den i notesbogen hos en ornitolog. Årets total er på minimum 519 fugle, fraserteret gangangere. Artens ynglestatus kan opgøres til 452 - 489 par inklusiv registrerede syngende fugle. Naturligvis er nogle af de syngende fugle, trækfugle eller enlige hanner, men opgørelsen af syngende hanner er absolut minimumstal, så et tal på 450 sandsynlige ynglepar er meget dækkende.

Yngel: 95 - 132 ynglepar er der indrapporteret, flest 57 - 63 par **Mørke Kær** (EBU), hvor EBU har kortlagt yngleterritorier, herefter følger 8 - 10 par **Pannerup Mose** (RAH), 6 - 8 par **Gudenåparken** (JPA). Yderligere er der indrapporteret minimum 357 forskellige syngende fugle, flest 27/5 40 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 27/5 ca. 25 sy **Termestrup Enge** (EBU), 27/5 ca. 25 sy **Hornslet Mose, Viækær** (EBU).

Forår: De første fugle ses 30/4 1 **Damsbrø Mose** (SMJ) og 1 sy **Hornslet Mose, Viækær** (EBU).

Efterår: Som vanligt er Nattergalen meget anonym efter sangperiodens ophør og sidste indrapportering er 27/7 1 rst **Elløv Enge** (PLA).

Total: 519 Antal indsendere: 39 Antal obs: 243 Antal lokaliteter: 101

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	439	144	32	0	0	00	0	0

Sydlig Nattergal (*Luscinia megarhynchos*) 11040 SU-Art

For andet år i træk en observation af denne sjældne art. Et individ blev ringmærket ved **Brabrand Sø**. Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

Blåhals (*Luscinia svecica*) 11060

Der er indsendt 2 observationer af Blåhals i 1998. Efter at arten ikke blev observeret i 1997, er det glædeligt, at arten igen optræder i Århus amt, hvilket den har gjort i 8 ud af de sidste 10 år. Begge observationer er fra amtets øer 2/5 1 **Anholt By** (FSV) og 17/5 1 **Nordby Samsø** (KOL).

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) 11210

Årets total, fraserteret oplagte gengangere, er på 162 fugle, hvilket gør året til det bedste siden 1991. Årets observationer følger det normale mønster, hvor artens kerneområder er industri og havneområder i amtets større byer.

Yngel: Der er indrapporteret 9 - 13 ynglepar på 13 lokaliteter, hvilket er en tilbagegang i forhold til foregående år. Derimod tyder 46 forskellige syngende fugle på 16 lokaliteter, på at artens ynglemæssige status i amtet ikke er forringet. De største yngleobservationer 3 - 4 par **Randers By** (JPA), 2 - 3 par **Randers Havn** (JPA), 2 par **Skanderborg By** (BKR). De største observationer af syngende fugle 29/4 3 sy **Århus Havn** (FF), 22/6 3 sy **Århus Midtby** (JLY), 25/6 3 sy **Odder** (LM).

1. halvår: Normal ankomst 2/4 4 **Nordstrand**, Anholt (FSV).

2. halvår: Der foreligger ingen observationer på mere end 3 fugle. Årets sidste observation, der nærmest må betegnes, som en usædvanlig vinterobservation 1/12 1 fou **Rosenstien**, Århus Midtby (JLY).

Total: 162		Antal indsendere: 27			Antal obs: 164			Antal lokaliteter: 37			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	33	43	49	27	3	12	10	0	1

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*) 11220

Med en årstotal på 201 fugle svarer 1998 antalmæssig til det foregående år. Antallet af indrapporterede ynglepar er derimod faldet noget, hvilket dog modsvares af en stigning i antallet af syngende fugle. Fra trækstederne foreligger der kun få og små observationer.

Yngel: Der er indrapporteret 9 - 14 sikre/sandsynlige ynglepar på 12 lokaliteter, flest 2 par **Pinds Mølle** (MAN), 2 par **Moegård Park** (JSC). Udover yngleparrene er der indrapporteret 76 syngende fugle, flest 14/5 3 sy kantskov **Elløv Enge** (PLA).

1. halvår: Ankomsttidspunktet er normalt, idet årets første fugl ses 18/4 1 sy **Skåde Skov** (JLY). Fra træktiden foreligger der oplysninger fra **Gjerrild** om totalt ca. 25 fugle i tiden 9/5 til 30/5, flest 9/5 6 rst og 29/5 4 rst og 30/5 4 rst alle **Gjerrild Nordstrand** (HAC,Gj).

2. halvår: Der er kun indrapporteret større antal fra 1 lokalitet, **Stubbe Sø**, hvor PBP har observeret 2 - 14 fugle i perioden 12/7 - 20/9, flest 19/7 14. Der foreligger ingen trækobservationer fra efteråret og årets sidste fugl ses 9/10 1 rst **Hesselholm** (LEB).

Total: 201		Antal indsendere: 39			Antal obs: 141			Antal lokaliteter: 79			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	19	95	30	34	11	17	3	0	0

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*) 11370

Med totalt 349 fugle er 1998 et virkelig flot år for arten, hvilket skyldes et par store observationer fra **Gjerrild** i træktiden. Antallet af indrapporterede ynglepar og syngende fugle er fordoblet i forhold til 1997, hvilket forhåbentlig kan indikere, at artens tilbagegang endelig begynder at vende.

Yngel: 13 - 15 par på 9 lokaliteter, flest 3 - 4 par **Vrads Sande** (BEH), 3 par **Medkær v. Thorsager** (PLA), 2 par **Mørke Kær** (EBU). Yderligere er der indrapporteret 13 syngende fugle fra potentielle ynglelokaliteter, flest 9/5 2 sy **Ansø Enge** (JCN), 12/5 2 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 17/5 2 sy **Veng + Sofieldal Kloster** (OJE).

1. halvår: Den første fugl ses til normal tid 29/4 1 rst **Egå Enge** (TV). Der er fra træktiden indrapporteret følgende observationer på mere end 10 fugle, alle fra **Gjerrild Nordstrand**: 8/5 13 rst, 9/5 68 rst, 10/5 30 rst og 14/5 12 rst (HAC,Gj).

2. halvår: Fra efterårstrækket kun 2 større observationer 17/8 15 fu og 21/8 23 fu begge **Engen**, Anholt (HBA,KLU). Den sidste fugl ses i amtet 21/9 1 rst **Øer** (LPJ).

Total: 349 Antal indsendere: 30 Antal obs: 106 Antal lokaliteter: 46

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	11	229	16	26	52	16	0	0	0

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*) 11460

Stenpikkeren gør sig i år især bemærket ved en meget tidlig ankomst. Antallet af sikre/sandsynlige ynglepar ligger desværre på det sædvanlige lave niveau 0 - 3 par. Materialet fra indrapporteringerne bekræfter, hvad "Fuglenes Danmark" også viser, at Stenpikkeren i Århus amt er en kystnær art. Der foreligger kun enkelte rigtige indlandsobservationer 5/6 1 **Auning Skov** punkttælling (DOF) og 3/6 2 **Haldum Grusgrav** (SMJ).

Yngel: 0 - 3 par ynglepar, alle nævnes: 15/5 1 sandsynligt ynglepar **Hyllested Bjerge** (FF), 19/5 1 sandsynligt ynglepar **Glatved Strand** (FF), 3/6 1 muligt ynglepar **Haldum Grusgrav** (SMJ).

1. halvår: ankomst 30/3 1 rst **Hesselholm** (LEB), herefter de næste 5/4 4 rst **Tørslev Hede** (JPA), 7/4 1 fou **Hesselholm** (LEB). Fra forårstrækket er der kun få iagttagelser, bl.a. mangler der tal fra **Anholt**. Største observation 10/5 25 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj,HAC).

2. halvår: Ingen større observationer fra efterårstrækket. Trækket starter 14/8 4 **Ørkenen**, Anholt (HBA,KLU). Herefter ses der fugle i amtet jævnt igennem efteråret, flest 13/9 20 **Sødringholm Strand** (LTP). Den sidste Stenpikker ses så sent som 7/11 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 409 Antal indsendere: 33 Antal obs: 133 Antal lokaliteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	1	31	237	3	0	19	104	10	1	0

Ringdrossel (*Turdus torquatus*) 11860

Trækket forløber i 1998 lidt tidligere i år end sidste år, idet de første obs for arten er næsten 3 uger tidligere. De fleste fugle er set i april, men enkelte obs i maj og oktober foreligger også. Det er som sædvanligt fra trækstederne, de fleste obs foreligger.

1. halvår: Første obs: 1/4 2 **Anholt By** (FSV), 5/4 1 rst **Skindbjerg** og 6/4 4 **Gjerrild Nordstrand** (begge Gj). Fra **Gjerrild Nordstrand** er der i perioden 6/4-9/5 iagttaget 30 fugle med 9/5 4 Ø (Gj,PST) som den største dag. På **Anholt** er der iagttaget 22 fugle i perioden 1/4-20/4 og største dag: 20/4 6 (FSV). Største rastende flok er indrapporteret fra **Gjerrild Nordstrand** d. 21/4 med 4 fugle (Gj,BKR). Sidste obs fra 1. halvår: 10/5 2 rst **Issehoved** (SAM).

2. halvår: Der er der indrapporteret 3 fugle fordelt på 2 obs: 12/10 2 rst **Kalsemade** (TBR) og 24/10 1 rst **Brabrand Nord** (L.B).

Total: 62 Antal indsendere: 10 Antal obs: 33 Antal lokaliteter: 9

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	46	13	0	0	0	0	3	0	0

Solsort (*Turdus merula*) 11870

For arten er der indsendt oplysninger om 118-243 ynglepar fordelt på 29 lokaliteter. De største lokaliteter: 43-53 par i **Mørke Kær**, hvor FBU har foretaget en kortlægning, 15-20 par i **Botanisk Have** (YÅP) og 24-36 par ved **Pinds Mølle** (MAN). Største obs af syngende fugle: 10/5 14 omkring **Vallum Sø** (ABI,UBM).

1. halvår: Årets første syngende fugl er observeret d. 11/2 i **Århus Midtby** (BFU). Største obs: 12/4 29 rst **Botanisk Have** (PPR), 3/5 38 rst + 15/6 40 rst **Nordre Kirkegård**, Århus (HSL, STA).

2. halvår: Største obs: 2/7 37 rst **Nordre Kirkegård** (RAH), 27/7 18 rst **Botanisk Have** (ESN) og 21/11 35 fou **Dronningborg** (JPA).

Efterårets største (og eneste) trækobs: 9/10 29 S nattræk **Århus Midtby** (OLI).

Total: min. 1394 Antal indsendere: 39 Antal obs: 265 Antal lokaliteter: 61

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
62	55	130	259	357	175	111	16	31	76	76	46

Sjagger (*Turdus pilaris*) 11980

Desværre er der i år ikke konstateret ynglende fugle i amtet. Det er også kun indrapporteret en enkelt sommerobs: 4/8 1 rst **Hesselholm** (LFB).

1. halvår: Fra forårstrækket er der i perioden med marts til ultimo maj indrapporteret omkring 12000 trækkende fugle. Flest er der set ved **Skindbjerg**, hvor der i perioden 15/3-22/5 er observeret 6450 fugle. Ved **Gjerrild Nordstrand** er der iagttaget ca. 4500 trækkende fugle med 12/4 som største dag med 2000 (Gj). Fra **Anholt** er der oplysninger om 600 trækkende fugle, flest 25/4 med 300 NØ **Anholt By** (FSV). Største flokke fra 1. halvår: 1/2 600 fou **Kolt** (PLA), 5/4 1100 **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 7/4 700 **Barkær-Thomaskær** (JPL). Sidste obs: 30/5 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

2. halvår: Første obs i efteråret: 15/9 1 **Hornbæk Enge** (LTP), 27/9 1 rst **Storetørv** (JPA) + 1 **Bjerre, Byejele** (LTP). Der er indrapporteret omkring 19250 trækkende fugle i perioden primo oktober til ultimo december. Største trækobs: 1/10 1900 trk + 1/11 14600 trk + 1/12 1200 trk **Nørre Djurs Kommune** (alle AR). Endvidere: 29/10 180 SV + 5/11 600 N **Universitetsparken** (begge MDH) og 22/11 500 S **Stensmark** (ABL, DOF). Større rastende flokke: 7/11 750 rst **Dyrby Krat** (JPA), 20/11 2000 rst **Karlby Klint** (BGO) og 9/12 600 rst **Århus Midtby** (LGN). Årets sidste store flok: 29/12 2000 **Kåsemade** (TBR).

Total: 45972 Antal indsendere: 46 Antal obs: 214 Antal lokaliteter: 95

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1419	2488	656	5803	697	0	0	1	3	2770	23109	9026

Sangdrossel (*Turdus philomelos*) 12000

Der foreligger observationer om 25-32 ynglefund, flest ved **Pinds Mølle** med 6-10 par (MAN). Derudover er der på følgende lokaliteter indsendt oplysninger om 3 ynglepar: **Skødstrup Skov**, **Hungstrup Skov** og **Støvring Nørreskov** (alle JPA). Det største antal syngende: 5/4 16 **Skivholme Skov** og 2/6 6 **Hørret Eng** (begge HET).

1. halvår: De første obs: 20/2 1 sy **Moegård Storskov** (DOF medd. af Henrik Hansen), 25/2 2 sy **Vilhelmsborg Skov** (PEO) og 28/2 1 rst **Gudenåparken** (JPA). Fra foråret er der rapporteringer om ca. 140 trækkende fugle i perioden ult februar til pri juni. Større flokke: 7/4 50 **Barkær-Thomaskær** (JPL), 12/4 20 rst **Havknaude** (FR) og 13/4 12 **Hesselholm** (SDY).

2. halvår: Fra efterårstrækket er der indrapporteret ca. 1050-1100 trækkende fugle i perioden med september til ult oktober med følgende obs som de største: 26/9 1-3 nattræk **Skanderborg** (FNI), 9/10 811 nattræk S (OLI) **Århus Midtby** + 225 nattræk **Skanderborg** (FNI). Sidste obs: 11/10 10 rst **Universitetsparken** (MDH), 22/10 1 S **Århus Midtby** (OLI) og 24/10 1 **Sødringholm Skov** (LTP).

Total: 1488 Antal indsendere: 36 Antal obs: 174 Antal lokaliteter: 86

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	4	29	238	36	37	10	2	52	1080	0	0

Vindrossel (*Turdus iliacus*) 12010

1. halvår: Træk: ca. 500 fugle i perioden ultimo marts til ultimo april, flest: 31/3 39 N **Århus Midtby** (OLI), 10/4 10 trk **Hornbæk Enge** (LTP) og 11/4 10 Ø **Gjerrild Nordstrand** (JPA). Største flokke: 4/4 115 rst **Brattingsborg Skov** (SAM), 7/4 100 **Barkær-Thomaskær** (JPL) og 10/4 70 rst **Tvillinghøje** (JPA). De sidste obs er alle fra **Gjerrild Nordstrand**: 23/4 7 rst, 24/4 5 (begge Gj) og 25/4 3+3 Ø (Gj,PST).

2. halvår: Første obs: 26/9 2 nattræk **Skanderborg** (FNI), 2/10 6 **Soften** (SMJ) og 3/10 1 **Sødringholm Skov** (LTP) + 5 **Kvottrup Mose** (SMJ). For perioden ultimo september til ultimo november er der indrapporteret min 2850 trækkende fugle. De største trækobs: 19/10 269 nattræk S **Århus Midtby** (OLI), 21/10 200 S **Århus Nord** (DOF medd. Henrik Thormann), 22/10 2000 trk **Nørre Djurs Kommune** (AR) og 30/10 165 SV **Universitetsparken** (MDH). Større flokke: 25/10 35 fou **Vivild Huse** (JPA), 13/12 95 fou **Kongsdal** (JPA) + 100 **Dania Saltværk**, Mariager (LTP).

Total: 3904		Antal indsendere: 34					Antal obs: 91			Antal lokaliteter: 56			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
24	57	50	504	0	0	0	0	2	2999	23	245		

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*) 12020

Det er glædeligt at se en lille fremgang i antallet af ynglepar i forhold til de to foregående år. Der er i år indberettet 10-12 ynglepar fordelt på 5 lokaliteter, flest i **Uldrup Bakker**, hvor TPE har rapporteret om 5 par. Derudover er der iagttaget min. 34 forskellige syngende fugle på 26 lokaliteter. Flest er der i **Høvild Skov** (3) (BEH).

1. halvår: Forårstrækket har givet ca. 720 trækkende fugle i perioden medio marts til ultimo maj. Fra **Gjerrild Nordstrand** er der i perioden indrapporteret 637 trækkende fugle med 11/3 120, 25/3 150 og 30/3 105 (alle Gj) som de største og samtidig eneste dage med mere end 100 fugle. Fra **Moesgård** foreligger der kun trækobs fra marts og kun om 13 fugle med 27/3 8 N (HLL) som den største. Øvrige trækobs: 31/3 12 N **Mindeparken** (MDH/BFU) samt 18/4 22 trk **Issehoved** (SDY). Der foreligger ingen nævneværdige obs for større rastende flokke. Den "største" er 5/4 15 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj,PST).

2. halvår: Fra efterårstrækket er der indsendt oplysninger om ca. 160 trækkende fugle i tidsrummet medio august og til medio november. Trækobs: 3/10 11 S **Barnekold** (SDY), 9/10 83 nattræk S **Århus Midtby** en usædvanlig obs (OLI) og 11/10 9 trk **Sødringkær** (LTP). Observerede rastende flokke: 6/10 6 **Eløv Enge** (LPI), 10/10 20 **Vesborg Fyr** (LEB) og 13/10 8 **Kalsemåde** (TBR).

Total: 1220		Antal indsendere: 34					Antal obs: 155			Antal lokaliteter: 65			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
8	20	587	357	24	10	2	13	13	152	12	22		

Græshoppesanger (*Locustella naevia*) 12360

Det indsendte materiale omfatter mindst 44 forskellige par/syngende fugle.

Årets første: 1/5 3 sy **Bjerregrav Mose** (JPA), 1/5 1-2 sy **Dronningborg Enge** (JPA) og 1/5 1 **Brabrand Sø** (JTL). De største forekomster: 12/5 9 sy, 27/5 7 sy og 8/7 5 sy **Bjerregrav Mose** (alle CSS), 10/5, 16/5 og 17/5 5 sy **Brabrand Sø** inkl. slambede (JTL m.fl.). Sidste observationer: 21/7 2 sy **Århus Å Skibby-Brabr. Sø** (JLY), 26/7 1 sy **Århus Å v. 3-Broer** (JSC) og 27/7 1 sy **Medkær v. Thorsager** (LM).

Total: 164		Antal indsendere: 29					Antal obs: 118			Antal lokaliteter: 36			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	0	120	32	12	0	0	0	0	0		

Flodsanger (*Locustella fluviatilis*) 12370

Der er rapporteret om to Flodsangere, der var stationære gennem længere tid på to lokaliteter i Skanderborg-området. Måske drejer det sig dog kun om ét enkelt individ - der er omkring 5 km mellem lokaliteterne.

I perioden 6/5-15/5 kunne en syngende fugl iagttages ved **Sorte Sø** i Skanderborg by, hvorfra der er observationer fra 6 dage (DOF,FNI,OGJ,PLA). I perioden 25/5-21/6 blev der set og hørt en fugl ved **Ringkloster** syd for Skanderborg Sø. Herfra foreligger der obs fra 9 dage (FNI,OGJ,GG,OLI,JLY,HPI). Sidstnævnte blev tilmed hørt synge midt på dagen, hvilket ikke er så almindeligt for denne nataktive art.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) 12430

Årets rapportering tyder på mindst 21-24 forskellige par/syngende fugle, hvilket er på niveau med 1997. Der må være flere derude om end arten ikke er så almindelig i amtet.

Første observationer: 26/4 1 **Salten Langsø** (GG), 29/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (RDA) og 30/4 1 sy **Brabrand Sø** (OLI). Der er kun rapporteret om 2 obs af mere end 2 fugle, nemlig 16/5 og 17/5 3 sy **Brabrand Sø** (CHØ,JPA m.fl.). Årets sidste observationer: 25/6 2 sy **Brabrand Sø** (OLI,JLY) og 17/7 1 sy **Gudenåparken** (JPA).

Total: 53		Antal indsendere: 21					Antal obs: 43			Antal lokaliteter: 19			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	3	39	9	1	0	0	0	0	0		

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*) 12500

De indkomne observationer repræsenterer mindst 242-268 forskellige par/syngende fugle, hvilket er en pæn stigning i forhold til sidste års 159. I forhold til 1997 er antallet af observatører desuden steget med 50 %.

Materialet domineres af en enkelt stor ynglefugleoptælling. I **Mørke Kær** har EBU kortlagt hele 63-85 par. Største enkeltobs herfra er 23/5 15 sy og 2/6 min. 20 sy (begge EBU). Desuden foreligger der en større ynglefugleoptælling fra **Hjelm** med 10-11 par (DOF). Øvrige lokaliteter med større antal fugle i yngletiden (≥ 8 fugle): 23/5 9 sy **Dronningborg Bredning** (LTP), 1/6 14 sy **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 2/6 8 sy **Astrup Mose** (HET) og 20/6 8 sy **Dronningborg Enge** (JPA).

Meget tidlig ankomst med en enkelt fugl 2/5 **Kasted-Geding Mose** (SHØ). Herefter mere normalt, 8/5 1 sy **Gjerrild Nordstrand** (Gj) samt 10/5 1 sy **Storekær** (FNI) og 1 sy **Skårup Sø** (BEH). Sidste obs: 21/7 1 sy **Århus Å**, Skibby-Brabrand Sø og 1 sy **Brabrand Sø** (begge JLY) samt 23/7 1 sy **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 336		Antal indsendere: 36					Antal obs: 144			Antal lokaliteter: 72			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	0	138	186	12	0	0	0	0	0		

Rørsanger (*Acrocephalus scipaceus*) 12510

Der er indsendt oplysninger om minimum 384-428 forskellige par/syngende fugle på 55 lokaliteter, hvilket er langt fra det faktiske antal par i amtet.

Materialet domineres af en større ynglefugleoptælling i **Mørke Kær**, der resulterede i 157-194 par (EBU). Den største enkeltobs herfra er 23/5 111 sy (EBU). Største antal fra øvrige lokaliteter (≥ 15): 15/5 15 sy **Dronningborg Enge** (JPA), 23/5 20 sy **Gudenåparken** (JPA), 23/5 69 sy **Dronningborg Bredning** (LTP) og 31/5 15 sy **Skanderborg Sø** (PLA).

Første obs: 29/4 1 sy **Brabrand Sø** (LB), 30/4 1 sy **Århus Å**, Brabrand Sø-Tre-Broer (OLI) og 1/5 1-2 sy **Gudenåparken** (JPA). De sidste er: 26/9 1 **Dronningborg Enge** (JPA) og 1 **Skanderborg Sø** (FNI) samt 27/9 2 og 4/10 1 **Stubbe Sø** (begge PBP).

Total: 682		Antal indsendere: 31					Antal obs: 169			Antal lokaliteter: 68			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	2	475	108	52	20	24	1	0	0		

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*) 12530

Der er indrapporteret hele 3 Drosselrørsangere fra amtet i 1998, og alle er observeret på Djursland. For fjerde år i træk er der observation fra **Medkær** v. Thorsager, 15/6 1 sy (LPJ), der efterhånden må regnes som fast lokalitet for arten.

De øvrige observationer er 20/5 1 sy **Rugård Nørresø** (JSI) og 1/6 1 sy **Mørke Kær** (EBU). Sidstnævnte fugl blev forgæves eftersøgt senere.

Gulbug (*Hippolais icterina*) 12590

Antallet af fugle ligger på niveau med 1997. I år er der indberettet et pænt antal ynglefund, hvilket kan tilskrives en ynglefugleoptælling på **Hjelm**, hvor der primo juni blev kortlagt 13-14 par (DOF). Der er i alt rapporteret om mindst 57-61 par/syngende fugle. Øvrige større obs (≥ 5 fugle) er 20/5 7 sy **Sletterhage** (CHØ), 23/5 5 **Tunø** (SHØ) og 24/5 8 sy **Gyllingnæs** (TBR).

Første obs: 10/5 1 **Issehoved** (SAM), 11/5 og 12/5 1 sy **Følle Bund** (LM,PLA) samt 12/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS). Årets sidste observationer falder tidligt: 18/7 1 sy **Svenstrup**, Hammel (CHØ) og 27/7 1 **Skårup** (FNI).

Total: 80		Antal indsendere: 31				Antal obs: 50			Antal lokaliteter: 36			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	*JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	55	21	4	0	0	0	0	0	

Gærdesanger (*Sylvia curruca*) 12740

Gærdesangeren ankom tidligt i 1998, og det gav anledning til mange observationer i april måned. Som i 1997 er der sene observationer af arten i efteråret, og årets sidste obs er den seneste i mange år i Århus amt.

Der er oplysninger om 8-15 ynglepar fra 9 lokaliteter. Større forekomster (>5 fugle) er meldt fra **Gjerrild Nordstrand**, hvor der sås 10 fugle på følgende datoer: 1/5, 7/5 og 9/5 og desuden 8/5 med 7 fugle (Gj.BKR m.fl.). Fra øvrige lokaliteter er der kun rapporteret om større antal fra **Kalsemade**, 1/8 5 1k-fugle (TBR).

Første iagttagelser: 16/4 1 **Hesselholm** (LEB), 21/4 1 sy **Viiby** (BEH) og 22/4 1 sy **Beder** (PEØ). Sidste observationer: 13/9 2 **Gudenåparken** (JPA), 23/9 1 **Kalsemade** (TBR) og 30/9 1 **Hesselholm** (SDY).

Total: 231		Antal indsendere: 40				Antal obs: 151			Antal lokaliteter: 68			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	63	129	17	7	10	5	0	0	0	

Tornsanger (*Sylvia communis*) 12750

Der er oplysning om 153-168 ynglepar fra 26 lokaliteter, flest i **Mørke Kær** med 38-39 par (EBU), **Hjelm** med 30-35 par (DOF), **Kristrup Enge** 10-15 par (JPA) og **Hungstrup Skov** 10 par (JPA).

Større forekomster fra øvrige lokaliteter (> 10 fugle): 16/5 12 sy **Dronningborg Enge** (JPA), 17/5 14 sy **Jernbanestien** ml. Dronningborg og Lem (JPA), 23/5 59 **Tunø** (SHØ) - årets største obs, 23/5 17 sy **Gudenåparken** (JPA), 29/5 40 **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 20/6 12 sy **Kristrup Enge** (JPA).

Første iagttagelser: 30/4 1 sy **Skårup** (FNI), 1/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (RDA) og 1 **Bjerregrav Mose** (JPA).

Sidste observationer: 14/9 1 **Skødstrup/Løgten** (TVI), 15/9 1 **Spørring Å** (TVI) og 21/9 1 **Hesselholm** (LEB).

Total: 658		Antal indsendere: 33				Antal obs: 195			Antal lokaliteter: 89			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	1	451	138	47	13	8	0	0	0	

Havesanger (*Sylvia borin*) 12760

Der er oplysninger om 86-95 par på 16 lokaliteter. **Mørke Kær** markerer sig som den absolut største ynglelokalitet med 46-51 kortlagte par (EBU). Øvrige større ynglefugletællinger er **Pinds Mølle** 8-9 par (MAN), **Hjelm** 6-8 par (DOF) og **Gudenåparken** 6 par (JPA).

Største forekomster (≥ 10 fugle): 17/5 15 sy og 23/5 25 sy **Mørke Kær** (EBU), 23/5 10 **Tunnø** (SHØ), 23/5 14 sy og 28/5 12 sy **Gudenåparken** (JPA) og 24/7 12 sy **Vallum Sø** (ABL,UBM).

Første iagttagelser er lidt tidlige: 25/4 1 **Anholt By** (FSV), 27/4 1 **Risskov By** (FR) og 27/4 1 **Pinds Mølle** (MAN). Sidste observationer meget tidlige: 26/7 1 sy **Tvede Enge** (JPA) og 27/7 1 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 275		Antal indsendere: 28					Antal obs: 105			Antal lokaliteter: 54			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
0	0	0	4	193	53	25	0	0	0	0	0		

Munk (*Sylvia atricapilla*) 12770

Munken er i 1998 rapporteret fra alle 12 måneder. Der foreligger således en del vinterobservationer. Mange af vinterfuglene ses tilsyneladende fouragere på mejsebolde ved foderbrættet.

Et par ynglefugleoptællinger tegner sig for en væsentlig del af materialet. Der er oplysninger om 118-130 par på 18 lokaliteter. De største yngleforekomster er **Pinds Mølle** 37-43 par (MAN) og **Mørke Kær** 30-32 par (EBU).

Største forekomster (≥ 10 fugle): 1/5, 9/5 og 29/5 10 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 10/5 12 sy og 24/5 11 sy **Vallum Sø** (ABL,UBM), 17/5 18 sy og 23/5 13 sy **Mørke Kær** (EBU).

Første ankomne trækfugl kunne være 5/4 1 sy **Fårup Plantage** (JPA). De næste ses medio april, 12/4 1 **Veggerslev** (RDA) og 1 sy **Risskov** (FR). En lidt kurios observation fra forårstrækket skal nævnes: 28/4 1 hørt syngende under nattræk over **Risskov** (FR). Sidste obs i efteråret var 3/10 2 **Brattingsborg Skov** (SDY), 20/10 1 **Risskov** (HILL) og 7/11 1 **Brabrand** (JTL).

Vinter: Fra vintermånederne er der meldt om 11-13 fugle. Jan-mar: 1/1 1 **Randers Østby** (JPA), 8/1 1 **Højbjerg** (Jørgen Ladegaard), 31/1 1 **Brabrand** (JTL), 21/2 1 **Anholt** (FSV). Hertil 2 fugle i marts: 21/3 1 **Nordre Kirkegård** (STA) og 24/3 1 **Randers Østby** (JPA). Dec: 6/12 1 **3-Broer**, Århus Å (PPR), 6/12 og 21/12 1 ♂ samt 12/12, 13/12 og 20/12 1 ♀ **Højbjerg** (meddelt DOF) og 29/12 1 **Auning** (Ida Jensen).

Total: 528		Antal indsendere: 45					Antal obs: 216			Antal lokaliteter: 104			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
3	1	2	76	316	78	27	2	5	3	1	7		

Lundsanger (*Phylloscopus trochiloides*) 12930

En syngende fugl 1/6 **Hegedal** ved Fjellerup er første iagttagelse fra Århus amt (Jan Andersen, HAC, AR, Gj).

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*) 13080

Der er en fremgang i indrapporteringen, idet totalen på 53 fugle er lidt højere end sidste års 38.

Yngel: Der er oplysninger om 2-4 par: flest **Pinds Mølle** 2 par (MAN). Herudover min. 33 syngende fugle. Største observationer (≥ 4 fugle): 30/4 5 sy **Rosenholm Skov** (EBU,TV), 1/5 og 8/5 4 sy **Gjerrild Nordstrand** (Gj m.fl.) og 9/5 4 sy **Fjeld Skov** (JPL).

Skovsangeren ankommer til amtet i slutningen af april: 25/4 1 sy **Rugård** (JPL) og 29/4 1 sy **Gjellerup Egekrat** (LB). Den 30/4 observeres 8 fugle. Årets sidste observation af arten er fra juni, hvilket er meget tidligt: 21/6 2 **Elkær Bakke** (JPA). Helt usædvanligt er det også den eneste obs fra juni måned.

Total: 53		Antal indsendere: 23			Antal obs: 37			Antal lokaliteter: 22			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	10	41	2	0	0	0	0	0	0

Gransanger (*Phylloscopus collybita*) 13110

En total på 1.827 fugle markerer et rigtigt godt år. Der er tilmed observeret 4 fugle i vintermånederne. Der er oplysninger om 147-168 par fra 23 lokaliteter, hvilket er flere end der sædvanligvis indrapporteres. Det skyldes specielt et par ynglefugletællinger ved **Pinds Mølle** og **Mørke Kær**, hvor der er kortlagt hhv. 60-66 par (MAN) og 27-29 par (EBU).

1. halvår: Første trækfugle blev 20/3 1 sy **Risskov** (FR), 24/3 1 **Århus Å**, Bra. Sø-Tre-broer (OLI) samt 25/3 1 **Brabrand Sø** (IILL) og 1 sy **Fulden** (PEØ). Største forekomster (≥ 15 , lok.max.): 14/4 15 **Kasted-Geding Mose** (SHØ), 16/4 25 sy **Gudenåparken** (LTP), 18/4 15 Skydebanen, **Østerhede** og 15 **Sælvig Havn** (SDY), 10/5 32 sy **Vallum Sø** (ABL,UBM) og 10/5 24 **Mørke Kær** (EBU). Ved **Gjerrild Nordstrand** er der i perioden 12/4-10/5 meldt om 14 forekomster af 10 eller flere rastende fugle, flest 14/4 30 (Gj m. fl.). Sidste større obs herfra er 29/5 med 15 rst.

2. halvår: Som vanligt er det sparsomt med større observationer i perioden. Der er dog rapporteret flere fugle fra september/oktober end normalt. Største obs under efterårstrækket (> 10): 5/9 12 **Svejback** (FNI), 19/9 14 **Risskov by** (FR), 20/9 20 **Sødringkær** (LTP), 21/9 11 **Øer** (LPJ) og 3/10 20 **Brattingborg Skov** (SDY). Efterårets sidste obs er 24/10 1 **Dronningborg Enge** (JPA), 28/10 1 **Egsmark** (TVI) og 7/11 1 **Universitetsparken** (BFU).

Vinterfund: 13/1 1 **Bjerregrav Mose** (CSS), 19/2 1 **Århus Å**, Bra. Sø-Tre Broer (FAJ), 6/12 1 **Tarskov Mølle** (SKA), 18/12 og 24/12 1 **Randers Østby** på Vallovej (JPA). Sidstnævnte havde karakter af racen *tristis*.

Total: 1.827		Antal indsendere: 56			Antal obs: 481			Antal lokaliteter: 172			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	45	637	585	131	78	31	197	117	1	3

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*) 13120

En høj total og pæn indrapportering af ynglefugle, hvilket specielt skyldes en del trækfugle iagttaget ved **Gjerrild Nordstrand** og en kortlægning af ynglefugle i **Mørke Kær**.

Der er rapporteret om 155-167 ynglepar fra 14 lokaliteter, flest **Mørke Kær** 101-104 par (EBU) og **Pinds Mølle** 24-26 par (MAN).

1. halvår: Første fugle rapporteres meget tidligt: 5/4 1 sy **Østerkær** ml. Nørbæk og Fårup, 5/4 2 sy **Kåtbæk** ml. Ejstrup og Purhus (begge JPA) og 8/4 1 R **Gjerrild Nordstrand** (Gj,PST). I dagene 13-14/4 foreligger der obs af 3 fugle, og fra 17/4 er der næsten daglige obs. Første obs af mere end 10 fugle er 24/4 15 **Brabrand Sø** (BFU). Største forekomster i yngletiden (> 15 , lok.max.): 1/5 17 sy **Kristrup Enge** (JPA), 2/5 17 **Kasted-Geding Mose** (SHØ), 3/5 18 sy **Gudenåparken** (JPA), 7/5 51 sy **Bjerregrav Mose** (JPA) og 10/5 75 sy **Mørke Kær** (EBU). Desuden følgende større obs fra **Gjerrild Nordstrand** i foråret: 1/5 100 sy + 300 Ø + 25 V (RDA). Ved **Gjerrild Nordstrand** er hovedparten af fuglene observeret i perioden 29/4-10/5, hvorfra der er meldt om 6 dage med mere end 20 fugle, flest 8/5 50 R (Gj). Sidste større obs fra **Gjerrild** er 29/5 35 rst.

2. halvår: Der var ikke de store koncentrationer under efterårstrækket. Største obs (≥ 15): 9/8 16 **Stubbe Sø** (PBP), 16/8 10 **Risskov by** (FR), 21/8 17 **Engen**, Anholt (HBA,KLU), 20/9 15 **Sletterhage** (JSC) og 21/9 26 R **Øer** (LPJ). Sidste iagttagelser: 29/9 1 **Vester Hedekrog** (SDY), 9/10 1 **Brabrand Sø** og 1 **Storskov v. Brabrand Sø** (OLI) samt en meget sen fugl 18/10 1 sy **Harris Skov** (HET).

Total: 1.973		Antal indsendere: 53			Antal obs: 301			Antal lokaliteter: 133			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	279	1457	88	14	64	68	3	0	0

Fuglekonge (*Regulus regulus*) 13140

En normal indrapportering som dog næsten giver en fordobling af totalen i forhold til sidste år.

Der er rapporteret om 22-27 ynglepar, flest **Pinds Mølle** 20 par (MAN). Største forekomster af syngende fugle: 24/4 8 og 6/9 10 sy **Vallum Sø** (ABL,UBM).

Øvrige større forekomster (≥ 20): En større stribe obs fra skovene omkring **Stubbe Sø**: 1/3 28, 20/9 30, 27/9 45, 4/10 52, 11/10 55, 24/10 20 og 13/12 32 (alle PBP), 12/4 25 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 3/10 40 **Sødringholm Skov** (LTP), 5/10 25 **Universitetsparken** (BFU) og 6/10 20 **Ellev Enge** (LPJ).

En enkelt decideret træobservation drejer sig om nattrækkende fugle hørt over **Århus midtby**, 9/10 10 T (OLI). Samme nat blev der desuden hørt adskillige andre trækkende småfugle - se Lilleør (1998).

Total: 839		Antal indsendere: 28			Antal obs: 137			Antal lokaliteter: 54			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
49	36	49	126	46	20	16	5	122	265	27	78

Rødtoppet Fuglekonge (*Regulus ignicapillus*) 13150

Igen i år mange Rødtoppe Fuglekonger i amtet: 5 observationer af 5 fugle: 28/3 1 ♂ rnk **Anholt By** (FSV), ult marts 1 sy **Brabrand Sø** (SSK/BFU), 26/4 1 sy **Højkol Skov** (GG), 17/5 1 sy **Gjerrild Nederskov** (Gj) og 8/11 1 ved **Salten Langsø** (BFU).

Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*) 13350

Sølle 3 obs af ynglepar indsendt i 1998 er det laveste tal i de sidste 15 år. Der er en tendens til at kølige somre giver meget få ynglepar. I en sommer som 1998 er der måske ikke basis for de store registreringer. Det gennemsnitlige antal par for de senere år ligger på ca. 30 par. Langt de fleste obs af Grå Fluesnapper stammer fra kystområder (læs træksteder). Det ville være ønskeligt med flere indrapporteringer fra ganske alm. lokaliteter såsom skove, haver og parker. Det kan simpelthen ikke passe med så få obs af en ganske alm. fugl! Hermed en kraftig opfordring.

Årets første 29/4 1 **Anholt By** (FSV), 9/5 1 rst **Uldrup Bakker** (TPE) og 10/5 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Årets sidste: 19/9 2 rst **Risskov By** (FR), 27/9 1 rst **Sødringholm Skov** (LTP,JPA) og 5/10 1 **Hesselholm** (SDY). Den sidste obs er ret sen. Det er faktisk kun de to sidste år der er observeret Grå Fluesnapper i oktober.

Total: 68		Antal indsendere: 26			Antal obs: 45			Antal lokaliteter: 33			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	1	24	12	7	15	10	1	0	0

Lille Fluesnapper (*Ficedula parva*) 13430

Obs i Århus amt er sandsynligvis fugle på vej til artens nordlige bestande i Sydøstverige, Øland og det sydøstlige Finland. Arten er egentlig sydøstrækker med vinterkvarter i Indien. I nyere tid er enkelte individer dog begyndt at overvintre i Afrika. Dette kan måske forklare at arten er blevet mere almindelig i Danmark i de sidste 15 år. Der har i 90'erne været spæde tegn på yngel i Danmark, bl.a. i Århus amt.

Årets obs er 13/5 1 rst sy og 7/6 1 rst sy begge **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*) 13490

8 ynglepar i 1998 er bedre end 97 med 0 par, men der er langt til de gode år 93-96, hvor 1995 har rekorden med 60 ynglepar. Disse år var også med varme somre, og med sommeren 1998 in mente, kan man nok ikke forvente mere. Den eneste lokalitet som skiller sig ud er **Stubbe Sø** med 5 par (PBP). Den Brogede

Fluesnappers ynglesucces er meget afhængig af vejret i maj og juni. I våde og kolde somre opgiver mange fugle sandsynligvis at yngle. Ankomsttidspunktet er meget normalt.

De første fugle ses: 24/4 12 **Anholt By** (FSV), 25/4 1 rst **Issehoved** (SAM) og 26/4 1 **Stubbe Sø** (PBP).

Fra **Gjerrild Nordstrand**: 28/4-30/5 13 individer rastende eller østtrækkende. Set i forhold til f.eks. 9/5-10/5 1985 med 605 rst, er 1998 et dårligt år for den Brogede Fluesnapper.

De sidste fugle ses: 19/8 1 **Kalsemade** (TBR), 7/9 1 **Hesselholm** (LEB) og 1 **Risskov By** (FR).

Total: 92 Antal indsendere: 26 Antal obs: 59 Antal lokaliteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	24	53	11	1	1	2	0	0	0

Skægmejse (*Panurus biarmicus*) 13640

En kraftig stigning i antal obs og fugle, næsten en fordobling i forhold til 1997.

Yngel: Der er indrapporteret 4 ynglepar, heraf de 2 fra **Samsø** (LEB,SAM) og 2 fra **Dronningborg Bredning** (LTP).

De største flokke (>15): 18/10 28 **Sletterhage** (LPJ), 7/11 18 **Kragemosen** (SDY), 18/2 17 **Brabrand Sø** (ORY) og 24/10 16 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 288 Antal indsendere: 26 Antal obs: 67 Antal lokaliteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	35	1	21	30	8	28	9	40	69	42	3

Halemejse (*Aegithalos caudatus*) 14370 (14371: nordlig - 14372: sydlig)

En stigning i antallet af indsendte obs ovenpå de senere års afmatning. 159 fugle er racebestemt, heraf 135 nordlig race og 24 sydlig race - og så én enkelt krydsning mellem de to racer.

Yngel: 17/5 1-2 par i **Mørke Kær** (EBU). Derudover er der kun hørt syngende fugle på yderligere 2 lokaliteter.

Større obs: 27/1 100 set v. **Julso** (JEL), 23/6 30 **Svejbæk** (FNI) og 30/12 21 **Vallum Sø** (ABL,UBM).

Total: 501 Antal indsendere: 48 Antal obs: 98 Antal lokaliteter: 69

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
143	36	24	23	18	44	0	12	20	76	60	45

Sumpmejse (*Parus palustris*) 14400

Materialet er lige så lidt imponerende af omfang som i 1997.

Yngel: 2 par i **Mørke Kær** (EBU). Desuden 19 syngende fugle på 13 lokaliteter.

Større obs: 3/1 9 og 23/2 9 begge **Fussingø Skov** (OEHLTP)

Total: 202 Antal indsendere: 21 Antal obs: 92 Antal lokaliteter: 49

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
39	43	18	13	15	6	5	2	5	16	16	24

Topmejse (*Parus cristatus*) 14540

Materialet er igen blevet slanket noget, og vi er langt fra niveauet fra Atlasårene.

Yngel: 2 par og 24 syngende på 15 lokaliteter.

Større obs: 2/8 11 og 15/11 11 begge **Søholt Skov** (PBP).

Total: 238 Antal indsendere: 16 Antal obs: 95 Antal lokaliteter: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	25	12	32	14	7	5	31	23	17	29	23

Sortmejsje (*Parus ater*) 14610

Yngel: Der er indrapporteret 10-18 ynglepar, flest 15/6 10-16 **Pinds Mølle** (MAN). Derudover er der hørt 84 syngende på 30 lokaliteter.

Større obs: **Søholt Skov** v. Stubbe Sø tegner sig for hovedparten af de store ansamlinger, således er 29/3 32 den største obs (PBP). Desuden 28/9 17 **Trekanten**, Samsø (SDY) og 21/8 15 **Engen**, Anholt (HBA,KLU) som de næststørste.

Total: 726 Antal indsendere: 24 Antal obs: 123 Antal lokaliteter: 47

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
65	76	48	83	87	25	15	89	103	53	48	34

Blåmejsje (*Parus caeruleus*) 14620

Lidt flere obs og fugle set i 1998 end sidste år.

Yngel: Der er indrapporteret 57-81 ynglepar. De største forekomster var 20-22 par **Mørke Kær** (EBU), 15-25 **Pinds Mølle** (MAN) og 8-10 par **Nordre Kirkegård**, Århus (YÅP). Der er desuden indsendt 42 syngende fugle på 16 lokaliteter.

Træk: 14/3 15 NV **Gjerrild Nordstrand** (PST) er den eneste. Der foreligger ingen trækobs fra efteråret. Større obs: 10/4 40 **Søholt Skov** (PBP), 2/7 20 **Nordre Kirkegård**, Århus (RAH).

Total: 708 Antal indsendere: 35 Antal obs: 176 Antal lokaliteter: 52

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
43	38	104	149	124	52	32	58	37	32	12	27

Musvit (*Parus major*) 14640

Der er en mindre stigning i mængden af indsendte obs.

Yngel: I alt 98-141 ynglepar. De største forekomster var 45-66 par **Pinds Mølle** (MAN), 12- 15 par **Nordre Kirkegård i Århus** (YÅP) og 10-13 par i **Mørke Kær** (EBU). Der er hørt 100 syngende fugle på 26 lokaliteter.

Træk: 14/3 5 NV **Gjerrild Nordstrand** (PST) er eneste "trækkflok".

Øvrige større obs: 27/9 40 **Søholt Skov** (PBP), 27/5 25 **Vestre Kirkegård**, Århus (CRP), 2/7 20 **Nordre Kirkegård**, Århus (RAH).

Total: 1448 Antal indsendere: 40 Antal obs: 287 Antal lokaliteter: 70

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
78	95	111	253	314	146	66	64	124	117	33	47

Spætmejsje (*Sitta europaea*) 14790

Der er både flere obs og flere ynglefund.

Yngel: Der er indsendt 21-31 ynglepar. De største forekomster er 10-16 par **Pinds Mølle** (MAN), 2-4 par **Kløkkerholm Skov** (PLA) og 3 par **Uldrup Bakker** (TPE). Dertil 36 syngende fugle på 14 lokaliteter.

Større obs: 3/1 24 **Fussingø Skov** (OEH), 29/3 25 of **Sødringholm Strand** (JPA) og 7/11 20 **Moesgård Park** (LGN).

Total: 328		Antal indsendere: 27				Antal obs: 116			Antal lokaliteter: 59			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
56	26	58	50	26	20	1	2	15	5	37	32	

Træløber (*Certhia familiaris*) 14860

Yngel: Der er rapporteret 11-15 ynglepar, heraf 4-7 par ved **Pinds Mølle** (MAN). Desuden 47 syngende på 22 lokaliteter.

Større obs: 15/3 8 fou **Linå By** (HST).

Total: 202		Antal indsendere: 26				Antal obs: 105			Antal lokaliteter: 51			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
18	22	31	61	27	10	2	6	1	6	9	9	

Korttået Træløber (*Certhia brachydactyla*) 14870

Yngel: Der er rapporteret 10 ynglepar fra **Gyllingnæs Skov** (TBR) og 1 par fra **Rosenholm Skov** (EBU). Der er derudover indrapporteret 22 syngende fugle på 17 lokaliteter. Arten har spredt sig eksplosivt i amtet i de seneste 10 år.

Større obs: 22/3 3 **Moesgård Storskov** (DOF).

Total: 74 (inkl. gengangere)		Antal indsendere: 19				Antal obs: 55			Antal lokaliteter: 24			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
4	7	21	23	5	5	1	2	3	0	2	1	

Pungmejse (*Remiz pendulinus*) 14900

Yngel: Der er indsendt obs af 6-8 ynglepar. Eneste lokalitet med mere end 1 par er **Mørke Kær**, hvor der er kortlagt 3-4 par (EBU). Det skal bemærkes, at der mangler oplysninger fra Brabrand Sø.

Årets første: 5/4 1 **Bjerregrav Mose** (JPA) og årets sidste 16/9 1 **Dronningborg Bredning** (LTP).

Total: 85 (inkl. gengangere)		Antal indsendere: 19				Antal obs: 60			Antal lokaliteter: 15			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	6	61	12	5	0	1	0	0	1	

Pirol (*Oriolus oriolus*) 15080

Ved den tidligere ynglelokalitet **Søby Fredskov** er der af TBR 18/5 iagttaget 1 ♂ og 1 ♀. Desværre er der nok kun tale om trækkende fugle, idet der ikke er rapporteret om ynglefund.

Udover de ovennævnte er der indsendt følgende obs: **Gjerrild Nordstrand**: 10/5 1, 17/5 1 rst, 30/5 2 Ø (Gj, PST), 14/5 1 **Silkeborg Nordskov** (HET via Trine Guld), 20/5 1 sy **Foldby** (LUR), 5/6 1 sy + 8/6 1 sy **Anholt by** (begge FSV) samt 21/6 1 **Bybakken**, Anholt (HET).

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*) 15150

Antallet af ynglepar ligger på samme niveau som sidste år. Der er indrapporteret 11-12 ynglepar mod 10-14 sidste år. Flest er der i **Søholt Skov** (PBP) og på **Anholt** (FSV), hvor der begge steder er observeret 3 par. Der er ingen indberetninger om syngende fugle.

1. halvår: De første fugle er set 9/5 2 rst (Gj) + 10/5 3 rst (PST) ved **Gjerrild Nordstrand**, 12/5 5 **Anholt** (FSV) samt 12/5 1 han **Bjerregrav Mose** (CSS). Største forekomster: 10/5 10 rst og 30/5 16 rst ved **Gjerrild Nordstrand** (begge Gj) samt 27/5 9 **Anholt** (FSV).

2. halvår: Største antal er alle fra **Søholt Skov** indsendt af PBP 27/7 8, 2/8 4 og 9/8 4. Sidste obs: 21/8 3 SØ **Engen**, Anholt (HBA, KLU), 12/9 1 rst **Kåsemåde** (TBR) og 13/9 1 1k rst **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ).

Total: 137		Antal indsendere: 31				Antal obs: 73			Antal lokaliteter: 39			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	91	15	14	15	2	0	0	0	

Stor Tornskade (*Lanius excubitor*) 15200

Det største antal i flere år. At arten normalt kun ses enkeltvis fremgår tydeligt af indrapporteringerne, idet ingen af de indsendte oplysninger er på mere end 1 fugl.

Fra 1. halvår er der indberettet 14 fugle fordelt på 11 lokaliteter. Sidste obs fra første halvdel af året er 19/4 1 **Salten Ådal** (JBA), 22/4 1 rst **Eskeplet** (LPJ) og 24/4 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj, BKR).

I 2. halvår er der fra 11 lokaliteter indrapporteret 12 fugle. Første obs: 26/9 1 **Sødringvær** (LTP), 11/10 1 rst + 12/10 1 rst **Hesselholm** (begge LEB).

I vinterperioden januar, februar og december er der observeret 1 fugl på følgende lokaliteter: 3/1 **Salten Langsø** (FAJ), 4/1 **Høvid Skov** (GGU), 11/1 **Emborg Vestermark Skov** (Elin Løyche) og 25/2 **Allingkloster Skov** (PLA) samt 22/12 **Sønderbede** (SKA), 29/12 **Vrads Sande** og **Skærbæk Plantage** (begge JBA).

Total: 26		Antal indsendere: 18				Antal obs: 34			Antal lokaliteter: 22			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
3	1	2	8	0	0	0	0	1	4	4	3	

Skovskade (*Garrulus glandarius*) 15390

Et år med forholdsvis få fugle, og i det hele taget ikke noget særligt at berette. Der er ikke rapporteret trækbevægelser.

De største tal er: 29/3 8 **Sødringholm Skov** (JPA), 27/9 14 og 11/10 8 **Stubbe Sø** (begge PBP).

Årstotal: 336		Antal indsendere: 25				Antal obs: 164			Antal lokaliteter: 62			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
17	21	24	33	46	24	7	16	62	45	19	22	

Husskade (*Pica pica*) 15490

Årets total er faktisk den 4. højeste nogensinde... - kun overgået af 1995 (1082), 1993 (845) og 1992 (1740). Årsagen hertil er bl.a., at der er rapporteret en del overnatningsflokke.

Overnatning: 5/2 57, 11/4 48 og 28/11 84, alle i omegnen af **Brabrand Sø** og langs **Århus Å** ind mod byen (JLY,OLI), 9/2 80 **Dansbro Mose** (SMJ), 15/2 38 **Hornbæk Enge** (LTP) og 13/3 40 **Lerbjerg** (SKA).

Træk: **Gjerrild Nordstrand** i alt 55 TF i perioden 21/3-9/5, max. 13/4 20 TF (Gj, PST m.fl.).

Årstotal: 778		Antal obs: 138		Antal indsendere: 35		Antal lokaliteter: 54					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
38	218	82	173	63	32	18	9	11	16	96	22

Nøddekrige (*Nucifraga caryocatactes*) 15570

Få fugle i foråret, mens der ved midsommer ses tendenser til en mindre invasion, som også registreres andre steder i landet, f.eks. har Skagen enkelte sydvesttrækkende Nøddekriger i juli-august (Fugle og Dyr i Nordjylland 1998). Sidst på året igen få fugle.

Ingen ynglefund er meddelt, men der er observationer næsten året rundt fra udkanten af Silkeborg, så mon ikke...? Således har JCN i alt 8 observationer i perioden 19/6 - 4/12 af én fugl i udkanten af **Silkeborg/Silkeborg Vesterskov**, hvor arten tidligere har ynglet (stadig yngler?).

1. halvår, alle nævnes: 4/1 og 16/1 1 **Anholt By** (FSV), 11/1 3 **Brumege ved Lindholm Hoved** (Elin Løyché), 30/3 1 omfartsvejen ved **Rønde** (TQA), primo april-18/5 3 observationer af en fugl **Gjerrild Nordstrand** (OGJ,Gj).

2. halvår: Sensommerens første fugle var udover ovennævnte: 7/7 1 **Dolmer** ved Grenå (HAC) og 9/7 1 R **Gjerrild Nordstrand** (HAC). De største flokke var 26/7 16 **Grenå** (HLL), 1/8 8 SV **Elsegårde Strand** (LB), 1/8 10 indtrk. **Hesselholm** (LEB), 29/8 9 TF **Fornæs** (CHØ) og 31/8 7 TF-NØ **Fornæs** (HLL). Sidst på året tynder det ud i antallene, og udover fuglen(-e) fra **Silkeborg** foreligger der kun tre fund fra okt-nov-dec: 9/10 1 T **Tranebjerg**, Samsø (LEB), 29/11 1 skov ved **Stubbe Sø** (PBP) og 21/12 1 **Gjerrild Overskov** (AR).

Årstotal: ca. 100		Antal obs: 44		Antal indsendere: 21		Antal lokaliteter: 23					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	0	1	3	1	1	25	57	6	3	4	2

Allike (*Corvus monedula*) 15600

Totalen er den største siden 80'erne, hvilket især skyldes mange tal fra NØ-Djursland i foråret. Yngleoplysningerne er desværre yderst mangelfulde. Vi opfordrer til at alle ynglefund indsendes, især har ynglefund i naturlige redehuller interesse, da arten sandsynligvis er indikator for gammel skov.

Ynglefund: I alt 6-9 par er indsendt, fra 5 forskellige lokaliteter.

Forår, træk: Forårstræk er noteret ved **Gjerrild** i perioden 22/2-16/5, i alt 9844 T/TF (Gj,PST m.fl.). Kulmination ultimo marts, med 22/3 1200 T + 1000 R og 28/3 1400 T (PST,Gj). **Fornæs** er nok egentlig bedre end **Gjerrild** når det gælder trækkende Alliker, men her er observatøerne som regel kun til stede først på forårssæsonen: 17/2-2/5 i alt 1038, max. 17/2 i alt 437 T (HLL), 10/3 i alt 351 T (HLL) og 18/4 230 Ø (PST,JSP). **Moessgård Strand**: 17/3-19/4 i alt 629 N, max. 18/3 486 N (HPI,PLA,HLL m.fl.). **Anholt**: 20/2-28/3 i alt 1850 NØ, max. 25/3 500 NØ (FSV).

2. halvår: Det eneste efterårstræk som er rapporteret er: 1/11 140 SV **Egådalen** (BFU) og 2/11 210 indtrk **Fornæs** (HLL).

Blandt vintertidens store fourageringsflokkede skal nævnes: Jan, op til 1200 **Kalsemade** (TBR) og 1/2 500 **Kysing Fjord** (IZN).

Årstotal: 19769		Antal obs: 215		Antal indsendere: 39		Antal lokaliteter: 47					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4653	2390	9513	2967	245	53	42	24	60	248	429	145

Råge (*Corvus frugileus*) 15630

Yngel: Desværre har vi kun modtaget få oplysninger om kolonierne i **Århus Kommune** i år, hvilket i høj grad sætter sit præg på tallene. I alt ca. 1350 par/reder fordelt på 20 kolonier er indsendt, hvilket overhovedet ikke er dækkende. Flere nye mindre kolonier er indberettet, hvilket tyder på bestandsfremgang eller spredning. Største antal var ca. 200 beboede reder **Hadsundvej**, Randers (JPA), ca. 300 beb. reder **Svallinggård-**

Risagergård Plantage (JPA), 125 reder ved **Hinnerup Rensningsanlæg** (SMJ) og min. 140 reder **Flensted Krat** ved Låsby (PLA). Den lille men bemærkelsesværdige koloni på **Hjelm** eksisterer stadig, på DOF-turen derover optaltes min. 12-15 reder, men op til 80 fugle overnattede på øen og sås over koloniområdet, så det reelle parantal har nok været noget større.

I øvrigt skal nævnes: 22/1 600 R **Kalsemade**, største dagstotal i en periode med mange fouragerende i området (TBR), 1/2 500 R **Kysing Fjord** (IZN), 10/3 30 NØ **Anholt** (FSV) - trækbevægelser ses sjældent i større tal. Til sidst: 29/12 500 til overnatning **Pinds Mølle** (PLA).

Årstotal: 8079												
Antal obs: 131			Antal indsendere: 31				Antal lokaliteter: 50					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
2962	1486	599	927	409	294	-	100	304	80	393	525	

Sortkrage (*Corvus corone corone*) 15671

Pånt mange Sortkrager i 1998, totalen er den 3. største siden 1988. Men Sortkragen er ikke talrig i Århus amt. En enkelt observation af en mulig ynglefugl: 9/6 1 samlende føde i **Universitetsparken** (OLI).

Årets fund ligger i perioden 22/2 til 14/10, heraf er der 9 fugle fra **Gjerrild Nordstrand** 9/5-29/5, max. 10/5 3 Ø (PST,RDA). Desuden skal nævnes 13/4 2 R **Issehoved** (LEB,SDY) og 6/10 2 **Ellov Enge** (LPJ).

Herudover er der rapporteret 4 blandingskrager (Sortkrage X Gråkrage hybrider).

Årstotal: 37												
Antal obs: 30			Antal indsendere: 14				Antal lokaliteter: 16					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	2	2	6	14	5	0	1	3	3	0	0	

Gråkrage (*Corvus corone cornix*) 15673

Bemærk venligst: enkelte indsendere har indsendt krager under artsnummer 15670 - Krage (*Corvus corone*), dette nummer er til ubestemte krager, så brug venligst 15673 når det er den almindelige Gråkrage, du ser. Gråkragen indrapporteres hovedsageligt af en lille, men trofast, skare af feltornitologer, samt i mindre omfang, som et nødvendigt onde, ved ynglefugletællinger. Materialet bærer derfor for en stor dels vedkommende tilfældighedens præg.

Yngel: I alt 31-51 par fra 10 lokaliteter kan ikke ligefrem siges at være dækkende for artens forekomst i området. Her skal nævnes 16-26 par i **Pinds Mølle dalen**, optalt ved kortlægning (MAN).

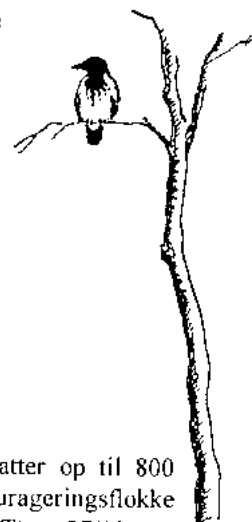
Træk: **Gjerrild Nordstrand** 14/3-9/5 i alt 669 trk., max. 12/4 115 T (Gj) og 1/5 250 Ø (RDA). Fra efterårstrækket et par tal fra **Fornæs**: 1/11 60 indtrk. (PTP,PST) og 7/11 3 indtrk. (PST).

Fra overnatningspladserne kun: 28/9 230 **Hundsholm** (SDY). På **Studstrupværket** overnatter op til 800 kragefugle i blandet flok (ABL), mon ikke en del af disse også er krager? Blandt de større fourageringsflokke skal nævnes: 2/1 200 **Råby Kær** (BRA), 25/1 230 **Råby Odde** (PST), 8/2 200 **Råby Kær** (PST) og 27/12 175 **Stubbe Sø** (PBP).

Årstotal: 4118												
Antal obs: 210			Antal indsendere: 44				Antal lokaliteter: 77					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
1054	658	251	415	392	106	21	121	366	68	374	291	

Ravn (*Corvus corax*) 15720

Ikke noget særligt at bemærke. Sidste års observationer af overnattende Ravne i Fusingø-skovene var tilsyneladende en engangsforeteelse? Hovedparten af årets observationer er fra området mellem Gyllingnæs i syd over Århus til Randers Fjord, samt fra Djursland, hvorimod der er meget få iagttagelser fra Midtjylland.

Skovspurv (*Passer montanus*) 15980

Til trods for flere indsendere blev årets total endnu lavere end sidste års lave niveau. 7-8 ynglepar samt 4 sy indrapporteret. Endvidere en tidlig redebygning 24/2 **Brabrand** (JTL).

1. halvår: Kun få større obs blev indsendt (>25): 1/6 27 **Auning** (IJE).
2. halvår (>25): 14/9 50 **Skødstrup/Løgten** (TVI), 1/11 40 **Fornæs** (JPA) og 20/11 30 **Kalsemade** (TBR).

Total: 394 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 25 Antal obs: 119 Antal lokaliteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
42	15	3	14	17	36	16	23	78	33	88	29

Bogfinke (*Fringilla coelebs*) 16360

Næsten en fordobling i antal fugle såvel som antal indsendere i forhold til 1997. Det store antal skyldtes især pæne trækter fra Samsø både forår og efterår.

Ynglepar: 121-152 par indberettet fra 9 lokaliteter. En kraftig forbedring i forhold til sidste års 8 par takket være nogle flittige ynglefugleoptællere. Største lokaliteter: **Pinds Mølle** 32-40 (MAN), **Mørke Kær** 20-22 (EBU), **Hungstrup Skov** 20 (JPA), **Hjelm** 20-21 (DOF) og **Nordre Kirkegård**, Århus 12-20 (YÅP). Fra april og frem blev der på 26 øvrige lokaliteter meldt 177 sy, flest 5/4 15 sy **Fussingø Skov**, 10/5 15 sy **Allestrupgård PL** (begge JPA) og 10/5 19 sy **Vallum Sø** (ABL,UBM). Sang kunne fortrinsvis høres fra 19/2 til 28/7.

1. halvår: Forårstrækket indledtes med 17/3 110 N **Moegård Strand** (PLA) og 21/3 25 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST). I perioden 21/3-30/5 registreredes ved **Gjerrild** i alt 1439 trk (PST,JSP) med kulmination medio april, flest 18/4 710 Ø (PST,JSP). Observatorerne havde senere samme formiddag 250 Ø ved **Fornæs**. Trækket ved **Gjerrild** var dog større, men mange finker blev ikke artsbestemt (se "Finke sp."). På **Issehoved** noteredes i perioden 13-19/4 i alt 5880 fugle (SDY,SAM), flest 18/4 4250 trk og 19/4 1540 trk (SDY). Eneste større trækobs fra det øvrige amt var 19/4 250 N **Moegård Strand** (PLA). Ingen vinterflokke men enkelte større flokke i foråret (≥200): 8/4 200 **Gjerrild Nordstrand** (PST), 10/4 ca. 250 **Balle** (JPL) og 13/4 ca. 200 **Feldballe** (JPL).

2. halvår: Efterårets første større forekomst var 17/8 75 **Anholt** (HBA,KLU). Efterårstrækket blev fortrinsvis observeret i perioden 12/9-7/11. Hovedparten sås ved **Vesborg Fyr**, flest 3/10 2435 trk og 4/10 290 trk (begge SDY). Fra fastlandet kun to "større" trækobs: 19/9 30 S **Risskov By** (FR) og 11/10 ca. 60 trk **Sødringholm Strand** (LTP). Blot to større flokke i efteråret (≥100): 18/10 150 **Nordby** (BSN) og 7/11 500 **Moegård Museum** (LGN).

Total: 14545 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 49 Antal obs: 281 Antal lokaliteter: 86

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
55	83	513	8893	360	126	53	108	362	3328	591	73

Finke sp. (*Fringilla coelebs*/*F. montifringilla*) 16365

Traditionen tro blev de fleste uspec. finker registreret ved **Gjerrild Nordstrand** under forårstrækket: I perioden 14/3-25/4 noteredes på 24 dage i alt 26.417 trk + 350 R (Gj), flest 30/3 4100 trk, 21/4 4300 trk, 22/4 4000 trk og 24/4 4300 trk. Endvidere nogle efternolere 9/5 300 trk og 16/5 54 trk (alle Gj). Det er vurderet, at "andelen af Kvækerfinker var høj" (Gj).

Alle øvrige obs nævnes: 1. halvår: 17/3 85 N **Moegård Strand** (PLA), 29/3 10 N **Århus Midtby** (OLI), 4/4 200 **Gl. Gjesing Hedeskov** (FNI) og 18/4 210 N **Moegård Strand** (OLI,FNI). 2. halvår: 4/10 500 S **Sletterhage** (JSC) og 30/10 100 SV **Universitetsparken**, Århus (Morten Hansen/BFU).

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*) 16380

Efter et års pause var der i efteråret atter en mindre invasion af Kvækerfinker. Det blev dog kun i en periode i november, at man kunne opleve de store flokke - bl.a. et meget stort endagstræk over Århus.

1. halvår: **Gjerrild Nordstrand** stod for hovedparten af trækobservationerne med 1079 fugle i perioden 11/4-16/5, flest 18/4 990 Ø endvidere 120 Ø **Fornæs** (begge PST og JSP, som skiftede observationspost i løbet af morgenen). Det skal bemærkes, at væsentlige andele af ovennævnte uspec. finker også var Kvækere. Øvrige trækobs: 11/4 50 N **Risskov By** (FR), 13/4 30 trk, 18/4 30 trk og 19/4 160 trk **Issehoved** (SDY,SAM) samt 19/4 60 N **Moesgård Strand** (PLA).

De største forekomster i vintermånederne var 21/1 115 **Århus Amtssygehus** (OLI) og 4/2 100 **Fussingø Skov** (PST). Ellers dominerede april også i denne kategori med 18/4 200 **Silkeborg Vesterskov** (JCN), 10/4 250 **Balle** (JPL) og 15/4 500 **Drastrup** (PHJ) (alle ≥ 200 nævnt). Forårets sidste sås ved **Gjerrild Nordstrand** 16/5 30 Ø (PST) og usædvanlig sent i Århus amt 29/5 1 hørt (RDA). 13/4 hørtes 1 sy ved **Brabrand Sø** (CHØ).

2. halvår: Efteråret indledtes lidt sent med 28/9 3 **Trekanten**, Samsø (SDY) og 30/9 4 trk **Dronningborg Bredning** (LTP). Efterårstrækket forløb stiltfærdigt med 9/10 62 S hørt nattræk **Århus Midtby** (OLI, se Sørvæn 4/98) og 11/10 ca. 155 trk **Sødringholm Strand** (LTP) som de to største obs. Den 17/11 kl. 15.30 sluttede trækket imidlertid af med manér: ca. 15.000 trk over **Århus Midtby** i ét langt bånd (Anders Aasberg, Lene Nielsen, Jørgen M. Jørgensen/BFU)!! Denne ene obs blev dermed hovedaktionær i årets totaltal!

I starten af november noteres enkelte meget store flokke: 8+21/11 1000 **Silkeborg Vesterskov** (JCN) samt 8/11 3000 ved **Salten Langsø** (Morten Hansen/BFU). Mod slutningen af året reduceres flokkene til mere beskedne størrelser (≥ 200): 20/11 ca. 250 **Stavtrup Skov** (OLI), 22/11 200 **Nørreris Skov** (SMJ), 6/12 400 OF **Høvid Skov** (JBA) og 7/12 300 **Universitetsparken**, Århus (Morten Hansen/BFU).

Total: 25905 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 40 Antal obs: 137 Antal lokaliteter: 72

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
237	183	64	2617	45	0	0	0	7	405	20802	1545

Gulirisk (*Serinus serinus*) 16400

Med 4 fugle blev 1998 lidt over middel. De tre blev set i Århus: 21/4 1 sy **Brabrandstien** v. Viby Ringvej (LB.SSK), 26/4 1 flyvende kaldende rundt i **Universitetsparken** (Morten Hansen/BFU), 2/6 1 OF **Ole Rømersgade** (OLI). Endvidere 16/6 1 **Lystrupminde** v. Bryrup (JBA).

Grønirisk (*Carduelis chloris*) 16490

Årets total blev meget lille - ja, faktisk skal man helt tilbage til 1986 for at finde en lavere! Dette til trods for at der også hos denne art er sket en stigning i antallet af indsendere. Årsagen er imidlertid, at der i 1998 slet ingen meget store flokke blev set. Der er fra yngletiden indsendt 24-39 ynglepar fra 7 lokaliteter samt 16 sy fra 6 øvrige lokaliteter, med flest 11-17 par **Nordre Kirkegård**, Århus (YÅP). Sang hørtes fortrinsvis fra 24/2 til 24/7.

1. halvår: Der blev kun observeret få trækfugle: 17/3 8 N **Moesgård Strand** (PLA) samt **Gjerrild Nordstrand** i perioden 10-18/4 i alt 112 trk (Gj,PST), flest 10/4 100 Ø (PST). Flokke var generelt små (≥ 40): 11/1 40 **Tjærby**, Randers (JPA), 17/1 50 **Rugård Strand** (JPL) og 8/4 50 **Gjerrild Nordstrand** (PST,Gj).

2. halvår: Blot to trækobs: 14/8 7 V **Ørkenen**, Anholt (HBA,KLU) og 4/10 26 S **Sletterhage** (JSC). Efterårets flokke (≥ 40): 3/10 150 **Barnekold**, Samsø (SDY), 13/11 ca. 60 **Hesselholm**, Samsø (LEB) og 15/11 55 **Østhavnen**, Århus (OLI).

Total: 1454 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 37 Antal obs: 243 Antal lokaliteter: 66

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
155	100	76	251	99	24	20	23	123	342	231	10

Stillits (*Carduelis carduelis*) 16530

I alt 2490 fugle blev indrapporteret, men en del kunne dog luges ud som gengangere. Alligevel blev det den højeste årstotal nogensinde, hvilket skyldtes mange store flokke og flere indsendere. Der blev indsendt obs af 15-23 ynglepar fordelt på 8 lokaliteter, flest 6 **Uldrup Bakker** (TPE) og 4-5 **Mørke Kær** (EBU). Endvidere blev der fra april og frem hørt 39 sy på 26 andre lokaliteter, flest 27/5 4 sy ml. **Gimming og Tjærby** (JPA). Alt

i alt rigtig mange sikre og sandsynlige ynglepar af denne kønne tricolorefugl. Sang hørtes fortrinsvis fra 10/3 til 23/7.

1. halvår: Et beskedent forårstræk. Ved **Gjerrild Nordstrand** blev der i perioden 10/4-10/5 noteret blot 25 fugle, flest 20/4 4 trk og 10/5 4 trk (alle Gj). De eneste øvrige trækobs var 18/4 8 Ø **Fornæs** (PST,JSP) og 2/5 3 N **Risskov By** (FR). Større forekomster (≥ 40): En meget stor 2/1 **140 Randers** (JTL) samt 7/4 90 **Hvalskov Pl.** (JPL). Endvidere en række obs fra motorvejen v. for **Århus** ml. afkørsel 44 og 50: 20/2 100, 23/2 50 og 11/3 70 (alle SKA). Herudover blev der rundt i amtet set 12 flokke á 20-40 fugle. Forårets sidste flok sås 28/4 15 **Kalsemade** (TBR).

2. halvår: Det blev kun til 3 trækobs i efteråret: 4/10 13 S **Sletterhage** (JSC), 30/10 13 trk **Emmelev Kær** (TQA) og 1/11 2 indtrk **Fornæs** (PST,PTP). Den første flok sås 12/9 15 **Ringkloster Ådal** (FNI). I løbet af efteråret sås 7-8 flokke á 20-40 fugle samt følgende større forekomster (≥ 40): 23/9 40 **Kalsemade** (TBR), 28/9 90 **Hesselholm** (SDY) samt 29/9 **175 Trekanten**, Samsø (SDY), hvilket er den største flok i mange år! Faktisk skal man tilbage til 1988 for at finde en større (210 fugle). Det er yderst sjældent, at man i Århus amt ser flokke på mere end 100 Stillitser, så to samme år er flot.

Total: 2323 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 49 Antal obs: 311 Antal lokaliteter: 127

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
448	327	151	238	120	58	55	63	459	147	124	133

Grønsiken (*Carduelis spinus*) 16540

Årstotalen blev blot på det halve af sidste års, hvilket skyldtes fravær af såvel store træktal som store flokke. Ingen obs af ynglefund indsendt, men fra maj var der følgende syngende: 2/5 11 sy **Gjerrild Nordstrand**, 3/5 1 sy **Gjerrild Fyr** (begge ABL,LPJ), 4/5 1 sy **Sondrup Pl.** (TBR) og 8/5 1 sy **Havndal** (TNI). Flere af dem har dog nok været forårskåde trækgæster. Et par 23/5 **Sletterhage** (JTL) samt nedenfor nævnte sommerobs kan også have været ynglefugle.

1. halvår: Der var ingen store træktal i foråret. Ved **Gjerrild** blev der i perioden 11/3-29/5 registreret blot 1196 fugle, flest 11/3 110 trk, 22/3 165 trk, 19/4 125 trk (alle Gj) og 3/5 135 trk (CHØ). Der er langt til kanonårene 1987-88 med tusindvis af Grønsikener på træk. Der var ingen nævneværdige trækobs fra den øvrige del af amtet men enkelte flokke (≥ 50): 2/1 80 **Brattingsborg Skov** (SDY), 22/1 50 **Brabrand Sø** (EJJ) og 7/2 50 **Fjeld Skov** (JPI). Forårets sidste flok blev 29/5 21 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), der samtidig var sidste forårsobs. Eneste sommerobs var 14/6 4 **Søholt Skov** v. Stubbe Sø (PBP) og 15/6 5 **Gjerrild Nordstrand** (RDA).

2. halvår: Efteråret indledtes ret sent med 18/9 1 hørt **Kalsemade** (TBR), 20/9 ca. 15 trk **Sødringholm Strand** (LTP) og 21/9 12 R **Øer/Hassensøre** (LPJ). Frem til 8/11 blev der flere steder observeret et mindre træk. Flest (≥ 50): 4/10 ca. 100 S **Sletterhage** (JSC), 11/10 ca. 65 trk og 12/10 106 trk **Sødringholm Strand** (begge LTP). Flokke (≥ 70): 22/9 ca. 100 **Hesselholm** (LEB), 18/10 92 **Sletterhage** (LPJ), 8/11 200 **Salten Langsø** (Morten Hansen/BFU) og 6/12 **450 Århus Havn** (Søren Poulsen/BFU). Jo senere på året jo større flokke...

Total: 3809 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 34 Antal obs: 146 Antal lokaliteter: 63

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
172	64	753	483	279	9	0	0	414	544	375	716

Tornirisk (*Carduelis cannabina*) 16600

Årets total hører til blandt de laveste i mange år til trods for et pænt antal indsendere. For tredje år i træk blev der meldt et meget lavt antal ynglefugle, men forhåbentlig blot pga. fravær af større optællinger: 13-17 ynglepar fra 7 lokaliteter og 48 sy fra 21 øvrige lokaliteter, flest 4-7 par **Hjelm** (DOF), 9/5 6 sy **Randers Havn** og 23/5 6 sy **Jomfruløkken, Randers** (begge JPA). En optimist sang 21/1 (PLA), men ellers hørtes sang fra 21/3 til 18/7.

Vinter: Det milde vejr i januar betød, at enkelte flokke kunne ses: 5+19/1 35 **Kalsemade** (TBR), 21/1 5 **Århus Å/Tarskov Ml.** (PLA) og en temmelig stor flok 10/1 102 **Kolindsund** (ABL).

Forår: Kalsemade-fuglene kunne endnu ses i marts, men først mod slutningen af måneden dukkede arten op andre steder. De første trækkende var 21/3 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (Gj) samt 31/3 4 N **Moesgård Strand** (JILL). Ved **Gjerrild** registreredes i april 253 trk (PST,Gj m.fl.), flest sås 11/4 40 Ø (JPA,PST,Gj), 17/4 42 trk (Gj) og 20/4 45 trk (Gj). Endvidere nogle efternølere 30/5 12 Ø (PST,Gj). De eneste større trækobs fra det øvrige af amtet var fra Samsø: 18/4 39 trk og 19/4 55 trk **Issehoved** (begge SDY). Blandt forårets flokke kan nævnes (≥50): 28/4 125 **Egå Enge/Jelenge** (TVI), 29/4 55 **Hedeenge, Egå** (TVI) samt 2/5 200 **Engen**, Anholt (FSV), der blev årets største obs.

Sommer: Enkelte større familieflokke blev registreret, bl.a. 26/7 og 5/8 50 **Kalsemade** (TBR), 27/7 40 **Højslet, Voldum Mark** (JPA) og 10/8 30 **Tjærby Enge** (LTP).

Efterår: Der blev ikke registreret noget nævneværdigt efterårstræk, men 3 obs bør nævnes: 12/9 69 trk og 3/10 46 trk **Vesborg Fyr** (begge SDY) samt 4/10 70 S **Sletterbøge** (JSC). Efterårets første større flokke (≥50) var 29/8 60 **Kalø Slotshavn** (CHØ) og 5/9 60 **Ringkloster Ådal** (FNI). Endvidere blev der set: 14/9 100 **Hornslet Grusgrav** (TVI), 20/9 60 **Sletterbøge** (JSC) og 27/9 ca. 60 **Bjerre Byvejle** (LTP). Årets sidste blev 1/11 10 **Kalsemade** (TBR) samt nogle nytårsgæster 31/12 5 **Dalbyover** (Morten Hansen/BFU).

Total: 2538 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 37 Antal obs: 197 Antal lokaliteter: 79												
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
132	0	48	738	336	48	219	180	604	218	10	5	

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*) 16620

Samt hos de fleste øvrige siskener/irisker blev også årstotalen for Bjergirisk meget lav og langt under gennemsnittet for de sidste 10 år (ca. 4200 fugle). Ligesom ved de andre arter er den umiddelbare årsag færre store flokke.

1. halvår: Århus Havn kunne undtagelsesvist stort set ikke præstere Bjergirisk - eneste observation 15/3 50 **Østhavnen** (FF). Største obs fra lokaliteterne: **Sødringholm Strand** 6 obs af 382 fugle (CSS,JPA m.fl.) flest 11/1 115 (JPA), **Eskeplet** 25/1 120 (PST) og **Råby Odde** 8/2 100 (PST). Men ikke der til tider er en del udveksling af fugle ml. Sødringholm Strand og Eskeplet? I den anden ende af amtet var man mere beskedne: 5/1 28 **Kalsemade** (TBR) og 16/1 35 **Alrø** (HLL). På Samsø dominerede **Besser Rev** med 3/1 150 (SDY,SAM) og 25/1 115 (SAM), mens **Hesselholm** havde 2/4 ca. 40 (LEB) - i øvrigt forårets sidste større obs. Samsø stod også for forårets sidste, der samtidig var eneste trækobs: 18/4 2 trk **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Sen ankomst med de første 10/10 20 og 11/10 3 **Sødringholm Strand** (CSS,LTP) samt 11/10 17 SV **Kalø Slotshavn** (RDA). Kun få trækobs blev det til, bl.a. 18/10 18 V **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 7/11 200 indtrk **Fornæs** (PST). Største obs fra lokaliteterne: **Sødringholm Strand** 7 obs af 566 fugle (LTP,CSS) flest 31/10 250 (LTP), **Eskeplet** 29/12 50 (CSS), **Råby Kær** 8/11 40 (LTP,JPA), **Dania Saltværk** 13/12 50 (LTP,JPA), **Fornæs** 29/12 50 (LTP), **Stavns Fjord** 19/10 120 (BSN), **Kalsemade** 6 obs af 119 fugle (TBR) flest 20/10 40 (TBR) og **Århus Havn** med 5 obs af 364 fugle (OLI,FF m.fl.) flest 29/11 125 Østhavnen (OLI).

Total: 2395 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 22 Antal obs: 62 Antal lokaliteter: 21												
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
530	220	228	60	0	0	0	0	0	646	499	212	

Gråsiken (*Carduelis flammea*) 16630

En uhyggelig lav årstotal! Niveauet ligger på 1/5 af gennemsnittet for de sidste 10 år (ca. 2100 fugle). Baggrunden var et ringe træk og nærmest totalt fravær af større flokke. Også relativt få ynglepar, idet obs af 6-9 par blev indsendt fra 7 lokaliteter. Fra 16 øvrige lokaliteter blev der meldt 29 sy, flest 2/5 4 sy **Gjerrild Nordstrand** (ABL,LPJ). Sang kunne høres 22/3 til 23/7.

1. halvår: Træk blev kun registreret ved **Gjerrild Nordstrand** med 155 fugle i perioden 21/3-29/5, flest 21/3 58 Ø (PST,Gj) og 9/5 30 trk (Gj). Ingen flokke indmeldt.

2. halvår: Blot to trækobs: 4/10 15 S **Sletterbøge** (JSC) og 11/10 10 trk **Sødringholm Strand** (LTP). De eneste flokke i efteråret var 11/10 38 og 24/10 40 **Søholt Skov v. Stubbe Sø** (begge PBP). Den kedelige situation

betød, at der ingen Gråsiskeners sås i december! Det er vist aldrig sket før. Dermed blev de sidste 29/10 2 **Kålemade** (TBR) og 22/11 1 **Skærbæk Hest**, Bønnerup (UBM,DOF).

Total: 459 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 29 Antal obs: 125 Antal lokaliteter: 63

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	15	63	50	147	29	35	8	21	84	1	0

Hvidvinget Korsnæb (*Loxia leucoptera*) 16650

Som en fortsættelse af efteråret 1997 blev denne art også set i foråret 1998 med i alt 4 obs af 11 fugle. På landsplan var det også et godt forår. Hvidvinget Korsnæb ses ikke årligt i amtet. Artens optræden er som regel sammenfaldende med større forekomster af Lille Korsnæb, som den ofte også ses i selskab med (se figur 9A).

12/2 sås 2 (♂ og ♀) i en flok med Lille Korsnæb ved **Mejlgård Nederskov** (AR). **Gjerrild Nordstrand** stod for de øvrige obs: 11/3 7 (Gj), 1/5 1 ♂ (RDA) og 22/5 1 sy (OGJ).

Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*) 16660

Et moderat godt år (se figur 9B) med et pænt træk ved Gjerrild i marts og igen i maj. I efteråret derimod kun få fugle.

Der blev indsendt sikre/mulige ynglepar fra følgende lokaliteter: 0-2 **Skødstrup Skov** (JPA), 1 par med udflyjende unger **Sødringholm Skov** (JPL), 5 **Uldrup Bakker** (TPE) og 0-2 **Salten Langsø** (TNI). Følgende syngende hørt: 18/2 1 sy **Fussingø Skov** (CSS), 11/4 1 sy **Højkol Skov** (FNI) og 19/12 1 sy **Gjerrild Overskov** (TQA). 2/5 5 sy **Gjerrild Nordstrand** og 3/5 1 sy **Gjerrild fyr** (begge ABL,LPJ) var måske blot trækgæster. Artens ynglebiologi er speciel, idet den primært yngler om vinteren. Derfor kan man ikke være sikker på, at sommerfund er ynglepar - det kan være oversomrende trækgæster. Bestanden svinger meget fra år til år stærkt afhængig af granernes frøsætning og arten er derfor ikke særlig trofast overfor ynglestedet.

1. halvår: Ved **Gjerrild** noteres trækket i perioden 11/3-1/6 i alt 1477 trk (Gj,PST,RDA) med en kulmination i marts og igen i maj. Flest (≥80) sås 11/3 235 trk, 22/3 165 trk, 29/3 90 trk, 10/5 88 trk, 16/5 115 trk og 30/5 133 trk (Gj,PST). Kun få og meget små trækobs fra den øvrige del af amtet. Forårets flokke var temmelig små (≥30): 12/2 70 **Mejlgård Nederskov** (AR), 29/3 43 **Gjerrild Overskov** (EBU) og 12/3 30 **Nordbjerg**, Anholt (FSV). Kun få sommerobservationer af 1-5 fugle - ingen flokke.

2. halvår: Fra sidst i august blev der igen set lidt flere fugle, men det blev ikke her i amtet, at korsnæbbene holdt efterårsferie. Eneste træk var fra **Fornæs**: 31/8 6 TF og 27/10 7 S (HLL). Største flokke (≥30): 7/11 35 **Sødringholm Skov** (CSS) og 8/11 30 ved **Salten Langsø** (Morten Hansen/BFU).

Total: 1997 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 29 Antal obs: 122 Antal lokaliteter: 41

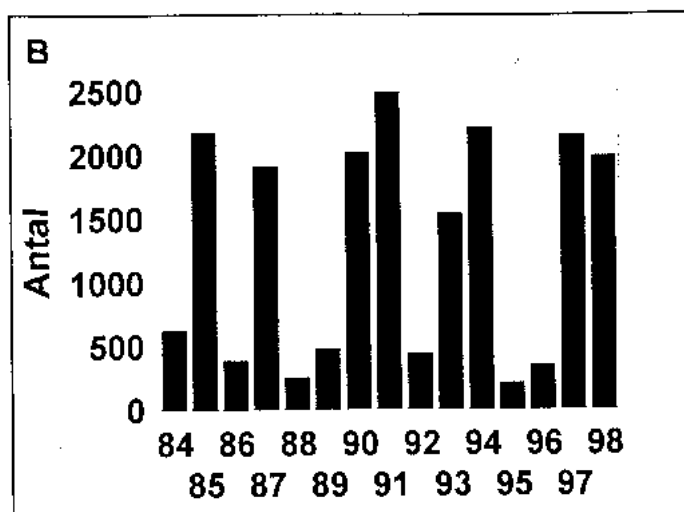
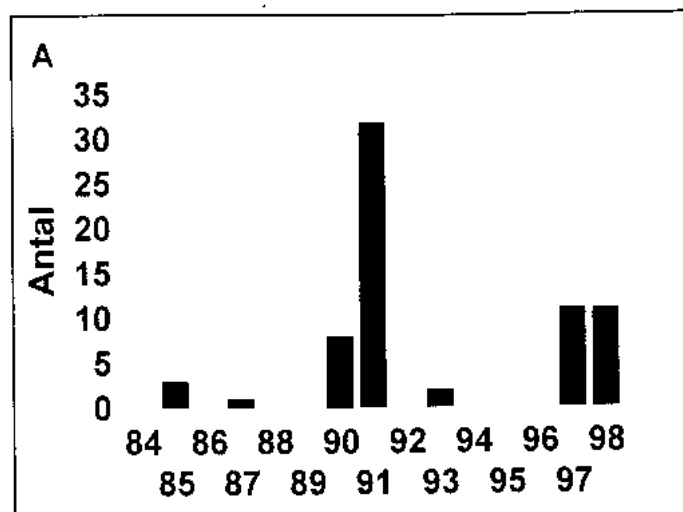
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
59	90	822	182	641	40	0	12	12	23	82	34

Lille/Stor Korsnæb (*Loxia curvirostra/L. pytyopsittacus*) 16665

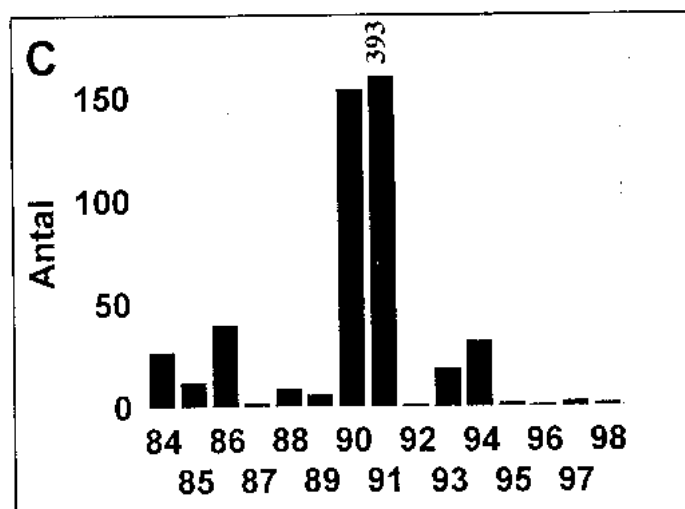
Der er indkommet følgende obs af ubestemte korsnæb: 25/2 1 **Allinggård Skov**, 16/5 30 Ø **Gjerrild Nordstrand**, 30/5 2 OF **Saxild Strand**, 9/10 15 OF **Silkeborg Nordskov** og 30/12 1 OF **Snabegård Pl.** (alle PI.A).

Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus*) 16680

Kun et enkelt fund af storebroderen trods et jævnt godt korsnæbår: **Hjöllund Plantage** 14/1 2 (Morten Hansen/BFU). Ligesom den hvidvingede fætter ses arten hyppigst i år med mange Lille Korsnæb (se figur 9C).

Figur 9. Årstopaler for Hvidvinget Korsnæb (A), Lille Korsnæb (B) og Stor Korsnæb (C) i perioden 1984-1998. Visse år er foretaget korrektioner for gengangere.

Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*) 16790

Med 86 fugle (her iblandt dog nok nogle gengangere ved Gjerrild) markerede 1998 sig som endnu et godt år for arten. Der blev indsendt oplysninger om 4 ynglepar på **Anholt**, men de øvrige observationer kunne tyde på yderligere 6-11 par i amtet.

Gjerrild Nordstrand stod for hovedparten af observationerne, men det er svært at gennemskue det reelle antal fugle. Amtets første var 13/5 1 Ø (RDA). Frem til 1/6 var der ved Gjerrild 12 obs af 52 fugle. De største dage var 29/5 7 R + 3 trk (Gj), 30/5 min. 12 Ø + 3 R (PST,Gj,FR) og 31/5 10 heraf 3 sy (Gj,JSC). Efter 1/6 var der et spring til de næste: 15/6 5 heraf 3 sy (RDA), 5/7 1 sy (HAC) og 1/8 1 (AR), der også blev amtets sidste.

Alle øvrige obs gennemgås lokalitetsvis: **Anholt**: 23/5 1 sy, 4/6 2 sy (FSV), 18/6 2 og 20/6 4 YP (HET). **Hjelm** 6/6 4 sy (DOF,JTL). **Elsegårde**: 24/5 2 (FF). **Gåsehage**: 24/5 1 sy (FF). **Lushage**, Helgenæs: 17/6 1 sy (Morten Hansen/BFU). **Kalsemade**: 24/5 1 sy (TBR). **Issehoved**: 30/5 6 sy (MWH,CBR) og 4/6 1 sy (LEB). **Kragemosen**: 7/6 2 (SAM). **Brattingsborg Skov**: 6/6 1 sy (MWH,CBR) og 25+27/6 1 sy (Christopher Hansen, Kolding). **Vesborg Fyr**: 12/6 1 sy (SAM).

Total: 86 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 21 Antal obs: 38 Antal lokaliteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	57	27	1	1	0	0	0	0

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*) 17100

Rekordlav årstotal (vi skal tilbage til 1987 for at finde en værre) til trods for et pænt antal indsendere. Årsagen var totalt fravær af større flokke. Obs af 6-11 ynglepar indsendt fra 6 lokaliteter, flest **Hornslet** 2-4 par (EBU). Sang blev i perioden 1/3 til 13/5 hørt på 7 lokaliteter - i alt 9 sy, flest 1/3 3 sy **Dystrup Sø** (ABL,UBM). Endvidere hørt 6/9 5 sy **Vallum Sø** (begge ABL,UBM).

1. halvår: Træk blev kun registreret ved **Gjerrild Nordstrand** med 68 fugle i perioden 10/4-24/4, flest 10/4 14 Ø (RDA,Gj), 11/4 10 trk og 13/4 22 trk (begge Gj,PST). Dompaptrækket er sjældent ret stort her i amtet. Ingen større flokke iagttaget.

2. halvår: De eneste to trækobs 30/10 2 SV **Universitetsparken**, Århus (Morten Hansen/BFU) og 8/11 7 trk **Vesborg Fyr** (SDY) passer fint med artens normale træktid. Heller ikke i efteråret blev der observeret flokke.

Total: 391 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 40 Antal obs: 200 Antal lokaliteter: 84

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
34	27	30	121	41	18	7	2	20	11	39	41

Kernebider (*Coccothraustes coccothraustes*) 17170

Normalt antal observeret. Fra 7 lokaliteter blev meldt 6-15 ynglepar/syngende fugle, flest 3 par **Kalsehoved Skov** (TBR), 28/3 3 sy **Norring Vesterskov** og 5/4 4 sy **Nørreris Skov**, hvor der 29/6 også blev set et kuld udføjne unger (begge SMJ). Lægges hertil de lokaliteter, hvor arten blev observeret i løbet af sommeren, fås i alt 12 lokaliteter med 22 mulige ynglepar. Artstypisk hørt sang kun i det tidlige forår (14/3 til 3/5).

Det yderst beskedne forårstræk kunne ses i perioden 16-19/4 (Gj,SDY,FR) og især 29-31/5 (RDA,Gj,PST), flest ved **Gjerrild Nordstrand** med 29/5 8 trk (RDA,Gj) og 30/5 12 Ø (Gj,PST) - forårets eneste større obs. Artens skjulte levevis (og fuglefolkets ferieliv) gav meget få observationer sommeren igennem.

Efterårets eneste trækobservationer var 6/9 1 S **Risskov By** (FR) og 8/11 3 TF **Vesborg Fyr** (SDY). Årets eneste større flokke (≥ 8) var 2/10 30 **Krakær** (PLA) og 28/11 13 **Fannerup** (JPI).

Total: 213 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 34 Antal obs: 99 Antal lokaliteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	7	20	35	50	18	14	2	1	30	23	7

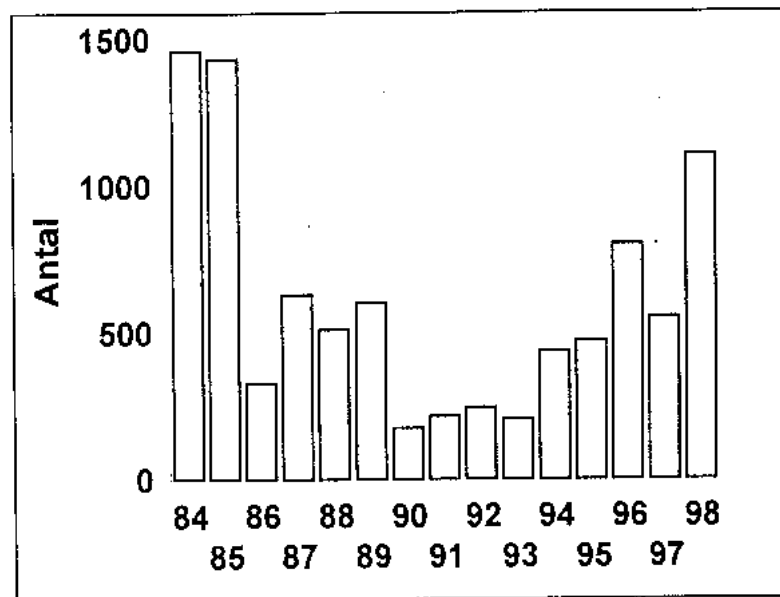
Laplandsværling (*Calcarius lapponicus*) 18470

Efter en række store år i firserne med op til 60 fugle (1985) gik det i halvfemserne rask tilbage. De sidste par år skrubes bunden med én fugl om året. Det er derfor glædeligt, at det i 1998 er set hele 5 fugle.

Alle obs nævnes: 17/1 i **Norsminde Fjord** (OGJ), der kunne ses frem til 7/2 samt 5/4 i **Kalø Slotshalvø** (RDA), 1/11 i **Lusbage, Helgenæs** (CSS), 7/11 i **Sødringholm Strand** (CSS) og 1/12 i trk **Kysing Næs** (OGJ). Der var ingen obs fra de tidligere så gode lokaliteter Alrø og Gjerrild Nordstrand.

Snespurv (*Plectrophenax nivalis*) 18500

Det bedste år i mange, mange år - selv efter frasortering af gengangere! Efter en række sløje år især i begyndelsen af 1990'erne er der noget der tyder på, at udviklingen er vendt (se figur 10). Det skal dog indrømmes, at årets fine total især skyldtes én meget stor flok.

Figur 10. Årstotaler for snespurv i perioden 1984-1998. Visse år kan der være foretaget korrektioner for gengangere.

1. halvår: Forårets eneste trækobs var 10/3 11 N **Fornæs** (HLL). Udover en række småobs blev der set en del småflokke rundt om i amtet (lok.månedsmax. ≥ 20): **Eskeplet**: 11/1 60 (JPA) og 8/2 25 (PST), **Bode Enge**: 25/1 50 (VFR), **Kalø Slotshalvø**: 1/1 25 (RDA) og 22/2 25 (TQA) samt **Alrø**: 16/1 65 (HLL), 8/2 37 (HPI) og 15/3 55 (HPI). Forårets sidste var til normal tid: 28/3 12 og 5/4 1 **Kalø Slotshalvø** (begge RDA).

2. halvår: Efterårets første var relativt tidlige: 7/10 1 **Nordstrand, Anholt** (FSV) og 12/10 1 **Fornæs** (HLL). Der blev i perioden 27/10-16/12 noteret en smule trækbevægelser ved **Fornæs** med i alt 56 fugle, flest 11/11 11 N (HLL) og 16/12 35 indtrk (Morten Hansen/BFU). Endvidere 8/11 1 TF **Vesborg Fyr** (SDY). Efteråret var lidt magert (flokke >20): 28/10 100 **Anholt** (FSV), 21/11 20 **Kalø Slotshalvø** (RDA) og 26/12 20 OF **Udbyhøj Nord** (PEØ). Men **Råby Odde/Kær** byggede gradvist op til årets julegave med 8/11 25 (LTP,JPA), 26/12 95 (PEØ) og 29-31/12 intet mindre end 250-300 fugle (SKA,LTP,CSS,BFU). Den største flok i 11 år!!

Total: 1106 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 25 Antal obs: 62 Antal lokaliteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
311	126	103	1	0	0	0	0	0	110	90	365

Gulspurv (*Emberiza citrinella*) 18570

Et normalt antal indsendt men få større flokke. Der blev meldt 64-74 ynglepar fra 5 lokaliteter - et stort antal, der især skyldtes kortlægninger i **Mørke Kær** 33-34 (EBU) og **Pinds Mølle** 18-25 (MAN). Endvidere

Hungstrup Skov 8 (JPA) og **Hjelm 5-6 (DOF)**. Derudover obs af 1-5 sy, i alt 75 sy fra 23 øvrige lokaliteter samt 26/4 10 sy og 20/6 15 sy **Koed Skov (ABL,UBM)**. Sang hørtes primært i perioden 17/2 til 7/8.

1. halvår: Et meget ringe træk blev ved **Gjerrild Nordstrand** konstateret i perioden 10/3-13/4 med i alt 29 fugle, flest 13/4 12 Ø (PST). Endvidere nogle sene 10/5 5 Ø (PST,Gj). Der blev kun set to større flokke (≥40): 14/1 80 **Jeksendalen (PLA)** og 17/1 50 **Højslet (JPA)**.

2. halvår: Der blev ingen trækbevægelser iagttaget, men efterårets første flok var 23/9 45 **Kalsemade (TBR)**. Større flokke (≥40): 23/9-16/12 25-50 dog 15/11 100 **Kalsemade** (alle TBR). Endvidere 11/10 100 **Sødringholm Strand (JPA)** og 8/11 75 **Råby Kær (JPA,LTP)**.

Total: 1289 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 26 Antal obs: 183 Antal lokaliteter: 68

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
220	175	21	111	80	80	35	3	80	237	189	58

Hortulan (*Emberiza hortulana*) 18660

Ligesom sidste år 8 fugle. Arten har i 1990'erne været årlig, hvilket ikke var tilfældet tidligere. Antallet har dog været noget svingende (4-40 fugle årligt), men sikkert tildels pga. varierende ornitologisk aktivitet på de bedste lokaliteter Gjerrild Nordstrand, Hjelm og Totten på Anholt. Der var helt undtagelsevist ingen obs fra Anholt i år.

De fleste blev set ved **Gjerrild Nordstrand** med 1/5 1 sy (JDK), 9/5 2 Ø (RDA), 10/5 1 (Gj) og 31/5 2 Ø (RDA). Endvidere 30/4 1 sy **Skindbjerg (Gj)** og 27/5 1 han **Kalsemade (TBR)**.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*) 18770

Et år lidt under middel men også kun få og små flokke. Hele 121-134 ynglepar indsendt fra 7 lokaliteter. Det store antal skyldtes kortlægning i **Mørke Kær**, hvor der blev fundet en stor bestand på 106-118 par (EBU). Endvidere **Gudenåparken/Vasen** min. 8 par (JPA) og op til 12 sy 28/5 (LTP). I alt er indsendt 378 sy, men luges ovennævnte 7 lokaliteter ud fås 141 sy fra 35 lokaliteter, flest 12/4 10 sy **Bjerregrav Mose** og 15/5 13 sy **Dronningborg Enge** (alle JPA). Sang kunne fortrinsvis høres i perioden 14/3 til 27/7.

1. halvår: Der blev iagttaget enkelte vintergæster og tidlige forårgæster: 28/1 1 **Dronningborg Bredning (LTP)**, 12/2 1 **Gudenåparken/Vasen (LTP)**, 13/2 1 **Hornbæk Enge (LTP)**, 21/2 1 sy **Skanderborg Sø (FNI)** og 1/3 2 **Lindeenge, Hestehave (JPA)**. Men ellers var det først fra midten af marts, at arten dukkede op flere steder med 12/3 1 **Anholt By (FSV)** som den første.

Forårstrækket blev sædvanen tro primært iagttaget ved **Gjerrild Nordstrand** med 87 fugle i perioden 21/3-21/4 (Gj,PST). De største dage var 11/4 10 trk, 12/4 22 trk og 19/4 23 trk (alle Gj). Eneste øvrige trækobs var 29/3 3 N **Århus Midtby (OLI)** og ved **Issehoved** 13/4 1 trk (SDY,SAM), 18/4 1 trk og 19/4 1 trk (begge SDY). Der blev kun set små flokke (>10): 5/4 15 **Kalsemade (TBR)**, 19/4 15 **Kragemosen (SDY)**, 20/4 12 **Gjesing Mose (FUT)** og 1/5 14 **Kristrup Enge (JPA)**.

2. halvår: I sensommeren sås en enkelt stor flok 29/7 ca. 55 **Dronningborg Bredning (LTP)**, hvilket må være i forbindelse med borttræk fra ynglepladserne. Eneste "større" flok i efteråret: 12/10 10 **Kalsemade (TBR)**. Efterårstrækket blev set 3-11/10 med 3/10 33 trk, 4/10 12 trk **Vesborg Fyr** (begge SDY), 4/10 8 S **Sletterhage (JSC)**, 9/10 7 S hørt nattrk **Århus Midtby (OLI)** og 11/10 ca. 40 trk **Sødringholm Strand (LTP)**. Endvidere en efternøler 8/11 1 trk **Vesborg Fyr (SDY)**, der var efterårets sidste, idet vinteren kun bød på 20/11 2 **Kalsemade (TBR)**, 15/12 1 **Veng Mose (PLA)** og 21/12 1 **Svostrup (HST)**.

Total: 853 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 32 Antal obs: 218 Antal lokaliteter: 80

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3	76	240	234	47	79	10	36	114	11	2

Kornværpling (*Miliaria calandra*) 18820

Årets total blev noget højere end sidste års meget lave niveau, men det var kun takket være én meget stor obs fra Kolindsund, der efter tre sløje vintre både i vinteren 97/98 og 98/99 igen havde flokke på over 150 fugle.

Langt de fleste observationer var fra de dele af amtet, der er kendt for at huse de tætteste ynglebestande: Omkring og nord for Randers Fjord, NØ-Djursland, Samsø og Odder Kommune; den eneste outsider var 7/5 1 **Løve** v. Bryrup (JBA). Selvom der er mange ynglefugle i de to sidstnævnte områder ses der sjældent store vinterflokke i den del af amtet. Hvorfor egentlig ikke?

Ynglepar: Der blev indsendt 16-17 par fra 3 lokaliteter, hvoraf de 15 par var i området **Oldrup-Gangsted-Hundslund** (JGR). Fra april til august blev hørt 87 sy på 34 lokaliteter, flest 30/4 5 sy **Svejstrup, Randers** (JPA), 2/5 5 sy **Sangstrup** (JPL) og 9/5 10 sy **Gyllingnæs** (TBR). Sang kunne høres fra 21/3 til 2/8, men også flere "vintersangere" hørtes.

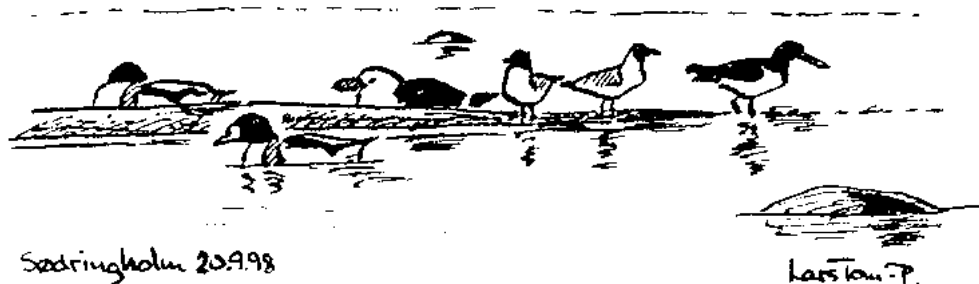
1. halvår: Træk: Arten er standfugl og Danmark er tilmed nordgrænsen for dens udbredelse. Alligevel er der af og til nogle, der begiver sig på eventyr. I år 29/5 1 trk+2 TF og 30/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (Gj,RDA). Flokke (≥ 20): 10/1 **212 Kolindsund** (ABL), 3/1 **66 Gjerrild Fyr** og **30 Karlby Klint** (begge JPL), 8/2 **31 Nørreskifte**, Samsø (SAM), 8/2 **20 Råby Kær** (JPA) samt 20/2 **30 Gyllingnæs** (TBR).

2. halvår: Alle flokke ≥ 20 nævnes: 22/11 **50 Gjerrild By** (PLA), 28/11 **32 Kolindsund** (JPL), 20/12 **30 Sildeballe**, Samsø (CBR,MWH) og 29/12 **636 Kolindsund** (Peter Kannes hjemmeside). Sidstnævnte er den største forekomst i amtet i mange, mange år - måske endda nogensinde?

Rettelse til Fugle i Århus 1997: 4/8 20 Sødriøngkær (OLI) skal være 4/6.

Total: 1333 (excl. oplagte gengangere) Antal indsendere: 34 Antal obs: 90 Antal lokaliteter: 56

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
309	86	18	24	43	15	39	1	0	11	97	690

Dyr i Århus amt 1998

Indledning

Et år er gået og der er tid til en ny rapport om dyrelivet i Århus amt. Det er glædeligt, at flere har givet udtryk for, at de synes godt om rapporten, blandt andet fordi den giver et billede af dyrelivets hyppighed og udbredelse. Dertil kommer omtale af mere usædvanlige iagttagelser, både hvad angår arter og antal. Et af målene med denne rapport er også at få et så stort materiale, at en bearbejdning af enkelte arters forekomst kan gøres (se f. eks. "Sørgekåben i Østjylland", Gejrfuglen 34. årg. nr. 2. 1998 og "Skimmelflagermusen (*Vespertilio murinus*) - status og udbredelse i Århus amt", Gejrfuglen 35. årg. nr. 1. 1999). Materialet vil forhåbentligt også på længere sigt kunne have national interesse. Hvordan rapportens indhold vil tegne sig, er naturligvis til dels bestemt af læsernes lyst til at indrapportere. Vi kan gøre den bedre dels ved at indsende flere observationer, dels ved mere præcist at angive, hvordan en art er registreret. Flere indrapportører er af den opfattelse, at "spor" er underforstået "fodspor", hvilket ikke er tilfældet. "Spor" dækker bredere og omfatter blandt andet også bo, veksler, gnav og føderester. Det er også vigtigt at angive, hvis det er muligt, pelsfarve for Egern (rød, rødbrun eller sort) og Lækat (set i sommer-, overgangs- eller vinterdragt) og farvevarianter for padder og krybdyr (eksempelvis lys rygstribe for Spidssnudet frø og sort form af Hugorm). Flere er begyndt at indberette på diskette, hvilket hilses velkommen. Det vil dog lette arbejdet meget, hvis oplysninger skrives ensartet. Det anbefales at benytte regneark efter følgende model: Fra venstre skriver i hver sin spalte: Artsnavn, år, måned, dag, antal, UTM, lokalitet og bemærkninger. Husk af samle dagsommerfugle, padder, krybdyr, pattedyr og andre dyrearter under hver sin spalte (evt. filnavn).

Alle ældre som nye oplysninger om dyr og orkideer må også gerne sendes løbende til undertegnede på E-mail: jtl@mobiliansnet.dk. Ugleglyp modtages ligeledes - gerne fra hele landet.

Padder og krybdyr

Der er for 1998 indkommet lidt flere observationer af padder og krybdyr end i 1997, men langt flere er ønskeligt. Vort kendskab til disse dyregruppers udbredelse i i Århus amt i 1990'erne er yderst begrænset. Et par spørgsmål kunne være interessant at få besvaret: Hvor i Århus amt forekommer Grøn Frø og Strandtudse uden for Helgenæsområdet? I hvor stor tilbagegang er den Spidssnuded Frø? Blandt krybdyrene er det påfaldende med de få observationer, der gøres af især Markfirben og Hugorm. Er de to arter virkelig så lokalt udbredt som de senere års oplysningerne antyder? I 1998 blev Løvfrøen som ventet kun registreret på udsætningsstedet ved Moesgård. Det forlyder, at arten er vandret sydpå langs kysten og til vest for Oddervej, men hvor? Løvfrøen har sit kerneområde i amtet på Midt- og Norddjursland og måske især i Koed - Ramten-området. Her har Erik Buchwald og Thomas Vikstrøm kortlagt artens udbredelse. Største antal blev den 12/5 med ca. 100 individer mellem Attrup Gadekær og Koed by. Ved Ramten Skov blev Løvfrø registreret i 7 vandhuller med max. 35 i ét vandhul. Ved Lyngsbæk er der endnu en lille Løvfrøbestand i et vandhul, der bliver overvåget af Allan Skovgaard. Et lignende max.-antal er rapporteret for Skrubtudse ved Hørslev Krat vest for Århus. Der er ingen registreringer af Strandtudse bortset fra enkelte hørt på Helgenæs og mange i Flakket på Anholt. Butsnudet Frø er indberettet fra 12 lokaliteter, hvorimod der er flere obs af Spidssnudet Frø fra Løvfrø-området. Største antal 21/4 med 213 individer ved Kolstrup Gårde, Djursland.

Derimod er der kun enkelte oplysninger om Stor og Lille Vandsalamander fra amtet.

Markfirben er angivet med 26 individer fordelt på 7 lokaliteter, primært fra Syddjursland. Skovfirben i alt 47 på 10 lokaliteter. Stålmorm 20 og Snog 8 på henholdsvis 14 og 7 lokaliteter. Årets eneste indrapporterede Hugorm er fra den 20/5 ved Lushage på Helgenæs. Ak! Der er efterhånden ved at tegne sig et billede af den Sorte Hugorms udbredelse i amtet. Denne særlige farvevariant synes tilknyttet kystområder. Årets eneste fund var da heller ikke nogen undtagelse, idet et individ blev set ved Øer syd for Ebeltoft.

Pattedyr

Årets udbytte af pattedyr er samlet i tabel 9. Vandspidsmusene er fanget i fælder i en have i Galten, en noget usædvanlig biotop for arten.

Alle angivne flagermus er bestemt med batdetektor eller set af kyndige personer i flagermuskasser. Det store antal sikre bestemte Brunflagermus skyldes især en koloni opdaget ved Brabrand Sø, der husede op til 60 individer. Damflagermusen er set i en flagermuskasse på Mols. Sydflagermus er set og hørt på Helgenæs, vistnok første sikre fund herfra.

ØBF og DOF har over 3 dage i maj/juni forsøgt med musefælder at fange småpattedyr Hjelm. Resultatet var negativt - ingen musefangst! Men der var pattedyr på Hjelm. 10 Harer og en død Brun rotte blev set, sidst nævnte dog nok indslæbt med måger fra fastlandet.

Muldvarp	1
Dværgspidsmus	5
Almindelig spidsmus	22
Vandspidsmus	2
Pindsvin	84
Vandflagermus	5
Damflagermus	1
Langøret flagermus	1 ?
Dværgflagermus	12
Sydflagermus	23
Skimmelflagermus	23
Brunflagermus	83
Hare	152
Belgisk kæmpekanin	1
Egern	34
Rødmus	12
Mosegris	7
Sydmarkmus	32
Nordmarkmus	79
Dværgmus	12
Halsbåndsmus	4
Skovmus	7
Brun rotte	16
Husmus	9
Ræv	44
Vaskebjørn	1
Grævling	24
Lækat	9
Brud	7
Ilder	2
Mink	21
Odder	15
Skovmår	6
Husmår	37
Spættet Sæl	1.147
Gråsæl	2
Marsvin	32
Kronstyr	74
Sika	2
Rådyr	343
Dådyr	7

Tabel 9 . Pattedyr iagttaget i Arhus amt 1998. Tallene angiver antal individer.

Stor bredpande	24
Stregbredpande	50
Sortåret hvidvinge	230
Stor kålsommerfugl	24
Lille kålsommerfugl	29
Grønåret kålsommerfugl	121
Aurora	45
Citronsommerfugl	107
Nældens takvinge	144
Dagpåfugleøje	136
Admiral	170
Tisdelsommerfugl	11
Sørgkåbe	22
Nældesommerfugl	6
Perlemorsommerfugl sp.	1
Sandrandøje	1
Græsrandoje	103
Engrandoje	17
Okkergul pletvinge	86
Okkergul randøje	63
Skovrandøje	114
Vejrandøje	1
Blåhale	25
Grøn busksommerfugl	1
Lille ildfugl	7
Dukatsommerfugl	3
Violetrandet ildfugl	1
Dværgblåfugl	29
Skovblåfugl	45
Engblåfugl	9
Almindelig blåfugl	63
Rødpletet blåfugl	1

Tabel 10. Dagsommerfugle iagttaget i Arhus amt 1998. Tallene angiver antal individer.

Bruden er en art der sjældent ses, så de 7 observationer er flot. De to Ildere er begge trafikdræbte. 6 Skovmår er usædvanligt, alle sikre bestemmelser. I følge ejeren af Bidstrup Gods ses Skovmår langt oftere i Bidstrupskovene end Husmår, "og sådan har det altid været". I Ramten Skov har en Skovmår taget bolig i et gammelt sortspættchul. Skovmåren og andre "huleboere" nyder tilsyneladende godt af Sortspættens fremgang i landet. Hvad med oplysninger om Mink, som efter sigende huserer flere steder i amtet?

Odderens forekomst i Århus amt er kortlagt i perioden november 1998 til maj 1999. Resultaterne viser fremgang for arten, men de endelige resultaterne offentliggøres senere. Der er i 1998 indkommet 15 registreringer, hvoraf 3 dyr er jagttaget, alle på kendte odderlokalteter.

Rådyr er igen i år set med det største dagsantal i amtet ved Gyllingnæs, nemlig 38 dyr den 10/1. Krondyr er blandt andet set i Nørrelund Plantage og Gludsted Plantage samt mere usædvanligt også i Mørke Kær i form af fodspor.

En gammel Gråsæl er jagttaget med en unge på Flakket på Anholt. Samme sted den 29/12 blev der talt ca. 1000 Spættede sæler. Det er ønskeligt med mere viden om Gråsælerne på Anholt. Det må bemærkes, at eftersøgninger af arten på Anholt og andre steder i landet bør indberettes, også skønt det ikke gav et positivt resultat.

Dagsommerfugle m.m.

1998 var et år uden tilsyneladende invasionsagtig optræden af nogle sommerfuglearter. Nældesommerfuglen var årets hit. Det blev til tre "nye" arter for kartoteket nemlig Stregbredpande, Violetrandet Ildfugl 20/6 på Mols og Engblåfugl 9 alle set 20/6 i Langdalen på Samsø. Samme dag og samme sted blev der set 21 Dværghåfugle og en Rødplettet Blåfugl og ikke mindre end 210 Sortåret Hvidvinger, Samsø, og ikke mindst Langdalen på nordøen er således et fremragende område for dagsommerfugle med blandt andet mange arter blåfugle. Det er påfaldende, at der ses så relativt få Kålsommerfugle (tabel 10). Derimod er 22 Sørgækåber langt mere end forventet. Så arten holder stand efter de store invasionsår. Med blot 11 observationer af Tidselsommerfugl har året tilsyneladende været et bundår for arten, hvorimod der blev indrapporteret over tusind individer i 1996. Citronsommerfuglen har slået alle rekorder mht. at være tidligt fremme om foråret. Således så Jens Peter Lomholt en flyve rundt den 11/1 ved Katholm og så i øvrigt ca. 50 den 18/4 i Fjeld Skov. Årets første jagttagelser fordelte sig ellers for nogle arter således: Nældens Takvinge 25/2, Dagpåfugløjte 13/4, Grønåret Kålsommerfugl 18/4, Aurora 30/4, Skovrandøje 4/5, Sortåret Hvidvinge 7/6 og Admiral 11/6.

Edderkopper er repræsenteret med flere interessante arter. Den flotte edderkop *Eresus niger* er set 21/3 ved Salten Langsø og i samme område er den ejendommelige Fugleedderkop *Atypus affinis* med flere kolonier. Hvepseedderkoppen, der så afgjort lever op til sit navn, blev i 1997 fundet i amtet for første gang - på Mols og ved Salten Langsø. Den 5/9 1998 blev 3 kolonier fundet ved Salten Langsø (arten blev set i Danmark for første gang i 1992 i Dyrehaven nord for København, se beskrivelse i *Naturcns Verden* 82. årg. nr. 1 1999).

Her i landet findes 8 arter køllesværmere. Det er en gruppe dyr, der formentligt er sårbar over for gødskning af enge. 5 af arterne er på Rødliste 1997. Blandt andet Engkøllesværmeren, der karakteriseres som "sårbar". Denne art blev 17/7 fundet med ca. 300 individer på en eng med orkideer og engblomme ved Bale på Djursland.

Jørgen Terp Laursen

LITTERATUR

- Christensen, K.; L.G. Hansen & K. Søby 1996: Fugle i Danmark 1995. Årsrapport over observationer. DOFT 90. årg. nr. 2: 49-88.
- Christophersen, H. 1998: Fuglene på NØ-Djursland 1965-98.
- Eskildsen, J. 1998: Skarver 1998. Danmark. Naturovervågning. Arbejdsrapport fra DMU nr. 95. Fugle og Dyr i Nordjylland 1998.
- Gylling-Jørgensen, O. 1992a: Sjældne fugle i Århus amt 1858-1991. Sørvnen 1/92, s. 20-22.
- Gylling-Jørgensen, O. 1992b: Sjældne fugle i Århus amt 1858-1991 (2). Sørvnen 2/92, s. 17-20.
- Henriksen, H. 1999: Metoder til optælling af ynglende Sorthalset Lappedykker. DOFT 93. årg. nr 2: 82-84.
- Jacobsen, B. 1997: Nyt om Søkongens træk og overvintring. DOFT 91. årg. nr. 1: 1-2.
- Lilleør, O. 1998: Der røg nattesøvnen! Sørvnen 4/98: 11-14.
- Madsen, J.; G. Cracknell & A.D. Fox 1999: Goose Populations of the Western Palearctic. A review of status and distribution. Wetlands Intern. Publ. no. 48. (DMU).
- Olsen, K.M. 1992: Danmarks Fugle - en oversigt. DOF.
- Pedersen, K. 1999: Nyt fra Sjældenhedsudvalget. DOF-NYT nr 2: 24-26.
- Skotte Møller, H. 1970: Midtjylland's Fugle. Silkeborg.
- Skov, H. 1999: Den hvide storks status i 1998. Riden nr. 2/99: 25-30.
- Snow, D. & C. Perrins 1997: Birds of the Western Palearctic. Concise edition I+II. Oxford.
- SOF 1998. Fågelåret 1997. Stockholm.
- Søby, E.; K. Christensen & L.G. Hansen 1997: Fugle i Danmark 1995. Årsrapport over observationer. DOFT 91. årg. nr. 1: 5-48.

SU-listen (liste over arter og racer, som skal bedømmes af Sjældenhedsudvalget).

(opdateret 15. juli 1999)

Sortbrynet Albatros	Amerikansk Tundrahøjle	Alpejernspurv	Sortstrubet Sanger
Kuhls Skråpe	Sibirisk Tundrahøjle	Sydlig Nattergal	Ørkensanger
Storskråpe	Steppevibe	Rubinnattergal	Nordsanger
Middelhavsskråpe	Sumpvibe	Blåstjert	Humes Sanger
Lille Skråpe	Tyknæbbet Dværgryle	Isabellastenpikker	Schwarz Løvsanger
Wilson's Stormsvaler	Rødhalsset Ryle	Nonnestenpikker	Brun Løvsanger
Topskarv	Hvidrygget Ryle	Middelhavsstenpikker	Vestlig Bjergløvsanger
Amerikansk Fregatfugl	Stribet Ryle	Ørkenstenpikker	Brun Fluesnapper
Amerikansk Rørdrum	Spidsalet Ryle	Stendrossel	Brun Tornskade
Dværghejre	Klireryle	Gulddrossel	Isabellatornskade
Nathejre	Prærieløber	Naumanns Drossel/ Brundrossel	Rosenbrystet Tornskade
Tophejre	Langnæbbet Sneppeklire	Rødstrubet/ Sortstrubet drossel	Sydlig Stor Tornskade
Kohejre	Canadisk Kobbersneppe	Vandredrossel	Sibirisk Allike
Purpurhejre	Bartramsklire	Stribet Græshoppesanger	Rosenstær
Sort Ibis	Damklire	Stor Græshoppesanger	Ørkendompap
Amerikansk pipeband	Stor Gulbenet Klire	Tamarisksanger	Krognæb
Blåvinget And	Gulbenet Klire	Vandsanger	Hvidstrubet Spurv
Halsbåndstroidand	Terekklire	Lille Rørsanger	Mørkøret Junko
Hvidøjet And	Wilson's Svømmesneppe	Buskrørsanger	Hvidkindet Værbling
Lille Bjergand	Stor Sorthovedet Måge	Lille Gulbug	Pileværbling
Brilleand	Lattermåge	Spottesanger	Dværgværbling
Bøffelend	Bonepartemåge	Hvidskægget sanger	Gulbrystet Værbling
Blå Glente	Rosenmåge	Sorthovedet Sanger	
Ådselgrib	Ismåge		
Gåsegrib	Rosenterne		
Slangørn	Brilleterne		
Steppehøg	Sodfarvet Terne	Racer:	
Ørnevåge	Hvidskægget Trene	Sortbuget Knortegås <i>Branta bernicla nigricans</i>	
Lille Skrigeørn	Hvidvinget Terne	Amerikansk Krikand <i>Anas crecca carolinensis</i>	
Stor Skrigeørn	Polarlomvie	Russisk Duehøg <i>Accipiter gentilis buteoides</i>	
Steppeørn	Steppehøne	Steppevåge <i>Buteo buteo vulpinus</i>	
Kejserørn	Østlig Turtelsue	Islandsk Stor Kobbersneppe <i>Limosa limosa islandica</i>	
Dværgørn	Skadegøg	Sølvmåge <i>Larus argentatus cachinnans</i>	
Høgeørn	Sortnæbbet Gøg	Kumliens Måge <i>Larus glaucoides kumlieni</i>	
Lille Tårnfalk	Gulnæbbet Gøg	Lomvie <i>Urea aalga hyperborea</i>	
Amerikansk Tårnfalk	Dværghornugle	Hvidbrystet Slørgule <i>Tyto alba alba</i>	
Eleonorefalk	Snugle	Sorthovedet Gul Vipstjert <i>Motacilla flava feldegg</i>	
Slagfalk	Høgeugle	Sydlig Blåhals <i>Luscinia svecica cyaneacula</i>	
Jagtfalk	Spurveugle	Islandsk Vindrossel <i>Turdus iliacus coburni</i>	
Tjur	Rødhalsset Natravn	Gærdesmutte <i>Troglodytes troglodytes fridariensis</i> og eller <i>hirtensis</i> og/eller <i>borealis</i>	
LilleRørvagtel	Ørkennatravn	Sibirisk Sortstrubet Bynkefugl <i>Saxicola torquata</i> <i>maura</i> og/eller <i>stejnegeri</i>	
Dværgrørvagtel	Alpesejler	Gærdesanger <i>Sylvia curruca blythi</i>	
Lille Sultanhøne	Grøn Blæder		
Jomfrutrane	Ellekrage		
Dværgtrappe	Guldspætte		
Kravetrappe	Mellemflagspætte	Iagttagelser af fugle, der ikke er bestemt til art, behandles sædvanligvis ikke, men i hvert fald følgende undtagelser glæder dog:	
Stortrappe	Tretået Spætte	Albatrosser	Tundrahøjler
Styrteløber	Korttået Lærke	Fregatfugle	Sneppeklirer
Triel	Klippesvaler	Skrigeørne	Bjergløvsangere
Ørkenløber	Rødrygget Svaler	Braksvaler	Hætteværbling/Brun- hovedet Værbling
Rødvinget Braksvaler	Mongolsk Piber		
Sortvinget Braksvaler	Taigapiber		
Mongolsk Præstekrave	Citronvipstjert		
Ørkenpræstekrave	Sibirisk Jernspurv		

Hertil kommer iagttagelser af nye arter.

INDEX - numre henviser til sidetal. (Årstal i parentes viser, hvornår arten senest har været omtalt eller truffet i Århus amt.)

- Aftenfalk 29
 Agerhøne 30
 Alk 52
 Alk/Lomvie sp. 52
 Allike 82
 Alm. Gul Vipstjert 65
 Alm. Kjove 46
 Almindelig Ryle 40
 Atlingand 20
 Baltisk Sildemåge (1997)
 Biæder (1996)
 Bjergand 22
 Bjergirisk 88
 Bjerglærke 61
 Bjergpiber 64
 Bjergvipstjert 65
 Blisgås 15
 Blishøne 32
 Blå Kærhøg 27
 Blåhals 69
 Blåmejse 79
 Bogfinke 85
 Bomlærke se Kornværting
 Bramgås 16
 Broget Fluesnapper 77
 Brushane 40
 Bynkefugl 69
 Bysvale 62
 Canadagås 16
 Digesvale 61
 Dobbeltbekkasin 41
 Dompap 91
 Drosselrørsanger 74
 Duehøg 27
 Dværgfalk 29
 Dværgmåge 47
 Dværgryle 39
 Dværgterne 51
 Ederfugl 22
 Fngpiber 63
 Engsnarre 32
 Enkeltbekkasin 41
 Fasan 31
 Finke sp. 85
 Fiskehejre 12
 Fiskeørn 29
 Fjeldvåge 28
 Fjordterne 50
 Fjord-/Havterne 50
 Flodsanger 72
 Fløjlsand 23
 Fuglekonge 77
 Gransanger 76
 Gravand 17
 Græshoppesanger 72
 Grønbenet Rørhøne 32
 Grønirisk 86
 Grønsisken 87
 Grønspætte 59
 Grå Fluesnapper 77
 Gråand 19
 Grågås 15
 Gråkrage 83
 Gråmåge (1997)
 Gråsisken 88
 Gråspurv 84
 Gråstr. Lappedykker 8
 Gul Vipstjert 64
 Gulbug 74
 Gulirisk 86
 Gulspurv 92
 Gærdesanger 74
 Gærdesmutte 68
 Gøg 56
 Halemejse 78
 Havesanger 75
 Havlit 23
 Havterne 51
 Havørn 26
 Hedehøg 27
 Hedelærke 60
 Hjejle 36
 Hortulan 93
 Huldue 54
 Husrødstjert 69
 Husskade 81
 Hvepsevåge 26
 Hvid Stork 11
 Hvid Vipstjert 66
 Hvidh. Fluesnapper (1997)
 Hvidklire 44
 Hvidnæbbet Lom (1996)
 Hvidsisken (1996)
 Hvidvinget Korsnæb 89
 Hvidvinget Terne (1997)
 Hvinand 24
 Hærfugl 59
 Hættemåge 47
 Høgesanger (1995)
 Høgeugle 56
 Isfugl 58
 Islandsk Ryle 38
 Islandsk Rødben 44
 Islom 7
 Isabellatornskade (1994)
 Jagtfalk (1997)
 Jernspurv 67
 Karmincompap 91
 Kernebider 91
 Kirkeugle 57
 Kjove sp. 46
 Klyde 34
 Knarand 19
 Knopsvane 12
 Knortegås 16
 Kongeederfugl 23
 Kongeørn 28
 Kornværting 93
 Kortnæbbet Gås 15
 Korttået Træløber 80
 Korsnæb sp. 89
 Krikand 19
 Krumnæb. Ryle 39
 Kvækerfinke 85
 Kærløber (1997)
 Kærsanger 73
 Landsvale 62
 Laplandsværting 92
 Lille Flagspætte 60
 Lille Fluesnapper 77
 Lille Kobbersneppe 42
 Lille Korsnæb 89
 Lille Lappedykker 8
 Lille Præstekrave 35
 Lille Regnspove 42
 Lille Skallesluger 24
 Lille Skrigeørn 28
 Lille Stormsvale (1997)
 Lomvie 52
 Lunde 54
 Lundsanger 75

- Lysbuget Knortegås 17
 Lærkefalk 29
 Løvsanger 76
 Mallemuk 10
 Mandarinand (1997)
 Markpiber 63
 Mellemkjove 46
 Misteldrossel 72
 Mosehornugle 57
 Mudderklire 45
 Munk 75
 Mursejler 58
 Musvit 79
 Musvåge 28
 Mørkb. Knortegås 16
 Nathejre 11
 Natravn 58
 Nattergal 68
 Natugle 57
 Nilgås (1997)
 Nordisk Lappedykker 9
 Nord./Sorth. Lappedykker 9
 Nordl. Gul Vipstjert 65
 Nøddekrige 82
 Odinshane (1995)
 Pibeand 18
 Pibesvane 13
 Pirol 80
 Plettet Rørvagtel 31
 Pungmejse 80
 Purpurhejre 12
 Ravn 83
 Ride 49
 Ringdrossel 70
 Ringdue 55
 Roscnstær (1997)
 Rovterne 50
 Rustand 17
 Rød Glente 26
 Rødben 43
 Rødhals 68
 Rødhovedet And (1997)
 Rødrygget Svale (1997)
 Rødrygget Tornskade 81
 Rødstjert 69
 Rødstrubet Lom 7
 Rødstrubet Piber 64
 Rødt. Fuglekonge 77
 Rørdrum 11
 Rørhøg 27
 Rørsanger 73
 Rørspurv 93
 Råge 82
 Sabinemåge (1997)
 Sandløber 39
 Sangdrossel 71
 Sanglærke 61
 Sangsvane 13
 Savisanger (1997)
 Sildemåge 48
 Silkehale 66
 Silkehejre (1997)
 Sivsanger 73
 Sjagger 71
 Skarv 10
 Skeand 20
 Skovhornugle 57
 Skovpiber 63
 Skovsanger 75
 Skovskade 81
 Skovsneppe 41
 Skovspurv 85
 Skægmejse 78
 Skærpiber 64
 Slørugle 56
 Smålom sp. 7
 Snespurv 92
 Sodfarvet Skråpe 10
 Solsort 70
 Sort Glente 26
 Sort Ibis (1995)
 Sort Stork 11
 Sortand 23
 Sortgrå Ryle 40
 Sorth. Lappedykker 9
 Sortklire 43
 Sortkrage 83
 Sortmejse 79
 Sortr. Hvid Vipstjert 66
 Sortspætte 59
 Sortstrubet Bynkefugl (1997)
 Sortstrubet Lom 7
 Sortterne 51
 Spidsand 20
 Splitterne 50
 Spurvehøg 28
 Spætmejse 79
 Steilersand (1997)
 Stenpikker 70
 Stenvender 46
 Stillits 86
 Stor Flagspætte 60
 Stor Hornugle 56
 Stor Kobbersneppe 42
 Stor Korsnæb 90
 Stor Præstekrave 36
 Stor Regnspove 43
 Stor Skallesluger 25
 Stor Tornskade 81
 Storkjove (1997)
 Stormmåge 48
 Storpiber 63
 Strandhjejle 37
 Strandskade 34
 Stær 84
 Sule 10
 Sumpmejse 78
 Svaleklire 44
 Svartbag 49
 Sydlig Nattergal 68
 Sædgås 15
 Søkonge 53
 Sølvhejre 11
 Sølvmåge 48
 Taffeland 21
 Tamdue 54
 Tejst 53
 Temmincksryle 39
 Thorshane (1997)
 Tinksmed 45
 Tjur 30
 Toplærke 60
 Topmejse 78
 Toppet Lappedykker 8
 Toppet Skallesluger 24
 Tornirisk 87
 Tornsanger 74
 Trane 33
 Tredækker 41
 Troldand 21
 Træløber 80
 Turteldue 56
 Tyrkerdue 55
 Tårnfalk 29
 Vagtel 30
 Vandrefalk 30
 Vandrikse 31
 Vandstær 66
 Vende-hals 59
 Vibe 38
 Vindrossel 72

FORKORTELSER

Forkortelser anvendt i rapporten:

pull = pullus, dvs. fra klækning til opnåelse af flyveevne.

juv – juvenil, dvs. fra første rigtige fjerdragt til gennem kropsfjerfældning opnået første vinterdragt.

imm = immatur, dvs. ikke-ynglende fugl fra første vinterdragt til kønsmodenhed.

subad = subadult, dvs. en ynglende fugl, der endnu ikke har opnået fuldt udfarvet voksendragt. De store måger f.eks. kan yngle med brune fjer i dragten.

ad = adult, dvs. kønsmoden fugl i fuldstændig voksendragt.

1K, 2K osv. = alder i kalenderår. En fugl er i sit 1. kalenderår fra klækningen til førstkomende nytår, derefter i 2. kalenderår hele næste år osv. Se også DOFT 74. årg. 1980 s. 89, om aldersangivelser i foreningens publikationer.

N, Ø, S, V, SV, NNØ osv. = trækretning mod det pågældende verdenshjørne.

primo = dvs. dagene fra d. 1. til d. 10. i måneden.

medio = dvs. dagene fra d. 11. til d. 20. i måneden.

ultimo = dvs. dagene fra d. 21. til d. 31. i månedene.

Øvrige forkortelser:

ex = eksemplar(er) **fou** = fouragerende **h** = hørt **indtrk** = indtræk **krds** = kredsende

medd = meddelt **o** = over **obs** = observation **odr** = overgangsdragt

of = overflyvende **plt** = plantage **ret** = returtræk **rmk** = ringmærket

rst = rastende **sdr** = sommerdragt **sy** = syngende **trk** = trækkende

trkf = trækforsøg **vdr** = vinterdragt

slb = slambede dvs. afvandingsbassiner for slam, oppumpet fra sø- eller fjordbund.

MEDARBEJDERE VED RAPPORTEN

Jørgen S. Christensen, Hedemannsgade 3 st. 8000 Århus C. Tlf. 8613 4526 (Strandskade-Vibe, Alkefugle).

Stefan Clausen, Tornebakken 79, 8240 Risskov. Tlf. 8621 9952 (Drosler, Tornskader, Pirol).

Henning Ettrup, Udgården 6, Lading, 8471 Sabro. Tlf. 8694 9606 (Svaner, Gæs, Høns, Trane, lay-out, figurer, vejr).

Carsten Høeg, Neptunvej 38 H, st., 8270 Højbjerg. Tlf. 8611 4559 (Lommer, Kjøver, Natravn-Skrigefugle).

Ole Jensen, Torshøjvænget 54, Kolt, 8361 Hasselager. Tlf. 8628 5614 (Pibeand-Skeand, Dykænder, Måger, Skarv).

Lars P. Johansson, Balevej 10, Ommestrup, 8544 Mørke. Tlf. 8637 7841 (Indtastning).

Jens Kirkeby, Oksevejen 16, 8680 Ry. Tlf. 8689 1920 (Lappedykkere, Vipstjerter).

Peter Lange, Thujavej 16, 8464 Galten. Tlf. 8695 0341 (Stork-Flamingo, Rylar, Vandstær, Spætter, Stær, Krager, database).

Arne Bo Larsen, Axel Munchsvej 67, 8550 Ryomgård. (Stormfugle, Lærker, Pibere, Svaler).

Jørgen Terp Laursen, Engdalsvej 81B, 8220 Brabrand. Tlf. 8626 1296 (Pattedyr, Krybdyr, Padder).

Ole Lilleør, Fredensgade 14, 2 23, 8000 Århus C. Tlf. 8620 2258 (Gråspurv-Kornværting).

Flemming Nielsen, Oddervej 12, 8660 Skanderborg. Tlf. 8652 5908 (Rustand-Gravand, Knarand, Brushanc-Odinshøne, Duer, Sangere).

Lars Ulrich Rasmussen, Tinningvej 14, Foldby, 8283 Hinnerup. Tlf. 8698 6376 (Rovfugle, Gøg, Silkehale, Mejser, figurer).

Jan Sielemann, Hulvejen 21, Højbjerg, 8500 Grenå. Tlf. 8633 1449 (Smådrokler).

Peter Styrbæk, Nr. Ålumvej 15, Ålum, 8900 Randers. Tlf. 8646 6382 (Terner, Ugler, Fluesnappere).

Korrektur: Flemming Nielsen og Connie Møller.

E-mailsadresser:

Jørgen Christensen: jsc@mdfoods.dk

Henning Ettrup: heettrup@post6.tele.dk

Carsten Høeg: ch12@hotmail.com

Ole Jensen: ofj@iname.com

Jens Kirkeby: kirkeby@adr.dk

Peter Lange: peterlan@post6.tele.dk

Arne Bo Larsen: abl@midtkraft.dk

Jørgen Terp Laursen: jtl@mobilixnet.dk

Ole Lilleør: ole.lilleor@get2net.dk

Flemming H. Nielsen: flemming.holmslykke@get2net.dk

Peter Styrbæk: styrbaek@vip.cybercity.dk

Nyt til Felten (Søravnen): felten@iname.com

Søravnen: soravn@square-one.dk

Landsrapportgruppen: rapportgruppen@dof.dk

BIDRAGYDERE TIL FUGLE I ÅRHUS AMT 1998

Sorteret alfabetisk efter første bogstav i initial. For bosiddende i Århus nævnes intet bynavn.

ABL Arne Bo Larsen, Ryomgård
 AR Anders Rasmussen, Års
 ASC Albert Schmidt, Lystrup
 BEH Bent Hansen, Viby J
 BFU Biologisk Fagudvalg, Århus Universitet
 BGO Bjarne Gølles, Brabrand
 BIJ Bjarke Huus Jensen, Beder
 BJA Bjørn Jacob Andersen, Brønshøj
 BKR Benny Kristensen, Ø. Bjerregrav
 BOG Obs'ogere i Fugletårne
 BRA Birger Rasmussen, Venning
 CBR Carsten Bruun, Samsø
 CHØ Carsten Høeg, Højbjerg
 CSS Carsten S. Sørcnsen, Hobro
 DMU Danmarks Miljøundersøgelser, Kalo
 DOF Turreferater m.m. DOF
 EBU Erik Buchwald, Hornslet
 ECH Erik Christensen, Orum Djurs
 EIJ Erik Høgh-Jørgensen, Risskov
 EHO Erik Høning
 EJJ Else Juul Jensen, Brabrand
 FAJ Finn A. Jensen
 FF Finn Frandsen
 FFA Flemming Falk, Floes
 FNI Flemming Nielsen, Skanderborg
 FR Frits Rost, Risskov
 FS Frank Svenson, Anholt
 FUT Flemming Uttenthal, Knebel
 GGU Georg Guldvang, Silkeborg
 GJ Gjerrild-rapporten
 HAC Hans Christophersen, Skørping
 HBA Henrik Baark & Kirsten Laursen, Vettørslev
 HBJ Hans J.B. Jørgensen, Risskov
 HEL Henning Elgaard, Tranbjerg
 HET Henning Eittrup, Lading
 HIL Henning Lykke Larsen, Risskov
 HPE Henning Petersen, Knebel
 IPI Hans Pinstrup, Horsens
 IISK Hans Skov, Randers (DOF's storkegruppe)
 HSL Helle Sloth
 HST Henrik Stenholt, Silkeborg
 IBG Inge B. Gudnitz, Mariager
 IZN Ivan Zink-Nielsen, Højbjerg
 JA Jesper Ahlstrøm, Hinnerup
 JBA Jørgen Ballegård, Bryrup
 JCN Jalmer C. Nielsen, Silkeborg
 JDK Jan Drachmann Kristensen, Århus N
 JGR Jens Gregersen, Vorsø
 JKI Jens Kirkeby, Ry
 JKL Jørgen Klein, Balle
 JLO Jørgen Lodberg, Silkeborg
 JLY Jørn Lykkegård
 JPA Jørgen Pagter, Randers
 JPE Jørgen Pedersen, Valby
 JPL Jens Peter Lomholt, Feldballe
 JSC Jørgen S. Christensen
 JSI Jan Sielermann, Grenå
 JTL Jørgen Terp Laursen, Brabrand
 KIH Kirsten Hedin, Støvringgård
 KM Klaus Mortensen
 KOL Kent Olsen, Viborg
 KTO Klaus Tølbøll, Odder
 LB Lars Borup, Brabrand

LBO Lars Bøgh
 LFB Leif Brauer, Skodsborg
 LG Lars Gabrielsen, Beder
 LGN Lars Gro-Nielsen
 LM Lars Mogensen
 LPJ Lars P. Johansson, Ommestrup
 LTP Lars Tom-Petersen, Randers
 LUR Lars Ulrik Rasmussen, Foldby
 MA Michael Anker, Åbyhøj
 MAN Mari-Ann Nørgaard, Hasselager
 MCH Morten Christensen
 MDH Morten D.D. Hansen, Risskov
 MHA Mark Hammond
 MIH Morten Jenric Hansen
 NHA Niels Hannow, Søvind
 OEH Ole Emil Hansen, Spentrup
 OGJ Ole Gylling-Jørgensen, Malling
 OJE Ole Jensen, Kolt
 OLI Ole Lilleør
 ORY Ole Rygaard, Uggelhuse
 PBP P.B.Petersen, Grenå
 PEO Poul Erik Østergård, Beder
 PHJ Peter Hjed, Uggelhuse
 PLA Peter Lange, Stjær
 PPR Philippe Provancal
 PST Peter Styrbæk, Alum
 PTP Jørgen Pakter & Lars-Tom Petersen, Randers
 RDA Rolf Danielsen, Risskov
 SAM Team-Samsø (C. Bruun, M.W. Heinen m.fl.)
 SDY Svend Dybkjær, København NV
 SHØ Søren Højager, Mundelstrup
 SKA Søren Kaas
 SKR Søren Krag
 SMJ Svend Møller Jensen, Søften
 SPO Steen Poulsen, Randers
 SSK Søren Skriver, Stavtrup
 SSI Siden Sidst (FUGLE) og "fra felten"
 Sørvæn
 STL DOFs Studielejre
 TAN Torben Andersen, Århus V
 TBR Thorkild Brandt, Gylling
 TNI Torben Nielsen, Hadsund
 TQA Torben Quist Andersen
 TV Thomas Vikstrøm, Farum
 VFR Verner Frandsen, Nimtofte
 ØBF Turreferater og Naturglint i GEJRFUGLEEN,
 medlemsblad for Østjysk Biologisk Forening
 AAS Århus Stiftstidende

FU
 SE

CRP
 IJE

FOL

RE

ME